

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΔΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

Πρόεδρος τῆς διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς + ὁ Δαρδανελίων ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντής καὶ συντάκτης
ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος Μ. Ι. Γεδεών

Διευθυντής καὶ συντάκτης
Β. Ἀντωνιάδης καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας

Συνδρομὴ ἑτησίᾳ προκαταβαλλομένη λίραι τουρκ. 2. Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. 55.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

Π. ΚΟΜΝΗΝΟΥ

Καθηγητοῦ τῆς Θεολογ. Ἀκαδημίας Χάλκης

ΣΥΜΒΟΛΑΙ

ΕΙΣ ΤΑΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΣ ΠΡΟΣ ΕΝΩΣΙΝ
ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Τεύχος Α'.

ΑΙ ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΚΑΙ ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑΙ

Τοιοῦτος ὁ τίτλος καὶ ἡ ἐπιγραφὴ τοῦ νεωστὶ ἐκδοθέν. ος ἔργου τοῦ ἐλλογιμωτάτου καθηγητοῦ τῆς Θεολογ. Ἀκαδημίας Χάλκης κ. Π. Κομνηνοῦ. Εἶνε ἡ πρώτη μελέτη, ἐν ᾗ ἐπιστημονικῶς τεθὲν λύεται τὸ τοσοῦτους θεολόγους ἐπιστήμονας ἀπασχολῆσαν πρόβλημα τοῦ κύρους τῶν ἀγγλικανικῶν χειροτονιῶν.

Μελετήσας ὁ ἐλλόγιμος Καθηγητῆς τὰς πηγὰς καὶ τὰ ἄρθρα πίστεως τῆς Ἀγγλικανῆς

Ἐκκλησίας εὕρισκει ὅτι ἡ Ἀγγλικανὴ Ἐκκλησία θεωρεῖ τὴν Ἱερωσύνην ὡς μυστήριον καὶ ἀνάγει τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ εἰς τοὺς Ἀποστόλους.

Ἐχουσα δὲ καὶ παρὰ τοῖς Ἀγγλικανοῖς ἡ Ἱερωσύνη τρεῖς βαθμοὺς, ἤτοι τὸν βαθμὸν τοῦ ἐπισκόπου, τὸν τοῦ πρεσβυτέρου καὶ τοῦ διακόνου μεταδίδει εἰς τοὺς ὑποψηφίους τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος πρὸς οἰκονομίαν τοῦ θείου λόγου καὶ τῶν ἁγίων μυστηρίων καὶ πρὸς διακυβέρνησιν τῶν πιστῶν.

Καίτοι δὲ τοιαύτην ἔχει τὴν ἀρχὴν καὶ πλήρη φέρει τὰ στοιχεῖα τοῦ μυστηρίου ἡ Ἱερωσύνη παρὰ τοῖς Ἀγγλικανοῖς, ὅμως κατὰ καιροὺς διάφοροι θεολόγοι καὶ δὴ καθολικοὶ προσβάλλουσι τὸ κανονικὸν αὐτῆς κῦρος διῆσχυριζόμενοι ὅτι ἡ ἀποστολικὴ χάρις τῆς Ἱερωσύνης εἰς τὴν νεωτέραν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀγγλίας διεκόπη· διεκόπη δὲ ἰδίᾳ, διότι ἡ χειροτονία τοῦ πρώτου ἀρχιεπισκόπου τῆς νεωτέρας Ἀγγλικανῆς Ἐκκλησίας Ματθαίου Πάρκερ, εἰς ὃν κυρίως ἀνά-

γονται αἱ χειροτονίαι τῆς νεωτέρας Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας, θεωρεῖται ἄκυρος καὶ μὴ γενομένη.

Τὸν διίσχυρισμὸν τοῦτον καταρρίπτει ὁ ἐλλόγιμος Καθηγητὴς δι' ἰσχυρῶν ἐπιχειρημάτων ἀποδεικνύων ὅτι ὁ τε ἐπίσκοπος Barlow καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ συλλειτουργήσαντες καὶ τὸν ἀρχιεπίσκοπον Πάρκερ χειροτονήσαντες τρεῖς ἄλλοι ἐπίσκοποι ἦσαν κανονικῶς χειροτονημένοι· καὶ ἡ χειροτονία δὲ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Πάρκερ καὶ ἐγένετο καὶ γενομένη εἶχεν ὅλα τὰ στοιχεῖα τῆς κανονικῆς νομιμότητος.

Εἶτα ὁ συγγραφεὺς ἀναπτύσσει τὴν ἐν τῇ Ἀγγλικανῇ Ἐκκλησίᾳ ἐπικρατοῦσαν ἐκκλησιαστικὴν τάξιν καὶ ἀκολουθίαν τῆς χειροτονίας τοῦ διακόνου καὶ τοῦ πρεσβυτέρου καὶ τοῦ ἐπισκόπου· καὶ συγκρίνων ταύτην πρὸς τὴν ἐπικρατοῦσαν ἐν τῇ Ὀρθόδοξῃ Ἐκκλησίᾳ ἐκκλησιαστικὴν τάξιν καὶ ἀκολουθίαν τῆς χειροτονίας εὐρίσκει πλήρη ὁμοιότητα αὐτῶν καθ' ὅλα τὰ στοιχεῖα.

Οὕτω τιθεμένου τοῦ προβλήματος τῶν ἀγγλικανικῶν χειροτονιῶν ὡς ἀναγκαίαν καὶ λογικὴν λύσιν αὐτοῦ θεωρεῖ ὁ συγγραφεὺς τὸ κανονικὸν καὶ ἔγκυρον τῶν χειροτονιῶν τούτων καὶ τὴν ὑποχρέωσιν, ἣν ἔχουσιν αἱ ὀρθόδοξοι αὐτοκέφαλοι Ἐκκλησίαι, καὶ πρώτη ὅλων ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία, νὰ ἀναγνωρίσουν τὴν κανονικότητα τῶν ἀγγλικανῶν χειροτονιῶν. Ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖ ὁ συγγραφεὺς, ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία δὲν προέβη μέχρι τοῦδε εἰς τὴν ἀναγνώρισιν ταύτην, διότι ἀτελῶς ἐγίνωσκε τὰ κατὰ τοὺς ἀγγλικανοὺς καὶ ἔβλεπε τὰ κατ' αὐτοὺς δι' ὧν ἕτεροι καὶ ἔγραφον περὶ αὐτῶν οἱ ἐκ προκαταλήψεως κρίνοντες τὰ κατὰ τὴν Ἀγγλικανὴν Ἐκκλησίαν· καὶ οὐ μόνον τοῦτο· ἀλλὰ φρονοῦμεν ὅτι καὶ αὐτὰ τὰ τοῦ ἡμετέρου ἔθνους καὶ τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας πρόσωπα καὶ πράγματα φιλοῦμεν νὰ βλέπωμεν καὶ ἐκτιμῶμεν δι' ὧν γράφουσι περὶ αὐτῶν οἱ ξένοι· ἐντεῦθεν καὶ ἡ κακὴ καὶ ἄδικος ἐκτίμησις πλείστων ἱστορικῶν προσώπων καὶ φαινομένων τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ ἔθνικῆς ἡμῶν ἱστορίας. Καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν ταύτην ἐπίσης πολλοῦ λόγου ἀξία εἶνε ἡ περὶ

τῶν ἀγγλικανικῶν χειροτονιῶν μελέτη τοῦ Καθηγητοῦ κ. Κομνηνοῦ, διότι ἀνεπηρέαστος ἀπὸ παντὸς ὅ,τι ἐγράφη ὑπὸ τῶν ξένων, αὐτὸς μετὰ πάσης ἀντικειμενικότητος ἠρεύνησε τὰς πηγὰς καὶ κατέληξεν εἰς ἃ καταλήγει συμπεράσματα. Καὶ φρονεῖ ὅτι καὶ δίκαιον καὶ συμφέρον εἶνε ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία νὰ σπεύσῃ νὰ ἀναγνωρίσῃ τὸ κύρος τῶν χειροτονιῶν τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, πρὸς τὴν ὁποίαν, ὡς καὶ πρὸς ὅλον τὸν εὐγενῆ ἀγγλικὸν λαόν, τοσαῦται ρίζαι καὶ τοσοῦτοι δεσμοὶ συνδέουσιν ἡμᾶς.

Ἡ ἀναγνώρισις αὕτη τοῦ κανονικοῦ κύρους τῶν ἀγγλικανῶν χειροτονιῶν δύναται, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ συγγραφέως, νὰ γίνῃ ἐν συνεννοήσει καὶ μετὰ τῶν ἄλλων αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν· φρονεῖ ὅμως ὁ συγγραφεὺς, ὅτι δὲν ἀποκλείεται καὶ ἡ ἄνευ αὐτῶν αὐτόβουλος καὶ αὐτοτελὴς πράξις τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, ἀφοῦ μάλιστα καὶ ἐν ἄλλοις ἄλλοτε διάφορος ἐκράτει πράξις παρὰ διαφόροις Ἐκκλησίαις, ὡς π.χ. περὶ τὴν ἀποδοχὴν τοῦ βαπτίσματος τῶν ἑτεροδόξων παρ' ἡμῖν καὶ παρὰ τῇ ὀρθόδοξῃ ρωσικῇ Ἐκκλησίᾳ· καὶ ἐνῶ ἡμεῖς μὴ ἀποδεχόμενοι τὸ ἔγκυρον τοῦ τιοῦτου βαπτίσματος ἐπανελαμβάνομεν αὐτὸ (ἀπὸ τοῦ 1756), ἡ ρωσικὴ Ἐκκλησία ἀπὸ τοῦ 1867 ἀπεδέχετο αὐτὸ ὡς ἔγκυρον καὶ δὲν ἀνεβάπτιζε· κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, φρονεῖ ὁ συγγραφεὺς, ἐπολιτεύθησαν αἱ ἐπὶ μέρους ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι καὶ ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν χειροτονίαν τῶν ἑτεροδόξων.

Οὕτω νομίζει ὁ συγγραφεὺς ὅτι θὰ διευκολυθῇ τὸ ἔργον τῆς ἐνώσεως ἢ μᾶλλον τῆς προσεγγίσεως τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας πρὸς τὴν Ἀγγλικανὴν, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ἄλλοτε κατὰ τὴν χρηστὴν καὶ ἀθόρυβον αὐτοῦ πατριαρχείαν τοσοῦτον ἐμόχθησεν ὁ σοφὸς Πατριάρχης Κων]πόλεως Κωνσταντῖνος ὁ Ε', εἰς οὗ τὴν μακαρίαν μνήμην δικαίως ἀφιεροῖ ὁ συγγραφεὺς τὴν ἀξιόλογον αὐτοῦ μελέτην.

† Ὁ Τραπεζοῦντος ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΠΕΡΙ ΦΙΛΙΑΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΔΙΑ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

(συνέχεια ἐκ σελ. 166)

Ὁ θεοφ. ἐπίσκοπος πρ. Ὁξφόρδης κ. Gore λαβὼν τὸν λόγον, ἐν πρώτοις ἀνέγνω πρὸς ἐπιψήφισιν τὴν ἀκόλουθον ἀπόφασιν:

«Ἡ συνεδρία αὕτη τῆς Παγκοσμίου συμμαχίας πρὸς καλλιέργειαν (προαγωγὴν) διεθνοῦς φιλίας διὰ μέσου τῶν Ἐκκλησιῶν χαιρετᾷ ἐνθέρμως τὴν ἐπίσκεψιν εἰς Ἀγγλίαν τῆς Α. Σ τοῦ Τοποτηρητοῦ τοῦ Πατριαρχείου Κων]πόλεως, καὶ ἐκφράζει τὰς εὐκρινεῖς του εὐχαριστίας πρὸς Αὐτὸν καὶ τὰ ἄλλα μέλη τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας διὰ τὴν συμπάθειαν καὶ συνεργασίαν εἰς τὴν πρὸς διεθνή εἰρήνην καὶ συναδέλφωσιν κίνησιν εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Σύνδεσμος ἀσχολεῖται».

Ἀκολουθῶς ἐξηκολούθησεν ὡς ἐξῆς:

«Αἰσθάνομαι μεγάλην συγκίνησιν προτεινῶν ταύτην ἢ ἄλλην τινα ἀπόφασιν σχετικὴν πρὸς τὰς σχέσεις ἡμῶν ὡς εὐρισκομένων ἐν μέσῳ τῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν τῆς ὀρθοδοξίας καὶ τῶν κεχωρισμένων Ἐκκλησιῶν, μὲ βαθυτάτον αἰσθημα ταπεινώσεως καὶ δὲν δύναμαι ἐπὶ τῇ συναντήσει ταύτῃ νὰ μὴ ἐκφράσω τὸ αἰσθημα τοῦτο. Δὲν δύναμαι ἀληθῶς ν' ἀποβλέπω ὀπίσω εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν σχέσεών μας ὡς ἐθνῶν, εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ἡμεῖς οἱ Ἀγγλοὶ ἰδίως ἐσχίσαμεν τὴν συνθήκην τοῦ Ἁγίου Στεφάνου, χωρὶς νὰ αἰσθανθῶ βαθυτάτην ταπείνωσιν Οὐδένα δύναμαι νὰ συναντήσω τῆς ἀρχαίας ταύτης Ἐκκλησίας τῆς Συρίας—καὶ πραγματικῶς ἐλυπήθην διότι οἱ ἀξιότιμοι ἀντιπρόσωποί της ἠσθένησαν—μετὰ τῆς ὁποίας εἴμεθα εἰς στενήν συμμαχίαν, δὲν δύναμαι νὰ συναντήσω ἕνα ἐξ αὐτῶν χωρὶς νὰ δοκιμάσω αἰσθημα τὸ ὁποῖον δὲν μου δίδει τὸ δικαίωμα νὰ ἀνυψώσω ἐλευθέρως τὴν καρδίαν μου καὶ προσβλέπω εἰς αὐτὸν, διότι ἔχω βαθεῖαν συναίσθησιν εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς μου ὅτι ἔχομεν ἀπατήσει αὐτούς. Ἐπὶ πλέον δὲ ὅ,τι ἡ Α. Σ. ὁ Τοποτηρητὴς τοῦ Πατριαρχείου εἶπεν εἰς τὴν προσφώνησιν του ἀκριβῶς ἀληθεύει τώρα, ἀλλὰ λησμονοῦμεν αὐτὸ καὶ διαρκῶς τὸ λησμονοῦμεν.

Ἐπὶ τῆς εὐρείας χώρας τοῦ ὀρθοδόξου χριστιανισμοῦ οἱ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί μας ζῶσι συνεχῶς ζωὴν ἀκροσφαλῆ καὶ καταδιώξεως ἀπὸ τῶν Β. τῆς Ρωσίας μέχρι

τῶν Ν. τῆς Ἀνατολῆς. Οἱ τῶν κεχωρισμένων Ἐκκλησιῶν Ἀρμένιοι καὶ Σύροι ζῶσι ζωὴν ἢ ὁποία εἶναι ἀγωνιώδης· ἐὰν σκεφθῶμεν τὸν βαθμὸν τῆς ὑποχρεώσεως, ἣτις ἀνήκει εἰς ἡμᾶς, τῶν ὑποσχέσεων τὰς ὁποίας τόσον συχνὰ εἶχομεν κάμη καὶ τῶν ἐχεγγύων τὰ ὁποία τόσον ἐλευθέρως εἶχομεν δώσει, τολμῶ νὰ εἶπω ὅτι δὲν δύναμαι ἐντελῶς νὰ ἐγερωθῶ καὶ ἐκφράσω τὴν καλὴν ταύτην συμπάθειαν, διὰ τὴν ὁποίαν εὐρίσκομαι σήμερον ἐνταῦθα, χωρὶς νὰ ὁμολογήσω ὅτι εἶμαι τελείως κατησχυμμένος ἐν τῷ βάθει τῆς ψυχῆς καὶ ὅτι εὐρίσκομαι εἰς βαθεῖαν διηνεκῆ ἀγωνίαν περὶ τὰς λέξεις αἱ ὁποῖαι φαίνονται μὲν μεγάλαι, ἀλλὰ παρουσιάζουσι κατὰ τι μικρὸν, καὶ φοβοῦμαι αὐτὰς τὰς μεγάλας λέξεις περὶ Διεθνοῦς Φιλίας διὰ τῶν Ἐκκλησιῶν ἐφ' ὅσων δὲν ἔχομεν λάβη εὐκρινῆ ἀπόφασιν.

Τοῦτο ἀκριβῶς εἶναι ἐκεῖνο ὅπερ δὲν ἐγένετο. Δι' ὅλων τῶν μέσων ἃς ἐνωθῶμεν εἰς τὴν μεγάλην ταύτην προσπάθειαν, ἀλλ' ἃς ἐνωθῶμεν ἐν αἰσθήματι ἀληθείας. Ἐρωτῶμεν τί συνέβη ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ· Γνωρίζομεν καὶ εἶδομεν ὅτι εἶναι ἐν τοιαύτῃ καταστάσει ὁ κόσμος ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ πολιτισμὸς μας φαίνεται νὰ κλονίζεται εἰς τὴν πλάστιγγα καὶ ἐρωτῶμεν τί δύναται τὸ κοινὸν ἡμῶν χριστιανικὸν πνεῦμα νὰ κάμη κατὰ τὰ ἔτη ταῦτα ἵνα συγκρατήσῃ ἑαυτό; Ἐρωτῶ σήμερον τοῦτο εἰς ἑμαυτὸν, ποῖον εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχει περισσοτέραν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν πολιτικῶν μας—ὁ φόβος τῆς προσβολῆς τῶν ἀληθινῶν βαθυτάτων αἰσθημάτων τῶν ἀπανταχοῦ εὐλαβῶν χριστῶν ἢ ὁ φόβος τῆς προσβολῆς τῶν Μωαμεθανῶν;— Ἐὰν τὸ αἰσθημα ἐν τῇ σχέσει ταύτῃ εἶναι τὸ τῆς ταπεινώσεως τότε πραγματικῶς δὲν δυνάμεθα νὰ συναντήσωμεν ἀλλήλους ἐπ' εὐκαιρίᾳ οἷα ἡ παροῦσα ἀνευ βαθυτάτης ταπεινώσεως.

Σπεύδω ἐξ ὅλης μου καρδίας καὶ εἶναι ἐπιθυμία τῆς ψυχῆς μου νὰ ἐκφράσω τὴν συμπάθειάν μου πρὸς τὴν Α. Σ. καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην μου διὰ τὴν ἔλευσίν Του. Εἶχομεν πολλοὺς διακεκομένους ἀδελφοὺς ἐν Χριστῷ ἐξ Ἀνατολῆς μεταξὺ ἡμῶν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη. Συνήντησα ἀπειρον ἀριθμὸν ἐκκλησιαστικῶν ἀνδρῶν ἐξ Ἀνατ. λῆς, ἐνεκα τῆς θέσεώς μου ὡς προέδρου τῆς ἐπιτροπῆς, ἣτις διορίσθη ἐκ μέρους τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας διὰ τὸ ἔργον τοῦτο καὶ εἶχον πολλὰ νὰ συζητήσω μετὰ τῶν λίαν διακεκομένων ἀντιπροσώπων καὶ ἔσχον τὸ εὐτύχημα νὰ ἔλθω εἰς σχέσεις μετ' αὐτῶν ὡς μέλος ἑνὸς ἰδιαίτερου τμήματος τῆς Ἀγγλ. Ἐκκλησίας καὶ εἶμαι βαθύτατα συγκεκινημένος γνωρίσας αὐτούς. Χαίρω ἐπὶ τούτῳ καὶ προσβλέπω μετὰ βαθυτέρας ἐλπίδος εἰς στενωτέρας σχέσεις καὶ μάλιστα εὐελπιστῶ εἰς πραγματικὴν ἐπικοινωνίαν ὅλων

τῶν λαῶν. Δὲν ὀμιλῶ ἐξ ὀνόματος ἢ διὰ τὰ συμφέροντα ἰδιαιτέρας μερίδος ἐκκλησιαστικῆς.

Παρευρέθην τὸ παρελθὸν θέρος εἰς τὸ συνέδριον τὸ ὁποῖον συνεκροτήθη ἐν Γενεύῃ καὶ εἰς τὸ ὁποῖον εἶχομεν ἀντιπροσώπους πολλῶν χριστιανικῶν μερῶν. Ὅτι ἰδιαιτέρως δὲ ἐκίνησε τὸ ἐνδιαφέρον μου ἦτο ὅτι εἶχομεν πολλοὺς ἀντιπροσώπους τῆς Ὁρθοδοξίας, τῶν κηχωρισμένων Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀνατολῆς. Νομίζω ὅτι ἦσαν 30 ἢ 88 περίπου. Ἦτο ἡ πρώτη περίπτωσις κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ μεγαλειότερον μέρος τῶν Ἀμερικ. καὶ Ἀγγλικ. Πρωτεργατῶν ἦλθον εἰς σχέσεις μακρὰς ἢ βραχείας, εἰς παρατεταμένας συνδιαλέξεις δεκαπέντε ἡμερῶν μετὰ τῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, καὶ ἦτο ἐκτάκτως ἐνδιαφέρον νὰ βλέπη τις τὰς συνδιαλέξεις ταύτας καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῶν. Ἦτο γεγονός ὅτι ἔδει μία μεγάλη ἄβυσσος νὰ γεφυρωθῇ καὶ κάτι δι' ἀμοιβαίας συνεννοήσεως ἐπὶ τῶν διαφορῶν ἀποδείξεων κατωρθώθη ἐπὶ τέλος.

Ἐχω ἐπὶ τούτοις καθῆκον νὰ ἐκφράσω τὰ αἰσθήματα τῆς ἐγκαρδίου ἡμῶν συμπαιθείας καὶ ἐπιθυμίας ἡμῶν πρὸς περαιτέρω στενὴν φιλίαν, πρὸς τὴν μεγάλην δμάδα τῶν χριστιανῶν ὀρθοδόξων, ἣτις ἀντιπροσωπεύεται ὑπὸ τοῦ Σ. Τοποτηρητοῦ τοῦ Πατριαρχείου Κων]πόλεως. Τοῦτο εἶναι εὐκὸλον νὰ γείνη. Τοῦτο εἶμαι βέβαιος ἐκφράζει τὸ αἶσθημα τὸ ὁποῖον εἶναι εἰς τὰς καρδίας ὄλων ἡμῶν. Μόνον δὲν θὰ ἠδυνάμην νὰ κάμω τοῦτο χωρὶς ἐπίσης νὰ ἐκφράσω τὸ βαθὺ αἶσθημα τῆς ταπεινώσεως, τῆς ἐντροπῆς μὲ τὸ ὁποῖον πλησιάζομεν Αὐτὸν διὰ νὰ προσφέρωμεν τὰς εὐχαριστίας μας καὶ τὴν ἐπιθυμίαν μας πρὸς φιλίαν».

ΒΡΕΤΤΑΝΙΚΟΝ ΤΜΗΜΑ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Τὸ ἐν Λονδίῳ ἐκδιδόμενον ὄργανον τοῦ ὡς ἄνω τμήματος εἰς τὸ τεῦχος τοῦ Ἰουνίου ἐ. ἔ. γράφει τὰ ἑξῆς:

«Ἐλήφθη ἐπιστολὴ τῆς Ἱ. Συνόδου εὐχαριστοῦσης διὰ τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ βρετανικοῦ τμήματος τοῦ Παγκοσμίου Συνδέσμου ἀδελφικὴν ὑποδοχὴν εἰς τὸν ἀοίδιμον Τοποτηρητὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ διὰ τὴν ἐκφρασὴν συλλυπητηρίων ἐπὶ τῷ θανάτῳ αὐτοῦ. Ὅσοι ἤκουσαν τοὺς θερμοὺς ἐκείνους λόγους τοῦ Ἐπισκόπου Gore ἐν τῷ κολλεγίῳ τῆς Σιῶν, ἀνομολογοῦντος μὲ συντριβὴν καὶ ἐντροπὴν τὴν ὀλιγορίαν ἀπέναντι τῶν καταδιωκομένων χριστιανῶν

τῆς Μ. Ἀσίας, δὲν θέλουσι λησμονήσει αὐτούς. Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη μᾶς κάμνει τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἐγράφη ὑπὲρ μιᾶς Ἐκκλησίας, ἣτις πάντοτε ὑπέφερε καὶ ὑποφέρει μαρτύρια ὑπὲρ τῶν χριστιανικῶν πληθυσμῶν. Προφανῶς, εἶνε μία περίπτωσις κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ συμπάθεια δὲν θὰ περιορίζετο εἰς λόγους φιλικούς. Οὔτε πολιτικὸν κέρδος, οὔτε τὸ δύσκολον πρόβλημα τοῦ βίου ἐν τῇ χώρᾳ μας δύναται νὰ μᾶς ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὴν φοβερὰν εὐθύνην διὰ τὸ μέλλον τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν τῇ ἐγγύς Ἀνατολῇ».

(«Goodwill»)

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ:

Ἐπὶ τοῖς γενεθλίοις καὶ τῇ ἐπετείῳ ἑορτῇ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῆς Σερβίας, ὁ Σεβ. Τοποτηρητῆς ἀπέστειλε τὸ ἑξῆς τηλεγράφημα:

Α. Μεγαλειότητα τὸν Βασιλέα τῶν Σέρβων,
Κροατῶν καὶ Σλοβένων Πέτρον

Βελιγράδιον

Ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἐκφράζει δι' ἐμοῦ τῇ Ὑμετέρα Εὐσεβεστάτῃ Μεγαλειότητι θερμὰ συγχαρητήρια ἐπὶ τῷς γενεθλίοις καὶ τῇ ἑορτῇ Αὐτῆς.

Κύριος ὁ Θεὸς χαρίζοιτο τῇ Ὑμετέρα Μεγαλειότητι, ἅμα τῷ Θεοφρουρήτῳ Αὐτῆς Βασιλείῳ πᾶσαν εὐτυχίαν καὶ χαρὰν.

Ὁ Τοποτηρητῆς τοῦ Οἴκου. Θρόνου
† Καεσχρείας ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ἀπαντητικὸν τηλεγράφημα τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Ἀντιβασιλέως τῆς Σερβίας:

Πατριῶται

Σεβ. Τοποτηρητὴν τοῦ Οἴκου. Π]χειῖου

Λίαν συγκεκινημένος ἐκφράζω μετὰ τῶν εὐχαριστιῶν μου εὐκρινεῖς εὐχὰς ὑπὲρ τῆς εὐτυχίας τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Τηλεγράφημα τοῦ Σεβ. Τοποτηρητοῦ διαβιβασθὲν διὰ τοῦ ἀστυματῶν τοῦ «Ἀβέρωφ»:

Ἐξοχώτατον

Ἰπουργὸν τῶν Ναυτικῶν τῆς Ἑλλάδος

Ἐν βαθυτάτῃ συγκινήσει πατῶν τὸ ἱερὸν ἔδαφος τοῦ ἁρωϊκοῦ καὶ θρυλικοῦ «Ἀβέρωφ» ἐφ' οὗ ἔτυχον ἐνθέρμου ὑποδοχῆς παρὰ τοῦ ἐπαξίου αὐτοῦ ναυάρχου Ἐξοχωτάτου κ. Ἡπίτου καὶ τῶν γενναίων ἀξιωματικῶν καὶ ναυτῶν αὐτοῦ, διαβιβάζω Ἰμῖν τὸν ἐγκάρδιον χαιρετισμὸν καὶ τὰς θερμὰς εὐχαριστίας μου μετὰ τῶν μητρικῶν εὐχῶν καὶ εὐλογιῶν τῆς Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ὑπὲρ τῆς τελικῆς νίκης καὶ τοῦ θριάμβου τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου καὶ στρατοῦ πρὸς ἀπελευθέρωσιν μὲν ἀπαξαπάντων τῶν ἀλυτρώτων ἀδελφῶν μας, πρὸς κραταίωσιν δὲ καὶ δόξαν τῆς ἀγαπητῆς μας Ἑλλάδος.

Ὁ Τοποτηρητὴς τοῦ Οἴκου. Θρόνου

† Ὁ Καισαρείας ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ἀπαντητικὸν τηλεγράφημα τοῦ κ. ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν:

Σεβ. Τοποτηρητὴν τοῦ Οἴκου. Θρόνου

Μητροπολίτην Καισαρείας.

Κύριον Νικόλαον

Ἐν εὐλαβείᾳ καὶ συγκινήσει ἀνέγνωσα τὸ τηλεγράφημα τῆς Ἰμετέρας Σεβασμιότητος. Εἰς τὸ ἑλληνικὸν ναυτικὸν ἔλαχε μεγάλη τιμὴ νὰ δεχθῆ τὸν Σεβ. Τοποτηρητὴν τοῦ Οἴκου. Θρόνου. Βαθεῖαν αἰσθάνομαι εὐγνωμοσύνην καὶ ὑπερηφάνειαν, διότι ἐπὶ τῆς ἡμετέρας ναυαρχίδος νύλογήθησαν ὑπὸ τῆς Ἀγιωτάτης Μητρὸς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ὁ στόλος καὶ ὁ στρατός, καθ' ἣν στιγμήν τῶν δικαίων ἀγρυπνοὶ φρουροὶ καὶ ἐκτελεσταὶ τῶν ἱερωτάτων ἐπιταγῶν συσσώμου τοῦ Γένους χωροῦσιν ἐπὶ τὴν πραγμάτωσιν τῶν ἐθνικῶν πόθων.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν

Γ. ΒΑΛΤΑΤΖΗΣ

Ἐπίσημοι ἐπισκέψεις.—Τὴν Παρασκευὴν τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος ὁ Σεβ. Τοποτηρητὴς μετὰ

τῆς ἀκολουθίας αὐτοῦ ἀντεπεσκέψατο τὸν Ἐξοχ. Ἀρχιναύαρχον κ. Ἡπίτην ἐπὶ τῆς ναυαρχίδος «Ἀβέρωφ». Ἐκ τῆς ἀποβάθρας Φαναρίου τὴν Α. Σεβασμ. παρέλαβον ἐπὶ πολυτελοῦς ἀτμακάτου δύο ἀνώτεροι ἀξιωματικοί. Ἄμα τῇ προσεγγίσει τῆς ἀτμακάτου παρὰ τὸ σκάφος, ἡ Α. Σεβασμιότης ἀνῆλθεν ἐπ' αὐτοῦ, γενομένη δεκτὴ μετὰ τῶν νενομισμένων τιμῶν ὑπὸ τε τοῦ Ἀρχιναυάρχου, τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τοῦ πληρώματος, παρατεταγμένων ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, μεθ' ὃ ὠδηγήθη εἰς τὸν ναῖσκον τοῦ πλοίου καὶ εἶτα εἰς τὴν ἐπίσημον αἴθουσαν, ἔνθα προσεφώνησεν Αὐτὴν δι' εὐλαβοῦς καὶ ἐνθουσιώδους προσλαλιᾶς ὁ Ἐξοχ. Ἀρχιναύαρχος, διερμηνεύσας τὰ βαθύτατα αἰσθήματα σεβασμοῦ καὶ ἀφοσιώσεως τοῦ κατὰ θάλασσαν στρατοῦ πρὸς τὴν Μ. Ἐκκλησίαν. Ὁ Σεβ. Τοποτηρητὴς ἐν προφανεῖ συγκινήσει ἀπήντησε καταλλήλως, εὐχηθεὶς ὑπὲρ εὐδωσέως τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ ἐθνικοῦ ἀγῶνος. Εἶτα ἡ Α. Σεβ. περιῆλθε τὰ διάφορα διαμερίσματα, μεθ' ὃ ἀπῆλθε προπεμπόμενος μετὰ τῶν αὐτῶν ἐξαιρετικῶν τιμῶν.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐπισκέψεως ταύτης ἡ Α. Σεβ. διεβίβασεν ἀπὸ τῆς ναυαρχίδος τὸ ἀνωτέρω δημοσιευθὲν τηλεγράφημα.

ΕἰΚΥΚΛΙΟΙ:

Θεοφιλέστατοι καὶ Πανοσιώτατοι ἀρχιερατικῶς καὶ ἱερατικῶς προϊστάμενοι τῶν ἐνοριῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως, τιμιώτατοι Ἐφοροεπίτροποι καὶ λοιποὶ πάντες εὐλογημένοι χριστιανοὶ, χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ.

Ἀριθ. $\left\{ \begin{array}{l} \text{πρωτ. 4050} \\ \text{διεκπ. 2047} \end{array} \right.$

Ἐνεκα τῶν μεγάλων οἰκονομικῶν δυσχερειῶν, καθ' ὧν ὡς ἐκ τῶν περιστάσεων παλαίουσι τὰ Ἐθνικὰ ἡμῶν Φιλανθρωπικὰ ἐν Ἑπταπυργίῳ Καταστήματα, ἡ ἐντιμος αὐτῶν Ἐφορία ἐν τῇ ὀφειλετικῇ αὐτῆς μερίμνῃ πρὸς ἐξεύρεσιν τῶν ἀναγκαίων πόρων καὶ ἀντιμετώπισιν οὕτω τῆς κρισίμου καταστάσεως, ἔγνω ἵνα ἐπικαλεσθῆ τὴν συναντίληψιν καὶ βοήθειαν τῆς ὁμογενείας, ἀποφασίσασα καὶ ὀρίσασα ὅπως διὰ τῆς ἐπὶ τῶν Ἐλεῶν Ἐπιτροπῆς διανεμηθῶσιν εἰς τοὺς ὁμογενεῖς κατάλογοι εἰδικοί πρὸς ἐγγραφὴν ὑπ' αὐτῶν μηνιαίων ἢ ἐτησίων συνδρομῶν ὑπὲρ τῶν Καταστημάτων. Ἐπειδὴ δὲ ἡ τοῦ ἀνεπαχθοῦς ἄλλως τε μέτρου τούτου εὐδωσις σημαντικωτά-

την μέλλει ἵνα ἀποτελέσῃ συμβολὴν εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀνακούφισιν τῶν ἐξονομασθέντων εὐαγῶν τοῦ Γένους Καθιδρυμάτων, ὧν ἡ μεγάλη εὐργετικὴ καὶ παρήγορος διὰ τοὺς πάσχοντας, τιμητικὴ δὲ διὰ τὸ Γένος, ἀποστολὴ εἶπερ ποτέ ἐστὶν ἀναγκαῖον ἵνα ἐξασφαλισθῇ καὶ ἐπιρρωσθῇ ἐν τοῖς παροῦσι δυσκόλοις καιροῖς, προαγόμεθα, συνοδικῇ ἀποφάσει, προτρέψασθαι πάντας τοὺς εὐσεβεῖς καὶ ὀρθοδόξους χριστιανοὺς ὅπως προφρόνως καὶ γενναίως ἕκαστος προθυμηθῇ εἰς τὴν ὡς ἄνω ἔκκλησιν τῆς Ἐφορίας, ἀποδεχόμενος καὶ ἐγγραφόμενος συνδρομητῆς δι' ὅπερ ἂν δύναται καὶ προαιρητῆται ποσόν, ἐν πεποιθήσει ὅτι ἐκκληροῖ ἐξόχως ἐπικαιρον καθῆκον φιλαδελφίας καὶ φιλογενείας.

Εἶεν δὲ τὰ ἔτη ὑμῶν πλεῖστα, ὑγιεινὰ καὶ εὐφρόσυνα.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῆ 22 Ἰουνίου 1921

Ὁ Τοποτηρητῆς τοῦ Οἴκου. Θρόνου
διάπυρος ἐν Χριστῷ εὐχέτης

† Ὁ Καίσαρείας **ΝΙΚΟΛΑΟΣ**

Αὔξ. ἀριθ. 717

Ἀριθ. | Πρωτ. 4161
| Διεκπ. 2039

Θεοφιλέστατοι ἀρχιερατικῶς προϊστάμενοι καὶ Ὀσιώτατοι ἱερατικῶς προϊστάμενοι τῶν ἐνοριῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ἐπειδὴ παρὰ τὰς ἐπανελημμένως ἐκδοθείσας ἐγκυκλίους καὶ δὴ τὴν ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. 3706 τῆς 11 Σεπτεμβρίου 1890, ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. 2362 τῆς 3 Ὀκτωβρίου 1917, καὶ παρὰ τὴν τυπικὴν τῆς Ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας διάταξιν, προϊστάμενοί τινες καὶ ἱερεῖς κατὰ τὴν Μ. Εἵσοδον, ἐν μέσῳ τοῦ ἱ. ναοῦ ἢ πρὸ τῆς Ὁραίας Πύλης ἰστάμενοι μνημονεύουσιν ὀνομάτων ζώντων τε καὶ τεθνεώτων διαφόρων προσώπων, συνιστῶμεν καὶ αὐθις διὰ τῆς παρουσίας ἡμῶν ἐγκυκλίου τὴν παῦσιν πλέον τοῦ ἀτόπου τούτου, φιλοδοξίαν τοῦτ' αὐτὸ προδίδοντος ἀσύγγνωστον καὶ ἐπίδειξιν ὑπερφίαλον, προσεπιδηλοῦμεν δ' ὅτι ὅσοι τῶν ἱερουργούντων κληρικῶν δὲν θέλουσι συμμορφωθῆ πρὸς τὴν ἀπα-

γορευτικὴν ταύτην διάταξιν θέλουσιν ὑποστῆ τὰς συνεπεῖας τῆς τοιαύτης αὐτῶν ἀπειθείας τε καὶ ἀτασθαλίας.

Ἐπὶ δὲ τούτοις εἶπτε ἐν Κυρίῳ ὑγιαίνοντες

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῆ 21 Ἰουνίου 1921

Ὁ Τοποτηρητῆς τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας

† Ὁ Νεοκαισαρείας καὶ Κοιυῶρων **Πολύκαρος**.

Ἐθνικὴ ἑορτὴ τῶν Γάλλων.—Εἰς τὴν ἐν Ταξιμίῳ γενομένην μεγάλην στρατιωτικὴν παρέλασιν κατὰ τὴν παρελθοῦσαν Πέμπτην ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς Ἐθνικῆς τῶν Γάλλων ἑορτῆς, προσεκλήθησαν ἰδιαιτέρως καὶ παρέστησαν ὁ Σεβ. Τοποτηρητῆς τοῦ Οἴκου. Θρόνου μετὰ τοῦ Σεβ. Τοποτηρητοῦ τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας, γενόμενοι τιμητικώτατα δεκτοί. Ἡ ἐπίσημος δεξίωσις ἐγένετο ἐν τῷ μεγάρῳ τῆς ὑπάτης Γαλλικῆς Ἀρμοστείας, ἔνθα μετὰ τὴν προσέλευσιν τῶν μελῶν τῆς ἐνταῦθα Γαλλικῆς παροικίας προσήλθεν ἡ Α. Σεβ. καὶ ἐν ἐπικαίρῳ προσφωνήσει ἐξέφρασε τὰ συγχαρητήρια καὶ τὰς εὐχὰς τῆς Μ. Ἐκσίας πρὸς τὸν Ἐξοχ. ὑπατον Ἀρμοστὴν στρατηγὸν Pellé, ὅστις ἐπιδεικνύμενος ἐξαιρετικὴν τιμὴν μεταξὺ τῶν Πνευματικῶν Ἀρχηγῶν εἰς τὸν ἐπίσημον Ἀντιπρόσωπον τοῦ Οἴκου. Πατριαρχείου, ἀπήντησε καταλλήλως.

Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων.—Εἰς τὸν Καθηγητικὸν Σύλλογον τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογ. Ἀκαδημίας παρεπέμφθησαν γράμματα τῶν διῶσταμένων πρὸς τὴν Α. Μακαριότητα τὸν Πατριάρχην Ἱεροσολύμων Ἀρχιερατικῶν μελῶν τῆς Ἀγιοταφίτικῆς Ἀδελφότητος, πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν σχετικῆς γνωμοδοτήσεως διὰ τὰ περαιτέρω.

Πνευματικὸν Δικαστήριον.—Ληξιάσης τῆς θητείας τοῦ θεοφ. Ἐπισκόπου Σκοπέλου κ. Γενναδίου, ὡς παρέδρου ἐν τῷ Πνευματικῷ Δικαστηρίῳ τῶν Πατριαρχείων, διωρίσθη ἀντ' αὐτοῦ συνοδικῶς ὁ Πανος. Ἀρχιμ. Ἰω. Ἀνδρεάδης, ἱερατ. προϊστάμενος τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τῶν Χίων. Πρὸς πλήρωσιν δὲ τῆς χηρευούσης ἐν τῷ Πνευμ. Δικαστηρίῳ θέσεως τοῦ κατὰ καιρὸν Μ. Πρωτοσυγκέλλου διωρίσθη προσωρινῶς ὁ Πανος. Ἀρχιμ. Ἀ. Ἀντωνίνης, ἱερατικῶς προϊστάμενος Φερίκιοι.

Ἀρχιεραγματεία Ἱ. Συνόδου.—Τυχὼν κανονικῆς ἀδείας ἀπῆλθεν εἰς Κρήνην, χάριν τῆς υγείας αὐτοῦ, ὁ Πανος. Ἀρχιεραγματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου κ. Διονύσιος. Κατὰ τὴν ἀπουσίαν αὐτοῦ, χρῆθ' ἀρχι-

γραμματείας θέλει ἐκτελεῖ ὁ Πανοσιολ. Ὑπογραμματεὺς κ. Γερμανός.

Κανονικὰ ἄδεια. — Ἐπετρόπη τῷ Πανιερ. Μητροπολίτῃ Κάσσου καὶ Καρπάθου κ. Γερμανῷ ὅπως μεταβῆ εἰς Ἀθήνας χάριν τῆς ὑγείας του.

— Ἐπετρόπη τῷ βοηθῷ Ἐπισκόπῳ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γέροντος ἀγίου Κυζίκου, ἀγ. Μηλητουπόλεως κ. Ἱεροθέῳ, ὅπως δι' οἰκογενειακοὺς λόγους ἀπέλθῃ εἰς Πρεμετὴν, τὴν ἰδιαιτέραν αὐτοῦ πατρίδα.

— Τυχὼν κανονικῆς ἀδείας ἀπῆλθεν εἰς Χίον ὁ θεοφ. Ἐπίσκοπος Ἀμφιπόλεως κ. Ἰωακείμ.

— Ἐπανῆλθεν ἐκ Προύσης, ἔνθα εἶχε μεταβῆ χάριν τῆς ὑγείας αὐτοῦ ὁ θεοφ. Ἐπίσκοπος Σκοπέλου κ. Γεννάδιος.

— Τυχὼν κανονικῆς ἀδείας ἀπῆλθεν εἰς Ἀλάτσατα, τὴν πατρίδα αὐτοῦ ὁ Μ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Σωφρόνιος. Κατὰ τὴν ἀπουσίαν αὐτοῦ θὰ ἀναπληρῶται ὑπὸ τοῦ Μ. Συγκέλλου κ. Γαβριήλ.

Πρ. ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΚΥΡΙΛΛΟΣ

Πλήρης ἡμερῶν μετέστη πρὸς Κύριον τὴν παρελθούσαν ἑβδομάδα ἐν Χάλκῃ καὶ ἐκηδεύθη ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ ὁ Μητροπολίτης πρῶην Ἀδριανουπόλεως Κύριλλος. Βυζάντιος τὴν πατρίδα, ἐγεννήθη τῷ 1845, τῷ δὲ 1857 ἀπεφοίτησεν ἀριστοῦχος τῆς Πατριαρχικῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς. Τῷ 1860 προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἱ. Μητροπόλεως Φιλαδελφείας, ὡς ἀρχιδιάκονος παρὰ τῷ συγγενεῖ αὐτοῦ Μητροπολίτῃ Φιλαδελφείας Μελετίῳ, ὡς τοιοῦτος δὲ παρέμεινε μέχρι τοῦ 1864, ὅτε ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ εἰρημένου Μητροπολίτου εἰσήχθη εἰς τὴν κατὰ Χάλκην Θεολ. Σχολὴν, ἐξ ἧς ἀριστοῦχος ἀπεφοίτησε τῷ 1867. Διατελέσας κατ' ἀρχὰς ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος τοῦ Μηλίτου Ἀμασειᾶς Σωφρονίου ἐν Ἀμ. σῳ, ἐξελέγη τῷ 1870 Ἐπίσκοπος Μυρέων, ὡς βοηθὸς Ἐπίσκοπος τοῦ Γέροντος αὐτοῦ Φιλαδελφείας Μελετίου, μετατεθέντος τότε εἰς τὴν ἱ. Μητρόπολιν Σμύρνης τῷ 1873 ἀπεστάλη ὡς ἀντιπρόσωπος ἐν Βάρνῃ, παρὰ τοῦ τότε Μητροπολίτου Βάρνης Ἰωακείμ ὄντος συνοδικοῦ, ὃν καὶ διεδέξατο ἐν τῇ διοικήσει τῆς ἐπαρχίας ταύτης τῷ 1875, ἐπιδειξάμενος κατὰ τὴν ἀνώμαλον ἐκείνην ἐποχὴν τοῦ Ρωσσοτουρκικοῦ πολέμου σύνεσιν καὶ ἱκανότητα διοικητικὴν σπανίαν. Τῷ 1881 κληθεὶς συνοδικὸς, μετετέθη τὸ ἐπόμενον ἔτος εἰς τὴν ταραχώδη τότε διὰ τὰς προπαγανδικὰς ἐνεργείας τῶν ρουμανιστῶν καὶ βουλγαριστῶν Μητρόπολιν

Καστορίας, ἣν ἐποίμανε ἐπὶ ἐξαστίαν θεοφιλῶς καὶ ἐθνοπρεπῶς, ἐξουδετερώσας κατὰ μέγα μέρος τὰς δουλείας ἐνεργείας τῶν προπαγανδιστῶν διὰ τῆς ιδρύσεως ἑλληνικῶν σχολείων καὶ ἐν αὐτοῖς ἔτι τοῖς κέντροις αὐτῶν. Τῷ 1888 προσκληθεὶς ἐνταῦθα ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου Διονυσίου τοῦ Ε' μετετέθη εἰς τὴν ἱ. Μητρόπολιν Λήμνου, ἐξ ἧς τῷ 1890 προήχθη εἰς τὴν ἱ. Μητρόπολιν Ἀδριανουπόλεως, ἣν ἐποίμανε μέχρι τοῦ 1908, ὅτε παραιτησάμενος, ἐφησύχαζε μέχρι τῆς τελευτῆς αὐτοῦ ἐν Χάλκῃ. Ζηλωτὴς τῶν ἐκκλησιαστικῶν παραδόσεων, φιλόμουσος, σοβαρὸς τὸ ἦθος, αὐστηρὸς ἐν τῇ ἐκπληρώσει τοῦ καθήκοντος, καταλείπει ὄνομα λαμπροῦ Ἱεράρχου ὁ πρῶην Ἀδριανουπόλεως Κύριλλος. **Αἰωνία ἡ μνήμη αὐτοῦ.**

ΜΗΤΡΟΠΟΛ. ΜΕΛΕΝΙΚΟΥ ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ

Παρὰ τῆς ἱ. Μητροπόλεως Σερρών τηλεγραφικῶς ἀνηγγέλθη ὁ θάνατος τοῦ Μητροπολίτου Μελενίκου Κυροῦ Παρθενίου. Ἐκ Σιατίστης τῆς Μακεδονίας ὀρμώμενος, ἀδελφὸς δὲ τῆς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Γρεβενῶν ἱ. Σταυροπηγιακῆς Μονῆς τοῦ ἀγίου Νικάνορος, τῆς ἐπιλεγομένης Ζάβορδα, διατελέσας κατ' ἀρχὰς Πρωτοσύγκελλος τῆς ἱ. Μητροπόλεως Μιτυλήνης, προήχθη εἶτα κατὰ σειρὰν εἰς Ἐπίσκοπον Πολυανῆς, Μητροπολίτην Δεβρῶν καὶ Βελισσοῦ, ὡς τοιοῦτος δὲ ἐκλήθη συνοδικὸς ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου Ἰωακείμ τοῦ Γ', παρεδρεύσας ἐν τῇ Ἱ. Συνόδῳ καὶ ἐπὶ τῆς Πατριαρχείας τοῦ ἀοιδίμου Γερμανοῦ τοῦ Ε', μέχρις Ἰουλίου τοῦ 1913, ὅτε διεδέξατο ἐν τῇ διοικήσει τῆς ἐπαρχίας Μελενίκου τὸν μαρτυρικῶς θανόντα ἀείμνηστον Μελενίκου Κωνσταντῖνον. Ὑπηρετήσας τῇ Ἐκκλησίᾳ μετὰ ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως, καταλείπει μνήμην ἀγαθοῦ Ἱεράρχου.

Αἰωνία ἡ μνήμη αὐτοῦ.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ κκ. συνδρομηταὶ ὅπως ἐντὸς τριῶν μηνῶν σπεύσωσι νὰ ἀποστείλωσι τὰς καθυστερομένους συνδρομὰς των, ἄλλως θέλει διακοπῆ ἢ ἀποστολῆ τοῦ φύλλου.

Ὑπεύθυνος Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ Ε' Καταλόγου συνδρομητῶν Ἐπιτροπῆς Ἐλεῶν)

Κατὰ τριμηνίαν: Ἰωάνν. Πετρίδης 300—Μαρκόπουλος καὶ Κ. Βασιλειάδης ἀνά 200—Γ. Ἡλιάδης 150—Κυρ. Παπάζογλου, Β. Παγκανίκας, Μιχ. Τσιμένογλους, Α. Κωνσταντινίδης, καὶ Π. Χ. Καραντινίδης ἀνά 100—Γ. Βαφεόπουλος, Χ. Καραγκιούλογλου, Πέτρος Δαμιανός, καὶ Α. Τίτος ἀνά 50—Π. Μαυρομίχαλος γρ. 25.

Καθ' ἑξαμηνίαν: Β. Κουρεμένος 500 Α. Πολυκάρπου 250—Θεολ. Κοσμίδης ἀνά 200—Δημ. Φραγκάκης 150—Βαλιαρᾶ 120—Π. Ἀλεξανδρίδης, Β. Σεβαστόπουλος, Κυρ. Κτριακίδης, Δ. Δασκαρίδης, Στέφ. Ἡλιάδης, Δ. Σ. Σπυρίδων, καὶ Β. Μωϋσῆ Παπαδόπουλος ἀνά 100—Μανασῆς Ζαχαριάδης καὶ Δημ. Γεωργίου ἀνά 50.

Ἐτησίως: Τὸ ἐνταῦθα ὑποκατάστημα τῆς Τραπεζῆς Ἀθηνῶν λίρας 150—Γ. Ε. Ἀγνίδης 30 λ.—Τράπεζα Μεσογείου, Ἀδελφοὶ Χούλη, Σ. Μπαρκούλης καὶ Ἀδελφοὶ Ἀσκητόπουλοι ἀνά 25 λ.—Ι. Δ. Ἀνδρικόπουλος, Π. Κρέκοβιτς, Κ. Παπᾶς, Ἐταιρία Μπομόντη-Νέκταρ, υἱοὶ Σταυρόπουλοι ἀνά 20 λίρ.—Σαββίδης, Ἀσλόγου, Μάρκος Λάγγας, Ν. Παπαδάκης ἀνά 15 λ.—Πολύκαρπος Π. Ραπτόπουλος 14 λ.—Θ. καὶ Ι. Κετσεόγλου, Ι. Δ. Χαλιορῆς, Ἀλέξανδρος Χατζόπουλος, Ἀδελφοὶ Δεῖρμεντζόγλου, Ἐλ. Ζαχαριάδης, Γ. Νικολόπουλος, Γ. Μεσίρης, Γ. Μαυρουδῆς, Μιχ. Τριανταφυλλίδης, Ἀδελφοὶ Τσαούσογλου, Γ. Καμπούρογλου, Τζῶν Χατζόπουλος, καὶ Κ. Γούναρης καὶ Μ. Ρωμανός ἀνά 12 λίρας—Ἀδελφοὶ Χαϊταλίδαι καὶ Ρημανίδης, Ἰορδ. Ἰορδανίδης, Γ. Σαμαθράκης, Ν. Δεῖρμεντζόγλου, Ε. Α. Κοκκίνης καὶ Σα, Κ. Χαβιαρτζόγλου, Π. Δημητριάδης καὶ Υἱοὶ, Π. Λαγόπουλος, Χ. Χρυσόστομος, Κούρκουλας καὶ Κρητικός, Ἀδελφοὶ Χατζόπουλοι, Ἀδελφοὶ Δημητρακόπουλοι, Ἀδελφοὶ Μολοκότου, Στυλ Κ. Βούτας, Ε. Σαπουντζάκης, Α. Κ. Πισάνης, Πολυκαρπίδης, Εὐδ. Συμεωνίδης, Ἀπ. Δούκις, Υἱοὶ Γιαννησόπουλοι, Ἀβρ. Παπαδόπουλος, Γ. Α. Πουλάκης, Ι. Κ. Κηλάδης, Παπαδημητρίου καὶ Σα, Χ. Γ. Μπαζιώτης, Χρ. Νικολαΐδης, Υἱοὶ Κ. Πετρίδου, Χαρ. καὶ Σ. Παπαδόπουλος, Π. Φωτιάδης, Τσελεπίδης καὶ Σταφυλοπάτης, Ἐταιρία «Νεσιλέ», καὶ Ἀντ. Παντερμαλῆς ἀνά 10 λίρ.

ΣΤ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

Συνδρομητῶν Ἐπιτροπῆς Ἐλεῶν.

Κατὰ μῆνα: Α. Α. Μάγκος 400—Θωμ. Φωτιάδης 300—Μιχ. Ἰωαννίδης καὶ Ν. Δ. Παπαδόπουλος ἀνά 250—Γ. Ἐλευθεριάδης καὶ Υἱοὶ Κ. Μίκα ἀνά 200—

Ἀθ. Μπονάτσος, Υἱοὶ Ἀθ. Κωνσταντινίδου, Συμ. Ι. Εὐτυχίδης, Ἀδελφοὶ Ζαρόκωσια, Ι. Νικολαΐδης, Γρ. Πρωτοψάλτης, Π. Ν. Καρυστινός, Σπ. Ραφτόπουλος, Κ. Ἀντωνιάδης, Μ. Ἀλεξιάδης, Ἐλ. Τζερανίδης, Ι. Ζουμπουλιάδης, Θεόφ. Νικολαΐδης, Θ. καὶ Α. Παντελίδαι, καὶ Γ. Μαγιόπουλος ἀνά 100—Σ. Πονηρίδης, Ι. Π. Βαξεβάνογλους, Ι. Γ. Τζανάκης, Χαράλ. Ρώσης, Τ. Μεϊμαρίδης, Ι. Καγιαμάντης, Π. Ἐνεχυλίδης, Θ. Ἀσημιάδης, Δ. Κουτρόπουλος, Ἰορδ. Μαρωφίδης, Συμ. Ἀλεξιάδης, Ν. Ζέης, Δ. Γκίκας, Ἰωάνν. Λαμπρυνός, Ι. Μ. Γεώργιος, Π. Ψαρόπουλος, Νικόδημος ἱεροδ., Φωκίων Κοντζέρης, Πρόδρο. Παπαδόπουλος, Κ. Συμούδης, Ἀδελφοὶ Παπαδόπουλοι, καὶ Μιχ. Σαμαρόπουλος ἀνά 50—Ἰάκωβ. Ἀποθηκόπουλος καὶ Α. Ι. Χαμπερῆς ἀνά 40—Εὐστ. Βαλσάμης, Ν. Ἀναστασιάδης, καὶ Γ. Κοντουζάκης ἀνά 25—Φ. Γεωργιάδης, Ι. Χρηστόπουλος, Δ. Παπαδόπουλος, Εὐστ. Μικολαΐδης, Ἀλέξιος Μαγιόγλου, Γρ. Χαραλαμπίδης, Ἰωάνν. Σιδεραῆς, Α. Χατζῆ Νικολαΐδης, Σπύρος Φλώκος, καὶ Φίλιππ. Λιάτσος ἀνά 20—Μάρκος Γρηγοριάδης καὶ Σταμ. Νικηφόρος ἀνά 10 γρ.

Κατὰ τριμην: Ὑδρευτικὴ Ἐταιρία λιμένος Κ]πόλεως 500—Β. Κάσσιος 150—Φίλ. Μιχαηλίδης, Κουνάδης καὶ Μαζαράκης, Ἀλ. Νεγρεπόντης, Χ. Χατζῆ Παναγιωτίδου, καὶ Γ. Πέτικας ἀνά 100—Ἀδελφοὶ Μάργα 75—Θ. Ν. Θέμελης καὶ Ν. Κάρλος ἀνά 50—Μιχ. Ἡλιάδης 25 γρ.

Καθ' ἑξαμηνίαν: Β. Πετράκης 400—Ἀδελφοὶ Θεοδωρίδαι 300—Β. Ν. Ἀγαθαγγέλου, Ἀδελφοὶ Βαλασιάδαι, Εὐθ. Μακρίδης, καὶ Ν. Χρυσόπουλος ἀνά 250—Μ. Α. Ἀφεντούλης 200—Ἰωάν. Κούμπης καὶ Δ. Ἀποστολίδης ἀνά 150—Ν. Θεοχαρίδης, Λάζ. Λαζαρίδης, παρ' αὐτῷ εἰς κύριος ἀνωνύμως, καὶ Δ. Ι. Λιάτσος ἀνά 100—Μιχ. Μαργαρίτης 60—Γ. Χρυσοκέφαλος. 50 γρ.

Ἐτησίως: Αἱ Ἠνωμένοι Ἐταιρεῖαι Ἡλεκτρικῆ, Τράμ καὶ Τοῦνελ 50 λίρας—Χαρ. Νικολαΐδης λίρας 15—Γρηγ. Χηδήρογλου, Ε. Λαζαρίδης καὶ Θ. Σκενδέρογλου. Κούρκουλας καὶ Κρητικός, καὶ Ἰωάνν. Ἀνανιάδης ἀνά 12—Α. Χατζῆ Ἀποστόλου, Ν. Σ. Σκαρλάτος, Χ. Γ. Τσιμπουκτσόγλου, Μ. Τεπέρογλου, καὶ τὸ Γραφεῖον Γ. Δ. Σταυρίδου ἀνά 10—Ἀδελφοὶ Τεπερίκογλου, Α. Χ. Οὐζούνογλου, Σύλβεστρος καὶ Πρωταῖος, Σταῦρος Παπαδάτος, Ἀδελφοὶ Ἐλευθερόπουλοι, Β. Βαγιαάκης, Ἀδελφοὶ Ἀτλαμάζογλου, Π. Ν. Μιχαηλίδης (εἰς εἶδος: 5 σάκκουσ τοιμέντου), Θεμ. Μουριάδης, καὶ Χρ. Σαββόπουλος, ἀνά 6 λίρας.

(ἀκολουθεῖ)

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΑΔΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

Πρόεδρος τῆς διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς + ὁ Δαρδανελλίων ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

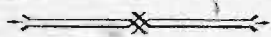
Ἐπίτιμος διευθυντῆς καὶ συντάκτης
ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος Μ. Ι. Γεδειὺν

Διευθυντῆς καὶ συντάκτης
Β. Ἀντωνιάδης καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας

Συνδρομὴ ἑτησίᾳ προκαταβαλλομένη λίραι τουρκ. 2. Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. 55.

ΤΑ ΠΑΡΗΓΟΡΑ ΤΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ

Πρόκειται περὶ τοῦ αὐτοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἡμερολογίου τῆς Πετρούπολεως, ὃπερ ἀπησχόλησε τὸ προτελευταῖον φύλλον τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας». Παρὰ τὰ ἀπαριθμηθέντα ἐκεῖ ζοφερὰ σημεῖα τῆς ἐν Ρωσίᾳ νέας ἐκκλησιαστικῆς καταστάσεως ὑπὸ τὴν παροῦσαν Σοβιετικὴν Κυβέρνησιν, περιέχει τὸ Ἡμερολόγιον καὶ παρήγορά τινα περὶ τῶν αὐτῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, τὰς προσπαθείας τῶν ἐργαζομένων πρὸς δημιουργίαν καὶ ἀνοικοδόμησιν ἀπέναντι τῶν πάντα ἐπινοούντων πρὸς καθαιρέσιν καὶ καταστροφὴν. Ὑπῆρχον βεβαίως καὶ ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ πολλὰ τὰ χρῆζοντα διορθώσεως καὶ ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς, εἶναι δὲ καὶ δικαίωμα καὶ καθῆκον πάσης Κυβερνήσεως νὰ ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν εἰς τὴν διόρθωσιν καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ὁλότητος. Ἄλλ' οἱ ἀναλαβόντες ἐκεῖ τὴν

δι' αἵματος καὶ σιδήρου διόρθωσιν τῆς ἀπεράντου ἐκείνης χώρας καὶ κατ' οὐτοπίας εἶπερ που καὶ ἄλλοι ἤκιστα συμβιβαστὰς πρὸς τὴν φύσιν καὶ σύστασιν τῶν οἰκούντων αὐτὴν λαῶν, δὲν ἠδύναντο νὰ μὴ καταλήξωσιν εἰς ὅ,τι κατέληξαν, καὶ εἰς τὴν γενικὴν κατάρρευσιν συγκατέσπαταν καὶ τὰ ἐκκλησιαστικά. Πᾶσα ἄλλη ὁρμὴ δύναται ὅπωςδήποτε νὰ δαμασθῆ, οὐχὶ ὅμως καὶ ἡ ὁρμὴ τῆς αὐτοσυντηρησίας. Ἔχουσι δὲ αὐτὴν ὄχι τὰ ἄτομα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ συστήματα τὰ βιώσιμα, ἐκ τῶν πρώτων δὲ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ἡ φύσιν καὶ ἀποστολὴν ἔχουσαν τὸ ζῆν καὶ τὸ ζωοποιεῖν, καὶ τοῦτο ὄχι σωματικῶς, ἀλλὰ πνευματικῶς. Τὸ κύριον εἶναι τοῦτο, τὸ πνευματικόν· τὸ ἄλλο εἶναι ὡς τόσα μέσα, ἀναγκαῖα μὲν, δυνάμενα ὅμως καὶ νὰ ἀναπληρωθῶσιν, ἄλλως, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ἡ δύναμις ἡ ζωογονοῦσα. Ἐρείδεται τοῦτο ἐπὶ τῆς μαρτυρίας τῶν αἰώνων. Εἶναι ἀμάρτυρον τὸ ἐναντίον, τὸ ζωογονεῖσθαι ὑπὸ

μόνων τῶν σωματικῶν καὶ ἐξωτερικῶν. Ἔχει μάλιστα πολλάκις ἐπιβλαβῆ ἐπ' ἐκείνου ἐπίδρασιν ἢ ὑπερβάλλουσα τούτων αὔξεις καὶ ἀνάπτυξις. Εἶναι οἰκεία τῇ Ρωσικῇ ψυχῇ ἡ εὐσέβεια, καὶ οἱ πρὸς καιρὸν ἀποξενούμενοι πρὸς αὐτὴν, θᾶπτον ἢ βραδύτερον ἐπανερχονται εἰς τὴν οἰκείαν φύσιν, καὶ τὰ κωλύματα τὰ παρεμβαλλόμενα πρὸς τὴν ἐπάνοδον, ἐπιτείνουσι πολλάκις τὴν νοσταλγίαν. Οἱ νέοι Κυβερνήται τῆς χώρας ἐνόμισαν ἀσύμφορον πρὸς τὴν ἰδίαν ὑπαρξιν καὶ δύναμιν τὴν ὑπαρξιν ἰσχυρᾶς Ἐκκλησίας, καὶ προέβησαν εἰς ἀπογύμνωσιν αὐτῆς ἀπὸ παντὸς ὅ,τι ἐνομιζέτο ὡς ἀποτελοῦν τὴν ἰσχὺν αὐτῆς καὶ ἐπιβολὴν ἐπὶ τοῦ λαοῦ. Πλὴν δὲν κατώρθωσαν νὰ ἀποξενώσωσι τὴν ρωσικὴν ψυχὴν πρὸς τὴν ἰδίαν φύσιν, καὶ τὰ μέτρα τὰ ἐπινοηθέντα πρὸς τοῦτο, ἔσχον τὸ ἐναντίον ἀποτέλεσμα, τὴν νοσταλγίαν πρὸς τὴν ἰδίαν φύσιν, τὴν ἐπάνοδον πρὸς τὴν οἰκείαν εὐσέβειαν. Ἀποτελεῖ τοῦτο τὴν βάσιν καὶ τὸν πυρῆνα τῶν παρηγόρων τῶν ἐν τῷ Ἡμερολόγιῳ ἀναγραφόμενων, ὅτι ἐνεκαινίσθη ἤδη ἡ κατ' ἐνορίας καὶ πόλεις καὶ εὐρυτέρας περιφερείας διοργάνωσις τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ βίου, ὅτι ἀντὶ τῆς κλείσεως τῶν ἀπὸ τοῦ δημοσίου συντηρουμένων θρησκευτικῶν καὶ θεολογικῶν καθιδρυμάτων ἤρξατο ἤδη ἡ ἰδιωτικῶς καὶ δι' ἰδιωτικῶν μέσων καὶ ἐράνων σύστασις καὶ λειτουργία καταλλήλων φυτωρίων πρὸς κατάλληλον θεολογικὴν μόρφωσιν τῶν ἐπιθυμούντων νὰ ἀφιερωθῶσιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἐκκλησίας, ὅτι ἀντὶ τῆς ἀπὸ τῶν δημοσίων σχολείων ἀποκλείσεως πάσης θρησκευτικῆς διδασκαλίας καὶ παιδείσεως τῆς ὀρθοδόξου νεολαίας, ἐφαρμόζεται ἤδη ἡ ὁμοίως ἰδιωτικῶς καὶ δι' ἰδιωτικῶν μέσων καὶ ἐράνων ἐν τοῖς ναοῖς τῶν ἐνοριῶν ἢ καὶ ἐν ἰδίαις ἐπὶ τούτῳ οἰκίμασιν ἀναπλήρωσις τῆς σπουδαιότητος ταύτης ἀνάγκης τοῦ χριστιανικοῦ οἴκου, ὅτι κατ' τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ δι' ὁμοίων μέσων καταβάλλεται προσπάθεια πρὸς κατάρτισιν μὲν καταλλήλων ἀναγνῶστηρίων καὶ βιβλιοθηκῶν θρησκευτικῶν, πρὸς ἔκδοσιν δὲ

ἀναλόγων θρησκευτικῶν βιβλίων καὶ ἡμερηίδων καὶ περιοδικῶν, καὶ ὅπερ οὐχ ἤττον ἀξιωματικόν, ἀντὶ τῆς πρὶν κρατούσης ψυχρότητος καὶ ἀδιαφορίας τῶν λεγομένων ἀνωτέρων καὶ μεμορφωμένων κοινωνικῶν τάξεων εἰς τὰ τῆς θείας λατρείας καὶ τῶν κοινῶν συνάξεων, παρατηρεῖται σήμερον πρόθυμος καὶ αὐθόρμητος συμμετοχὴ πλείστων ὄσων ἐξ αὐτῶν εἰς τὰς ἱερὰς τελετὰς καὶ τὰ θεῖα μυστήρια ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τὰς ἄλλων, τῶν ἀπὸ τῶν κατωτέρων, καὶ ἀπ' αὐτῶν ἔτι τῶν ἐργατικῶν τάξεων. Τὸ τελευταῖον τοῦτο σημεῖον οὐδὲν ἔχει τὸ ἀπίθανον καὶ εἶναι λίαν εὐεξηγήτον, ὄχι μόνον διὰ τὸ γνωστὸν φιλακόλουθον τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ, ἀλλὰ καὶ διότι αἱ συμφοραὶ καὶ δοκιμασίαι προσεγγίζουσι καὶ συννενοῦσι τοὺς πάσχοντας στενώτερον, καὶ τοὺς μὴ ἀποσκληρυνθέντας διαθέτουσιν ἐπὶ τὸ θεοσεβέστερον. Ἀποβαίνει τι σχολεῖον εὐσεβείας καὶ χρησιμότητος ἢ δυστυχία εἰς τοὺς δεκτικούς διορθώσεως, κατὰ τὸ παλαίφατον ἐκεῖνο «ἐν θλίψει ἐμνήσθημέν σου, Κύριε». Δὲν γνωρίζομεν ἂν, καὶ κατὰ πόσον ὑπάρχει τις ὑπερβολὴ εἰς τὴν ἐπὶ τὸ αἰσιώτερον καὶ ἐνθαρρυντικώτερον παράστασιν τῶν ἄλλων σημείων. Ἐν πάσῃ ὁμως περιπτώσει φαίνεται ὅτι ὁ χρόνος ἐπήνεγκέ τινα θεραπείαν καὶ βελτίωσιν εἰς τὰ ἐκκλησιαστικά, καὶ ἐὰν ἀνάλογος βελτίωσις ἐπακολούθησεν καὶ εἰς τὰ ἄλλα, ἐπιτρέπεται καὶ ἐκ τῆς δοκιμασίας ταύτης νὰ ἐλπίσωμεν κρείττονα καὶ ἐχόμενα σωτηρίας εἰς ἀδελφοὺς μὲν ἡμετέρους ἐν πίστει, πάντοτε δὲ κρείττονος τύχης ἀξίους. «Ὁὐ γὰρ ἄδικος ὁ Θεὸς ἐπιλαθέσθαι τοῦ ἔργου αὐτῶν καὶ τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης ἧς ἐνεδείξαντο εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, διακονήσαντες τοῖς ἀγίοις καὶ διακονήσοντες» ἅμα ἀνακύψωσιν ἐκ τῶν δεινῶν τῶν συνεχόντων αὐτοὺς νῦν δι' ἁμαρτήματα ὄχι πάντα ἴδια αὐτῶν».

Ἔχει καὶ ἄλλα προσοχῆς ἄξια τὸ Ἡμερολόγιον.

ΑΙ ΠΡΩΤΑΙ ΓΕΝΕΑΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΛΩΣΙΝ

(συνέχεια ἐκ σελ. 199)

Μετά τινα διακοπὴν ὑποδύεται τὸν ἀγῶνα τῆς ὀρθοδόξου Ἀπολογητικῆς ὁ ἤδη γνωστὸς ἡμῖν πατριάρχης Μάξιμος (1481—88, γράψας περὶ Μάρκου Ἐφέσου, τῆς Φλωρεντινῆς Συνόδου, τοῦ Γεμιστοῦ καὶ τοῦ Βησσαρίωνος*). Μετὰ τοῦτον ἔρχεται ὁ ἐπίσης γνωστὸς ἡμῖν μέγας ρήτωρ τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ διευθυντῆς τῆς πατριαρχικῆς Σχολῆς Μανουὴλ ὁ Κορίνθιος, ὁ γράψας ἱκανὰ ἀπολογητικὰ συγγράμματα, οἷα 1) ἀπολογία εἰς τὰς ἐρωτήσεις Φραντζέσκου τινὸς ἐκ τοῦ τάγματος τῶν δομινικανῶν(**). 2) ἐπιστολὴ πρὸς τὸν αὐτὸν Φραντζέσκον περὶ τῶν τριῶν καινοτομιῶν τῆς ρωμαϊκῆς αὐλῆς. 3) ἀντίρρησης εἰς δύο συλλογισμοὺς λατινικοὺς περὶ ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος. 4) περὶ ματαιότητος κόσμου καὶ πρὸς τὸν ἱερομόναχον Γεράσιμον κατὰ Λατίνων. καὶ 5) κατὰ Γεωργίου Πλήθωνος, οὐχὶ θεολογικῶς κρίνοντος περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος(***). Ἦδη ἡ ἀφθονία αὐτῶν τῶν συγγραμμάτων, ἅτινα ἐπήνεσεν ὁ Οἰκονόμος καὶ διὰ τὴν ἐσωτερικὴν αὐτῶν ἀξίαν, δικαιοῖ τὴν ἐν τῇ πατριαρχικῇ ἱστορίᾳ δοθεῖσαν αὐτῷ προσηγορίαν τοῦ «σοφωτάτου καὶ θεολογικωτάτου»(****). Σχεδὸν σύγχρονος τοῦ

(*) Φαβρικ. τομ. XI σελ. 869. ἔκδ. Σαθ. σ. 96-97.

(**) τὰ ζητήματα ταῦτα ἢ κεφάλαια εἶναι τὰδε: τὸ ἅγιον Πνεῦμα καὶ ἐκ τοῦ Πατρὸς· ἢ προσθήκη ἔπρεπε νὰ γείνη εἰς τὸ σύμβολον· περὶ ἀζύμων· καθαρτηρίου πυρός· περὶ μακαριότητος τῶν ἁγίων ψυχῶν· περὶ τοῦ πρωτείου τῆς παπικῆς ἑδρας· ὅτι ἐν καὶ τὸ αὐτὸ βάπτισμα παρὰ τοῖς Φράγκοις καὶ Ἕλλησι καὶ ἄλλα.

(***) Σ. Σ. Τὸ αὐτὸ βεβαίως καὶ τὸ κατὰ Γεδεὼν ἐπιγραφόμενον «κατὰ τοῦ περὶ ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος Πληθωνικοῦ συγγράμματος».

(****) Κωνσταντῖνος Οἰκονόμος περὶ τῶν Ὁ' ἐρμηνευτῶν, τομ. 4, σελ. 796—97. Σαθ. σελ. 123—24. Ὁ φιλόσοφος Πλήθων ἀνεμίχθη καὶ εἰς τὰς διαμάχας τῶν ὀρθοδόξων πρὸς τοὺς λατινόφρονας περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

Μανουὴλ ἦτο Παχώμιος Ρουσάνος, ἀξιολόγου παιδείας, κάτοχος γενόμενος δι' ἰδίας μελέτης καὶ τριβῆς. Ζακύνθιος τὸ γένος καὶ μοναχὸς τοῦ αὐτόθι μοναστηρίου τοῦ ἁγίου Γεωργίου· ὁ Παχώμιος περιῆλθε τὴν Ἑλλάδα, διέτριψεν ἐν Ἀθήναις, ἐπισκέψθη τοὺς ἁγίους Τόπους, ἦτο καὶ ἐν Βενετία, εὕρισκετο εἰς σχέσεις μετὰ πολλῶν ἀρχιερέων καὶ ἄλλων ἀντιπροσώπων τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἐνεπνέετο ὑπὸ θερμοῦ ζήλου νὰ ὑπηρετήσῃ αὐτῇ. Ὑπηρετήσε δὲ αὐτῇ κυρίως διὰ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ, ἐν αὐτοῖς δὲ δογματικῶν καὶ ἀπολογητικῶν. Ἡ ἀπολογητικὴ αὐτοῦ εἶχε ποικίλον περιεχόμενον· ἔγραψε 1) περὶ τῆς τῶν ὀρθοδόξων καὶ τῶν σαρακηνῶν πίστεως· 2) πρὸς Λατίνους ἀρμοσεὶ δ' ἂν καὶ κατὰ Ἀρειανῶν καὶ Σαρακηνῶν, βλασφημούντων περὶ τὴν υἰότητα· 3) ἀπολογία διαλεκτικὴν πρὸς Λατίνους. Ὁ Ἀλλάτιος ὀνομάζει τὸν Παχώμιον σκαιὸν ἐν τῇ θεολογίᾳ, ἀλλὰ, καθὼς παρατηρεῖ ὁ Οἰκονόμος, διότι αὐτὸς ὁ Ἀλλάτιος βλέπει διάστροφα πάντοτε καὶ σκώπτει ὁσάκις ὁμιλεῖ περὶ ὀρθοδόξου Ἕλληνας, καὶ διότι ὁ μακάριος σθεναρῶς ἠλέγχε τὰς πλάνας, ἰδιαζούσας αὐτῇ τῷ Ἀλλατίῳ καὶ ἄλλοις ἑτεροδόξοις(*). Εἰς τὰς ἀπολογητικὰς τοῦ πρώτου ἡμίσεως τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος πρέπει νὰ συγκαταριθμήσωμεν καὶ τὸν περιφανῆ Ἰανὸν Λάσκαριν. Καίτοι προσηλωμένος εἰς τὴν ἐκμάθησιν καὶ διδασκαλίαν τῆς ἑλληνικῆς κλασικῆς φιλολογίας, δὲν εἰσῆρχετο εἰς τὰς θρησκευτικὰς συζητήσεις, θαυμαστῆς δὲ ὦν τοῦ οὐνίτου Βησσαρίωνος προστάτου αὐτοῦ, ἦτο θαυμαστῆς καὶ τοῦ πάπα Λέοντος Ι' καὶ τούτου προστάτου αὐτοῦ καὶ ἱδρυτοῦ τοῦ ἑλληνικοῦ αὐτοῦ γυμνασίου, ἀλλ' ὅμως ὑπερησπίσθη τὰς διατάξεις καὶ τελετὰς τῆς ἑλληνικῆς ἐκκλησίας, καταδιωκομένης ὑπὸ τῆς λατινικῆς ἱεραρχίας ἐκεῖ, ἐνθα εἶχεν ἰσχὺν ἐπὶ τῶν ἑλλήνων, καὶ ἂν ἀκόμη ἦσαν ἢ ἐλογίζοντο οὐνῖται. Πρὸς τοῦτον ἦτον σκοπὸν ἔγραψε 1) *defensio rituum graecorum ad cardinalem Arragonium*. 2) *de dignitate sacerdotum*. 3) *de ordinatione graeco-*

(*) Περὶ τῶν Ὁ' ἐρμηνευτῶν τομ. 4 σελ. 797-800. Σαθ. σελ. 150—52. Ἀλλάτιος *de perpetua consensu* σελ. 984.

rum. Expositio Liturgiae κτλ. Ἴσως δὲ ὑπὸ τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ Λασκάρεως καὶ τῶν ἀπολογητικῶν αὐτοῦ πονημάτων ἐξεδόθη καὶ ἡ γνωστὴ ἡμῖν βουλλα Λέοντος τοῦ Ι' ὑπὲρ τῶν τελετῶν τῶν ἐλλήνων(*). Ὁφείλομεν νὰ εἰπωμεν ἐνταῦθα ὅτι ἢ ὑπὸ τινῶν παλῶν ἢ ἄλλων πεφωτισμένων τῆς Δύσεως ἀνδρῶν δεικνυομένη συγκατάβασις εἰς ἰδιὰ τινα τῆς ἐλληνικῆς Ἐκκλησίας, πλὴν ἄλλων ὑπολογισμῶν ὑπηρευέτο καὶ ὑφ' οὗ εἶχον σεβασμοῦ πρὸς τὴν ἐλληνικὴν παιδείαν ἐν τῷ προσώπῳ ἀρίστων αὐτῆς ἀντιπροσώπων ἐν τῇ Δύσει.

Ἀπὸ τῶν τελευταίων δεκαετηρίδων τοῦ ΙΣΓ' αἰῶνος ἡ ὀρθόδοξος ἀπολογητικὴ καὶ πολεμικὴ κατὰ τῶν λατίνων λαμβάνει νέαν ζωὴν συνελεύει νέων ἰσχυροτέρων ἀποπειρῶν τῆς ρωμαϊκῆς προπαγάνδας, περὶ ὧν μαρτυροῦσι καὶ αὐτὰ τὰ φιλολογικὰ ἔργα τῶν λατίνων, ἰδιὰ δὲ τῶν Ἰησουϊτῶν καὶ τῶν νέων λατινοφρόνων ἐλλήνων· ἀλλὰ συγκροτεῖται τότε ὀλόκληρος θίασος ὀρθόδοξων ἀπολογητῶν, θίασος περιλαμβάνων καὶ τὸν ἡμέτερον Μελέτιον, περὶ οὗ ὁμιλοῦντες ἐν οἰκείῳ καιρῷ θέλομεν μνημονεύσει καὶ τοὺς συναγωνιστὰς αὐτοῦ. Τότε δὲ γενήσεται λόγος καὶ περὶ τῆς σχέσεως τῆς ὀρθοδόξου Ἑλλάδος πρὸς τοὺς Διαμαρτυρομένους.

Ἐκ τῶν ἄλλων φιλολογικῶν προϊόντων τῶν ἐλλήνων ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ἐν τοῖς ἱστορικοῖς διαφαίνεται τὸ ὑπὲρ τῆς ὀρθοδόξου χριστιανικῆς ἀπολογητικῆς ἐνδιαφέρον καίτοι ἔχουσι καὶ τὸν ἴδιον αὐτῶν ἄμεσον σκοπόν. Εἰς ταῦτα ἀνάγομεν καὶ τὰς ἐν εἴδει μονοδιῶν, θρήνων, ἐπιστολῶν, καὶ διηγημάτων ἀφηγήσεις περὶ τῆς ὑπὸ τῶν Τούρκων ἀλώσεως τῆς Κων]πόλεως καὶ ἄλλων πόλεων καὶ χωρῶν τῆς Ἑλλάδος. Γνωσταί αἱ τοιαῦται διηγήσεις τοῦ Γενναδίου, τοῦ Μ. Καμαριώτου, τοῦ Λεονάρδου Χίου, τοῦ Ἀγαλλιανοῦ, Ἀντωνίου Ἐπάρχου καὶ Ἐμμανουὴλ Γεωργιλλᾶ, Θεοδοσ. Ζυγομαλᾶ καὶ ἄλλων, ὡς καὶ αἱ ἀνώνυμοι τοιαῦται(**). Ὁρμῶντο ὑπὸ τῆς

ἀνάγκης νὰ θρηνήσωσι τὴν πικρὰν αὐτῶν τύχην, νὰ ἀφηγηθῶσιν αὐτὴν πρὸς ὑπόμνησιν ἑαυτῶν τε καὶ ἄλλων εἴτε οἰκείων εἴτε ξένων, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ διεγείρει τὸ αἶσθημα τῆς συντριβῆς, καὶ αὐτοκατακρατήσεως παρ' ἑαυτοῖς καὶ παρὰ τοῖς οἰκείοις, συμπαθείας δε παρὰ τοῖς ξένοις. Πλὴν διαφαίνεται ἐν αὐτοῖς ἡ ἰδέα ὅτι ἡ παρούσα κατάστασις δὲν εἶναι ἡ ὑστάτη ἀπόφραξις τῆς τύχης, ἀλλ' ὅτι ὁ Θεὸς καὶ νῦν δὲν εἶναι μετὰ τῶν δουλωσάντων αὐτοὺς ἀπίστων, ἀλλὰ μετὰ τῶν χριστιανῶν, ὡς ἦτο καὶ μετὰ τῶν πατέρων αὐτῶν. Αἱ ἀναμνήσεις περὶ τοῦ ἐνδόξου παρελθόντος τοῦ Βυζαντίου, περὶ τῶν χρόνων τοῦ Κωνσταντίνου, καὶ Βελισσαρίου, τοῦ προτέρου θριάμβου τῶν ἐλλήνων κατὰ τῶν ἀγαρηνῶν καὶ τῶν βαρβάρων, ἐπιτείνουσαι τὴν περὶ τοῦ παρόντος θλίψιν, ἐχρησίμευον καὶ εἰς διεγερσιν ἐλπίδων περὶ μέλλοντος καλλιτέρου, ὑπὸ τὸν ὄρον τῆς διορθώσεως. Διότι ἡ πηγὴ τῶν δεινῶν τῆς Ἑλλάδος ἦτο οὐχὶ ἡ παράπτωσις αὐτῆς ἀπὸ τῆς πίστεως, ἀλλὰ αἱ ἠθικαὶ αὐτῆς ἀδυναμίαι καὶ δὴ ἡ ἐξασθένεισις τῆς ὁμονοίας καὶ τῆς ἀμοιβαίας ἀγάπης. Ὁ Θεὸς Ζυγομαλᾶς διηγηθεὶς διὰ τε ἰδίων καὶ ξένων λόγων τὰ δεινὰ τῆς ὑπὸ τῶν τούρκων καταδυναστεύσεως, καὶ ὑπομνήσας ἔπειτα γεγονότα τινὰ ἐκ τῆς ἱστορίας τῶν ἀγῶνων τοῦ Βυζαντίου πρὸς τοὺς ἀγαρηνοὺς καὶ τοὺς βαρβάρους, ἐν οἷς ἐδείχθη ἡ ἀνωθεν προστασία, λέγει ἐν τέλει. «Καὶ ἐγένετο ὃ ἐγένετο, καὶ φέρομεν νῦν, οἱ τοῦ αὐτοῦ Πνεύματος, τοῦ ἐνὸς Χριστοῦ, τῆς αὐτῆς πίστεως. Ἔδει γὰρ ἔδει, τῇ ἀνυποκρίτῳ ἀγάπῃ καὶ φιλαδελφείᾳ ἅπαντας κοινῶς βοῆσαι πρὸς Κύριον· ἀνάστηθι καὶ μὴ ἀπόστη εἰς τέλος. . . . διάλυσον τὰ ἐπικείμενα, ἀνελε τὰς φιλονείκους ἐνστάσεις, καταπράυνον, γαλήνην καὶ εἰρήνην βράζειυσον τοῖς οἰκέταις σου, ἵνα ταῖς πολλαῖς εὐεργεσίαις προστεθεῖν καὶ ἔτι καὶ κοινῶς ἀνακηρύττωμεν τὰ σάτερᾶστια»

Γνωστὸν εἶναι τέλος, ὅτι αἱ περὶ τῆς πτώσεως τῆς Κων]πόλεως εἰδήσεις ἀρχονται συνήθως ἀπὸ

(*) Φαβρικ. ἔκδ. Harles τομ. XI σελ. 148—49. Σάθ. σελ. 118—19.

(**) Ἡ μονοδιὰ τοῦ Γενναδίου παρὰ Κρουσίφ σελ. 100, ἐν τῇ Πατρολ. Ἑλλην. τομ. LX σελ. 263.

Περὶ τῶν ἄλλων παρὰ Κρουσίφ (σελ. 74—98). Σάθ. σελ. 60. 100—102. 107. 186 καὶ ἄλλ. πρβλ. τὰ πολυμαθῆ χρονικά τὸ τμήμα τῆς ἐν Μόσχᾳ Ἀκαδημείας τῶν Ἐπιστημῶν 1854, σελ. 99—137.

τῆς διηγήσεως περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ιδρύσεως αὐτῆς καὶ λήγουσιν εἰς προφητείαν περὶ τῆς ἀπαλλαγῆς αὐτῆς καὶ περὶ τῆς θείας δίκης κατὰ τῶν ἐπαράτων δυναστῶν, ὅπερ ἐπίσης θὰ ἐκπληρωθῆ, ὡς ἐπληρώθησαν αἱ πρότεροι προφητεῖαι καὶ τὰ σημεῖα περὶ τῆς Κων]πόλεως(*). Εἰς κυρίως δὲ ἱστορικὰ συγγράμματα ἀνάγονται τὰ χρονικά. Τὰ ἀξιολογώτερα δὲ καὶ γνωστότερα ἡμῖν χρονικά εἶναι 1) Τὸ τοῦ Γεωργίου Φραντζῆ, συναγωνιστοῦ τοῦ τελευταίου Παλαιολόγου, συγγραφὴν ἐν Κερκύρα ὑπ' αὐτοῦ τῇ αἰτήσῃ τῶν φίλων ὅτι ἦτο πλέον μοναχὸς Γρηγόριος, καὶ περιέχον καὶ βυζαντιὰ καὶ πελοποννησιακὰ γεγονότα ἀπὸ τοῦ 1401—77(**) 2) τὸ τοῦ Δούκα, ἐκ τῆς βασιλευούσης ποτε οἰκογενείας τῶν Δουκῶν, καταγομένου ἢ κατοίκου τῆς Λέσβου (ἐνθα ὑπηρετεῖ παρὰ τῷ λατίνῳ διοικητῇ τῆς νήσου) μεταδίδον τὰ συμβάντα τῆς βυζαντιακῆς αὐτοκρατορίας μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Λέσβου τῷ 1462(***)· 3) τοῦ τοῦ Νικολάου ἢ Λαονίκου Χαλκοκονδύλη, Ἀθηναίου τὸ γένος καὶ μετὰ τὴν πτώσιν τῶν Ἀθηνῶν φυγόντος εἰς Ἰταλίαν, ἐνθα ἔζη ἔτι τῷ 1470, κατ' ἄλλους δὲ τῷ 1490. Ἐνταῦθα δὲ ἐν 10 βιβλίοις ἐξέθηκε τὴν ἱστορίαν τῆς ἀναπτύξεως τῆς τουρκικῆς ἐξουσίας ἐν Εὐρώπῃ ἢ Ἑλλάδι ἀπὸ τοῦ 1298 μέχρι τοῦ 1463(****)· 4) **Χρονικὸν τῆς Κων]πόλεως**, ἐκθέτον τὰ γεγονότα τῆς τουρκικῆς αὐτοκρατορίας ἀπὸ τοῦ 1391 μέχρι τοῦ 1578, ἀπὸ δὲ τοῦ Γενναδίου γενόμενον **ἱστορία τῶν Πατριαρχῶν Κων]πόλεως** χάριν τοῦ Κρουσίου ἀντεγράφη ὑπὸ τοῦ Θεοδοσίου Ζυγο-

(*) Ἀξιοπαρατήρητον εἶναι ὅτι μετὰ τῆς τελευταίας ταύτης προφητείας εἶναι συνδεδεμένον τὸ ὄνομα τοῦ Γενναδίου, ὅστις ἔτι ὄν γερουσιαστῆς Γεώργιος Σχολάριος τῷ 1421 ἐξήγησε τὴν ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Κωνσταντίνου ἐπιγραφὴν, περιέχουσαν τὴν προφητείαν ταύτην (Patrum Graec. 6, σελ. 767—774. Οἱ λόγιοι Δυτικοὶ αὐτόθ. σελ. 134—37). Ἡ ὑπαρξίς μοναχίας τοῦ Γενναδίου, αἱ μετὰ τοῦ Μωάμεθ Β' ὁμιλίαι αὐτοῦ ἠδύνατο νὰ εἶναι μία τῶν αἰτιῶν τῆς συνενώσεως τῆς προφητείας μετὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.

(**) Patrum graec. edit. Migne T. CLVI

(***) Χρονικὸν Δούκα ἐν τῇ Πατρολ. Ἑλλην. Migne T. CLVII.

(****) αὐτόθ. T. CLIX.

μαλᾶ(*, 5) ἢ **Πατριαρχικὴ ἱστορία**, ἐκ τῆς γραπτῆς γλώσσης μετενεχθεῖσα εἰς τὴν κοινὴν ὑπὸ τοῦ Μ. Μαλαξοῦ χάριν τοῦ Κρουσίου(**) καὶ περιέχουσα τὴν ἱστορίαν τῶν Πατριαρχῶν ἀπὸ τοῦ Γενναδίου μέχρις Ἱερεμίου Β'.

Ἐπὶ τῶν χρονικῶν τούτων, τοσοῦτον χρῆσιμων διὰ τὴν ἱστορίαν τῶν χρόνων ἐκείνων, κρίνομεν ἡμῖν ἐπαρκῆς, καθ' ὃν ἔχομεν σκοπὸν νὰ σημειώσωμεν μόνον ταῦτα. Σκοπὸν προτίθενται νὰ δείξωσι τοῖς ἔλλησι τὰς αἰτίας καὶ τὸ μέγεθος τῆς καταλαβούσης αὐτοὺς συμφορᾶς, νὰ ἐμπνεύσωσι καὶ ἐκείνοις τὰ συνέχοντα αὐτοὺς αἰσθήματα, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐξοικειωθῶσι πρὸς τὴν δουλείαν καὶ νὰ συμβιβασθῶσι πρὸς τοὺς καταδυναστεύοντας αὐτούς· ὅτι τὸ ἔθνος τὸ ἑλληνικόν, ὡς τε χριστιανικόν καὶ ὡς πεπαιδευμένον, ὑπερέχει ἐκείνου, ὅτι δὲν ἀπώλεσθη διὰ παντός, πρὸς τοῦτον δὲ τὸν σκοπὸν ἐνίοι τῶν χρονογράφων, ὁ Φραντζῆς καὶ ὁ Δούκας ἀναγράφουσι καὶ τὰς φερομένας προρρήσεις περὶ τοῦ κρείττονος μέλλοντος τοῦ Βυζαντίου καὶ περὶ τοῦ τέλους τῶν Τούρκων. Ἀφ' ἑτέρου ὅμως δὲν ἀποκρύπτουσι τὰ σκιερὰ μέρη τοῦ βίου καὶ τῶν ἐλλήνων πρὸς τὴν ἀλώσεως καὶ μετ' αὐτὴν, ἵνα φέρωσιν αὐτοὺς εἰς συναίσθησιν καὶ χειραγωγῶσιν εἰς κρείττονα. Εἰς τοὺς ὀρθοδόξους τῶν χρονογράφων χρησιμεύει ὡς παραμυθία ἢ Ἐκκλησία, ἢ μὴ ἀπολεσθεῖσα μετὰ τῆς βασιλείας, ὡς καὶ τὸ στήριγμα τῆς Ἐκκλησίας, ὁ λαὸς, ἐξαίροντες τὰ δείγματα τῆς ἀνωθεν κηδεμονίας ἐπ' αὐτῆς, ὁμιλοῦσι μετ' εὐλαβείας περὶ τῶν ποιμένων αὐτῆς τῶν καλλιτέρων καίτοι ἄλλως εὐθαρσῶς καὶ εἰλικρινῶς ἀναγράφουσι καὶ τὰ ἐναντίως ἔχοντα παρὰ τοῖς ἱεράρχαις τοῖς ἐπαυξάνουσι τὰ δεινὰ τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ τελευταῖον τοῦτο παρατηρεῖται μάλιστα παρὰ τῷ Μαλαξῷ, ὅστις εἶναι ἄλλως καὶ ἄδικος πρὸς τὸν Πατριάρχην Ἰωάσαφ Β'.

(*) Turcograec. βιβλ 1, σελ. 1—46.

(**) αὐτόθ. σελ. 106—184. Μ. Μαλαξὸς καὶ αὐτὸς ἔγραψε κοσμικὴν χρονογραφίαν μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Ρόδου τῷ 1522, ὡς καὶ τινὰς εἰδικὰς χρονογραφίας Φαβρικ. XI σελ. 668. Σάθ. σελ. 186. Ἐν γένει δὲ πλὴν τῶν καθ' ὄλου χρονικῶν ὑπῆρχον καὶ μερικὰ περιέχοντα τὰ γεγονότα ἰδιαιτέρων ἑλληνικῶν ἐπαρχιῶν καὶ νήσων (Σάθ. 100, 107-8, 176. κ. ἄλ.). Γνωστὸς Κατάλ. τῶν Πατριαρχῶν τοῦ ἀπὸ Θεσσαλονίκης Δαμασκηνοῦ Στουδίτου, μητρο. Ναυπάκτου καὶ Ἀρτης.

ΕΠΙΣΗΜΑ ΕΓΓΡΑΦΑ:

Ἀπάντησις τῆς Α. Μακαριότητος τοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας κ. Γρηγορίου εἰς τὴν περὶ κοινωνίας τῶν Ἐκκλησιῶν Ἐγκύκλιον τῆς Ἱ. Συνόδου.

Τῷ Σεβασμιωτάτῳ ἁγίῳ Προύσῃς Τοποτηρητῇ τοῦ Οἴκουμ. Θρόνου Κυρίῳ Δωροθέῳ ἀδελφῷ λίαν ἀγαπητῷ, ἀσπασμὸν ἅγιον ἐν Χριστῷ.

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὴν ἐπιστολὴν τῆς Ὑμετέρας Σεβασμιότητος ἀπαντῶμεν, ὅτι τινῶν τῶν ἐν Χριστῷ ἡμῶν ἀδελφῶν τῆς ἐν Ἀμερικῇ Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας ἀρχιερέων πρὸ ὀλίγου καιροῦ πρὸς ἡμᾶς προσελθόντων, καὶ περὶ οὗ ἀναφέρετε ζητήματος μεθ' ἡμῶν ὁμιλησάντων, εὐμενῶς καὶ μετὰ μεγάλης εὐχαριστήσεως ἐδέχθημεν τὴν πρόσκλησιν ταύτην, ἣν καὶ αἱ ἄλλαι ἀνεξάρτητοι Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησιαὶ εὐχόμενοι ἅμα καὶ πρὸς τὸν Πανάγαθον Θεὸν δεόμενοι, ὅπως αἱ πρὸς τὴν ἔνωσιν καὶ ἐπικοινωνίαν τῶν διαφόρων Ἐκκλησιῶν προσπάθειαι ὡσι καρποφόροι καὶ ὠφέλιμοι ὑπὲρ τῶν ὑψηλοτέρων τῆς ἀγίας ἡμῶν πίστεως καὶ θρησκείας συμφερόντων καὶ εἰς προαγωγὴν ἐκάστης τῶν Ἐκκλησιῶν.

Ἐπὶ τούτοις τὸ φίλημα τὸ ἅγιον ἐν Χριστῷ καὶ αὐθις ἀποδίδοντες διατελοῦμεν τῆς σεβασμίας Σεβασμιότητος ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς καὶ ὅλως πρόθυμος.

Αὐγούστου 30 1920.

Ὁ Ἀντιοχείας ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ἐν τῷ τόμῳ τοῦ παρελθόντος ἔτους, ἐν σελ. 187 ἐδημοσιεύθη ἡ ἀπάντησις τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας, ἐν σελ. 231 ἡ ἀπάντησις τῆς Σουηδικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐν σελ. 181 τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων. Ἐν σελ. δὲ 193 τοῦ τρέχ. ἔτους ἐδημοσιεύθη ἡ ἀπάντησις τῆς Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας.

Ἐπεύθυνος Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Παναγία τῶν Βλαχερνῶν.— Ἐν πυκνοτάτῃ συρροῇ τοῦ χριστιανικοῦ πληρώματος διεξήχθη ἐπὶ πενθήμερον καὶ κατὰ τὸ ἐνεστὸς ἔτος ἡ νενομισμένη ἑτησία ἱ. πανήγυρις τοῦ ἱστορικοῦ ναοῦ τῶν Βλαχερνῶν. Τῶν ἱερῶν λειτουργιῶν τῆς 2 Ἰουλίου, ἐπετείου τῆς καταθέσεως τῆς τιμίας ἐσθῆτος τῆς Θεοτόκου, καὶ τῆς ἐπομένης Κυριακῆς, ὡς καὶ τῶν ἐσπερινῶν τελετῶν προσεξήρχεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σηλυβρίας κ. Εὐγένιος, ὅστις καὶ ἀνέπεμψεν εὐχὰς καὶ δεήσεις τῇ «Ὑπερμάχῳ στρατηγῷ», ὑπὲρ εὐδωδέσεως τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἑλληνικοῦ ἀγῶνος.

— Ἡ πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ἔργου τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ναοῦ φιλοτίμως δρωσα ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Παν. Μ. Ἐκκλησιάρχου κ. Κυρίλλου ἀδελφότης τῶν Κυριῶν μετὰ ζήλου ἐπαινετοῦ διενήργησεν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἔρανον μεταξὺ τῶν εὐσεβοφρόνων προσκυνητῶν, προθύμως καὶ γενναίως συνεισενεγκόντων.

Συγχαίροντες θερμῶς τῇ ἀδελφότητι ἐπὶ τῇ εὐσεβεῖ καὶ φιλογενεῖ αὐτῆς ἐργασίᾳ πρὸς διάσωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ ἔθνικοῦ τούτου κειμηλίου ἀπὸ τῆς λήμης τοῦ χρόνου καὶ εὐπρεπῆ αὐτοῦ παράστασιν, εὐχόμεθα ταχεῖαν τὴν πραγμάτωσιν τοῦ ἱεροῦ αὐτῆς σκοποῦ.

Ἐπίσημοι ἐπισκέψεις.— Πρὸς τὸν νεωστὶ ἀφιχθέντα πληρεξούσιον ἀντιπρόσωπον τῆς Κυβερνήσεως τῆς Γεωργιανῆς Δημοκρατίας κ. Κωνστ. Γκβαρζαλατζὲ ἡ Α. Σεβ. ὁ Τοποτηρητῆς διεβίβασε τὰς προσρήσεις αὐτοῦ διὰ τοῦ τοποτηρητοῦ τῆς Μ. Πρωτοσυκελλίας σεβ. Μητροπ. Νεοκαισαρείας κ. Πολυκάρπου.

— Ἡ Α. ἔξοχ. ἐπισκεφθεῖσα τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα τὸν Σεβ. Τοποτηρητὴν ἐγένετο δεκτὸς μετὰ τῶν προσηκουσῶν τιμῶν.

— Ὁ Σεβ. Τοποτηρητῆς ἀποδίδων τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ ἔξοχ. ἀντιπροσώπου τῆς Γεωργιανῆς Δημοκρατίας ἐγένετο τιμητικώτατα δεκτὸς.

— Τὴν παρελθοῦσαν Πέμπτην ὁ Σεβ. Τοποτηρητῆς μεταβὰς παρὰ τῷ ἔξοχ. Ὑπιάτῳ Ἀρμοστῇ τῆς Ἑλλάδος κ. Ν. Βότση ἐκοινολόγησε μετ' αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν ὁμογενῶν προσφύγων τοῦ Πόντου.

— Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἡ Ἱ. Σύνοδος προσκληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀρχιναύαρχου κ. Ἡπίτου μετέβη δι' ἐπὶ τούτῳ σταλείσης ἀτμακάτου εἰς τὴν ναυαρχίδα «Ἀβέρωφ» ἐν συνοδείᾳ τοῦ Πανοσ. Μ. Ἀρχιδιακόνου

κ. Νεοφύτου, τοῦ Πανσο. Ὑπογραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου κ. Γερμανοῦ, τοῦ τριτεύοντος κ. Θωμᾶ καὶ τοῦ γραμματέως τῆς Μ. Πρωτοσυγκελ. κ. Αἰμιλιανοῦ. Μεθ' ἱκανὴν ἐπὶ τοῦ σκάφους διαμονὴν, καθ' ἣν πλεῖσται ἐπεδαψιλεύθησαν τιμαί, οἱ Σεβ. ἄρχιερεῖς μετὰ τοῦ Ἐξοχ. ἀρχιναύαρχου ἐξέδραμον δι' ἀτμακάτου ἀνὰ τὸν Βόσπορον, μεθ' ὃ ἀνεχώρησαν προπεμπόμενοι μετὰ πολλῶν ἐνδείξεων τιμῆς.

—Τὴν παρελθοῦσαν ἐβδομάδα ἐπεσκέψατο τὴν Α. Σεβ. τὸν Τοποτηρητὴν ὃ ἐνταῦθα Ἐπιτετραμμένος τῆς Πολωνικῆς Κυβερνήσεως καὶ ὑπέβαλε τὰς εὐχαριστίας τῆς Κυβερνήσεως αὐτοῦ διὰ τὰς ὑπὲρ τοῦ Πολωνικοῦ Κράτους εὐχὰς τῆς Ἐκκλησίας, ἐπιδοῦς καὶ σχετικὸν εὐχαριστήριον γράμμα τοῦ Ἐξοχωτάτου Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Πολωνίας.

Ἰ. Μητρόπολις Μετρῶν.— Ἡ ἱερὰ Σύνοδος λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν, ὅτι πολλάκις μέχρι τοῦδε ὑπεβλήθησαν τῇ Ἐκκλησίᾳ παράπονα κατὰ τοῦ Πανιερ. Μητροπολίτου Μετρῶν κ. Ἰωακείμ ὑπὸ μερίδος τινὸς τῶν ἐπαρχιωτῶν αὐτοῦ, ἀναφερόμενα κυρίως εἰς τὴν ποιμαντορικὴν αὐτοῦ ἐνέργειαν καὶ ὅτι καίπερ ἀναιρεθέντα δι' ἀπολογίας τοῦ Μητροπολίτου ἐξακολουθοῦσιν εἰσέτι ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐπαναλαμβάνόμενα, ἐνέκρινεν ὅπως ἀποσταλῇ ἐξαρχικῶς ὃ ἐκ τῶν μελῶν Αὐτῆς Σεβασμ. Μητροπολίτης Ἀγκύρας κ. Γερβάσιος πρὸς ἀκριβῆ ἐπὶ τόπου μελέτην καὶ ἐκτίμησιν τῆς δημιουργηθείσης ἐν τῇ εἰρημένῃ ἐπαρχίᾳ ἀνωμάλου καταστάσεως καὶ ὑποβολὴν ἐν τέλει ἐκθέσεως τῇ Ἐκκλησίᾳ μετὰ σχετικῆς γνωμοδοτήσεως.

—Ὡσαύτως ἐνεκρίθη συνοδικῶς, ὅπως διὰ καταλλήλου γράμματος ἐπιστραφῇ τὸ σχετικὸν τηλεγράφημα διαμαρτυρίας τοῦ εἰρημένου Μητροπολίτου διὰ τὸ ἀνοίκιον καὶ ἀνευλαβὲς τοῦ ὕφους καὶ τὸ συκοφαντικὸν τοῦ περιεχομένου.

Γραμματῶν τελεταί.—Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν κατὰ τὰς σχολικὰς ἑορτὰς Ταταούλων καὶ Μεφᾶ ἢ Α. Σεβ. ὃ Τοποτηρητῆς ἀντεπροσωπεύθη εἰς μὲν τὴν πρώτην διὰ τοῦ τριτεύοντος τῶν διακόνων ἱερολ. κ. Θωμᾶ, εἰς δὲ τὴν δευτέραν διὰ τοῦ Πατριαρχικοῦ διακόνου ἱερολ. κ. Νικηφόρου.

Διανομὴ βοηθημάτων.—Διὰ πολλοστὴν φορὰν ἐπεσκέφθη καὶ τὴν παρελθοῦσαν ἐβδομάδα τοὺς ἐν ταῖς φυλακαῖς ὁμογενεῖς ὃ σεβ. Τοποτηρητῆς τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας Μητροπολίτης Νεοκαισαρείας καὶ Κοτυώρων Πολύκαρπος ἐν συνοδείᾳ μετὰ τοῦ Ἀρχοντος Καποῦ Κεχαγιᾶ κ. Ἀντ. Οἰκιάδου καὶ διένειμε διάφορα βοηθήματα.

Κίνησις ἀρχιερέων.— Προερχόμενος ἐξ Ἀθηνῶν ἀφίκετο τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ὃ Σεβασμ. Μητροπολίτης Πελαγονείας κ. Χρυσόστομος.

ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἀπεδήμησε πρὸς Κύριον ὃ **Σωτήριος Σπυριδῶν.** Ἐὰν ἡ ἡμετέρα κοινωνία εἰς ὅ,τι ἐπίλεκτον ἔχει μετέσχε τοῦ πένθους εἰς ὃ ἐβυθίσθη ὃ καλὸς καὶ χριστιανικὸς αὐτοῦ οἶκος, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ μὴ διατρανώσῃ τὴν βαθεῖαν λύπην αὐτῆς καὶ ἡ Ἐκκλησία ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τοῦ τιμιωτάτου τούτου τέκνου τῆς. Καὶ εἶνε τοσοῦτω μᾶλλον βαθυτέρα ἡ λύπη Αὐτῆς ὅσω δαυιλῆς καὶ πλουσία ἡ χριστιανικὴ ζωὴ ἔθαλλεν ἐν τῷ προσώπῳ του. Ὑπῆρξεν ἐξ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι διὰ τῆς ἀγάπης των πρὸς τὰς ἐκκλησιαστικὰς καὶ ἐθνικὰς παραδόσεις ἀποτελοῦσι τὸ καύχημα τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἀγάπη του πρὸς τὸν κλῆρον καὶ τὰ Ἐθνικὰ Ἰδρύματα ἦτο ἀπροσποίητος καὶ εἰλικρινεστάτη, ἡ δὲ ἐνεργητικότης του καὶ ἡ εὐεργετικὴ κοινωνικὴ δρασίς του, ἀνεβίβασεν αὐτὸν, παρὰ τὴν μετριοφροσύνην του, ἐν τῇ συνειδήσει τῆς ὁμογενείας. Καὶ ὄχι μόνον ὃ οἶκος του ἔλαμπεν ἀπὸ χριστιανικὸν μεγαλεῖον, ἀλλὰ καὶ ὅπου ἐτάχθη ὡς Ἐφορος εἰς τὰ Ἐθν. Φιλ. Καταστήματα, εἰς τὴν Κεντρ. Ἐφορείαν τῆς Κοινότητος Σταυροδρομίου καὶ τὴν Ἐφορείαν τοῦ Ζωγραφείου, τὸ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον καὶ ἡ ἐντιμότης του ἦσαν ἡ ἐγγύτης τῆς ὀρθοποδήσεως καὶ προαγωγῆς τῶν ἐν λόγῳ Ἰδρυμάτων. Λόγω τῶν χριστιανικῶν του ἀρετῶν καὶ τῆς κοινωνικῆς αὐτοῦ δράσεως ὃ ἀείμνηστος Πατριάρχης Ἰωακείμ ὁ Γ', ἀπένειμεν αὐτῷ τὸ ἐκκλησιαστικὸν ὄφρῆκιον τοῦ Ἀρχοντος Δεπουτάτου τῆς Μ. Ἐκκλησίας. Ἡ κηδεῖα αὐτοῦ σεμνὴ καὶ μεγαλοπρεπὴς ἐτελέσθη ἐν τῷ ἐν Ἰέραν ἰ. ναῶ τῶν Εἰσοδίων, προΐσταμένου τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γέροντος ἀγίου Κυζίκου κ. Κωνσταντίνου μετὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Βιζύης κ. Ἀνθίμου καὶ τοῦ θεοφιλ. Ἐπισκόπου Εἰρηνοπόλεως κ. Φωτίου. Εἰς ταύτην παρῆσαν ἀπὸ μέρους τῆς Α. Σεβασμ. τοῦ Τοποτηρητοῦ ὃ Πανσο. Μ. Ἀρχιδιάκονος κ. Νεόφυτος ἐκ τῶν Σεβ. Συνοδικῶν οἱ Μητροπολίται Ἀμασειας, Αἴνου, Ἀγκύρας, Δαρδανελλίων, ὃ Ὑπογραμματεὺς τῆς Ἰ Συνόδου, ὃ Δευτερεύων, πολλοὶ κληρικοὶ, αἱ Ἐφορεῖαι τῶν Σχολῶν Σταυροδρομίου, ἡ Ἐφορεῖα τῶν Ἐθν. Φιλ. Καταστημάτων, ἀντιπροσωπεῖται δια-

φόρων Σωματείων καὶ Κοινοτήτων καὶ πλείστοι ἐκ τοῦ ἐπιστημονικοῦ, ἐμπορικοῦ καὶ τραπεζιτικοῦ κόσμου.

Ἡ Ἐκκλησία ἐκφράζουσα τὴν μητρικὴν Αὐτῆς συμπάθειαν πρὸς τὸν χριστιανικὸν αὐτοῦ οἶκον, εὐχεται ὅπως αὐτῷ μὲν καταπεμφθῆ ἡ ἐξ ὕψους παραμυθία, τοῦ δὲ πολυτιμοτάτου τέκνου Αὐτῆς Σωτηρίου Σπυρίδων ἡ μακαρία ψυχὴ ἀναπαυθῆ ἐν κόλποις Ἀβραὰμ καὶ ἡ μνήμη αὐτοῦ ἀποβῆ αἰώνια.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Ἄρ. Πρωτ. 3072

ΚΛΗΣΙΣ

Ὁ Βσεβολὸδ Πετρόβιτς Νικούλην, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος Ρῶσος, ζωγράφος τὸ ἐπάγγελμα καὶ κάτοικος Κωνσταντινουπόλεως, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, καλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 9 π.μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μίᾳς (ἀριθ. 31) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῆ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ συζύγου Ἐλισάβετ Βσεβολὸδ Νικούλην, τὸ γένος Πολυκάρπου Γιαννώφ, χριστιανῆς ὀρθοδόξου, ὑπηκόου Ρωσίδος καὶ κατοίκου Κωνσταντινουπόλεως Πέραν ὁδοῦ Γκλαβάν (ἀριθ. 14), ἐπὶ διαζεύξει. Ἄλλως ἢ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ ἐκδικασθῆσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήσεται διὰ τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ ἀναρτηθήσεται πρὸ τοῦ ἐνταῦθα Ρωσικοῦ Προξενείου.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 12 Μαΐου 1921.

Ὁ Πρόεδρος

(ὑπογρ.) Ὁ Φιλιππουπόλεως Βενιαμὶν

Ὁ Α' Γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ἄρ. Πρωτ. 4030

ΚΛΗΣΙΣ

Ἡ Κατίνα Εὐαγγ. Α. Ἀναστασιάδου, τὸ γένος Νικολάου, χριστιανὴ ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανὴ τέως κάτοικος Κωνσταντινουπόλεως, (Γενὴ-Μαχαλὲ τοῦ Βοσπόρου), νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος καλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 9 π. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μίᾳς (ἀριθ. 31) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῆ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐναγομένη ὑπὸ τοῦ ἑαυτῆς συζύγου, Εὐαγγέλου Α. Ἀναστασιάδου, χριστιανοῦ ὀρθοδόξου, ὑπηκόου ὀθωμανοῦ προσωρινῶς διαμένοντος ἐν Ἐπιβάταις τῆς Ἐπαρχίας Σηλυβρίας, κατοίκου Κωνσταντινουπόλεως, ἐπὶ διαζεύξει. Ἄλλως ἢ κατ' αὐτῆς ἀγωγὴ ἐκδικασθῆσεται ἐρήμην αὐτῆς.

Ἡ Παροῦσα κλήσις δημοσιευθήσεται εἰς τρεῖς κατὰ συνέχειαν ἀριθμοὺς διὰ τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδόμενων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καί.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 17 Ἰουνίου 1921

Ὁ Πρόεδρος

2

(ὑπογρ.) Ὁ Φιλιππουπόλεως Βενιαμὶν

Ὁ Α' Γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος

ΔΗΛΩΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ κ.κ. συνδρομηταὶ ὅπως ἐντὸς τριῶν μηνῶν σπεύσωσι νὰ ἀποστείλωσι τὰς καθυστερομένους συνδρομὰς των, ἄλλως θέλει διακοπῆ ἢ ἀποστολῆ τοῦ φύλλου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΑΔΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

Πρόεδρος τῆς διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς † ὁ Δαρδανελλίων ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντῆς καὶ συντάκτης
ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος Μ. Ι. ΓεδεώνΔιευθυντῆς καὶ συντάκτης
Β. Ἀντωνιάδης καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας

Συνδρομὴ ἑτησίᾳ προκαταβαλλομένη λίρακι τουρκ. 2. Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. 55.

ΞΕΝΟΦΑΝΗΣ Ο ΚΟΛΟΦΩΝΙΟΣ

Δὲν πρέπει νὰ παρέλθῃ ἄνευ σχολίων σημεῖόν τι τῆς ὅλης ἡμῶν καταστάσεως, ἔνδειξις τις περὶ τούτου, ὅτι παρ' ἃ ἀντιποιοῦμεθα καὶ φέρομεν ὀνόματα τίμια, δὲν ἔχομεν ἰδανικὰ ἀνώτερα τῶν τοῦ ἀρχαίου κόσμου, ἀλλὰ ζῆ ἐν ἡμῖν ὁ ἀρχαῖος ἐθνισμὸς, καὶ οὗτος ὄχι ὑπὸ τὴν εὐγενεστέραν καὶ ἰδανικωτέραν αὐτοῦ ὄψιν. Δὲν πρόκειται περὶ ἡμῶν, οὐδὲ περὶ τῶν ἐγγύς καὶ μακρὰν ὁμογενῶν καὶ ὁμοφύλων, ἀλλὰ περὶ τῶν λαῶν καθόλου, τῶν ἐγκαυχωμένων ἐπὶ πολιτισμῷ προηγμένῳ καὶ τελειότερῳ παρὰ τοῖς πρίν.

Δὲν παρήλθον πολλὰ ἡμέραι ἀφ' ὅτου διέτελει ἐν ἀσυνήθει κινήσει καὶ συγκινήσει ὁλόκληρος ὁ πεπολιτισμένος κόσμος ἀμφοτέρων τῶν ἡμισφαιρίων τοῦ ἡμετέρου πλανήτου, καὶ ἢ μὲν τηλεφωνικῇ καὶ τηλεγραφικῇ συγκοι-

νωνία ἀσύρματός τε καὶ ἐνσύρματος, ἀνὰ πᾶν λεπτὸν καὶ ἥμισυ καὶ τέταρτον λεπτοῦ διεσκόρπιζε κατὰ πάσας τὰς διευθύνσεις, ὁ δὲ τύπος, μεγαλόσχημός τε καὶ μικρόσχημος, συνέλεγεν ἐπιμελῶς καὶ περιέγραφε λεπτομερῶς καὶ ὄχι ἄνευ εὐλαβείας μυστικοπαθοῦς τὰς προπαρασκευὰς καὶ προόψεις τοῦ ἀναμενομένου, τὰς περιπετείας τοῦ ἀρξαμένου καὶ τὰς ἐκβάσεις τοῦ λήξαντος μεγάλου ἀγῶνος, τοῦ παλαίσματος δύο παλαιστῶν, τοῦ Γάλλου *Carpantier* καὶ τοῦ Ἀμερικανοῦ *Dempsey*, ἃν δὲν ἀπατᾶ ἡ μνήμη. Εἶναι ἄλλαι αἱ συγκινήσεις καὶ αἱ σοβαραὶ συζητήσεις αἱ παρακολουθήσασαι παρὰ τοῖς ἐνδιαφερομένοις ἑκατέρου τοῦ κόσμου, ἀρχαίου τε καὶ νέου. Εἶναι περιττὸν νὰ προσθῆ σωμεν ὅτι δὲν ἀποβλέπομεν οὔτε τρὸς τοὺς παλαιστὰς αὐτοὺς, οὔτε πρὸς τὸ πάλασμα αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ λαμβανόμενον. Εἶναι καὶ φυσικὸν καὶ χάριεν τὸ παλαίειν κατὰ τὴν πρώτην ἡλικίαν, παρατηρούμενον καὶ

παρ' αὐτοῖς τοῖς ζώοις. Λέγεται ὅτι εἶναι νῦν σπάνιον ὅ,τι ἄλλοτε ἐφαίδρυνε συχνὰ τὰς προκυμαίας τῆς ἡμετέρας μεγαλοπόλεως, τὰ παλαίσματα τῶν Ἀρειμανίων τῶν Καρδουχίων ὀρέων ἢ καὶ ἄλλων τμημάτων τῆς εὐρείας τότε χώρας. Πρὸ μιᾶς γενεᾶς εἴχομεν καὶ ἡμεῖς τὸν ἡμέτερον Παναγῆν, οἱ δὲ πρόγονοι ἡμῶν ἐν τῇ πρώτῃ αὐτῶν νεότητι, εἶχον ἐν τοιαύτῃ τιμῇ τὰ ἀγωνίσματα ταῦτα καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ νικῶντας, ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ Ὅμηροι καὶ Λυκούργοι καὶ Σόλωνες καὶ Περικλεῖς ἐτίθεντο πολλάκις ἐν πολλοστῇ μοίρᾳ παρὰ τούτους τοὺς λιπ' ἐλαίῳ ἀλειφόμενους, καὶ τὰ ἐκείνων ποιήματα ἢ νομοθετήματα ἢ δημιουργήματα ἄλλα ἐφαίνοντο ὡς τινα ράκη παρὰ τὰ περιζώματα τούτων τὰ ὑπὸ τὸν ὀμφαλόν. Ἄλλ' εἶχον οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι τὴν συγγνώμην ταύτην ὑπὲρ ἑαυτῶν, ὅτι δὲν εἶχον μάθει, δὲν ἐγνώριζον ἀκόμη ἄλλα ἰδεώδη παρὰ τὰς ἀθλήσεις ταύτας τῆς πρώτης ἡλικίας τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν λαῶν. Αὐτὸ ὅμως καθ' ἑαυτὸ ἦτο τόσον παράλογον τὸ συμβαῖνον, ὥστε καὶ τότε ἐφάνησάν τινες μὴ παρασυρόμενοι ὑπὸ τοῦ κοινοῦ ρεύματος, ἀλλ' ἐκπλησομένοι ἐπὶ τούτῳ, ὅτι ἄνθρωποι ἄλλως ὀλίγου καὶ οὐδενὸς ἄξιοι, ἠξιοῦντο διακρίσεων καὶ τιμῶν ἰσοθέων, διότι ἔτυχε νὰ εἶναι ρωμαλεώτεροι τῶν ἄλλων ἢ διότι ἔτρεχον ταχύτερον, ἢ διότι τὰ πλεονεκτήματα ταῦτα εἶχον οἱ ἵπποι ἢ ἄρματηλάται αὐτῶν. Στίχοι τινὲς σχετικοὶ περιεσώθησαν εἰς ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ 5' αἰῶνος πρὸ Χριστοῦ, ἀποδιδόμενοι εἰς ἓνα τῶν ὀνομαστικῶν ἀνδρῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, καὶ ἀκριβέστερον τῆς Ἀσιατικῆς Ἰωνίας, εἰς Ἐνοφάνην τὸν Κολοφώνιον. Ἦτο, φαίνεται, τύπος καὶ χαρακτήρ ὅχι ἐκ τῶν γοιῶν. Ἐκ τῆς γειτνιασεως καὶ ἐπικοινωνίας πρὸς τοὺς Λυδοὺς εἶχον ἐπηρεασθῆ αἰ ἰωνικαὶ ἀποικίαι εἰς τὸν βίον καὶ τὴν δίαιταν, καὶ ἐνομίζετο ὡς ἀνδροπρεπὲς νὰ σοβῶσιν οἱ ἄνδρες διὰ τῆς ἀγορᾶς σύροντες στολὰς ποδήρεις καὶ ὀλοπορφύρους καὶ φέρον-

τες κόμας μακρὰς ἠύτρεπισμένας καὶ μυροχρίστους.

Ἄβροσύνας δὲ μαθόντες ἀνωφελέας παρὰ [Λυδῶν] ἦσαν εἰς ἀγορὴν παναλουργέα φάρε' ἔχοντες αὐχαλέοι, χαίτησιν ἀγαλλόμεν' εὐπρεπεέσιν ἀσκητοῖς ὀδμὴν χρίμασι δευόμενοι.

Ταῦτα, ἴσως δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα εὗρισκεν ὁ νέος Κολοφώνιος ὅχι ἀνδροπρεπῆ, ἐγένετο ἀνυπόμονος, ἤρχισε νὰ ἐπικρίνη καὶ νὰ κατακρίνη, νὰ διασύρη πικρῶς, καὶ τελευταῖον ἐγκατέλιπεν ἐκὼν ἄκων τὴν γενέθλιον γῆν ζητῶν ἀνθρώπους ἀνεπηρεάστους ἀπὸ τῶν Λυδικῶν ἀβροσυνῶν. Εὗρε τοιούτους πέραν τῆς θαλάσσης, ἀλλὰ τὸ ὁσημέραι ἀνιπτυσσομένον πνεῦμα τοῦ νέου δὲν ἐδράδυνε νὰ ἀνακαλύψῃ παρὰ τοῖς ὁμοεθνεῖσι τῆς ἠπειρωτικῆς Ἑλλάδος ἄλλα ἔκτροπα ἀφ' ἑνὸς μὲν ποιητᾶς καὶ ἀοιδοῦς διδάσκοντας καὶ λαὸν ὀλόκληρον διδασκόμενον τὰς μάλιστα ἀσεβεῖς καὶ ἀτόπους περὶ τοῦ θεοῦ ἐννοίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀθλητᾶς καὶ ἀγωνιστᾶς ἴσα θεῷ τιμωμένους, διότι ἐνίκησαν εἰς παλαίσματα σωματικά. Εὗρε καὶ τὰ τοιαῦτα διασυρμού καὶ σατυρισμοῦ ἄξια, καὶ ἐν ἰδίῳ σκωπτικοῖς ἄσμασιν, τοῖς σίλλοις ἄλλοτε μὲν ἔψαλλεν ὅτι

πάντα θεοῖτ' ἀνέθηκαν Ὅμηρος θ' Ἡσίοδος τε
ὅσσα παρ' ἀνθρώποισιν ὀνειδέα καὶ ψόγος ἐστίν,
καὶ πλεῖστ' ἐφθέγγαντο θεῶν ἀθεμίστια ἔργα,
κλέπτειν, μοιχεύειν τε καὶ ἀλλήλοισι ἀπαιτεῦν.
Ἄλλοτε δὲ παρεπον ἴτο διότι παρεβλέποντο
οἱ ἄξιοι τιμῆς, ἐτιμῶντο δὲ οἱ ἀνάξιοι·

ἀλλ' εἰ μὲν ταχυτῆτι ποδῶν νίκην ἄροίτο
ἢ πενταθλεύεν ἔνθα Διὸς τέμενος...
ἀστοῖσι κ' εἴη κυδρότερος προσορᾶν
καὶ κε προεδρεῖν φανερὴν ἐν ἀγῶσιν ἄροίτο...
οὐκ ἔων ἄξιος ὥσπερ ἐγώ. Ρώμης γὰρ ἀμείνων
ἀνδρῶν ἠδ' ἵππων ἡμετέρη σοφίη.

Οὕτω περιεπλανᾶτο ἐπὶ δεκάδας ὄλας ἐτῶν ἀνά τὴν Ἑλλάδα γῆν βληστριζόμενος καὶ παρα-

δερόμενος, μετὰ κόπου ποριζόμενος τὰ πρὸς τὸ ζῆν ὡς ποιητῆς καὶ ραψωδῶς τῶν ἰδίων ἐ-
αυτοῦ ποιημάτων, καὶ διὰ παρωϊῶν καὶ δια-
συρμῶν τῶν κακῶς κειμένων ζητῶν νὰ διορ-
θώσῃ τὰ ἀδιόρθωτα, μέχρις οὗ κατήντησεν
εἰς τὴν Κάτω Ἰταλίαν, τὴν τότε λεγομένην
Μεγάλην Ἑλλάδα, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ ἐν τῇ
πόλει Ἑλέα πλήρης ἡμερῶν. Ἔχει τινὰς ἀνα-
λογίας πρὸς τοὺς προφήτας τῆς Παλαιᾶς Δια-
θήκης. Τιμᾶται ὡς ἰδρυτῆς μιᾶς τῶν ὀνομα-
στοτάτων φιλοσοφικῶν σχολῶν τῆς ἀρχαιό-
τητος, τῆς λεγομένης Ἑλεατικῆς.

Πάντως θὰ ἀπέθνησκε μᾶλλον εὐχαριστη-
μένως ἐὰν ἔζη ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν, ὅχι διότι
τὸν νεώτερον ἡμῶν βίον θὰ εὗρισκε μᾶλλον
παρήγορον, ἀλλὰ διότι θὰ εὗρισκεν ἐν αὐτῷ
ὑλὴν πλουσίαν εἰς τοὺς σίλλους αὐτοῦ. Τὰ
σιγαρέττα, καὶ τὰ βακτηρίδια καὶ τὰ διαφανῆ
καὶ τὰ περίγυρνα τοῦ ἡμετέρου συρμοῦ, ὅχι
τοῦ τῶν Λυδῶν, κατέλεγεν ἴσως εἰς τὰ πενι-
χρώτατα, τὰ δὲ κατὰ *Carantier* καὶ *Dempsey*
θὰ ἀπηξίου καὶ πάσης προσοχῆς. Εἶναι τόσον
πλούσιος ὁ ἄλλος ἀμητὸς τῶν ἐπιδόσεων ἡμῶν
καὶ προκοπῶν!

ΑΙ ΠΡΩΤΑΙ ΓΕΝΕΑΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΛΩΣΙΝ

(συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Τὰ χρονικὰ ἔχουσι καὶ ἀπολογητικὸν ὑπὲρ
τῆς ὀρθοδοξίας σκοπὸν, ἀλλὰ μόνον τὰ τῶν ὀρθο-
δόξων χρονογράφων. Ὁ Φραντζῆς μετὰ βαθείας
φιλοπατρίας συννεοῖ αὐστηρὰν πίστιν εἰς τὴν
ὀρθοδ. ξίαν καὶ ὑπερασπίζεται αὐτήν. «Κατα-
φρονοῦντες, λέγει, μέμφονται καὶ κατηγοροῦντες
ἡμᾶς οἱ λατίνοι καὶ λέγουσιν ὅτι διὰ τῆς ἀμαρ-
τίας ἡμῶν καὶ διὰ τὸ μὴ ὀρθῶς φρονεῖν ἡμᾶς
ἀπωλέσαμεν τὴν βασιλείαν. Ἡμεῖς δὲ λέγομεν
ὅτι ἀμαρτωλοὶ ὑπάρχομεν, καὶ οὐδεὶς ἀναμάρ-
τητος εἰμὴ εἰς ὁ Θεός. Περὶ δὲ τοῦ ὀρθῶς φρε-

νεῖν γινώσκετε, πατέρες καὶ ἀδελφοί, ὅτι ἡμεῖς...
κρατοῦμεν ὡς ἐδίδαξαν... ὁ Σίλβεστρος, ὁ Δάμα-
σος, ὁ Καίλεστινος, ὁ Λέων, ὁ Βιργίλιος, ὁ Ἀ-
γάθων, ὁ Ἀδριανὸς... Καὶ αὐτοὶ τάχα ὡς δῆθεν
ὀρθόδοξοι ὄντες αὐτοὶ ἑαυτῶν τὴν βασιλείαν κρα-
τοῦσιν, οὐκ εἰδότες ὅτι οὐ πάντες οἱ κρατοῦντες
πάντως ὀρθόδοξοι, οὐδ' αὖθις οἱ κρατούμενοι
αἱρετικοί, ὡς ἔστιν ἰδεῖν ἐφ' ἡμῖν. Μὴ γὰρ ὀρ-
θόδοξοί εἰσιν οἱ Ἰσπανῆται ὅτι κρατοῦσιν ἡμῶν...
Καὶ ἐπὶ τούτου ἀντεροῦμεν αὐτοῖς πῶς οἱ κατὰ
τὴν Μοισίαν καὶ Ρωσίαν καὶ Ἰβηρίαν τὴν Ἑφῶν
καὶ Ἀβασγίαν εἰκοῦντες καὶ ἐν λοιποῖς τόποις
ἄρχουσι καὶ ἄρχονται ἀφ' ἑαυτῶν, καίτοι γε τοῖς
ἡμετέροις δόγμασιν ἀκολουθοῦσιν».

Αἱ ραδιουργίαι τῶν λατίνων διὰ τῆς ἑαυτῶν
διδασκαλίας εἰσαγόντων ταραχὰς καὶ διαίρεσιν
μεταξὺ τῶν ἐλλήνων κατὰ τὰς κρισιμωτάτας αὐ-
τοῖς στιγμὰς πρὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κ[λ]ώσεως
χρησιμεύει αὐτῷ πρὸς δικαιολογίαν τῶν ἐλλή-
νων, ὅτι προέκριναν τὴν τουρκικὴν ἐξουσίαν
τῆς τῶν λατίνων. Ὁ συγγραφεὺς τοῦ χρονικοῦ
Κ[λ]πόλεως εὐθύς ἐν ἀρχῇ δείκνυσιν ἕνα τῶν κυ-
ριωτάτων σκοπῶν τῆς συγγραφῆς αὐτοῦ, διότι
ἄρχεται ἀπ' αὐτῆς δὴ τῆς διηγήσεως, ὅτι ὁ αὐ-
τοκράτωρ Μανουὴλ Παλαιολόγος (1391—1422)
ἀπειλούμενος ὑπὸ τῶν Τούρκων ἀπῆλθεν εἰς
τὴν Δύσιν ζητῶν βοήθειαν παρὰ τοῦ πάπα καὶ
τῶν Ἰταλῶν ἡγεμόνων. Ὁ πάπας καὶ οἱ ἡγεμόνες
ὑπεσχέθησαν. Ἀλλ' ἀκολουθῶς ἔμαθεν ὁ πάπας
ὅτι αὐτοκράτωρ ἐν τινὶ ἐορτῇ ἠρνήθη νὰ προ-
σκυνήσῃ τὴν εἰκόνα τῆς σταυρώσεως ἐπὶ τοῦ
χειροκτίου τῆς δεξιᾶς χειρὸς χωρεπισκόπου τινός,
καὶ ὑπὸ τὴν πρόφασιν ταύτην ἐξέδωκε διάταγμα
ὁ πάπας, δι' οὗ ἐπὶ ἀπειλῆ ἀφορισμοῦ ἀπηγόρευε
νὰ βοηθήσωσι τὸν αὐτοκράτορα. Ὁ χρονογράφος
λυπούμενος διὰ τὴν ἀποτυχίαν τῶν αἰτήσεων
τοῦ αὐτοκράτορος, ἐν τούτοις ἀποκαλεῖ αὐτὸν
χριστιανικώτατον. Ὁ συγγραφεὺς εἶναι πιστὸς
εἰς ἑαυτὸν καὶ ἐν τοῖς περαιτέρω. Περὶ τῆς ἐν
Φλωρεντίᾳ ἐνώσεως ἀποφαίνεται ὅτι οὐδὲν ὄφε-
λος ἐξ αὐτῆς ὑπῆρχε· μόνον μάτην ἐπὶ πολὺ
ἐφῶναζον(*). Ὁ συγγραφεὺς τῆς πατριαρχικῆς
ἱστορίας, καὶ αὐτὸς μέμφεται τοὺς λατινόφρονας

(*) Turcograec. σελ. 1. 4.

ὡς παπικούς πράκτορας. Ἄλλως ὁμιλεῖ ὁ λατινόφρων Δούκας, ὅστις ἀπὸ πολλοῦ ὡς ἐκ τῶν οἰκογενειακῶν αὐτοῦ παραδόσεων ἐκλινεν εἰς τὴν μετὰ τῶν λατίνων ἔνωσιν· πικρῶς αἰτιᾶται τοὺς Ἕλληνας ὅτι οὐδέποτε εἰλικρινῶς ἠθέλησαν νὰ συνενωθῶσι μετὰ τῶν λατίνων, τῇ βοήθειᾳ τῶν ὁμοίων καὶ μόνον ἠδύναντο νὰ σωθῶσιν ἀπὸ τῶν τούρκων. Τοὺς σχισματικούς Ἕλληνας μονοουχὶ καταδικάζει εἰς ἀνεπίστρεπτον ἀπώλειαν*) Βιογραφίαι ἁγίων, ἰδίᾳ δὲ ὁμολογητῶν

(*) Patrolog. graec. T. CLVII, σελ. 1059 — 63. 1102—1103. Τὸ αὐτὸ ἔτι δριμύτερον ἐκφέρει ὁ λατινόφρων Λεονάρδος Χίος, ὅστις ἐξέθηκε καὶ ἐθρήνησε τὴν πτώσιν τοῦ Βυζαντίου ἐν ἐπιστολῇ αὐτοῦ πρὸς τὸν Πάπαν Νικόλαον Ε', (αὐτόθ. CLIX, σελ. 923—952. Ἐν γένει καὶ ἡ ἐλπίς τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Ἑλλάδος παρὰ τοῖς λατινόφροσιν ἔλλησι συνεδέετο μετὰ τῆς ἐλπίδος εἰς τὴν ἄρσιν τοῦ σχίσματος καὶ τὴν ἔνωσιν τῶν ἐλλήνων μετὰ τῶν λατίνων. Ὁ Λαόνικος Χαλκοκενδύλης ἴσταται μέσος μεταξὺ τῶν ὀρθοδόξων καὶ λατινοφρόνων χρονογράφων. Καθόλου δὲ διαφέρει τῶν ἄλλων χρονογράφων ἐπὶ ἀντικειμενικότητι, οὕτως εἰπεῖν, τῆς ἐκθέσεως. Ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν εἰς τὰ γεγονότα, χωρὶς νὰ ἐπεκτείνηται εἰς ἐκφράσεις κρίσεων καὶ αἰσθημάτων. Πολλάκις ἀναφέρων τὴν μεταξὺ τῶν ἐλλήνων πρὸ πολλοῦ ὑπάρχουσαν ἐσωτερικὴν διαίρεσιν, ἣτις ὑπῆρξεν ἡ κυρία πηγὴ τῶν δεινῶν αὐτῶν, λυπεῖται διὰ τὴν ἀποτυχίαν τῶν διαφόρων ἀποπειρῶν πρὸς ἔνωσιν τῶν ἐλλήνων μετὰ τῶν λατίνων, ἀλλὰ δι' αὐτὸ δὲν καταφέρεται κατὰ τῶν ἐλλήνων οὕτως, ὡς ὁ Δούκας καὶ ὁ Λεονάρδος λέγει μόνον ὅτι οἱ Ἕλληνες δὲν ἠθέλον νὰ παραβῶσι τὰ ἄρχαία αὐτῶν ἔθιμα καὶ τὰς διδασκαλίας. Πάντοτε μετὰ σεβασμοῦ ὁμιλεῖ περὶ τοῦ Βησσαρίωνος καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἡσιδῶρου, ἀλλ' ἐπίσης περὶ πολλοῦ ἔχει καὶ τὸν λογιώτατον Γεννάδιον καὶ τὸν Μάρκον Εὐγενικόν. Ἐν τούτοις ὡς φιλόπατρις ὁ Λαόνικος ὑπερμαχεῖ τῶν ἐλλήνων, ὑπομιμνήσκων τὸ παρελθὸν μεγαλεῖον τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ τοῦ βασιλείου, σημειοῖ τὰς ἐνδείξεις τῶν χριστιανικῶν ἀρετῶν μεταξὺ τῶν ἐλλήνων καὶ κατὰ τοὺς τελευταίους ἀτυχεῖς αὐτῶν χρόνους καὶ ἐν γένει ἐλπίζει ὅτι ἐλεύσεται ἡμέρα, ὅτε ἡ τῶν τούρκων ἰσχὺς θὰ παρακμιάσῃ. Σημειοῦμεν δὲ ταῦτα πάντα, διότι λατῖνοι ἐκδύονται καὶ πολεμιστὰι ζητοῦσι συνήθως νὰ παραστήσωσι τὸν Λαόνικον ὡς λατινόφρονα ἢ οὐνίτην.

καὶ μαρτύρων, μαρτυρησάντων διὰ τὴν πίστιν ἀπὸ τῶν μουσουλμάνων, ἀποτελοῦσαι σπουδαῖον μέρος τῆς ἱστορικῆς φιλολογίας τῶν ἐλλήνων τῆς περιόδου ταύτης, ἀνεπλήρουν συγχρόνως καὶ τὸ ἔργον τῆς χριστιανικῆς ἀπολογητικῆς, ἐν ἧ ἐν τῷ προσώπῳ τῶν ὁμολογητῶν καὶ τῶν μαρτύρων ἀνήρχετο εἰς τολμηροὺς ἐλέγχους τοῦ ἰσλαμισμού. Πρὸς ταύταις ὑπάρχουσι καὶ αἱ ἀκολουθίαι καὶ ἐγκωμιαστικοὶ λόγοι εἰς τοὺς νέους ἁγίους τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας(*) .

Ὡς ἐν ἐπιλόγῳ θὰ ὑποδείξωμεν ἐν ἑτι σημεῖον ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἑλληνικῆς παιδείας καὶ φιλολογίας ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ ΙΕ' αἰῶνος, ὅπερ ἰδίως χαρακτηρίζει τὴν νέαν αὐτῆς τάσιν ὡς νεοελληνικῆς φιλολογίας. Εἶναι δὲ αὕτη ἡ τάσις πρὸς τὴν κοινὴν ἢ δημώδη τοῦ λαοῦ γλώσσην. Κατὰ τοὺς λαμπροὺς χρόνους τοῦ βίου τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους ἡ παιδεία ἦτο μέγας διαδεδομένη παρὰ τῷ λαῷ, καὶ παρὰ τοῖς πολλοῖς διετηρεῖτο ὑψηλά. Ἀναγινώσκοντες τοὺς ἐκτενεῖς ὑψηλοὺς καὶ θαύτους (μέχρις ἐπιτηδεύσεως) λόγους τοῦ Ἀθανασίου Γρηγορίου Νύσσης, Γρηγορίου Θεολόγου, ἐκπληττόμεθα σχεδὸν μετὰ πίσης προθυμίας ἤκουον αὐτοὺς καὶ κατενόουν δεβαίως οἱ πολυπληθεῖς ἀκροαταί, καὶ δὴ ὄχι μόνον ἐν ταῖς πρωτευούσαις, ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχιακαῖς πόλεσιν. Ἱεροκῆρυξ δὲ ὡς ὁ Χρυσόστομος ἐδύ-

(*) Ἐκ τῶν συγγραψάντων βίους καὶ ἀκολουθίας ἐν τῇ περιόδῳ ταύτῃ ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ ΙΕ' αἰῶνος μέχρι τέλους τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος εἶναι γνωστοὶ ἡμῖν οἱ ἑξῆς· 1) ὁ Κερκυραῖος Ἰουστίνος Δεκαδύο μέλος τῆς Ἀλδείου Ἀκαδημίας, συντάξας ἀκολουθίαν εἰς τὸν ἅγιον νεομάρτυρα Ἰωάννην ἐξ Ἰωαννίνων καταγόμενον καὶ μαρτυρήσαντα τῷ 1526. 2) Νικόλαος Μαλαξὸς ἐκ Ναυπλίου πρωτόπαπας, γράψας τὸ μαρτύριον τοῦ αὐτοῦ ἁγίου. 3) Παχώμιος Ρουσανὸς γράψας τὸ μαρτύριον καὶ συντάξας ἀκολουθίαν εἰς τοὺς μοναχοὺς τοὺς ὑπὸ τῶν τούρκων φονευθέντας ἐν Στροφάσιν. 4) Θεοφάνης Θεσσαλονικεὺς γράψας τὸ μαρτύριον τοῦ Μιχαὴλ Μιυρουδῆ († 1544) καὶ ἄλλοι γνωστοὶ καὶ ἄγνωστοι, ὧν αἱ βιογραφίαι εὐρίσκονται ἐν τῷ Νέῳ Μαρτυρολογίῳ (1799, Βενετία) καὶ τῷ Νέῳ Συναξαριστῇ (1819, Βενετίῃ) τοῦ Ἀγιορείτου Νικοδήμου.

νατο νὰ ἐνθουσιᾷ ἀπλῆν γυναῖκα, ἥτις καὶ ἐπέ-
τυχε νὰ διαιωνίση αὐτῶν τὴν προσηγορίαν ταύ-
την. Καίτοι τὸ Βυζάντιον, αὐθις ἐνῶν τὴν Ἑλ-
λάδα πολιτικῶς, δι' αὐτὴν ταύτην τὴν ἐν τῷ
διοργανισμῷ αὐτοῦ ἰσχυρὰν δόσιν δεσποτισμοῦ
προὔκალεσε ταύτοχρόνως χωρισμὸν τινα τῶν
ἀνωτέρων τάξεων ἀπὸ τοῦ ὄχλου, μετὰ τοῦτο δὲ
ἐπρεπε φυσικῶς σὺν τῷ χρόνῳ νὰ ἐπακολουθήσῃ
καὶ ἡ διανοητικὴ ταπεινώσις αὐτοῦ, ἐν τούτοις
ὁ πολὺς λαὸς δὲν κατήρχετο πολὺ ταπεινά. Ἡ
ἑλληνικὴ γλῶσσα κατὰ τὴν παρατήρησιν τοῦ
Γίβδωνος, ἔμενε δι' αὐτὸν ἡ κλειὴ εἰς τοὺς θη-
σαυροὺς τῶν ὑψηλοτέρων γνώσεων. Εἰς τὴν παρὰ
τῷ λαῷ κατάπτωσιν τῆς τε παιδείας καὶ τῆς
γλώσσης, ἥτις ἐχρησίμευεν αὐτῇ ὡς κλειὴ,
ἔμελλε νὰ συντελέσῃ ὕστερον ἡ πίστις τῆς ἐξω-
τερικῆς τύχης τῆς Ἑλλάδος, ἡ εἰς αὐτὴν εἰσ-
ροὴ ξένων στοιχείων ἐξ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως.
Ἀλλὰ καὶ ἡ βαθμιαία κατάπτωσις τῆς πολιτικῆς
ἐνότητος τοῦ ἔθνους δὲν ἠδύνατο νὰ μὴ δώσῃ
νέαν δύναμιν εἰς τὴν ποικιλίαν τῶν διαμεμελι-
σμένων τοπικῶν ἰδιωμάτων. Πλὴν τὴν ἑλληνικὴν
γλῶσσαν ἔσωσεν οὕτως εἰπεῖν ὁ ἴδιος αὐτῆς
χαρακτῆρ, ὁ χαρακτῆρ τοῦ ἔθνους, τοῦ δημιουρ-
γήσαντος αὐτήν. Χάρις εἰς τὸν χαρακτῆρα αὐτῆς,
εἰς τὰς φωνητικὰς αὐτῆς καὶ ἑτέρας ιδιότητας,
ὀλιγώτερον ὑπέκυψεν εἰς τὰς ἐπηρείας τοῦ χρό-
νου καὶ τῶν ξένων στοιχείων, ἢ ἄλλαι νεώτεραι
γλῶσσαι. Τοῦτο παρατήρησαν καὶ ξένοι περιη-
γηταὶ ἐν Ἀνατολῇ κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα, ὡς
Βελλώνιος, ὅστις λέγει ὅτι ἡ ὁμιλουμένη ἑλλη-
νικὴ γλῶσσα εἶναι πολλῶν πλησιέστερα πρὸς τὴν
ἀρχαίαν ἑλληνικὴν, ἢ ἡ ἰταλικὴ πρὸς τὴν λατι-
νικὴν(*). Ὁ Ζυγομαλᾶς, ἔχων ἀλληλογραφίαν

μετὰ τοῦ Κρούσιου περὶ τὰ 70 τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος,
λέγει ὅτι εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν εἰσῆχθησαν
λέξεις τινὲς ἐκ τῶν λατίνων, τῶν Ἀγαρνῶν,
τῶν Βουλγάρων, τῶν Ἀλβανῶν, ὅπου οἱ ἑλλη-
νες ἤρχοντο εἰς περισσοτέραν ἐπαφὴν πρὸς αὐ-
τούς. Πλὴν τὰ τοιαῦτα ξένα στοιχεῖα δὲν ἦσαν
μεγάλα. Ὁ αὐτὸς ὁμιλεῖ καὶ περὶ τῆς ποικιλίας
τῶν ἰδιωμάτων. Ἀλλ' ἀκριβέστερον λέγει περὶ
αὐτοῦ Συμεὼν Καβάσιλας ὁ Ἀκαρνὰν ἐν τῇ
πρὸς Κρούσιον ἐπιστολῇ αὐτοῦ. Κατὰ τοὺς λό-
γους αὐτοῦ τὰ ἰδιώματα ταῦτα ἦσαν περὶ τὰ 70,
ἀλλ' ὅπου ὑπῆρχον τὰ καλλίτερα, ἢ ὀρθὴ δημώ-
δης γλῶσσα προσήγγιζε τῇ ἀρχαίᾳ (ὡς ἐν Πελο-
ποννήσῳ), οὕτως ὥστε οἱ ὁμιλοῦντες αὐτήν,
παρατηρεῖ ὁ Καβάσιλας, τῆς ἀρχαιοτάτης κωμω-
δίας ἀπαγγέλλουσιν ὡς καὶ ἡμεῖς. Διεβεβαίου
δὲ τὸν Κρούσιον, ὅτι ὅταν ἐκμάθῃ τις ἐν τι ἰδίω-
μα δύναται νὰ ἐννοῇ καὶ τὰ ἄλλα(**). Οὕτω δὲ
καὶ ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ γλῶσσα δὲν ἐληνομονήθη
παρὰ τῷ λαῷ(***)

(ἔπεται συνέχεια)

du latin. Ὁ αὐτὸς διηγεῖται ὅτι τὰ ἐν Περαίᾳ ἐλληνό-
παιδα χλευάζουσι τὸν τονισμόν τῶν ἐπηλύδων ἐλλή-
νων ἐξ ἄλλων χωρῶν (βιβλ. 1, σελ. 4-5). Ὁμοίως
χλευήν ἀναφέρει καὶ ὁ Ζυγομαλᾶς. Ἐν αὐταῖς ἐξεδη-
λοῦτο ἡ λεπτὴ ἀκοὴ τῶν ἐλλήνων ἐν τῷ φωνητικῷ
μέρει τῆς γλώσσης αὐτῶν, διασώσασα τὴν ὁμιλίαν
αὐτῶν καὶ ἀπὸ ξένων ἀναμιξεων.

(**) Turcograec. σελ. 79. 99. 462.

(***) Ὁ Gerlach ἐν ἐπιστολῇ αὐτοῦ πρὸς τὸν Κρού-
σιον (7 Μαρτ. 1573) διεβίβαζε τὰς γνώμας αὐτῶν τῶν
ἐλλήνων ὅτι τὴν βαρβαροελληνικὴν, τουτέστι τὴν ἀπλῆν
γλῶσσαν οἱ Ἕλληνες ἐνόμιζον ἀρχαιοτάτην (σελ. 489).
Ἀλλ' ὁ Καβάσιλας παρατήρησεν εἰς τὸν Κρούσιον,
ὅτι δὲν ἐνόμιζε τὴν δημώδη ταύτην γλῶσσαν μιξο-
βάρβαρον, ἀλλὰ ἰδιωτικὴν τῶν ἐλλήνων. Ἀφ' ἐτέ-
ρου δὲ τοῦτο βεβαίως δὲν ἐσήμαιεν ὅτι ὁ λαὸς ἐν γένει
ἐννοεῖ τὴν γλῶσσαν τῶν ἀρχαίων κλασικῶν.

(*) Ὁ Γάλλος Βελλώνιος (Pierre Belon et Mans)
περιῆλθε τὴν Ἀνατολὴν περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ δευτέρου
ἡμίσεως τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος, καὶ ἐξέδωκεν ἀρκετὰ ἐνδια-
φέρον σύγγραμμα: Les observations de plusieurs sin-
gulirités et choses memorables, trouvés en Grèce,
Asie, Judée, Egypte, Arabie... en trois livres. Paris 1555
Ἐνταῦθα περὶ τῆς ὁμιλουμένης ἑλληνικῆς γλώσσης
λέγει: Tous indifferemment parlent un langage cor-
rompu de l'antiquité; mais les uns plus elegant que
les autres; toute fois leur parolles approchent plus du
bon grec, que les parolles de l'italien n' approchent

Ἐπεύθυνος Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ:

Θεοφιλέστατοι ἀρχιερατικῶς προϊστάμενοι καὶ
Ὅσιώτατοι ἱερατικῶς προϊστάμενοι τῆς
Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως

Ἀριθ.

πρωτ.	4510
δικεπ.	2275

Αὔξ. ἀριθ. 870

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει καὶ προγενεστέρως σχετικῶς ἐγκυκλίους, ἀποφάσει τῆς Ἀγίας καὶ Ἱ. Συνόδου συνιστῶμεν καὶ αὐθις α') ὅπως συμμορφούμενοι πρὸς τὴν κρατήσασαν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τάξιν μὴ παρέχῃτε τὸ ζητούμενον διὰ τὴν Μ. Ἀρχιεπισκοπὴν ἐγγυητικὸν εἰς Ὀρθόδοξους Χριστιανούς ξένης ὑπηκοότητος, ἂν μὴ πρότερον οὗτοι προσαγάγωσιν ὑμῖν πιστοποιητικὸν ἐλευθερογαμίας τῆς οἰκείας προξενικῆς ἀρχῆς καὶ β') ὅπως τὸ πιστοποιητικὸν τοῦτο ὁμοῦ μετὰ τοῦ ἐγγυητικοῦ παρουσιάζωσιν οἱ ἐνδιαφερόμενοι εἰς τὴν Μ. Ἀρχιεπισκοπὴν διὰ τὴν λήψιν τῆς κεκανονισμένης ἀδείας.

Ἐφιστῶντες σοβαρὰν τὴν προσοχὴν ὑμῶν ἐπὶ τῶν ὡς ἄνω σημείων, γνωστοποιούμεν ἅμα ὑμῖν ὅτι πᾶσα τοῦ λοιποῦ παράβασις τῆς τάξεως ταύτης θέλει βαρύνει ὑμᾶς καὶ μόνους.

Εἴητε δ' ἐπὶ τούτοις ἐν Κυρίῳ ὑγιαίνοντες

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 9 Ἰουλίου 1921

Ὁ Τοποτηρητὴς τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας

Ὁ Νεοκαισαρείας καὶ Κοτυώρων **Πολύκαρπος**

Θεοφιλέστατοι ἀρχιερατικῶς προϊστάμενοι καὶ
Ὅσιώτατοι ἱερατικῶς προϊστάμενοι τῆς
Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως

Αὔξ. ἀριθ. 871

Τὸ ἡμέτερον ἔθνος διεκρίθη ἀνέκαθεν διὰ τὰ εὐγενῆ αὐτοῦ καὶ γενναιόφρονα αἰσθήματα οὐ μόνον πρὸς τοὺς φίλους καὶ οἰκείους αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτοὺς ἔτι τοὺς ἀντιπάλους

Τῇ ἀρχῇ ταύτῃ στοιχοῦσα καὶ ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία καθηκόντως συνίστησι τοῖς εὐσεβέσιν

αὐτοῖς τέκνοις, ἐπὶ τοῖς εὐφροσύνοις διὰ τὸ ἡμέτερον ἔθνος ἀγγέλμασι, ψυχραιμίαν μὲν καὶ ἀποφυγὴν πάσης προκλητικῆς ἐκδηλώσεως τῆς δικαίας χαρᾶς, δυναμένης νὰ δημιουργήσῃ παντοίας προστριβὰς καὶ διενέξεις, πολιτεῖαν δὲ τοιαύτην, οἷα ἀρμόζει εἰς λαὸν ὄντως εὐγενῆ καὶ πεπολιτισμένον, οἷος ὁ Ἑλληνικὸς, καὶ ἀντάξιον τῆς μεγάλης αὐτοῦ ἀποστολῆς.

Εἴητε δ' ἐπὶ τούτοις ἐν Κυρίῳ ὑγιαίνοντες.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 9 Ἰουλίου 1921.

Ὁ Τοποτηρητὴς τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας

Ὁ Νεοκαισαρείας καὶ Κοτυώρων **Πολύκαρπος**

Ἐπίσημοι ἐπισκέψεις.

καὶ ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἀμερικ. Ἐρυθροῦ Σταυροῦ τιμητικώτατα ὑποδεξάμενοι τὴν Α. Σεβασμιότητα καὶ μετὰ ἐνδιαφέροντος ἀκούσαντες Αὐτῆς, διεβεβαίωσαν ἅμα ὅτι προθύμως θέλουσι προβῆ εἰς τὰς δεούσας ἐνεργείας παρὰ ταῖς οἰκείαις Κυβερνήσεσι.

Ἱ. Σύνοδος.—Ἐπὶ σχετικῇ καταγγελίᾳ τοῦ Παν. Μητροπολίτου Χίου κ. Ἱερωνύμου ἑξακριβωθέντος, ὅτι ὁ ἐκ τοῦ χωρίου Βέσσης τῆς ἐπαρχίας Χίου καταγόμενος Ἀντώνιος Κουτσούμπης ἐχειροτονήθη ἐν τῇ Ἱ. Μητροπόλει Δέρκων καὶ παρατηρηθέντος, ὅτι ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει δὲν ἐτηρηθῆσαν ὅσα κανονικῶς, ἐπανελημμένως δὲ καὶ διὰ Πατριαρχικῶν καὶ Συνοδικῶν Ἐγκυκλίων καθωρίσθησαν ὅπως τηρῶνται ἐν σχέσει ἰδίως πρὸς τὴν προσαγωγὴν συστατηρίων ἐγγράφων τὰ ὁποῖα οἱ χειροτονηθῆσόμενοι ὀφείλουσιν ἵνα προσάγωσιν εἰς τὸν χειροτονήσοντα αὐτοὺς ἐφοδιαζόμενοι διὰ τοιούτων παρὰ μόνου τοῦ οἰκείου αὐτῶν ἀρχιερέως, ἡ Ἱ. Σύνοδος ἐνέκρινεν ὅπως διὰ γράμματος ἐκφρασθῇ τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Γέροντι ἀγίῳ Δέρκων κ. Καλλινίκῳ ἡ λύπη τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ γενομένῃ παραβάσει τῶν ὡς ἄνω ἐκκλησιαστικῶν διατάξεων, προσεπιδηλουμένου ἅμα αὐτῷ, ὅτι ὁ χειροτονηθεὶς κληρικὸς ἀνήκει εἰς τὸν κληρὸν τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ, μὴ δυνάμενος ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ νὰ ἀπολυθῇ ταύτης καὶ ἱερατεύσῃ ἐν ἄλλῃ ἐπαρχίᾳ καὶ ἰδίως ἐν

τῆ ἐπαρχία Χίου καὶ ὅτι τοῦ λοιποῦ ἀπαγορεύεται αὐτῷ νὰ χειροτονῇ κληρικούς ἄνευ ἀπολύτου καὶ δεδικαιολογημένης ἀνάγκης καὶ δὴ ἐπὶ παραβάσει ἐκείνων, ὅσα λεπτομερῶς καὶ λίαν αὐστηρῶς οἱ ἱεροὶ Κανόνες καὶ αἱ ἐκκλησιαστικαὶ διατάξεις ὀρίζουσι καὶ ἀναγράφουσι.

—Ἡ ἱερὰ Σύνοδος λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν καὶ δεόντως ἐκτιμήσασα τοὺς ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων προβληθέντας σοβαροὺς λόγους, ἀπαιτοῦντας ὅπως ὑπὸ τὰς παρούσας μάλιστα περιστάσεις ἢ διακυβέρνησις τῆς χηρευούσης Μητροπόλεως Ἐφέσου ἀνατεθῇ εἰς ἀρχιερέα, ἐνέκρινε τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ τοποτηρητοῦ τῆς ἐπαρχίας ταύτης Πανος. Πρωτοσυγκέλλου κ. Κυρίλλου Ψύλλα διὰ τοῦ Πανιερ. Μητροπολίτου Φιλαδελφείας κ. Χρυσοστόμου, ἄρασα συγχρόνως ἀπὸ τοῦ τελευταίου τούτου τὴν τοποτηρητείαν τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἡλιουπόλεως.

—Ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἀναθεωρήσασα τὴν περὶ τοῦ Πανιερ. Μητροπολίτου Ἡλιουπόλεως κ. Σμυράγδου, κατὰ Ἰούλιον τοῦ 1919 ληφθεῖσαν ἀπόφασιν αὐτῆς, ἐνέκρινε διὰ τοὺς ἐν τοῖς πρακτικοῖς ἀναφερομένους λόγους τὴν ἀποκατάστασιν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ τοῦ εἰρημένου Μητροπολίτου, ἐν διαθεσιμότητι ἔκτοτε διατελοῦντος.

—Ἐπὶ Συνόδου ἀνεγνώσθη ἔκθεσις τοῦ προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παλικοῦ Μυροφυλακίου Μ. Ἐκκλησιάρχου κ. Κυρίλλου, ἣτις καὶ παρεπέμφθη ἐπειγόντως εἰς τὸ Μ. Συμβούλιον διὰ τὰ περαιτέρω.

Κίνησις ἀρχιερέων.—Τυχὼν κανονικῆς ἀδείας ἀνεχώρησε τῇ παρελθούσῃ Τετάρτῃ εἰς Ἀθήνας, ἡγούμενος ἐπιτροπῆς ἐπαρχιωτῶν αὐτοῦ, ὁ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἱ. Συνόδου Σεβασμ. Μητροπολίτης Ἀμασειᾶς κ. Γερμανός, πρὸς ἐνέργειαν τῶν δεόντων παρὰ τοῖς ἀρμοδίοις διὰ τινὰ ζητήματα τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἐπαρχίας.

—Τῷ Πανιερ. Μητροπολίτῃ Κώου κ. Ἀγαθαγγέλῳ αἰτησαμένῳ ὅπως ἐπιτραπῇ αὐτῷ νὰ ἀπέλθῃ εἰς Ἀθήνας καὶ Σμύρνην χάριν θεραπείας, παρεχωρήθη ἡ σχετικὴ ἄδεια.

—Ἀφίκοντο εἰς βασιλεύουσαν οἱ Σεβ. Μητροπολίται Δράμας κ. Ἀγαθάγγελος καὶ Μηθύμνης κ. Βασίλειος.

Παλικοὺς Ναός.—Τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν 11 μεσοῦντος μηνός, ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῆς Ἁγίας Μεγαλομάρτυρος καὶ Πανευφήμου Εὐφημίας, χοροστατούσης τῆς Α. Σεβ. τοῦ Τοποτηρητοῦ, προσῆλθε πλῆθος εὐσεβῶν χριστιανῶν, τιμώντων τὴν μνήμην τῆς Μεγαλομάρτυρος, ἧς καὶ τὸ ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Ναῷ φυλασσόμενον ἱερὸν λείψανον ἐξετέθη εἰς κοινὴν προσκύνησιν.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ἀριθ. Πρωτ. 3985

Ἡ Εὐφροσύνη Εὐρ. Ἀραμπατζόγλου, τὸ γένος Ἡρακλέους Δαγομανάκη, χριστιανὴ ὀρθόδοξος, τέως κάτοικος Μεσαχώρου, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, καλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 9 π. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς (ἀρ. 31) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας κλήσεως ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐναγομένη ὑπὸ τοῦ ἑαυτῆς συζύγου Εὐρυκίδου Ἀραμπατζόγλου, χριστιανοῦ ὀρθοδόξου, κτίστου, κατοίκου Μεσαχώρου, ἐπὶ διαζεύξει. Ἄλλως ἢ κατ' αὐτῆς ἀγωγή ἐκδικασθήσεται ἐρήμην αὐτῆς.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται εἰς τρεῖς κατὰ συνέχειαν ἀριθμοὺς διὰ τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Ταχυδρόμου».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 12 Μαΐου 1921.

Ὁ Πρόεδρος

3

(ὑπογρ.) Ὁ Φιλιππουπόλεως Βενιαμὴν

Ὁ Α' Γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

ΚΛΗΣΙΣ

Ἡ Ναδέζδα Παύλοβιτς Ριαμπουσίνσκη Ἀρβουζόβα, τὸ γένος Μπάλκ, χριστιανὴ ὀρθόδοξος, ὑπήκοος Ρωσῆς, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 9 π. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς (ἀριθ. 31) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας κλήσεως ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐναγομένη ὑπὸ τοῦ ἑαυτῆς συζύγου Σεργίου Παύλοβιτς Ριαμπουσίνσκι, χριστιανοῦ ὀρθοδόξου, ὑπήκουου Ρώσου, διαμένοντος ἐν Γαλατῶ Παντελεήμων γὰν ἀριθ. 1 ἐπὶ διαζεύξει. Ἄλλως ἢ κατ' αὐτῆς ἀγωγή ἐκδικασθήσεται ἐρήμην αὐτῆς. Ἡ παροῦσα δημοσιευθήσεται εἰς τρεῖς κατὰ συνέχειαν ἀριθμοὺς τοῦ ἐνταῦθα ἐκδιδομένου φύλλου «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ ἀναρτηθήσεται εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ ἐνταῦθα Ρωσικοῦ Προξενείου.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 19 Μαΐου 1921

1

Ὁ Πρόεδρος

(ὑπογρ.) Ὁ Φιλιππουπόλεως Βενιαμὴν

Ὁ Α' Γραμματεὺς Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ἄριθ. Πρωτ. 4030

ΚΛΗΣΙΣ

Ἡ Κατίνα Εὐαγγ. Α. Ἀναστασιάδου, τὸ γένος Νικολάου, χριστιανὴ ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανὴ τέως κάτοικος Κωνσταντινουπόλεως, (Γενὴ-Μαχαλὲ τοῦ Βοσπόρου), νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος καλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 9 π. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς (ἀριθ. 31) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας κλήσεως, ἐμφανισθῆ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐναγομένη ὑπὸ τοῦ ἑαυτῆς συζύγου, Εὐαγγέλου Α. Ἀναστασιάδου, χριστιανοῦ ὀρθόδοξου, ὑπηκόου ὀθωμανοῦ προσωρινῶς διαμένοντος ἐν Ἐπιβάταις τῆς Ἐπαρχίας Σηλυβρίας, κατοίκου Κωνσταντινουπόλεως, ἐπὶ διαζεύξει. Ἄλλως ἢ κατ' αὐτῆς ἀγωγῆν ἐκδικασθῆσεται ἐρήμην αὐτῆς.

Ἡ Παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται εἰς τρεῖς κατὰ συνέχειαν ἀριθμούς διὰ τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδόμενων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καί.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῆ 17 Ἰουνίου 1921

Ὁ Πρόεδρος

2

(ὑπογρ.) Ὁ Φιλιππουπόλεως Βενιαμὶν

Ὁ Α' Γραμματεὺς

Ἀρμόδ. Δ. Χαμουδόπουλος

Ἄρ. Πρωτ. 2825

ΚΛΗΣΙΣ

Ὁ Γεράσιμος Κούκκας, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανὸς, τέως κάτοικος Σταυροδρομίου, ὁδὸς Οὐρουσλάρ ἀριθ. 11 (Κων]πόλεως), νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, καλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 9 1/2 π. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς (ἀριθ. 31) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας κλήσεως, ἐμφανισθῆ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐναγομένου ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Ζαρουχῆς Γ. Κούκκα, τὸ γένος Κιρκὸρ Σιοχλιὰν χριστιανῆς τοῦ Ἀρμενικοῦ δόγματος, ὑπηκόου ὀθωμανῆς καὶ κατοίκου Σταυροδρομίου (Κων]πόλεως) ἐπὶ διαζεύξει. Ἄλλως ἢ κατ' αὐτοῦ ἀγωγῆν ἐκδικασθῆσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται εἰς τρεῖς κατὰ συνέχειαν ἀριθ. τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδόμενων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Χρόνου».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῆ 9 Ἰουνίου 1921.

Ὁ Πρόεδρος

3

(ὑπογρ.) Ὁ Φιλιππουπόλεως Βενιαμὶν

Ὁ Α' Γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος

Ἄριθ. Πρωτ. 4679

(Διατακτικὸν τῆς ὑπ' αὐξ. ἀριθ. 152 καὶ ἡμερομην. 10 Αὐγούστου 1920 ἀποφάσεως τοῦ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου ἐπὶ τῆς περὶ διαζεύξεως ἐρήμην δίκης τῆς Ἀγγελικῆς Δημ. Οἰκονόμου, τὸ γένος Νικολάου Φλωροπούλου καὶ τοῦ Δημ. Οἰκονόμου),

Διὰ ταῦτα

Ἴδὸν καὶ τὰ ἄρθρα 77, 79, καὶ ἐπ. καὶ 201 καὶ 207 τῶν Πηχικῶν Δικονομικῶν Ὁδηγιῶν,

Δικάζον ἔρημην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεῖ,

Δέχεται τὴν ὑπὸ κρίσιν ὑπ' ἀριθ. Πρωτ. 3706 καὶ ἡμερομην. 16 Μαΐου 1920 περὶ διαζεύξεως ἀγωγὴν τῆς Ἀγγελικῆς Δ. Οἰκονόμου, τὸ γένος Φλωροπούλου κατὰ Δημητρίου Οἰκονόμου, ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύττει διαλυτέον τὸν μετοξὺ τῶν διαδίκων ὑφισταμένον γάμον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου, καὶ

Ἐπιτίθησιν αὐτῷ ὡς τε ἠτηθέντι καὶ ὡς ἐρημοδικήσαντι τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρουσίας ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων ἀνιόντα εἰς γρόσια ἑπτακόσια ἑξήκοντα δύο (ἀριθ. 762) προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερόν.

Ὁ Πρόεδρος

(ὑπογρ.) Ὁ Φιλιππουπόλεως Βενιαμὶν

1

Ὁ Α' Γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος

Υ. Γ. Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 28 Ἰουνίου 1921 ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῆς Ἀγγελικῆς Δημ. Οἰκονόμου περὶ δημοσιεύσεως τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρουσίας ἀποφάσεως διὰ τοῦ τύπου ὑποβαλλούσης καὶ τὸ ὑπὸ ἡμερομ. 26 Μαΐου 1921 πιστοποιητικοῦ τῆς ἐνορίας Σταυροδρομίου περὶ τοῦ ἀγνώστου τῆς διαμονῆς τοῦ ἐναγομένου, ἐκρίθη ἵνα ἀντίγραφον τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρουσίας ἀποφάσεως δημοσιευθῆ διὰ τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδόμενων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Πρωίας».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῆ 10 Ἰουλίου 1921.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΑΔΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

Πρόεδρος τῆς διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς † ὁ Δαρδανελλίων ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντῆς καὶ συντάκτης
ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος Μ. Ι. ΓεδειώνΔιευθυντῆς καὶ συντάκτης
Β. Ἀντωνιάδης καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας

Συνδρομὴ ἑτησίᾳ προκαταβαλλομένη λίρακι τουρκ. 2. Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. 55.

ΤΑ ΠΑΡΑΠΟΝΑ

Περιέχει καὶ παραπόνα τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Ἡμερολόγιον τῆς Πετροπόλεως, τὸ ἀπασχολῆσαν δύο ἐκ τῶν προτελευταίων φύλων τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας». Μόνον δὲν προέρχονται ταῦτα ἐκ Πετροπόλεως, οὐδὲ ἀπευθύνονται πρὸς τοὺς αἰτίους καὶ δημιουργοὺς τῆς ὄντως θλιβερᾶς καταστάσεως τῶν ἐκεῖ κατατρουχομένων ἢ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ταλαιπωρουμένων· ἀλλὰ προστίθενται ὡς ἐν κατακλείδι ὑπὸ τῶν ἀναλαβόντων τὴν ἐνταῦθα ἀνατύπωσιν τοῦ Ἡμερολογίου ἐκείνου, ἀναφέρονται δὲ εἰς ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας, τοὺς ἐν πίστει ἀδελφοὺς τῶν πασχόντων. Καὶ δὲν εἶναι ἐκ τῶν παραπόνων ἐκείνων, ὅσα συνήθως ἐκφέρονται εἰς παρομοίας περιστάσεις, ὅταν οἱ δυστυχοῦντες δὲν εὐρίσκωσι τὴν συμπάθειαν ἐκείνην καὶ συναντίληψιν εἰς τὰ ἴδια δεινὰ,

ἢν ἤλπιζον καὶ οὕτως ἢ ἄλλως ἐνόμιζον ὅτι ἐδικαιοῦντο νὰ ἀναμένωσι παρὰ τῶν ἄλλων. Εἰς τὴν ψυχολογίαν τῆς δυστυχίας ἀνήκει καὶ τοῦτο, νὰ θέλῃ καὶ νὰ ἀξιοῖ συμπάθειαν παρὰ τῶν ἄλλων, καὶ ἡ ἀξίωσις αὕτη εἶναι μεγαλειτέρα παρ' ὅσοις φαίνονται θύματα ἀνωτέρας τινὸς βίας, καὶ μάλιστα παρ' ἐκείνοις, οἵτινες ὅπωςδήποτε ἠναγκάσθησαν νὰ ἐγκαταλίπωσι τὰς ἰδίας ἐστίας, καὶ μακρὰν τῆς πατρίου γῆς νὰ ζῶσιν ὡς πρόσφυγες, ζητοῦντες ἀντὶ μὲν πολυτελῶν ἴσως οἰκήσεων ἔστω καὶ καλύβας, ἔστω καὶ σκηνὰς ἐν ὑπαίθρῳ, ἀντὶ δὲ εὐμαρείας καὶ πολυτελείας τῆς διαίτης αὐτὰ τὰ ἀπολύτως ἀπαραίτητα πρὸς τὸ ζῆν ἀπλῶς. Ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἐξαπέλυσεν ὁ μέγας πόλεμος πολλὰ καὶ ἀλλεπάλληλα δεινὰ, ἢ δὲ ἐκ Ρωσίας ἔξοδος κατὰ κακὴν συντυχίαν συνέπεσεν εἰς χρόνους καθ' οὓς αἴτια ἄλλα καὶ οὐχ ἦττον ἔνοχα ἠνάγκασαν εἰς ὁμοίας ἐξόδους ὀλοκλήρους πληθυσμοὺς τῶν ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ

ἀδελφῶν ἡμῶν, τὴν αὐτὴν ἔχοντας ἀξίωσιν εἰς τὴν ἡμετέραν συμπάθειαν καὶ συναρωγὴν, καὶ ὅσοι ἐν ἄλλαις περιστάσεσι καὶ ὑπὸ ἄλλας συνθήκας ἄλλην θὰ εὕρισκον παρ' ἡμῖν συμπάθειαν καὶ συναντίληψιν, δὲν εὖρον δυστυχῶς οἷαν καὶ ἡμεῖς ὠφείλομεν καὶ ἐκεῖνοι ἴσως ἀνέμενον. Δὲν εἴμεθα ἡμεῖς οἱ εὐχερῶς λησμονοῦντες ὄσης ἐν ἡμέραις χαλεπαῖς ἠξιώθημεν ἄλλοτε συμπαθείας καὶ συναντιλήψεως παρὰ τοῖς ἀδελφοῖς ἡμῶν τοῖς ἐκ τοῦ Βορρᾶ. Πλὴν δὲν εἶναι τοιαῦτα τὰ παράπονα τοῦ Ἡμερολογίου.

Ἀφορμὴν ἔχουσι ταῦτα τὴν ἀπὸ τοῦ πολέμου δημιουργηθεῖσαν κατάστασιν τῶν ἐν Ἄγ. Ὄρει Ρώσων μοναχῶν. Κατὰ τὸν ἐκεῖθεν ἐπιστέλλοντα ἐν διαστήματι τῶν τελευταίων 80 ἐτῶν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκεῖ Ρώσων μοναχῶν ἀπὸ ὀλίγων μόνον δεκάδων εἶχεν ἀνέλθει εἰς 5000. Ἀπὸ τοῦ πολέμου καὶ τῶν ἐπακολουθημάτων αὐτοῦ ὑπεβιάσθη ὁ ἀριθμὸς οὗτος εἰς 1600, 500 μὲν ἡλικίας 40—60 ἐτῶν, τοὺς δὲ λοιποὺς ἡλικίας 60—95, ἐὰν δὲ ἐξακολουθήσωσιν ἐπὶ πολὺ αἱ νῦν συνθήκαι, θὰ καταλήξωμεν, λέγεται, εἰς τὸ πρῶην καθεστῶς, τὸ πρὸ 80 ἐτῶν. Εἰς τὰς δυσμενεῖς συνθήκας καταλέγει ὁ ἐπιστέλλων ἐκ τῶν πρώτων καὶ τὰ κωλύματα τὰ παρεμβαλλόμενα εἰς τὴν ἐκεῖσε μετάβασιν Ρώσων χάριν ἀσκήσεως, τοῦ Πρωτάτου τοῦ ἐν Καρααῖς ἀπαγορευόντος τὴν ἐκεῖσε μετάβασιν ἢ ἐπὶ μακρὸν διαμονὴν καὶ αὐτῶν τῶν ἐκ τοῦ ἀνωτέρου κλήρου μεταξὺ τῶν Ρώσων προσφύγων εὕρισκομένων. Περὶ τοῦτο περιστρέφονται τὰ πολλὰ παράπονα, ὡσεὶ ἐπολιτεύοντο οἱ Ἕλληνες μοναχοὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους ὅλως φυλετικῶς, καὶ ἐκ λόγων φυλετικῶν παρεμβάλλον προσκόμματα εἰς τοὺς ἐν πίστει ἀδελφούς αὐτῶν πρὸς ἐλευθέραν εἰς Ἁγιον Ὄρος μετάβασιν καὶ ἀσκησιν ἐν αὐτῷ ἄνευ ἄλλου τινὸς λόγου καὶ ἐλατηρίου. Ἄγνοοῦμεν κατὰ πόσον αἱ αἰτιάσεις αὗται εἶναι βάσιμοι. Παραδεχόμεθα δὲ πρὸς στιγμὴν ὅτι οἱ νῦν παραπλάνοι διὰ φυλετικὰς διακρίσεις κεῖνται

αὐτοὶ ὑπεράνω τῶν τοιούτων διακρίσεων. Δυστυχῶς ὅμως ἰσχύει καὶ εἰς τὴν προκειμένην περίστασιν τὸ παλαίφατον καὶ ἱερὸν λόγιον, ὅτι ἁμαρτήματα γονέων παιδεύουσι τέκνα. Ἡ παρελθούσα ὀγδοηκονταετία, εἰς ἣν ἀνάγει ὁ ἐξ Ἁθῶ ἐπιστέλλων τὴν ἀλματώδη ἐκεῖ αὔξησιν τῶν Ρώσων μοναχῶν, ἦτο καὶ ἡ ἐποχὴ τῆς πυρετώδους Πανσλαβιστικῆς λεγομένης ἐνεργείας πρὸς ἐπικράτησιν τοῦ Ρωσισμοῦ πανταχοῦ τῆς Ἀνατολῆς καὶ ἐκτόπισιν πανταχοῦθεν πάσης δυνάμεως καὶ ἐπιρροῆς τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου. Πρόκειται ἡμῖν φυλλάδιον ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Αὐτὸς πταίει» ἐκδοθὲν πρὸ 30 ὄλων ἐτῶν ἐξ ἀφορμῆς τοῦ τότε πατριάρχου Ἱεροσολύμων Νικοδήμου καὶ τοῦ ἐκ τῆς παραιτήσεως αὐτοῦ προκληθέντος ἐν Ρωσῖα θορύβου. Εἰς μάλιστα Παλαιὸς Προσκυνητὴς καὶ ἐδημοσίευε τότε ἐν τοῖς Νέοις τῆς Πετροπόλεως ἄρθρον ἐπὶ τοῦτω, καὶ ὄχι μόνον διαρρήδην ὠμίλει περὶ δικαίων ἀπαιτήσεων καὶ πόθων τῆς Ρωσῖας καὶ τῶν Ρώσων προσκυνητῶν, ἀλλὰ καὶ μετ' ἀγωνίας ἠρώτα ἂν ὑπάρχη ἐλπίς ὅτι ὁ διάδοχος τοῦ Νικοδήμου θὰ ὑπερασπίζεται μετὰ πλείονος ζήλου «τὰ ἐν Παλαιστίνῃ ρωσικὰ συμφέροντα» ἢ τοῦλάχιστον ἂν δὲν εἶναι δυνατὸν «νὰ μένωσιν ἀνέπαφα τὰ ἐπὶ τοῦ Νικοδήμου κτηθέντα». Εἰς ἀπάντησιν πρὸς ταῦτα ἐγράφοντο τότε ἐν τῷ φυλλαδίῳ ἐκείνῳ πρὸς πολλοῖς ἄλλοις καὶ τάδε· «Μετὰ τίνος δικαιοσύνης κακιζόμεθα ὑπὸ τοῦ ἀρθρογράφου ὡς φυλετικῶς ἐνεργοῦντες, ἀφ' οὗ αὐτὸς οὗτος ὀμίλει περὶ ρωσικῶν συμφερόντων ἐν Παλαιστίνῃ, περὶ ρωσικῶν ἀξιώσεων, περὶ τῆς διαφυλάξεως τῶν ἐπὶ τοῦ Νικοδήμου κτηθέντων κτλ. κτλ.; Τίνα τὰ ἰδιαίτερα ταῦτα ρωσικὰ συμφέροντα, διάφορα τῶν συμφερόντων τῆς ὀρθοδοξίας, εἰμὴ συμφέροντα φυλετικὰ, συμφέροντα τῆς ἐπικρατήσεως τοῦ σλαβικοῦ στοιχείου, τοῦ σλαβικοῦ ιδιώματος ἐν τοῖς Ἁγίοις Τόποις, καὶ τοῦτο λόγῳ τῆς ὑπερόχου κοσμικῆς δυνάμεως τῆς

σλαυικῆς τοῦ Βορρᾶ αὐτοκρατορίας; Οὐ πρὸ πολλοῦ ἐν τῷ «Ἐκκλησιαστικῷ Ἀγγελιοφόρῳ» τῆς Πετροπόλεως ἀνέγνωμεν ἀλληλογραφίαν ἐκ Κων]πόλεως, ἐν ἣ ὁ ἐπιστέλλων, ἀφορμὴν λαβὼν ἐκ τῆς κλείσεως τῶν ἐκκλησιῶν, οὐδὲ τὸ σοβαρὸν τῆς περιστάσεως αἰδούμενος, παρίστα ὡς καλὸν οἰώνισμα ὅτι ἐν τῇ τοῦ Χρυσοστόμου πόλει ἡ θεία λειτουργία δὲν ἀκούεται πλέον ἑλληνιστὶ, ἀλλὰ μόνον σλαυϊστὶ, ἐν τοῖς δυσὶ ρωσικοῖς ναοῖς, τῆς Πρεσβείας καὶ τοῦ Νοσοκομείου. Θέλουσι ταῦτα σχόλια; Καὶ ἔπειτα τολμῶσιν οἱ τὰ τοιαῦτα γράφοντες καὶ κηρύττοντες νὰ καταγγέλλωσι πρὸς τὸν ἀπλοῦν καὶ εὐσεβῆ Ρωσικὸν λαὸν τοὺς Ἕλληνας ὡς φυλειστὰς, ἀγανακτοῦσι δὲ διότι προσερχόμενοι ὡς Ρῶσοι καὶ Σλαῦοι, οὐχὶ δὲ ὡς ὀρθόδοξοι καὶ ἀδελφοὶ ἐν πίστει, ἀναγκάζουσιν ἡμᾶς νὰ προσφερώμεθα καὶ ἡμεῖς πρὸς αὐτοὺς ὡς πρὸς ξένους, ἐκ πείρας διδαχθέντες, ὅτι τὰ διάφορα τοῦ Πανσλαυϊσμοῦ γεννήματα, Σλαυικὰ Κομιτᾶτα, Παλαιστίνιοι Ἐταιρεῖαι καὶ εἴτινα ἄλλα τοιαῦτα σύμβολον πίστεως ἔχουσι τὸ *ote t'en toi, que je m'y mette*.

Ἐλπίσωμεν ὅτι αἱ ἀντιλήψεις αὗται καὶ ἐνέργειαι ἀνήκουσι πλέον εἰς τὸ παρελθόν, τὸ παρελθὸν τὸ ἀνεπιστρεπτὶ παρεληλυθός. Τότε καὶ αἱ Καρναὶ καὶ οἱ Πατέρες τοῦ Πρωτάτου οὐδένα θὰ ἔχωσι λόγον νὰ παρέχωσιν ἀφορμὰς παραπόνων εἰς τοὺς ἐν πίστει καὶ ἀσκήσει ἀδελφοὺς αὐτῶν, καὶ ἂν λέγωνται Ρῶσοι καὶ ὑμνολογῶσι τὸν Θεὸν σλαυωνιστὶ.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ κκ. συνδρομηταὶ ὅπως ἐντὸς τριῶν μηνῶν σπεύσωσι νὰ ἀποστείλωσι τὰς καθυστερουμένας συνδρομὰς των, ἄλλως θέλει διακοπῆ ἢ ἀποστολῆ τοῦ φύλλου.

ΑΙ ΠΡΩΤΑΙ ΓΕΝΕΑΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΛΩΣΙΝ

(συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἐν τούτοις ὁ λαὸς, ὅστις ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς ἐξωτερικῆς τύχης εἶχε παρακμάσει εἰς τὴν παιδείαν, δὲν ὠμίλει πλέον τὴν ἀρχαίαν ταύτην γλῶσσαν, ἀπέμαθε καὶ τὴν γραπτὴν ἐκείνην βυζαντινὴν γλῶσσαν, ἥτις καὶ αὕτη ἐνομιζέτο ἀρχαία, καὶ ἦτο γλῶσσα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ κηρύγματος, τῆς φιλολογίας. Ἐξεμάνθανον δὲ τὴν γλῶσσαν ταύτην οἱ πεπαιδευμένοι τῆς Ἐκκλησίας προϊστάμενοι τῇ βοήθειᾳ τῶν κλασικῶν γραμμάτων, ὧν ἡ σπουδαιότης κατεφαίνετο οὕτω καὶ ἐν ταύτῃ τῇ περιπτώσει. Ἀλλ' οἱ διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας ἔπρεπε νὰ σκεφθῶσι νὰ συγκαταβαίνωσιν εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ λαοῦ, νὰ γίνωνται αὐτῷ καταληπτοὶ, καὶ οὕτω νὰ φωτίζωσιν αὐτόν. Δυνάμεθα νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι καὶ κατὰ τοῦτο δὲν ἔμεινεν ἀτελεσφόρητος ἡ ἐπ' αὐτῶν ἐπιρροὴ τῆς Δύσεως, ἐνθα καὶ πρὸ τῆς ἀναμόρφώσεως καὶ ἔτι μᾶλλον μετὰ τὴν ἀναμόρφωσιν αἱ ἐθνικαὶ γλῶσσαι διεξεδίκησαν τὰ δίκαια αὐτῶν εἰς ἐκκλησιαστικὴν χρῆσιν, καὶ ἐνθα παρὰ τοῖς φιλέλλησι διηγέρθη τὸ ἐνδιαφέρον πρὸς τὰ δημῶδη ἰδιώματα τῆς ἑλληνικῆς, ὑπὸ τῆς ἐλπίδος νὰ εὕρωσι ζῶντα ἀπνηχίματα τῆς γλώσσης τοῦ Ὀμήρου καὶ τοῦ Ξενοφῶντος(*). Οὕτω καὶ οἱ Ἕλληνες διεξεδίκουν αὐτοὶ τὰ δίκαια τῆς γλώσσης αὐτῶν, ἥτις νῦν ἐκαλεῖτο *γλῶσσα κοινῆ, ἀπλῆ, δημοτικῆ, ἰδιωτικῆ, ἀπλοελληνικῆ, καθομιλουμένη*. Ἀπόπειραὶ τινες φιλολογικῆς αὐτῆς χρήσεως εἶχον γείνη ἤδη πρὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κ]πόλεως· ἀλλὰ κυρίως μετὰ τὴν ἄλωσιν ὅλον ἐν ἀναπτύσσεται. Βεβαίως δὲν ἠδύνατο ἀμέσως νὰ ἐποκρατήσῃ ἕνεκα τῆς ποικιλίας τῶν δημοτικῶν ἰδιωμάτων καὶ τῆς ἕξεως τῶν κληρι-

(*) Εἰς τὰς διαλέκτους ταύτας σπουδαίως ἐπέστησαν τὴν προσοχὴν οἱ δυτικοὶ περιηγηταί. Ὁ δὲ Κρούσιος παρεκάλει τοὺς πεπαιδευμένους Ἕλληνας νὰ ἀνακοινῶσιν αὐτῷ εἰδήσεις περὶ τῶν διαλέκτων τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ δείγματα αὐτῶν.

κῶν τοῦ νὰ γράψωσιν εἰς τὴν γραπτὴν ἢ ἐκκλησιαστικὴν γλῶσσαν, ἥτις προσέτι ἐφαίνετο φύλαξ τῶν μνημείων τῆς ὀρθοδοξίας. Πρὸ πάντων ἔπρεπε νὰ περιμείνωμεν ὥστε ἡ δημῶδης γλῶσσα νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν κήρυγμα· ἀλλὰ καὶ τοῦτο δὲν κατωρθώθη εὐκόλως. Ὁ Γέρλαχ διαμένων ἐν τῇ Ἀνατολῇ συχνὰ ἀκούσας ἑλληνικὰς ἱεροκήρυκας καὶ ἐρωτήσας περὶ αὐτοῦ, γράφει ἐν ἐπιστολῇ αὐτοῦ πρὸς τὸν Κρούσιον (1577) ὅτι οἱ Ἕλληνες κληρικοὶ κηρύττουσιν εἰς τὴν ἀρχαίαν (τουτέστι τὴν γραπτὴν, νομιζομένην ἀρχαίαν) γλῶσσαν, ὀλίγον καταληπτὴν τῷ λαῷ, προσθέτει δὲ ὅτι εὐκολώτερον συνθέτουσι πολλὰς ὁμιλίας εἰς τὴν ἀρχαίαν, ἢ μίαν εἰς τὴν δημῶδη, εὐχαριστοῦνται ἐπὶ τοῖς ἐννοῶσι δύο ἢ τρεῖς, ὅτι ἄλλως, ἐὰν θελήσωσιν οἱ ἀκροαταί, δύνανται νὰ ἀπαιτῶσι παρὰ τοῦ πατριάρχου νὰ τοῖς ὁμιλῇ εἰς ἄλλαν γλῶσσαν καταληπτὴν αὐτοῖς. Ἰδιαιτέρως δὲ λέγει ὅτι ὁ πατριάρχης Ἰωακείμ ἐν γένει ἐκήρυττεν εἰς τὴν γραπτὴν ἐκκλησιαστικὴν γλῶσσαν, καὶ ὅμως κατὰ τὴν νηστείαν τῶν Χριστουγέννων τῷ 1575 ὠμίλησε τρεῖς ἢ τέσσαρας ὁμιλίας εἰς τὴν κοινὴν καὶ τοῖς πᾶσι καταληπτὴν γλῶσσαν. Ἦκουσεν ὁ Gerlach καὶ τὸν πατριαρχικὸν ἱεροκήρυκα Ἰερεμ. Ματθαῖον κηρύττοντα καθ' ἐκάστην κυριακὴν τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς καὶ τὰς ἑορτὰς τῷ 1575. Ὁμίλει εἰς γλῶσσαν καθαρὰν καὶ ἔγκριτον ζωνρῶς καὶ ταχέως, ἀλλ' ἡ γραπτὴ αὐτοῦ φράσις ἦτο ὀλίγον καταληπτὴ τῷ λαῷ, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἤθελε νὰ συμμορφωθῇ τῷ λαῷ, δὲν ἐπιδοκιμάζετο (θεβαίως ὑπὸ τῶν ἀκροατῶν). Ὁ μέγας ρήτωρ καὶ ἐρμηνεὺς γέρον Ἰωάννης Ζυγομαλάς καὶ αὐτὸς ἐκήρυττεν εἰς τὴν συνήθη γραπτὴν γλῶσσαν, ἀλλ' ἐνίοτε ἀνεμίγνυε καὶ λέξεις ἢ φράσεις ἐκ τῆς κοινῆς γλώσσης(*). Παρόμοια γνωρίσματα εἶχον καὶ αἱ διδασκαλαὶ τοῦ διασήμου ἱεροκήρυκος Ἀλεξίου

(ἔπεται συνέχεια)

(*) Ὁ Gerlach ἀνακοινοῖ καὶ τὰς ὑποθέσεις τῶν διαφορῶν διδασκῶν ὅσα ἤκουσεν. Ἐκ τῶν ὑποθέσεων τούτων κρίνοντες δυνάμεθα νὰ ἐννοήσωμεν, ὅτι τὸ δογματικὸν περιεχόμενον, ὅπερ ἀπὸ πολλοῦ ἐχαρακτήριζε τὸ ἑλληνικὸν κήρυγμα πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τῆς λατινικῆς ἀπετέλει καὶ νῦν ἐν τῶν χαρακτηριστικῶν αὐτῆς γνωρισμάτων (Turcograec. σελ. 197—205).

ΤΡΕΙΣ ΑΝΕΚΔΟΤΟΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΙΕΡΑΤΙΚΑΙ

ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΤΥΒΙΓΓΗΣ

ΠΡΟΣ Θ. ΤΟΝ ΖΥΓΟΜΑΛΑΝ

Ὁ ὑπὸ γρ. καὶ ἀρ. M637 χαρτῶος κῶδιξ τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Πανεπιστημίου τῆς γηραιᾶς Τυβίγγης, ἑσταχωμένος κατὰ τὸ 1579 ἀνῆκε τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ γνωστοῦ καθηγητοῦ τῆς Τυβιγγαίας Ἀκαδημείας **Μαρτίνου τοῦ Κρουσίου**, κατελέγετο δὲ μεταξὺ τῶν βιβλίων ἐκείνων τοῦ φιλέλληνος ἀνδρός, ἅτινα ἔφερον τὸν τίτλον Crusii Varia Graeca. Ταῦτα τὰ varia ἔλαβε καὶ συνέπηξεν ὁ Κρούσιος ἐκ Κ]πόλεως διὰ τοῦ **Στεφάνου Γερλαχίου**, ἐφημερίου τῆς Γερμανικῆς πρεσβείας, ὅστις κατὰ ἰδιόγραφον σημείωσιν Constantinopoli vixit ab anno Dni 1573 usque ad 1578 annum.

Τὸ χειρόγραφον τετάρτου μικροῦ σχήματος ἠριθμημένον ἔν τισι κατὰ φύλλα καὶ ἀλλαγῶν κατὰ σελίδας ἀναλόγως τῶν συνδεδεμένων διαφορῶν πραγματειῶν καὶ σημειώσεων ποικίλου περιεχομένου περιεγράφη ὀπωσδήποτε πρὸ τριακονταετίας ἐν αὐτῇ τῇ «Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ» (1890) ὑπ' ἐμοῦ καὶ ὀνομάσθη **Φύρδην μέγδην** ἀκριβῶς διὰ τὴν περίεργον ποικίλιαν τῆς ἐν αὐτῷ ὕλης. Δὲν εἶναι καιρὸς ἵν' ἀπαριθμήσω ἐν τάξει ποῦ ἐδημοσιεύθησαν τὰ πλεῖστα ἐκ τοῦ πολλοῦ περιεχομένου αὐτοῦ ὑπ' ἐμοῦ καὶ δι' ἐμοῦ, καίτοι καὶ τοῦτο ἀναγκαιότατον, διότι δυστυχῶς ἀπεροφημένος ἐν πολλοῖς καιρὸν δὲν ἔχω ἵνα ἐργασθῶ ὡς ἀξιοῦσιν οἱ φίλοι καὶ δικαιῶνται ἵν' ἀξιῶσι. Πολλὰ, πλεῖστα ἐκκλησιαστικὰ εἰδήσεις καὶ σημειώσεις ἐνυπάρχουσιν ἐν τῷ κώδικι καὶ ἐνθυμήσεις, φιλίας ἔνεκα, καὶ ἐπιστολαί, ὧν αἱ πλεῖστα ἐξεδόθησαν. Ἐκ τῶν ἀνεκδότων ἔτι ἐπιστολῶν τίθημι εἰς τὴν διάθεσιν τῶν παρακολουθούντων τὴν ἱστορίαν τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος προχείρους **τρεῖς** λυπούμενος ὅτι δὲν δύναμαι ἵνα διὰ σημειώσεων λεπτολογήσω ἐπ' αὐτῶν. Ἰδοὺ τὰ κείμενα· ἄλλοι ἔχοντες καιρὸν καὶ συσκευὰς πρὸς σημειώσεις ἄς ὠφεληθῶσι.

Ἐκ τῶν τριῶν ἐκδιδομένων νῦν ἡ **πρώτη** εἶναι VI τὴν σειρὰν, ἀπευθύνεται πρὸς τὸν Θεοδόσιον Ζυγομαλᾶν ὑπὸ τοῦ **Σκύρου Ἰωσήφ** παραπονουμένου διὰ τὰς ὑπερβασίας τοῦ τότε Ἀθηνῶν, ὅστις ἦτο ὁ **Νικάνωρ**, καθ' ἃ ἐκ τε τῆς **Τουρκογραφικίας** (σελ. 324 καὶ ἐξῆς) καὶ ἐκ προηγουμένων ἐπιστολῶν ἀποδείκνυται· διότι καὶ ἐπιστολὴν τοῦ Νικάνωρος ΙΣΤ' τὴν σειρὰν πρὸς τὸν πατριάρχην ἀχρονολόγητον εἶχον πρὸς ἔκδοσιν εἰς τὸν φίλτατον Δ. Γρ. Καμπούρογλου

διὰ τὴν Ἱστορίαν τῶν [αὐτοῦ] Ἀθηναίων ἀποστέλλει. Δὲν εἶναι δὲ ἄγνωστον ὅτι ἡ Σκύρος ὑπέκειτο τῇ μητροπόλει Ἀθηνῶν, ὡς καὶ ὁ Κρούσιος τοῦτο καὶ ἐν ταῖς Σημειώσεσι τῆς Τουρκογραφικίας σημειοῦται (σελ. 325), ἀνακοινούμενος καὶ ἄλλας δύο ὀλιγοστίχους τοῦ ἐπισκόπου τούτου πρὸς τὸν Ζυγομαλᾶν, τὸν πρωτονοτάριον, ἐπιστολὰς ἐν σ. 317—318. Ἡ τρίτη αὕτη ἐπιστολὴ συμπληροῖ τὴν σειρὰν τῶν περὶ Σκύρου.

Ἡ Δευτέρα εἶναι τοῦ καθηγουμένου τῆς ἱ. Μονῆς Πάτμου Μακαρίου, οὗ ὑπάρχει ἐν τῇ Τουρκογραφικίᾳ (σ. 301) ἐπιστολὴ πρὸς τὸν οἰκουμ. Πατριάρχην Ἱερεμίαν περὶ κληρονομίας τοῦ ἀποικομένου μητροπολίτου Βενιαμίν. Ἡ ἐπιστολὴ εὐτυχῶς εἶναι κεχροτισμένη μηνὶ Σεπτεμβρίῳ ἐνάτῃ τοῦ 1578.

Ἄς σημειωθῇ ὅτι ἡ Μονὴ τῆς Πάτμου κατὰ τὰς σημειώσεις τοῦ Κρουσίου εἶχε κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ὑπὲρ τριακοσίους μοναχοὺς.

Ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης αἱ τρεῖς αὗται ἐπιστολαὶ συμπληροῦσι τὰ ἐν τῇ Τουρκογραφικίᾳ, τῇ πολυτίμῳ ταύτῃ βίβλῳ διὰ τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἡμῶν.

Ἐν Φαναρίῳ, τῇ 23 Ἰουνίου.

B. A. M.

α.

Τῷ εὐγενεστάτῳ καὶ ἐνδοξοτάτῳ καὶ ἐν Χριστῷ ἡμετέρῳ ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῷ μοι υἱῷ κυρίῳ Θεοδοσίῳ καὶ πρωτονοταρίῳ τῆς καθολικῆς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας τιμίως καὶ εὐλαβῶς δοθεῖν.

Εὐγενέστατε, ἐνδοξώτατε, (οὕτω) φρονημάτατε καὶ τιμῆς ἀπάσης καὶ ἐγκωμίων ἄξιε· ὑπερήδιστε καὶ περιπόθητε υἱὲ κατὰ πνεῦμα ἀγαπητὲ τῆς ἡμῶν ταπεινότητος· ἄρχων κύριε Θεοδόσιε καὶ πρωτονοτάριε τῆς καθολικῆς καὶ ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃς Ἐκκλησίας χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη καὶ ἔλεος ἀπὸ Θεοῦ πανιοκράτορος. Γνωστὸν ὑμῖν ἔστω σοι (sic) ἐνδοξώτατε ἄρχων, ἀφ' οὗ καιροῦ ἤρξατο τῆς πρὸς σε οὐ διέλειψά ποτε τὸν Θεὸν ἱκετεύων ὑπὲρ τῆς σῆς ζωῆς καὶ σωτηρίας πάσης τῆς περὶ σὲ εὐλογημένης καὶ θεοφρουρήτου πανοικί φαμελίας τιμίας· πλὴν ἔχω τινὰ ὑπόθεσιν, ἣν μέλλετε παρὰ τῷ

οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ ἐκδικηθῆναι· διὸ ἀντιβोलῶ τῇ σῇ ἐνδοξότητι, ἵνα ἀριστεύς μοι ἐνταῦθα φανῆς· ἔστι δὲ ἡ τῆς ὑποθέσεως λήλωσις ταύτη (τοιαύτη). Τῇ ἰε τοῦ ἀυγούστου ἤθελεν ὁ ἱερώτατος Ἀθηνῶν ἐν τῇ ἡμετέρῳ ἡμῶν ἀγιωτάτῃ ἐπισκοπῇ καὶ ἐσυνηθροίσθησαν ἱερεῖς τε καὶ μοναχοὶ ἀνδράσι τε καὶ γυναιξὶ μικροῖς τε καὶ μεγάλοις καὶ ἐδεχθήκαμεν αὐτὸν ἀσπασίως καὶ περιχαρῶς· καὶ ἐλάβομεν αὐτὸν ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν μετ' ἀγάπης καὶ πολλῆς παρακλήσεως ἔσωθεν τοῦ κάστρου ἐν τῷ κελλίῳ ἡμῶν, καὶ ἐφιλοδώρησαμεν αὐτοὺς ὡς ἔπρεπε· πλὴν δὲ ἠτήσατο ἐξ ἡμῶν ὅσα ἂν αὐτὸς ἤθελε, τοῦ μὲν χαρατζίου φλωρία 5' καὶ διὰ φιλότιμον ἐν τοῦ πυρὶ τζαούση ἕτερα φλωρία 1' καὶ ἐπανοχάρατζον φλωρία 1' ἤγουν τῶν ἐξάρχων μᾶλλον δὲ καὶ ἑτέρων δέκα χρουσίου διὰ ἐξόδου τοῦ οἰκουμενικοῦ ἕτερα φλωρία 1', ὡς ἔφη, ἤγουν ὅταν ἦλθεν ἐν ταῖς Ἀθήναις καὶ τὸ πῶς ἦλθεν ἐνθάδε φλωρία 1' ἔμεινε δὲ μόνον ἡ ζήτη τοῦ τόπου καὶ τὰ κανονικὰ τῶν ἱερέων συνάζομεν αὐτῷ νὰ τὰ στείλωμεν. Τῇ δὲ ἰστ' ἠβουλήθη τοῦ ἀποπλεῦσαι μετ' εἰρήνης καὶ ἦλθομεν ἀμφοτέρω εἰς τὸν αἰγιαλὸν μετ' αὐτοῦ καὶ δι' αὐτὸ μὴ εἶναι καιρὸς ἔμεινε εἰς τὸν αἰγιαλὸν τῇ νυκτὶ ταύτῃ. Πρωΐας ἔστειλε τινα ἄνθρωπον ἐδικόν του καὶ ἠτήσατο ἐξ ἡμῶν πρόβατά τε καὶ ὀρνίθια καὶ διὰ τὸ μὴ εὐρεθῆναι εὐκόλως ἐπῆρε τὰ ὅσα εὐρέθησαν ὁμοῦ μετὰ τοὺς ἱερεῖς καὶ μέρος λαϊκοὶ καὶ ἐπήγαμεν πρὸς αὐτὸν, οἱ δὲ ἄνθρωποι οἱ ὄντες μετ' αὐτοῦ καὶ αὐτὸς ὁμοῦ ἤρξαντο καταβοᾶν καὶ λέγειν μεγίστας ὕβρεις (sic) ἐκτεῖναν δὲ καὶ χεῖρας κατ' ἐμοῦ· διὸ ἀντιβोलῶ ὡς προείρηκα, βοηθός μοι ἐνταῦθα φανεῖς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ ἵνα ἔχῃς τὴν προσήκουσαν εὐχαριστίαν εἰς τὸ διηνεκὲς μνημόσυνον, ἵνα ἡ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἔλεος εἴη μετὰ σοῦ. τοίνυν δέξου καὶ μικρόν τι δῶρον τυροῦς τέσσαρας χάριν ἀγάπης, πλεον τὸ ἔχεις χρεῖαν παρ' ἡμῶν ἀδιστάκτως μοι γράψον.

Ὁ ΣΚΥΡΟΥ Ἰωσήφ. ἔτι γε δὲ τὴν ζήταν(1) ἄπερ ἐδώσαμεν τοῖς ἐξάρχουσιν, ἃ ἔστειλεν ὁ πέρυσιν δὲν στέργει. διότι αὐτὸς εἶναι αὐθέντης καὶ οὐχὶ ἄλλος,

Theodosius addidit

Σκύρου ἐπίσκοπος Ἰωσήφ

Τῷ εὐγενεστάτῳ καὶ ἐντιμωτάτῳ πρωτονοταρίῳ τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας κυρίῳ Θεοδοσίῳ, δοθεὶς ἐντίμως

Εὐγενέστατε καὶ ἐντιμώτατε ἅγιε πρωτονοταρίε τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ ἡμέτερε υἱὲ κατὰ πνεῦμα χαιρετῶ καὶ εὐχομαι τῇ σῇ εὐγενείᾳ ἀσπασίως. Γίνωσκε κύριε Θεοδόσιε περὶ τῶν συγχωρητηρίων χαρτίων ἐπῆρα εἰς αὐτὰ δ' δουκᾶτα χρυσᾶ καὶ στέλλω σοι αὐτὰ μὲ τὸν παπᾶ κύριον Ἰάκωβον, διὰ τὰ 80 ἄσπρα, ἃ ἔδωκες ἐμοῦ διὰ νά σου ἀγοράσω κυπαρίσια ἐποίησεν αὐτὰ αὐθεντικά, καὶ ἐδῶ δὲν ἔρχονται νὰ φέρωσιν οὐδαμῶς ἀπ' αὐτά. καὶ διὰ τοῦτο στέλλω σοι καὶ τὰ ὀγδοήκοντα ἄσπρα μὲ τὸν παπᾶ κύριον Ἰάκωβον. περὶ δὲ τῶν λοιπῶν συγχωρητικῶν χαρτίων θέλω κοπιᾶσαι ὅ,τι δύναμαι νὰ ποιήσω εἰς αὐτά. καὶ εἰ μὲν καὶ δώσω αὐτὰ, εἴ καὶ καλῶς, εἰ δὲ στέλλω τα τῆς εὐγενείας σου. καὶ ὁ παπᾶ κύριος Ἰωνᾶς χαιρετᾶ τὴν εὐγένειά σου καὶ παρακαλεῖ σε νά τον πάρῃς ἕνα κοφινον μὲ τὸ χαράριν του καὶ μὲ δύο κλειδαρίαις νὰ ἀγοράσητε μὲ τὸν παπᾶ κύριον Ἰάκωβον ὁμοῦ καὶ νὰ τὸ πληρώσῃ ὁ παπᾶ κύριος Ἰάκωβος· καὶ τὰ στέλλομεν ἐλάβραμέν τε καὶ ὑπερευχαριστοῦμεν τῆς εὐγενείας σου. ἄλλο κατὰ τὸ παρόν. ἔρρωσο. 1578 μηνὶ Σεπτεμβρίῳ 9

ΜΑΚΑΡΙΟΣ ἱερομόναχος καὶ καθηγούμενος Μονῆς Πάτμου

Καὶ ὁ παπᾶ Νικόλας σὸς ἡγαπημένος ἀδελφὸς ἐν Κυρίῳ χαιρετᾶ τῇ σῇ εὐγενείᾳ ἀσπασίως.

(1) ἦτοι τὴν ζήτησαν,

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ἐπίσημοι ἐπισκέψεις. — Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἡ Α. Σεβασμιότης ὁ Τοποτηρητὴς τοῦ Οἴκ. Θρόνου ἐπισκεψάμενος τὸν ἐξοχ. Ὑπάτον Ἀρμοστήν τῆς Ἑλλάδος κ. Νικ. Βότσην διεβίβασε τὰς εὐχὰς καὶ τὰ συγχαρητήρια τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τοῖς συντελεσθεῖσιν ἐθνικοῖς θριάμβου.

— Τὴν Α. Σεβασμιότητα τὸν Τοποτηρητὴν ἐπισκέφη τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἡ γνωστὴ διὰ τὸν φιλελληνισμόν αὐτῆς ἀμερικανὸς κ. Μαίρη Χούντερ, ἣτις ἀφ' ἱκανῶν ἐτῶν μετ' ἀφοσιώσεως ἀπαραμίλλου παρέχει τὰς πολυτίμους αὐτῆς ὑπηρεσίας ὡς νοσοκόμος εἰς τοὺς Ἕλληνας στρατιώτας. Ἡ εὐγενὴς ἀμερικανὴς ἐπεκαλέσθη τὴν ἠθικὴν ὑποστήριξιν τῆς Ἐκκλησίας πρὸς εὐδωσιν τοῦ φιλανθρωποῦ αὐτῆς ἔργου.

— Ὡσαύτως τὴν Α. Σεβ. ἐπισκέφη καὶ ἡ εὐγενεστάτη Μις Κοῦσμαν, διευθύντρια τοῦ ἐνταῦθα Ἀμερικανικοῦ Νοσοκομείου τῶν παιδῶν, ἐν συνοδείᾳ τοῦ διερμηνέως τῆς Ἀμερικ. Ἐπιτροπῆς τῶν βοηθημάτων. Ὁ Σεβ. Τοποτηρητὴς ἐξέφρασε τὰς εὐχαριστίας τῆς Ἐκκλησίας διὰ τὴν φιλάνθρωπον αὐτῆς δρᾶσιν.

Χοροστασία. — Τὴν παρελθοῦσαν Τρίτην ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ, πανηγυρίζουσης τῆς παλαιφάτου καὶ φιλογενεστάτης Συντεχνίας τῶν Γουναράδων, ἡ Α. Σεβ. ὁ Τοποτηρητὴς ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ πανσέπτῳ ἰ. ναῷ τῆς Παναγίας τῶν Βλαχερνῶν, ὁμιλήσας καταλλήλως πρὸς τὸ ἐκκλησίασμα.

Ἱ. Σύνοδος. — Τῶν ἐνωθειῶν ἐνοριῶν Ὑψωμαθείων ἀρχιερατικῶς προϊστάμενος διωρίσθη συνοδικῶς ὁ Θεοφ. ἐπίσκοπος Τρωάδος κ. Νεόφυτος.

Κανονικαὶ ἄδειαι. — Τυχὸν κανονικῆς ἀδείας ἀφίκετο εἰς βασιλεύουσαν ἵνα μεταβῇ εἰς τὴν ἰδιαιτέραν αὐτοῦ πατρίδα Πρεμετὴν ὁ ἐν Βάλια βουνοῦ ἐπίσκοπος τοῦ Σεβ. Γέροντος ἁγίου Κυζίκου Θεοφ. Μελιτουπόλεως κ. Ἱερόθεος.

Ἑπεύθυνος Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ
I. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΡΑΙΔΕΣΤΟΥ

Ἄριθ. Πρωτ. 362

ΚΛΗΣΙΣ

Ὁ Βασίλειος Βασιλειάδης, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανὸς, κάτοικος Κωνσταντινουπόλεως, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, καλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Τρίτην καὶ ὥραν 10 π. μ. μετὰ παρέλευσιν δέκα πέντε (15) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῆ εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν Ραιδεστῷ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ συζύγου Ὀλγας Σακελαρίδου, χριστιανῆς ὀρθοδόχου, ὑπηκόου ἑλληνίδος, κατοίκου Ραιδεστοῦ τῆς συνοικίας Πα' Νεοφύτου ἐπὶ διαλύσει γάμου. Ἄλλως ἢ κατ' αὐτοῦ ἀγωγή ἐκδικασθῆσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήσεται εἰς τρεῖς κατὰ συνέχειαν ἀριθμοὺς διὰ τῆς ἐν Κωνσταντινῶν ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας».

Ἐν Ραιδεστῷ, τῇ 11 Ἰουλίου 1921.

Ὁ Πρόεδρος

3

(ὑπογρ.) Ὁ Ἡρακλείας Γερμανὸς

Ὁ Γραμματεὺς

Κωνσταντῖνος Ἀλεξίου

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ἄριθ. Πρωτ. 4114. — ΚΛΗΣΙΣ

Ἡ Βέρρα Νικολάεβνα Χουτάρωφ, τὸ γένος Κβιατόβσκαγια, χριστιανὴ ὀρθόδοξος, ὑπήκοος Ρωσὶς, τέως κάτοικος τῆς πόλεως Σδροπουχῶ παρὰ τὴν Μόσχαν, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, καλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 9 π. μ. ἐμφανισθῆ πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐναγομένη ὑπὸ τοῦ ἑαυτῆς συζύγου Γεωργίου Ἀνδρεϊέβιτς Χουτάρωφ, χριστιανοῦ ὀρθοδόξου, ὑπηκόου Ρώσσου διαμένοντος ἐνταῦθα (Κωνσταντινουπόλει) ἐν τῷ μοναστηρίῳ ἁγίου Παντελεήμονος Γαλατᾶ, ἐπὶ διαζεύξει. Ἄλλως ἢ κατ' αὐτῆς ἀγωγή ἐκδικασθῆσεται ἐρήμην αὐτῆς.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήσεται εἰς τρεῖς κατὰ συνέχειαν ἀριθμοὺς τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Πρὸς Δὲ Σουάρ».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 21 Ἰουλίου 1921

Ὁ Πρόεδρος

3

(ὑπογρ.) Ὁ Φιλιππουπόλεως Βενιαμὶν

Ὁ Α' Γραμματεὺς Ἀρμόδ. Δ. Χαμουδόπουλος

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ἄριθ. Πρωτ. 3985

ΚΛΗΣΙΣ

Ἡ Εὐφροσύνη Εὐρ. Ἀραμπατζόγλου, τὸ γένος Ἡρακλέους Δαγομανάκη, χριστιανὴ ὀρθόδοξος, τέως κάτοικος Μεσαχώρου, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, καλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 9 π. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς (ἀρ. 31) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῆ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐναγομένη ὑπὸ τοῦ ἑαυτῆς συζύγου Εὐρυκίδου Ἀραμπατζόγλου, χριστιανοῦ ὀρθοδόξου, κτίστου, κατοίκου Μεσαχώρου, ἐπὶ διαζεύξει. Ἄλλως ἢ κατ' αὐτῆς ἀγωγή ἐκδικασθῆσεται ἐρήμην αὐτῆς.

Ἡ παροῦσα κλήσις δημοσιευθήσεται εἰς τρεῖς κατὰ συνέχειαν ἀριθμοὺς διὰ τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Ταχυδρόμου».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 16 Ἰουνίου 1921.

Ὁ Πρόεδρος

2

(ὑπογρ.) Ὁ Φιλιππουπόλεως Βενιαμὶν

Ὁ Α' Γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος

ΚΛΗΣΙΣ

Ἡ Ναδέζδα Παύλοβιτς Ριαμπουσίνσκη Ἀρβουζόβα, τὸ γένος Μπάλκ, χριστιανὴ ὀρθόδοξος, ὑπήκοος Ρωσὶς, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, καλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 9 π. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς (ἀριθ. 31) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῆ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐναγομένη ὑπὸ τοῦ ἑαυτῆς συζύγου Σεργίου Παύλοβιτς Ριαμπουσίνσκι, χριστιανοῦ ὀρθοδόξου, ὑπηκόου Ρώσσου, διαμένοντος ἐν Γαλατᾶ Παντελεήμων χάν ἀριθ. 1 ἐπὶ διαζεύξει. Ἄλλως ἢ κατ' αὐτῆς ἀγωγή ἐκδικασθῆσεται ἐρήμην αὐτῆς. Ἡ παροῦσα δημοσιευθήσεται εἰς τρεῖς κατὰ συνέχειαν ἀριθμοὺς τοῦ ἐνταῦθα ἐκδιδομένου φύλλου «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ ἀναρτηθήσεται εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ ἐνταῦθα Ρωσικοῦ Προξενείου.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 19 Μαΐου 1921

Ὁ Πρόεδρος

(ὑπογρ.) Ὁ Φιλιππουπόλεως Βενιαμὶν

Ὁ Α' Γραμματεὺς Ἀρμόδ. Δ. Χαμουδόπουλος

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ἄριθ. Πρωτ. 4030

ΚΛΗΣΙΣ

Ἡ Κατίνα Εὐαγγ. Α. Ἀναστασιάδου, τὸ γένος Νικολάου, χριστιανὴ ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανὴ τέως κάτοικος Κωνσταντινουπόλεως, (Γενὴ-Μαχαλὲ τοῦ Βοσπόρου), νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος καλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 9 π. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς (ἀριθ. 31) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῆ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐναγομένη ὑπὸ τοῦ ἐαυτῆς συζύγου, Εὐαγγέλου Α. Ἀναστασιάδου, χριστιανοῦ ὀρθόδοξου, ὑπηκόου ὀθωμανοῦ προσωρινῶς διαμένοντος ἐν Ἐπιβάταις τῆς Ἐπαρχίας Σηλυβρίας, κατοίκου Κωνσταντινουπόλεως, ἐπὶ διαζεύξει. Ἄλλως ἢ κατ' αὐτῆς ἀγωγὴν ἐκδικασθῆσεται ἐρήμην αὐτῆς.

Ἡ Παροῦσα κλήσις δημοσιευθήσεται εἰς τρεῖς κατὰ συνέχειαν ἀριθμούς διὰ τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδόμενων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καί.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῆ 17 Ἰουνίου 1921

Ὁ Πρόεδρος

2

(ὑπογρ.) Ὁ Φιλιππουπόλεως Βενιαμὶν

Ὁ Α' Γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος

Ἄρ. Πρωτ. 2825

ΚΛΗΣΙΣ

Ὁ Γεράσιμος Κούκκας, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανὸς, τέως κάτοικος Σταυροδρομίου, ὁδὸς Οὐρουσλὰρ ἀριθ. 11 (Κων]πόλεως), νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, καλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 9 1)2 π. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς (ἀριθ. 31) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῆ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐναγομένου ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Ζαρουχῆς Γ. Κούκκα, τὸ γένος Κιρκὸρ Σιοχλιὰν χριστιανῆς τοῦ Ἀρμενικοῦ δόγματος, ὑπηκόου ὀθωμανῆς καὶ κατοίκου Σταυροδρομίου (Κων]πόλεως) ἐπὶ διαζεύξει. Ἄλλως ἢ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴν ἐκδικασθῆσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλήσις δημοσιευθήσεται εἰς τρεῖς κατὰ συνέχειαν ἀριθ. τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδόμενων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Χρόνου».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῆ 9 Ἰουνίου 1921.

Ὁ Πρόεδρος

2

(ὑπογρ.) Ὁ Φιλιππουπόλεως Βενιαμὶν

Ὁ Α' Γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος

Ἄριθ. Πρωτ. 4679

(Διατακτικὸν τῆς ὑπ' αὐξ. ἀριθ. 152 καὶ ἡμερομην. 10 Αὐγούστου 1920 ἀποφάσεως τοῦ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου ἐπὶ τῆς περὶ διαζεύξεως ἐρήμην δίκης τῆς Ἀγγελικῆς Δημ. Οἰκονόμου, τὸ γένος Νικολάου Φλωροπούλου καὶ τοῦ Δημ. Οἰκονόμου),

Διὰ ταῦτα

Ἰδὸν καὶ τὰ ἄρθρα 77, 79, καὶ ἐπ. καὶ 201 καὶ 207 τῶν Πληκτικῶν Δικονομικῶν Ὁδηγιῶν,

Δικάζον ἡἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεῖ,

Δέχεται τὴν ὑπὸ κρίσιν ὑπ' ἀριθ. Πρωτ. 3706 καὶ ἡμερομην. 16 Μαΐου 1920 περὶ διαζεύξεως ἀγωγὴν τῆς Ἀγγελικῆς Δ. Οἰκονόμου, τὸ γένος Φλωροπούλου κατὰ Δημητρίου Οἰκονόμου, ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύττει διαλυτέον τὸν μετὰ τῶν διαδίκων ὑφιστάμενον γάμον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου, καὶ

Ἐπιτίθησιν αὐτῷ ὡς τε ἠττηθέντι καὶ ὡς ἐρημοδικήσαντι τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων ἀνιόντα εἰς γρόσια ἑπτακόσια ἐξήκοντα δύο (ἀριθ. 762) προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερόν.

Ὁ Πρόεδρος

(ὑπογρ.) Ὁ Φιλιππουπόλεως Βενιαμὶν]

1

Ὁ Α' Γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος

Υ. Γ. Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 28 Ἰουνίου 1921 ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῆς Ἀγγελικῆς Δημ. Οἰκονόμου περὶ δημοσιεύσεως τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως διὰ τοῦ τύπου ὑποβαλλούσης καὶ τὸ ὑπὸ ἡμερομ. 26 Μαΐου 1921 πιστοποιητικοῦ τῆς ἐνορίας Σταυροδρομίου περὶ τοῦ ἀγνώστου τῆς διαμονῆς τοῦ ἐναγομένου, ἐκρίθη ἵνα ἀντίγραφον τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως δημοσιευθῆ διὰ ὧν ἐνταῦθα ἐκδιδόμενων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Πρωτίας».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῆ 10 Ἰουλίου 1921.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΑΔΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

Πρόεδρος τῆς διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς + ὁ Δαρδανελλίων ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντῆς καὶ συντάκτης
ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος Μ. Ι. ΓεδειώνΔιευθυντῆς καὶ συντάκτης
Β. Ἀντωνιάδης καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας

Συνδρομὴ ἑτησίᾳ προκαταβαλλομένη λίραε τουρκ. 2. Ἐν τῷ ἔξωτερικῷ φρ. 55.

ΛΥΠΗΡΑΙ ΥΠΕΡΒΑΣΙΑΙ

Εἶναι λυπηρὸν ὅτι κατηντήσαμεν εἰς ὅ,τι κατηντήσαμεν, εἰς μολοσεβικισμόν τινα *sui generis*. Προεβλέπετο τὸ κατάντημα τοῦτο ἀπὸ πολλοῦ ὑπ' ἐκείνων, ὅσοι εἶχον ὀφθαλμοὺς εἰς τὸ βλέπειν, δὲν ἀπέκρουπτον δὲ δι' ἑαυτοὺς μόνον τὸν φόβον αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ ἐξεδήλουν αὐτὸν εἰς οὐδ' ἀνῆκεν, ὅτε καὶ ὡς ἔδει καὶ ἠδύνατο. Ἄλλ' ἡ ταχύτης ἢ κεκτημένη ἦτο τῶσαύτη, ὥστε καὶ οἱ ἔχοντες ὧτα εἰς τὸ ἀκούειν καὶ ἐπιθυμίαν εἰς τὸ στήναι καὶ ἐκστήναι τῆς φρενῆς ἐν καιρῷ, ἀκονεῖς παρεσύροντο ὑπὸ τῆς ὀρμῆς, καὶ κατήντησαν εἰς ὃ κατήντησαν, εἰς τὴν ἀξίωσιν καὶ ἐπιβολὴν, νὰ μὴ ἔχωσιν ἰδίαν γνώμην, ἀλλὰ νὰ ἄγωνται ὑπ' ἀνθρώπων ἢ κύκλων ἀνευθύμων, αὐτοὶ ὑπέχοντες τὴν πᾶσαν εὐθύνην ἐπὶ τῇ ἐκβάσει.

Κατὰ τὰ θέσμια τῆς Ἐκκλησίας τῆς ἡμετέ-

ρας δὲν ἀποκλείονται οἱ λαϊκοὶ πάσης συμμετοχῆς εἰς τὴν διοίκησιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως ὅτι τὴν ἡγεσίαν θὰ ἔχωσιν ὄχι αὐτοὶ, ἀλλ' οἱ ἐκκλησιαστικῶς προϊστάμενοι, οἱ καὶ πρῶτοι ὑπεύθυνοι. Τὸ βαρὺ φορτίον, τὸ ἀπὸ τῆς ἀλώσεως καὶ ἐνιεῦθεν ἐπιβληθὲν τῇ Ἐκκλησίᾳ Κωνσταντινουπόλεως, ἢ πολιτικωτέρᾳ πως ἐξουσία καὶ πρόνοια καὶ ἐπαγρύπνησις ἐπὶ τῶν ὑπὸ ξένην καὶ ἀλλόθρησκον κυβέρνησιν περιελθόντων πιστῶν, κατέστησε τὴν τῶν λαϊκῶν συμμετοχὴν ἔτι ἀναγκαιοτέραν, πάντοτε ὅμως ὑπὸ τὸν ὅρον τὸν αὐτὸν, ὅτι τὴν ἡγεσίαν θὰ ἔχωσιν οἱ αὐτοὶ, οἱ ἐκκλησιαστικῶς προϊστάμενοι, οἱ καὶ ὑπόλογοι ἀπέναντι τῆς τε ξένης ἀρχῆς καὶ τοῦ ἰδίου ἑαυτῶν ποιμνίου. Διήλθομεν χρόνους, καθ' οὓς οἱ λαϊκοὶ οἱ συναντιλαμβανόμενοι εἰς τὴν διοίκησιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν κατ' οὐδὲν ὑπελείποντο τῶν κληρικῶν, καὶ οὐ μόνον κατὰ τὴν μόρφωσιν, ἀλλὰ καὶ κατὰ φρόνημα τὸ θρησκευτικὸν καὶ

κατὰ τὸ ἐνδιαφέρον τὸ ἐκκλησιαστικόν, εὐνόη-
τον δὲ ὅτι ἡ συμμετοχὴ τῶν τοιούτων εἰς τὰ
ἐκκλησιαστικά ἀπέβαινε πολλάκις εὐεργετικὴ
εἰς αὐτά. Δὲν ἔλειπον βεβαίως καὶ ἑξαιρέσεις
καὶ ὑπερβασίαι, ἀλλ' ὁ κανὼν ἦτο ὁ ἄλλος.
Οἱ λαϊκοὶ, οἱ ἀπὸ τῆς ἀξιοῦντες νὰ κυβερνώ-
σιν αὐτοὶ τὸ σκάφος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας
καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, οἱ ἐπι-
καλούμενοι τὴν λαϊκὴν θέλησιν καὶ ἐπὶ ταύτης
ἐρείδοντες τὰς ἰδίας ἀξιώσεις εἰς τὸ ρυθμίζειν τὰ
τοῦ Οἴκου. Πατριαρχείου κατὰ τὸ αὐτοῖς
δοκοῦν, καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ἔχουσι πάντες
τὴν ἀναγκαιοῦσαν πρὸς τοῦτο μόρφωσιν, σχο-
λὴν καὶ ἱκανότητα, ἔχουσιν ἄρα γε καὶ τὸ ἀ-
ναγκαῖον θρησκευτικὸν φρόνημα, καὶ τὸ ἀναγ-
καῖον ἐκκλησιαστικὸν ἐνδιαφέρον; Ἐχουσιν
ἄρα γε ἐκλέκτορες τε καὶ ἐκλεγόμενοι ὅ,τι ἀπαι-
τεῖται ὅπως μὴ κοσμικοποιηθῶσι καὶ ἐκλαϊκευ-
θῶσι τὰ πάντα, ὅπως μὴ ἐξετάζωνται τὰ πάντα
ἐκ μιᾶς μόνον ἀπόψεως, τῆς λαϊκῆς καὶ κοσμι-
κῆς; Δὲν δύναται τις νὰ ἀρνηθῇ τὸ ἐνδεχόμε-
νον καὶ κληρικῶν, μόνον κατὰ τὸ σχῆμα δια-
κρινομένων τῶν λαϊκῶν. Ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο, ὅτι
ἀνήκουσιν εἰς ἴδιόν τι τάγμα θρησκευτικόν,
ἀναγκάζει αὐτοὺς νὰ ἐξετάζωσι τὰ πράγματα
καὶ ἐκ τοιαύτης ἀπόψεως, νὰ σκέπτονται καὶ
περὶ τῶν τοῦ τάγματος αὐτῶν, καὶ περὶ τῶν ὑπο-
χρεώσεων τῶν ἀπ' αὐτοῦ ἀπορρεουσῶν. Ὅτι
ἰδρύνονται ἢ ἰδρύνθησαν τοιοῦτοι ἢ τοιοῦτοι
πολιτικοὶ σύλλογοι πρὸς ὑποστήριξιν τοιούτου
ἢ τοιούτου πολιτικοῦ προγράμματος, οὐδὲν πρὸς
τὴν Ἐκκλησίαν.

Ἀλλ' ἀναντιρρήτως εἶναι ὑπερβασία καὶ
σύγχυσις τῶν ἀσυχύτων ὅταν αἱ τοιαῦται λέ-
σχαι καὶ ομάδες δι' ὧν ἔχουσιν ὀργάνων καὶ
διαθέτουσι μέσων ἀγωνίζονται νὰ ἐπιβάλλωσι
τὰς ἰδίας αὐτῶν πολιτικὰς ἀντιλήψεις καὶ εἰς
αὐτὸ τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἡμῶν Κέντρον, μετὰ
τῆς ἀξιώσεως νὰ λησμονήσῃ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ
κλήσιν καὶ ἀποστολήν, καὶ νὰ παράσχῃ τὸ ἐ-
αυτοῦ ὄνομα καὶ τὴν ἰδίαν εὐθύνην ὡς ὑπο-

θήκην πρὸς ἐκλήκην ταύτης ἢ ἐκείνης τῆς
πολιτικῆς ἀντιλήψεως περὶ προσώπων καὶ
πραγμάτων ἐκτὸς τῆς ἰδίας δικαιοδοσίας εὐρι-
σκομένων. Ὡς ἄτομα καὶ ὡς ἰδιῶται δύνανται
καὶ οἱ ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας νὰ ἔχωσι τὰς ἰδίας
ἀντιλήψεις καὶ προτιμήσεις. Ὡς μέλη ὅμως
ἐνεργὰ τῆς διοικήσεως Ἐκκλησίας ἔχουσι κα-
θήκοντα πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν αὐτὴν, τὴν
ὑπεράνω τῶν πολιτικῶν κομμάτων κειμένην,
καὶ εὐλογοῦσαν τὰς ἐνεργείας πάσης κυβερ-
νήσεως ἐν τῇ χώρᾳ τῇ ὁμοδόξῳ καὶ ὁμογενεῖ,
προθυμουμένης καὶ συναντιλαμβανομένης αὐ-
τῇ πρὸς βελτίωσιν τῆς τύχης τῶν ὑπὸ ἀπηνῆ
ζυγὸν στεναζόντων αὐτῆς τέκνων. Ἐνδίκως
ἢ ἀδίκως ἐγεννήθη τὸ πρῶτον ἀμφιβολία τις
περὶ τῶν προθέσεων τῆς νέας Κυβερνήσεως
ὡς πρὸς τοὺς ἔτι ἀλυτρώτους ἀδελφοὺς, καὶ
ἴσως εἶχέτινα δικαιολογίαν ἢ ἐν ἀρχῇ ἐκδη-
λωθεῖσα ἐφεκτικότης πρὸς τοὺς ἐκεῖ. Ἀφ' οὗτου
ὅμως τὰ πράγματα αὐτὰ διέλυσαν τὰς ὑπαρ-
χοῦσας ἀμφιβολίας, ἔχει τι τὸ ἔκτροπον ὅχι
ἢ ἐπιμονὴ κύκλων τινῶν ἐνταῦθα εἰς τὰς ἰδίας
αὐτῶν ἀντιλήψεις—ἔχουσιν εἰς τοῦτο πᾶσαν
ἐλευθερίαν—ἀλλ' ἢ ἀξιώσεις τινῶν ἐξ αὐτῶν,
ὅπως καὶ δι' ἐκβιαστικῶν μέτρων ἐπηρεάσω-
σιν οἱ ἀνεύθυνοι αὐτοὶ τὰς σκέψεις καὶ ἐνερ-
γείας τῆς ὑπευθύνου ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς
ὡς πρὸς τὰ πρακτέα. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία
ὅτι καὶ αὐτοὶ χρήζουσι διαφωτίσεως, ἀλλ' οἱ
ἐκβιασμοὶ δὲν εἶναι πρὸς διαφώτισιν. Εἶναι
λυπηρὸν, σφόδρα λυπηρὸν τὸ συμβαῖνον.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ κκ.
συνδρομηταὶ ὅπως ἐντὸς τριῶν μηνῶν
σπεύσωσι νὰ ἀποστείλωσι τὰς καθυστερου-
μένας συνδρομὰς των, ἄλλως θέλει δια-
κοπῇ ἢ ἀποστολῇ τοῦ φύλλου.

ΕΝΩΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΙΣ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Ἡ ἐν Γενεύῃ κατὰ τὸν παρελθόντα Αὐγούστ. συνελθοῦσα Γενικὴ συνδιάσκεψις τῶν Ἐκ]σιῶν τοῦ Χριστοῦ περὶ ζωῆς καὶ ἐργασίας (Universal Conference of the Church of Christ on Life and Work) ὥρισε διοργανωτικὴν ἐπιτροπὴν τῆς Γενικῆς Συνδιασκέψεως. Ὁ Ἀρχιεπίσκ. Οὐψάλης Νάθαν Söderblom, ὁ πρωτεργάτης τῆς ἐνδιαφερούσης ταύτης κινήσεως, προκειμένης τῆς σχέσεως τῆς νέας ταύτης Συνδιασκέψεως πρὸς παρομοίας κινήσεις ἀποσκοπούσας εἰς τὴν ἔνωσιν τῶν Ἐκ]σιῶν ἐξεφράσθη ὡς ἐξῆς: «Τρεῖς ὑπάρχουσιν ὁδοὶ πρὸς ἔνωσιν· ἡ ὁδὸς ἦν τέμνει ἡ Ρωμαϊκὴ Ἐκ]σία, ἡ ὁδὸς δηλ. τῆς ἀποκλειστικότητος, καθόσον ἡ ρωμαϊκὴ Ἐκ]σία ζητεῖ ἀπλούστατα ὅπως πάντες εἰσέλθωσιν εἰς τοὺς κόλπους αὐτῆς· ἡ ὁδὸς ἡ ἀκολουθουμένη ὑπὸ τῆς Παγκοσμίου Συνδιασκέψεως περὶ πίστεως καὶ τάξεως, καθ' ἣν αἱ χριστιανικαὶ Ἐκ]σῖαι δεόν νὰ συνέλθωσιν, ἵνα καθορίσωσι τί τὸ κοινὸν αὐταῖς καὶ πῶς δύνανται νὰ ὑπερπηδηθῶσιν αἱ ὑφιστάμεναι μεταξὺ αὐτῶν ἀντιθέσεις· καὶ τελευταία, ἐπειδὴ δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ἀναμείνη τις, ὅπως ἐπέλθῃ τοιαύτη συμφωνία, ἡ εὐαγγελικὴ ὁδὸς, ἣν ἀκολουθεῖ ἡ Γενικὴ Συνδιάσκεψις, ὅπως δηλ. συζητηθῶσιν ὠρισμέναι πρακτικαὶ ἐνέργειαι τῆς Ἐκ]σίας ἄνευ ἐξετάσεως δογματικῆς ἢ διοικητικῆς φύσεως ζητημάτων. Πρὸς τὴν τοιαύτην ἐκδοχὴν τοῦ σκοποῦ τῆς Γενικῆς Συνδιασκέψεως συνεφώνησε τελείως καὶ ὁ ἕτερος τῶν ἡγετῶν αὐτῆς, ὁ Ἀμερικανὸς Dr Synch, εἰπὼν, ὅτι ἔργον τῆς Γεν. Συνδιασκέψεως δὲν εἶνε ἡ ἐπίτευξις ὀργανικῆς ἐνότητος (Παγκόσμιος Συνδιάσκεψις) οὐδ' ἡ συνεργασία ὑπὲρ τῆς εἰρήνης (Παγκόσμιος Σύνδεσμος), ἀλλὰ συνεννόησις τῶν Ἐκ]σιῶν περὶ ὅλων τῶν ἐνδιαφερόντων αὐτὰς πρακτικῶν ζητημάτων. Ἐπειδὴ πρὸς τὴν τοιαύτην ἀντίληψιν τοῦ σκοποῦ τῆς Γενικῆς Συνδιασκέψεως πληρόστατα συνεφώνει καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ἀπολυθείσης ὑπὸ τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐγκυκλίου περὶ συμπλήξεως κοινω-

νίας τῶν Ἐκκλησιῶν ὁ Ἀρχιεπ. Οὐψάλης διὰ θερμῶν ἐκφράσεων κρατῶν ἀνὰ χεῖρας τὴν Πατριαρχικὴν Ἐγκύκλιον ἐξῆρε πρὸ τῶν μελῶν τῆς προπαρασκευαστικῆς Συνδιασκέψεως τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ Οἴκ. Πατριαρχείου καὶ ἐπέμεινε, ὅπως καὶ ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκ]σία κληθῆ ἐπισημως πρὸς συμμετοχὴν εἰς τὰς ἐργασίας τῆς ἐν λόγῳ Συνδιασκέψεως. Καὶ ταῦτα μὲν κατὰ τὸν παρελθόντα Αὐγούστιον.

Ἦδη δὲ πληροφορούμεθα, ὅτι περὶ τὰ τέλη Ἀπριλίου ἡ διοργανωτικὴ ἐπιτροπὴ τῆς Γεν. Συνδιασκέψεως συνῆλθεν ἐν Peterborough τῆς Ἀγγλίας καὶ διηρέθη εἰς τρεῖς μεγάλας ομάδας, τὴν εὐρωπαϊκὴν τὴν βρεττανικὴν καὶ τὴν ἀμερικανικὴν, εἰς ἃς ὡς ἰδιαιτέρα ὁμάς μέλλουσι νὰ προστεθῶσιν αἱ Ἀνατολικάι Ἐκ]λησῖαι, αἵτινες ἐπ' ἐσχάτων καλλιεργοῦσιν ἰδιαιτέραν ἐπαφὴν πρὸς τὸν δυτικὸν χριστιανισμόν. Ἐκάστη τῶν ὁμάδων τούτων ἐκλέγει ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς τὴν προπαρασκευαστικὴν Ἐπιτροπὴν, ἣτις ἀντιπροσωπεύει τὴν ἐν ἐκάστῃ Ἐκ]σίᾳ κίνησιν. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Οὐψάλης ἐξελέγη πρόεδρος τῆς εὐρωπαϊκῆς ὁμάδος. Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ, ἣτις μέλλει νὰ περιλάβῃ 12 εὐρωπαϊκὰ μέλη, 10 βρεττανικὰ καὶ 10 ἀμερικανικὰ διευθύνει τὰς κυρίας προπαρασκευαστικὰς ἐργασίας τῆς Συνδιασκέψεως. Εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ταύτην ἐπιτροπὴν προστίθεται καὶ ἀντιπρόσωπος τοῦ Οἴκουμ. Πατριαρχείου. Ἡ ἐν Peterborough συνελθοῦσα ἐπιτροπὴ ἐφρόντισεν ἰδίᾳ νὰ ἀποκαταστήσῃ συνεννόησιν μεταξὺ τῶν διαφόρων ἐνωτικῶν κινήσεων, ἵνα μὴ ἐπέλθῃ διάστασις, ἀλλὰ παρὰ πάσας τὰς διαφορὰς παραμένει καταφανῆς ὁ ἐπιδιωκόμενος κοινὸς σκοπός. Τὰ ἀποτελέσματα τῶν συσκέψεων ἄλλων προηγηθέντων συνεδρίων δεόν νὰ ἀληθῶσιν ὑπ' ὄψιν καὶ χρησιμοποιηθῶσιν ὑπὸ τῆς Γεν. Συνδιασκέψεως, ἣτις σκοπεῖ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἐπίσημον ἀντιπροσωπεύσιν τῶν Ἐκ]σιῶν. Ταύτης μάλιστα δεόν νὰ προηγηθῶσι κατὰ τὴν γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς συνδιασκέψεως ἐκάστου ἔθνους καὶ ἐκάστης ὁμολογίας, ἵνα κατορθωθῆ ὁ σκοπός τοῦ συνασπισμοῦ τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ εἰσαχθῆ εἰς τὴν λαϊκὴν ἐκκλησιαστικὴν συνείδησιν.

Ἄσάτως συνεζητήθη τὸ πρόγραμμα τῆς Συνδιασκέψεως. Τοῦτο περιλαμβάνει τρία εἶδη διαπραγματεύσεων· ζητήματα διεθνή, βιομηχανικά καὶ κοινωνικά. Ἡ Γεν. τῶν Ἐκ]σιῶν Συνδιάσκεψις, ἥτις στοχάζεται κυρίως πρακτικῶν σκοπῶν κοινῆς ὠφελείας πρόκειται νὰ γνωστοποιήσῃ τὴν γνώμην τῆς Ἐκ]σίας ὡς πρὸς τὰ πρακτικὰ προβλήματα καὶ νὰ δημιουργήσῃ κοινωνικὸν σύμβολον πίστεως, πρὸς τὸ ὁποῖον νὰ δύνανται νὰ προσανατολίζωνται ὅλαι αἱ πρακτικαὶ τῆς Ἐκ]σίας προσπάθειαι. Ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ἡ σύστασις διαρκοῦς «Συμβουλίου τοῦ Χρ]μοῦ», τὸ ὁποῖον θὰ ἀποτελῇ τὸν σταθερὸν σύνδεσμον μεταξὺ τῶν χριστιανικῶν Ἐκ]σιῶν καὶ θὰ δύναται ἐν περιπτώσει ἐκκλησιαστικῶν ἐρίδων νὰ ἀναλαμβάνῃ τὸ ἔργον μεσάζοντος καὶ συμβούλου. Αἱ προπαρασκευαστικαὶ ἐργασίαι καὶ ἡ ἀνάγκη ἄλλων προηγουμένων συνδιασκέψεων συνεπάγεται κατ' ἀνάγκην, ὅτι ἡ Γενικὴ τῶν Ἐκ]σιῶν Συνδιάσκεψις δὲν δύναται νὰ συνέλθῃ πρὸ τοῦ θφινολώρου τοῦ 1923. Τό γε νῦν ἡ διοργανωτικὴ Ἐπιτροπὴ θὰ ἀποστείλῃ πρὸς τὰς Ἐκ]σίας προσκλήσεις μετὰ προτροπῆς πρὸς προσευχὴν, μετάνοιαν καὶ ἐσωτερικὴν περισυλλογὴν.

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς συσκέψεως ταύτης τῆς διοργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς ὁ Ἀρχιεπ. Οὐψάλης κ. Söderblom ὠμίλησε τῇ 15ῃ Ἀπριλίου ἐν Λονδίνῳ ἐν τῇ Ἀγγλοσουηδικῇ Ἐταιρίᾳ «περὶ ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν». Κατὰ τὴν γνώμην αὐτοῦ ἔδει πάντοτε νὰ γίνηται λόγος περὶ τῆς ἐκ]σίας ἐν ἐνικῷ ἀριθμῷ ἀνευ τινὸς προσθήκης— οἷον ἀγγλικανικῆ, σουηδικῆ, λουθηρανικῆ, καλδινικῆ, ὀρθόδοξος, ρωμαϊκῆ— οὕτως ὥστε ἐν ἐκάστη χώρᾳ ἡ Ἐκκλησία νὰ σημαίνει τὴν κοινωνίαν τῶν ὁπαδῶν τοῦ Χριστοῦ, οἵτινες εἰλικρινῶς τάσσονται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ἐπήνεσε τοὺς Ἀγγλικανούς, οἵτινες κατὰ τὸ τελευταῖον ἐν Λάμπεθ συνέδριον ἔκρουσαν τὸν κώδωνα, τὸν καλοῦντα ὅλους τοὺς Χρ]νοὺς πρὸς ἐνωσιν. «Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, εἶπε, χρῆζομεν ἐνός νέου συμβόλου πίστεως. Δὲν ἐννοῶ διὰ τούτων οἵαςδήποτε τροποποιήσεις εἰς τὰ ἀρχαῖα τῆς Ἐκ]σίας σύμβολα, ἀλλὰ σαφῆ ἐκθεσιν τῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν καθηκόντων ἡμῶν ὡς χριστιανῶν ἐν σχέσει πρὸς

τὴν συναδέλφωσιν τῶν ἐθνῶν καὶ τοὺς θελελιώδεις ἠθικοὺς κανόνους τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας» Πρὸς ἀποκατάστοσιν ἐκκλησιαστικῆς ἐνότητος δέον νὰ προηγηθῶσι διαπραγματεύσεις, αἵτινες κατὰ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Οὐψάλης ἀνάγκη νὰ τεθῶσιν ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν «Οἰκουμενικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ συμβουλίου». Τὰς σκέψεις ταύτας διετύπωσε καὶ ἄλλοτε καὶ θὰ ὑπερμαχῆ αὐτῶν, εἶπεν, ἐφ' ὅσον δύναται νὰ ὁμιλῇ καὶ νὰ ἐργάζεται.

† Ὁ Σελευκείας ΓΕΡΜΑΝΟΣ

ΤΡΕΙΣ ΑΝΕΚΔΟΤΟΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΙΕΡΑΤΙΚΑΙ

ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΤΥΒΙΓΓΗΣ
ΠΡΟΣ Θ. ΤΟΝ ΖΥΓΘΜΑΛΑΝ

γ'.

Τῷ ἐντιμωτάτῳ καὶ ἀγίῳ πρωτονοταρίῳ κυρίῳ
Θεοδοσίῳ εὐλαβῶς ἀνὰ χεῖρας αὐτοῦ δοθεῖη

Πανετιμώτατε καὶ ἅγιε πρωτονοτάριε κύριε Θεοδόσιε, καὶ ἡμέτερε κατὰ πάντα ἄριστε φίλε καὶ ἀδελφὲ τοῦ ἀγίου Ὁρους ἐν Κυρίῳ χαίροις· τὴν πρόπευσάν σοι μετάνοιαν καὶ τὸν ἠδύτατον ἀσπασμὸν ἀπονέμομεν· καὶ δεόμεθα Κυρίου τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ εἰ καὶ ἀνάξιοι ἐσμέν ὅπως εἴης ὑγιαίνων καὶ εὐτυχῶν εἰς πᾶν ἀγαθὸν καὶ σωτήριον μετὰ παντὸς τοῦ σοῦ οἴκου. Τοιγαροῦν εὐχαριστοῦμεν καὶ εὐχαριστεῖν οὐ παύομεθα τὴν αὐθεντίαν σου πρὸς τὴν κολωσύνην, ἣν ἐποίησας πρὸς ὅλον τὸ ἅγιον ὄρος περὶ τὴν ἐγγύην τοῦ χαραδζίου τοῦ παρελθόντος χρόνου, καὶ εἰ καὶ παρ' ἡμῶν οὐ τύχης τῆς ἀμοιβῆς ὡς χορὴ ἔχεις παρὰ Θεοῦ τὸν πρέποντά σοι μισθόν, καὶ ἀφ' ἡμῶν τῶν εὐτελῶν τὸ ἱερὸν μνημόσυνον καὶ ἐν καιρῷ τὸ προσῆκον πάλιν τὰς ἀμοιβὰς καὶ τὰς εὐχαριστίας· μὴ ἀμελήσης δὲ καὶ αὐτίς ἀντιβολουμέν σοι δραμεῖν τοσαυτόθι ἀφικομένους ἡμῖν ἀδελφοὺς περὶ τὴν τοῦ ἀγίου Ὁρους ὑπόθεσιν, ὅπως μὴ ζημιωθῶμεν τι ἕνεκεν τῆς βραδύτητος· καὶ ταῦτα μὲν παρακαλοῦμεν. Ἐρωσο

Ὁ πρῶτος τοῦ ἀγίου Ὁρους Διονύσιος
ἱερομόναχος καὶ ἡ σύναξις αὐτοῦ.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Τῷ Σεβασμιωτάτῳ Μητροπολίτῃ Ἁγίῳ Προύσης
Κυρίῳ Κῶ Δωροθέῳ, Τοποτηρητῇ τοῦ Οἴκου-
μενικοῦ Θρόνου

Εἰς Φανάριον

Σεβασμιώτατε,

Αἱ Σχολαί, τὰς ὁποίας ἐπεσκέφθην κατὰ μῆνα
Ἰανουάριον, εἶναι αἱ ἀκόλουθοι:

Σχολὴ Ἀρρένων Ἀγ. Τριάδος (Σταυροδρομίου)

»	Θηλέων Ἀγ. Κων]στίνου	»
»	Ε' Ἀρρένων	»
»	Ἀρρένων Ἀγ. Κων]στίνου	»
»	Ἀρρένων ἐν Κουλαῖ	»
»	Θηλέων ἐν Αἶναλῃ	»
»	Ἀρρένων ἐν Κασήμ-πασᾶ	»

Σχολὴ μικτὴ Ξυλοπόρτης

»	»	Ἐγρί-Καποῦ
»	»	Βεφᾶ

Προκειμένου μὲν περὶ τῆς Σχολῆς Ξυλοπόρτης ἀναφέρω, ὅτι ὁ διευθυντὴς τῆς Σχολῆς, κατὰ πληροφορίας, μὴ λαμβάνων τακτικῶς τὸν μισθὸν τοῦ ἢ μᾶλλον ἐπιθυμῶν νὰ συνεχίσῃ τὰς σπουδὰς του ὑπέβαλε παραίτησιν, ἀπὸ μινδὸς δὲ διωρίσθη ἀντ' αὐτοῦ ἡ Μαρία Μανάβη ἀπόφοιτος ἀπὸ ἐτῶν τοῦ Ἰωακείμειου ἔχουσα τὰ πρὸς διδασκαλίαν προσόντα. Ἡ νεωστὶ διορισθεῖσα Ἐφοροεπιτροπὴ Ξυλοπόρτης προέβη εἰς τὴν διαίρεσιν τῆς Α' τάξεως εἰς δύο παράλληλα τμήματα, ἀνέθηκε δὲ τὴν διδασκαλίαν τοῦ ἑνὸς τούτων εἰς τὴν Οὐρανίαν Κελαϊδίτου. Ἐπειδὴ κατ' ἀνακοινωθεῖσαν μοι ἀπόφασιν ὑπὸ τοῦ Γραφείου τῆς σεβαστῆς Π. Κ. Ἐκπ. Ἐπιτροπῆς, ἡ Οὐρανία Κελαϊδίτου δὲν δύναται νὰ διδάσκῃ πλὴν τῶν Γαλλικῶν ἕτερόν τι μάθημα ἐν τῇ Σχολῇ, ἀνεκοίνωσα εἰς αὐτὴν καὶ εἰς τὴν διευθύντριαν τὴν ἀπόφασιν ταύτην διὰ τὰ περαιτέρω.

Προκειμένου δὲ περὶ Σχολῆς ἐν Βεφᾶ ἀναφέρω τὰ ἀκόλουθα: Ἡ Σχολὴ αὕτη ἰδρύθη ὑπὸ τῆς Μακεδονικῆς Ἀδελφότητος, λειτουργεῖ δὲ ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Νοεμβρίου τοῦ 1920 ἀποτελουμένη ἐκ δύο τάξεων Α' καὶ Β'. Ἀριθμὸς μαθητῶν καὶ μαθητριῶν 55.

Διευθυντὴς καὶ διδάσκαλος ὁ κ. Ἰωάννης Ἰωαννίδης παλαιὸς τρόφιμος τῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς.

Ἀναντιρρήτως, ὡς εὐνόητον, ἡ Σχολὴ αὕτη ἔχει πολλὰς, πλείστας ἐλλείψεις. Αὗται ὑπεδείχθησαν ἀρμοδίως καὶ ἐλπίζω σὺν τῷ χρόνῳ νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ ἐπιδιωκομένη βελτίωσις. Ἄλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἐξαρθῇ ἐνταῦθα, εἶναι ἡ λειτουργία τῆς Σχολῆς ταύτης ἐν τῷ μέσῳ καθαρῶς τουρκικῶν συνοικιῶν, ἴσως τῶν φανατικωτέρων, ἐν αἷς εἶναι ἐγκατεσπαρμένα οἰκογένειαί τινες παντοπωλῶν, λαχανοπωλῶν, ἀρτοποιῶν ἐκ τῆς Μ. Ἀσίας κυρίως ὀρμωμένων καὶ κατὰ φυσικὴν συνέλειαν τῶν πλείστων τουρκοφώνων. Εἶναι δικαίως ἀξία τῶν θερμότερων συγχαρητηρίων ἡ Μακεδονικὴ Ἀδελφότης διὰ τὴν πρωτοβουλίαν, διακαῆ ζῆλον καὶ μελλοντικὰς περὶ τῆς Σχολῆς ταύτης σκέψεις αὐτῆς. Νομίζω, ὅτι ὁ ζῆλος οὗτος δύναται νὰ ὑπεκκαυθῇ δι' ἰδιαιτέρας πρὸς αὐτὴν συγχαρητηρίου ἐπιστολῆς τοσοῦτω μᾶλλον, καθ' ὅσον ἡ Σχολὴ αὕτη θὰ ἀποβῇ ἀφορμὴ, ὅπως ἐπεκταθῇ σὺν τῷ χρόνῳ τὸ σωτήριον τοῦτο ἔργον. Διότι εἶναι τοῖς πᾶσι γνωστὸν, ὅτι, ἴδου Σχολὴ καὶ Ἐκκλησία, ἐκεῖ συγκέντρωσις καὶ ἐγκατάστασις ὁμογενῶν.

Ἐν γένει ἐκ τῆς ἐπισκέψεως ταύτης ἀπέκομισα καὶ πολλὰς ἄλλας οὐσιώδεις ἀντιλήψεις ἀφορώσας εἰς τὴν μεθοδικὴν πρὸ παντὸς ἰκανότητα τοῦ ἡμετέρου διδάσκοντος προσωπικοῦ γενικῶς καὶ ἰδίᾳ ἐκάστης Σχολῆς. Περὶ τοῦ τρόπου τῆς διδασκαλίας τοῦ διδάσκοντος προσωπικοῦ θὰ ἀναπτύξω ἐκτενῶς τὰς σχετικὰς ἀντιλήψεις μου ἐν εὐθέτῳ χρόνῳ. Ἄλλ' ἐν τῇ παρουσίᾳ ἐκθέσει μου θεωρῶ σύμφορον καὶ ἐπείγον καὶ ἐκ τῆς σπουδαιότητος αὐτοῦ καὶ ἐκ τοῦ στενοῦ τοῦ χρόνου νὰ ἐπιληθῶ οὐσιωδεστάτου κατ' ἀντίληψίν μου σημείου καὶ ἐφέλκων ἐπ' αὐτοῦ τὴν ἀντίληψιν τῆς σεβαστῆς Π. Κ. Ἐκπ. Ἐπιτροπῆς ἐπιζητήσω τὴν λῆψιν παντὸς σχετικοῦ μέτρου πρὸς ἐνίσχυσιν καὶ ἐμπέδωσιν ἀκριβῶς τῆς παρ' ἡμῖν πρωτοβαθμίου παιδείσεως. Πρόκειται περὶ τοῦ ἐν ἰσχύει προγράμματος τῶν ἡμετέρων Δημοτικῶν Σχολῶν.

(ἔπεται τὸ τέλος)

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ :

Θεοφιλέστατοι ἀρχιερατικῶς προϊστάμενοι, Ὀσιώτατοι ἱερατικῶς προϊστάμενοι, τιμιώτατοι Ἐφοροεπίτροποι τῶν ἐνοριῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως Αὔξ. ἀριθ. 923

Ἀριθ.

Πρωτ. 4379
Διεκπ. 2492

Γνωστὸν τυγχάνει ὑμῖν, ὅτι ἀπὸ διετίας περιόπου λειτουργεῖ ἐν Γαλατῶ Παράρτημα τοῦ ἐν Ἀθήναις Ὀμίλου Ἑλλήνων καὶ Ἑλληνίδων, ἐν εὐρυτάτῃ κλίμακι ἐκπληροῦν τὸν εὐεργετικὸν αὐτοῦ προορισμὸν διὰ τῆς περιθάλψεως τῶν κατὰ δεκάδας καθ' ἑκάστην εἰς αὐτὸ προστρεχόντων ἀπόρων παιδῶν καὶ ἀσθενῶν βρεφῶν, οἰκτρῶν θυμάτων τῆς τελευταίας πολεμικῆς λαίλαπος.

Τὸ εὐεργετικώτατον τοῦτο Σωματεῖον εὐρισκόμενον πρὸ δυσυπερβλήτων οἰκονομικῶν δυσχερειῶν, ὧν ἕνεκα καθίσταται προβληματικὴ ἡ λειτουργία αὐτοῦ, θέλει διενεργήσῃ διανομὴν ἀνθυλλίων ἐν ἅπασιν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς πρὸς συλλογὴν προαιρετικῶν συνδρομῶν παρὰ τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν, τὴν 15ην προσεχοῦς Αὐγούστου.

Ἐφ' ᾧ συνιστῶντες θερμῶς πᾶσιν ὑμῖν τὸ φιλάνθρωπον τοῦτο Ἰδρυμα προτρεπόμεθα, ὅπως πρόθυμον καὶ ἀμέριστον παράσχητε τὴν ὑποστήριξιν ὑμῶν πρὸς διενέργειαν τῆς διανομῆς τῶν ἀνθυλλίων εἰς ὅσην οἶόν τε εὐρυτέραν κλίμακα καὶ καθόλου εὐόδωσιν τῆς ἱερᾶς αὐτοῦ ἀποστολῆς.

Εἴητε δ' ἐπὶ τούτοις ἐν Κυρίῳ ὑγιαίνοντες

Ἐν ταῖς Πατριαρχείαις, τῇ 22 Ἰουλίου 1921.

Ὁ Τοποτηρητῆς τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας

† Ὁ Νεοκαισαρείας καὶ Κοτυώρων **Πολύκαρπος**

Πρὸς τὰς ἐντίμους Ἐφορίας καὶ τὰς ἔλλογίμους Διευθύνσεις τῶν ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Κωνσταντινουπόλεως Σχολῶν τῆς πρώτης καὶ τῆς μέσης ἐκπαιδείσεως.

Ἀριθ.

πρωτ. 4997
διεκπ. 2444

Ἡ Π. Κ. Ἐκπαιδευτικὴ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀποφασίσασα ἵνα διοργανώσῃ κατὰ τὸν

προσεχῇ Αὐγούστον ὑποδειγματικὰ παιδαγωγικὰ μαθήματα εἰς τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῶν δημοτικῶν σχολείων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει εὐρισκομένους δημοδιδασκάλους ὥρισε πρὸς διεξαγωγὴν τούτων τοὺς ἐπιθεωρητὰς τῶν σχολῶν κκ. Α. Ζαμαρίαν καὶ Α. Ἀράπην, εἰς οὓς καὶ ἀνέθεσε τὸν καταρτισμὸν τοῦ προγράμματος τῶν εἰρημένων μαθημάτων καὶ ὑποδειγματικῶν διδασκαλιῶν.

Ἐν ταῖς Πατριαρχείαις, τῇ 22 Ἰουλίου 1921.

Ὁ Τοποτηρητῆς τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας

† Ὁ Νεοκαισαρείας καὶ Κοτυώρων **Πολύκαρπος**

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ἐπίσημοι ἐπισκέψεις.—Τὴν παρελθούσαν ἑβδομάδα ἡ Α. Σεβ. ὁ Τοποτηρητῆς ἐπεσκέφθη τὸν ἐξ. ἀρχηγὸν τῆς Ἑλλην. Στρατιωτικῆς Ἀποστολῆς, ὡς καὶ τὸν ἐξ. Γενικὸν Πρόξενον τῆς Ἑλλάδος καὶ διεβίβασε τὰ συγχαρητήρια καὶ τὰς εὐχὰς τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τοῖς ἐθνικοῖς θριάμβοις.

—Τὴν Α. Σεβασμιότητα τὸν Τοποτηρητὴν ἐπεσκέφθη ὁ ἐξοχ. Ὑπατος Ἀρμοστής τῆς Ἑλλάδος κ. Ν. Βότσης καὶ ἐκοινολόγησε μετ' αὐτοῦ περὶ διαφόρων ζητημάτων.

—Ἀπὸ μέρους τῆς Α. Σεβασμιότητος τοῦ Τοποτηρητοῦ ὁ Μ. Ἀρχιδιάκονος Νεόφυτος ἐχαιρέτησε τὸν ἐξοχ. ἀρχηγὸν τῆς Ἑλλην. Στρατιωτικῆς Ἀποστολῆς κ. Κούτση.

Μητρόπολις Μετρῶν.—Ἀποφάσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀνεχώρησε χθὲς εἰς Μέτρας ἐπὶ ἐξαρχικῇ ἀποστολῇ ὁ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἱ. Συνόδου Σεβ. Μητροπολίτης Ἀγκύρας κ. Γερβάσιος πρὸς ἐξέτασιν τοῦ ἀναφυέντος μητροπολιτικοῦ ζητήματος.

Θεολογικὴ Ἀκαδημία Χάλκης.—Ἀνεγνώσθη ἐπὶ Συνόδου ἐκθέσις τῆς Ἐφορείας τῆς Θεολογ. Ἀκαδημίας περὶ ἐξακολουθήσεως τῆς λειτουργίας τῆς Σχολῆς ὑπὸ τὸν ἀπὸ διετίας ἐγκαινισθέντα ἀκαδημικὸν τύπον. Ἐγκριθείσης συνοδικῶς τῆς ἐκθέσεως ταύτης, ἡ Ἐφορεία προβαίνει εἰς τὴν ἐξῆς διὰ τοῦ τύπου δῆλωσιν:

Ἡ Ἐφορεία τῆς ἐν Χάλκῃ Ἱ. Θεολογικῆς Ἀκαδημίας καλεῖ τοὺς βουλομένους νὰ καταταχθῶσιν εἰς τὴν Α' αὐτῆς τάξιν, ὅπως ὑπο-

βάλωσι τὰς αἰτήσεις αὐτῶν ἐντὸς τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου πρὸς τὴν Α. Σ. τὸν Τοποτηρητὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου.

Οἱ αἰτούμενοι δέον α') νὰ φέρωσιν ἀπολυτήριον Γυμνασίου ἢ ἀνεγνωρισμένης πεντάτακτου ἱερατικῆς Σχολῆς ἢ ἐνδεικτικὸν τῆς Δ' τάξεως τῆς ἐν Χάλκῃ Ἱ. Θεολογικῆς Σχολῆς, ἂν διετέλεσαν τρόφιμοι αὐτῆς ἐν τῷ παρελθόντι μετὰ βαθμοῦ τοῦλάχιστον λίαν καλῶς· β') νὰ προσαγάγωσιν ἐγγυητικὸν Μητροπολίτου ἢ Ἐπισκόπου ἐν ἐνεργείᾳ, ὅτι θὰ καταλεγῶσιν ἐν καιρῷ ἐν ταῖς τάξεσι τοῦ ἱεροῦ κλήρου, ὑποχρεομένου ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένην ἀποζημίωσιν τῆς Σχολῆς· γ') νὰ ᾤσιν ἐφωδιασμένοι διὰ πιστοποιητικοῦ χρηστοηθείας παρὰ τῶν κοινοτικῶν ἢ σχολικῶν ἀρχῶν τῆς προελεύσεως αὐτῶν κεκυρωμένου ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου ἢ Ἐπισκόπου καὶ δ') νὰ φέρωσι μεθ' ἑαυτῶν βαπτιστικὸν, ἐνδεικτικὸν ἐμβολιασμοῦ καὶ τὰ ἀπαραίτητα ἐνδύματα, κλινοστρωμνὴν, βιβλία καὶ χρειώδη ὅσα δὲν παρέχονται ὑπὸ τῆς Σχολῆς εἰς τοὺς τροφίμους αὐτῆς.

Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Ἐφορείας

ΔΗΛΩΣΙΣ

Φέρεται εἰς γνῶσιν τῶν ἐνδιαφερομένων ὅτι ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος ἐνέκρινεν, ὅπως τοῦ λοιποῦ τότε καὶ μόνον πρωτοκολλᾶται ὑπόθεσις μέλλουσα νὰ ἐκδικασθῇ κατ' ἐφεσὶν ἐνώπιον Αὐτῆς, ἐφ' ὅσον ὁ ἐκκαλῶν ἐπισυνάπτει πρὸς τοῖς ἄλλοις ὑπὸ τῶν Πατριαρχικῶν Δικονομικῶν Ὁδηγιῶν ὀριζομένοις ἐγγράφοις καὶ τὴν ἐκκαλουμένην ἀπόφασιν.

Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Ἱ. Συνόδου

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΡΑΙΔΕΣΤΟΥ

Ἀριθ. Πρωτ. 362

ΚΛΗΣΙΣ

Ὁ Βασίλειος Βασιλειάδης, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανός, κάτοικος Κωνσταντινουπόλεως, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, καλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Τρίτην καὶ ὥραν 10 π. μ. μετὰ παρέλευσιν δέκα πέντε (15) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας κλήσεως ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διορισμένου, πρὸ τοῦ ἐν Ραϊδεστῷ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ συζύγου Ὀλγας Σακελαρίδου, χριστιανῆς ὀρθοδόχου, ὑπηκόου ἑλληνίδος, κατοίκου Ραϊδεστοῦ τῆς συνοικίας Πα' Νεοφύτου ἐπὶ διαλύσει γάμου. Ἄλλως ἢ κατ' αὐτοῦ ἀγωγή ἐκδικασθῆσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήσεται εἰς τρεῖς κατὰ συνέχειαν ἀριθμοὺς διὰ τῆς ἐν Κων/πόλει ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας».

Ἐν Ραϊδεστῷ, τῇ 11 Ἰουλίου 1921.

Ὁ Πρόεδρος

2

(ὑπογρ.) Ὁ Ἡρακλείας Γερμανός

Ὁ Γραμματεὺς

Κωνσταντῖνος Ἀλεξίου

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ἀριθ. Πρωτ. 4114. — ΚΛΗΣΙΣ

Ἡ Βέρα Νικολάεβνα Χουτάρωφ, τὸ γένος Κβιατόβσκαγια, χριστιανὴ ὀρθόδοξος, ὑπήκοος Ρωσὶς, τέως κάτοικος τῆς πόλεως Σδροπουχῶ παρὰ τὴν Μόσχαν, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, καλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέρα καὶ ὥραν 9 π. μ. ἐμφανισθῇ πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενη ὑπὸ τοῦ ἑαυτῆς συζύγου Γεωργίου Ἀνδρεϊέβιτς Χουτάρωφ, χριστιανοῦ ὀρθοδόξου, ὑπηκόου Ρώσσου διαμένοντος ἐνταῦθα (Κωνσταντινουπόλει) ἐν τῷ μοναστηρίῳ ἁγίου Παντελεήμονος Γαλατᾶ, ἐπὶ διαζεύξει. Ἄλλως ἢ κατ' αὐτῆς ἀγωγή ἐκδικασθῆσεται ἐρήμην αὐτῆς.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήσεται εἰς τρεῖς κατὰ συνέχειαν ἀριθμοὺς τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Πρὸς Δὲ Σουάρο».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 21 Ἰουλίου 1921

Ὁ Πρόεδρος

2

(ὑπογρ.) Ὁ Φιλίππουπόλεως Βενιαμῖν

Ὁ Α' Γραμματεὺς Ἀρμόδ. Δ. Χαμουδópουλος

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ἄριθ. Πρωτ. 4030

ΚΛΗΣΙΣ

Ἡ Κατίνα Εὐαγγ. Α. Ἀναστασιάδου, τὸ γένος Νικολάου, χριστιανὴ ὀρθόδοξος, ὑπῆκοος ὀθωμανὴ τέως κάτοικος Κωνσταντινουπόλεως, (Γενὴ-Μαχαλὲ τοῦ Βοσπόρου), νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος καλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 9 π. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς (ἀριθ. 31) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας κλήσεως, ἐμφανισθῆ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐναγομένη ὑπὸ τοῦ ἑαυτῆς συζύγου, Εὐαγγέλου Α. Ἀναστασιάδου, χριστιανοῦ ὀρθόδοξου, ὑπῆκοου ὀθωμανοῦ προσωρινῶς διαμένοντος ἐν Ἐπιβάταις τῆς Ἐπαρχίας Σηλυβρίας, κατοίκου Κωνσταντινουπόλεως, ἐπὶ διαζεύξει. Ἄλλως ἢ κατ' αὐτῆς ἀγωγῆς ἐκδικασθῆσεται ἐρήμην αὐτῆς.

Ἡ Παροῦσα κλήσις δημοσιευθήσεται εἰς τρεῖς κατὰ συνέχειαν ἀριθμούς διὰ τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδόμενων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καί.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῆ 17 Ἰουνίου 1921

Ἄριθ. Πρωτ. 3985

Ἄριθ. Πρωτ. 2825

Ἄριθ. Πρωτ. 2825

Ἄριθ. Πρωτ. 2825

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ἄριθ. Πρωτ. 2825

ΚΛΗΣΙΣ

Ὁ Γεράσιμος Κούκκας, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπῆκοος ὀθωμανὸς, τέως κάτοικος Σταυροδρομίου, ὁδὸς Οὐρουσλὰρ ἀριθ. 11 (Κων]πόλεως), νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, καλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 9 1)2 π. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς (ἀριθ. 31) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημο-

σιεύσεως τῆς παρουσίας κλήσεως, ἐμφανισθῆ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐναγομένου ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Ζαροχῆς Γ. Κούκκα, τὸ γένος Κιρκὸρ Σιοχλιὰν χριστιανῆς τοῦ Ἀρμενικοῦ δόγματος, ὑπῆκοου ὀθωμανῆς καὶ κατοίκου Σταυροδρομίου (Κων]πόλεως) ἐπὶ διαζεύξει. Ἄλλως ἢ κατ' αὐτοῦ ἀγωγῆς ἐκδικασθῆσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλήσις δημοσιευθήσεται εἰς τρεῖς κατὰ συνέχειαν ἀριθ. τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδόμενων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Χρόνου».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῆ 9 Ἰουνίου 1921.

Ἄριθ. Πρωτ. 3985

Ἄριθ. Πρωτ. 3985

Ἄριθ. Πρωτ. 3985

Ἄριθ. Πρωτ. 3985

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ἄριθ. Πρωτ. 3985

ΚΛΗΣΙΣ

Ἡ Εὐφροσύνη Εὐρ. Ἀραμπατζόγλου, τὸ γένος Ἡρακλέους Δαγομανάκη, χριστιανὴ ὀρθόδοξος, τέως κάτοικος Μεσαχώρα, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, καλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 9 π. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς (ἀρ. 31) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας κλήσεως ἐμφανισθῆ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐναγομένη ὑπὸ τοῦ ἑαυτῆς συζύγου Εὐρυκίδου Ἀραμπατζόγλου, χριστιανοῦ ὀρθόδοξου, κτίστου, κατοίκου Μεσαχώρα, ἐπὶ διαζεύξει. Ἄλλως ἢ κατ' αὐτῆς ἀγωγῆς ἐκδικασθῆσεται ἐρήμην αὐτῆς

Ἡ παροῦσα κλήσις δημοσιευθήσεται εἰς τρεῖς κατὰ συνέχειαν ἀριθμούς διὰ τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδόμενων φύλλων «Ἐκ]στικῆς Ἀληθείας» καὶ «Ταχυδρόμου».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῆ 16 Ἰουνίου 1921.

Ἄριθ. Πρωτ. 2825

Ἄριθ. Πρωτ. 2825

Ἄριθ. Πρωτ. 2825

Ἄριθ. Πρωτ. 2825

Ἄριθ. Πρωτ. 2825

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΑΔΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

Πρόεδρος τῆς διευθύνουσης Ἐπιτροπῆς † ὁ Δαρδανελλίων ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντῆς καὶ συντάκτης
ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος Μ. Ι. Γεδειών

Διευθυντῆς καὶ συντάκτης
Β. Ἀντωνιάδης καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας

Συνδρομὴ ἐτησίᾳ προκαταβιλλομένη λίρακι τουρκ. 2. Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. 55.

ΜΑΡΑΝ-ΑΘΑ

Γράφεται καὶ ὡς μία λέξις μαραναθά, ἀλλὰ δὲν πρόκειται περὶ μιᾶς τινος λέξεως, ἀλλὰ περὶ ρήσεως ὀλοκλήρου, τὸ πρῶτον ἀπαντάσης παρὰ τῷ Ἀποστόλῳ Παύλῳ ἐν τῷ τέλει τῆς πρώτης πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς, ἐν αὐτῷ τῷ ἰδιοχείρῳ ἀσπασμῷ τοῦ Ἀποστόλου (16, 21-22). «Ὁ ἀσπασμὸς τῆ ἐμῆ χειρὶ Παύλου. Εἴ τις οὐ φιλεῖ τὸν Κύριον (Ἰησοῦν Χριστὸν), ἦτω ἀνάθεμα Μαράν-ἀθά». Ἡ αὐτὴ ρῆσις ἀπὸ τῆς πρώτης Ἐκκλησίας ἀπαντιᾶ καὶ ἐν τῇ Διδαχῇ τῶν Δώδεκα Ἀποστόλων, ἐν εὐχῇ τῆς Θείας Κοινωνίας φερομένη ᾧδε: «εἴ τις ἅγιός ἐστιν, ἐρχέσθω· εἴ τις οὐκ ἐστι, μετανοεῖτω. Μαράν ἀθά· ἀμήν» (10, 6). Βραδύτερον ἀπαντιᾶ μὲν συχνότερον, ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ πρώτου ἀποστολικοῦ χωρίου ἐκλαμβάνεται ὑπὸ τῶν ἀγνοούντων τὸ σημαί-

νόμενον αὐτῆς ὡς τις τύπος ἀναθέματος, ἐν ξένη γλώσσῃ ἐκπεφρασμένος καὶ οἶονεὶ βαρύτερος. Ὑπὲρ τοιαύτης ἐκδοχῆς βεβαίως δὲν συνηγορεῖ τὸ προτεθὲν χωρίον τῆς Διδαχῆς τῶν Δώδεκα Ἀποστόλων. Συνηγορεῖ ὁμοῦς τὸ τοῦ Ἀποστόλου; Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία περὶ τούτου, ὅτι καὶ ἐν τῷ προκειμένῳ χωρίῳ, ὅπως καὶ ἄλλοθι (1 Κορ. 5, 4-5. Γαλ. 1, 8-9. 1 Τιμ. 1. 20), ὑποβάλλει ἀναθέματι, τουτέστι παραδίδωσιν εἰς τὴν θεῖαν ὀργὴν τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Χριστοῦ, πάντως τοὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων κακολογοῦντας καὶ βλασφημοῦντας τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ τὴν νέαν διδαχὴν (1 Κορ. 12, 3. Πρ. 18, 6. 19, 9). Εἶναι ἄλλο ζήτημα, πῶς συμβιβάζεται τοῦτο πρὸς ὅ,τι ὄχι μόνον ὁ Κύριος, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Ἀπόστολος ἐν ἄλλαις περιστάσεσι καὶ παρήνει καὶ ἐφήρμοξε, πρὸς τὸ «εὐλογεῖτε τοὺς διώκοντας ὑμᾶς, εὐλογεῖτε καὶ μὴ καταρᾶσθε» (Ρωμ. 12, 14), πρὸς τὸ «λοιδορούμενοι εὐλογοῦμεν» (1 Κορ. 4, 12). Θὰ ἦτο γελοῖον

τὸ διαβλέπειν ἐν τούτῳ ἀντίφασιν ἢ διαφωνίαν τοῦ Ἀποστόλου αὐτοῦ πρὸς ἑαυτόν. Ἄλλ' εἶναι τὸ μαρὰν ἀθά τύπος τις ἀναθεματισμοῦ, καὶ τίνα σχέσιν ἔχει πρὸς τὸ ἀμέσως παρὰ τῷ Ἀποστόλῳ ἠγούμενον, ἤτω ἀνάθεμα;

Φιλολογικῶς ἐρμηνευομένη ὡς ἀλλουστάτην ἔννοιαν ἔχει ἡ ρῆσις ταύτην· Ὁ Κύριος ἦλθεν ἢ ἦκει· ἢ κατ' ἄλλους ὁ Κύριος ἡμῶν ἦλθεν. Εἶναι δὲ αἱ λέξεις ἀραμαϊκαὶ μᾶλλον ἢ ἑβραϊκαὶ μαρὲ ἢ μὰρ ἢ μαρὰν-ἀθά. Ὅπως ἐξεξητημέναι εἶναι αἱ λοιπαὶ ἐξηγήσεις, καὶ ὄχι μόνον ἢ ἀποδιδομένη τῷ Λουθέρῳ, ἀφιερωμένος εἰς θάνατον (= *machrim-mothé*), ἀλλὰ καὶ ἡ πρότινος προταθεῖσα, ὁ Κύριος ἢ ὁ Κύριος ἡμῶν (εἶναι) τὸ σημεῖον ἢ τὸ σύμβολον (= ἀθά). Πλὴν δὲν εἶναι ἄμοιρος δυσκολιῶν καὶ ἡ ἀρχαιοτέρα καὶ κοινὴ ἐξήγησις, ὡς δεκτικὴ διαφόρου ἐκδοχῆς, καθ' ὅσον τὸ ἀθά, ὡς ρῆμα καὶ ὡς χρόνος παρωχημένος λαμβανόμενον, σημαίνει μὲν τὸ ἦλθεν ἢ ἦκει, δύναται ὅμως νὰ σημαίη καὶ τὸ ἐνεστῶς καὶ αὐτὸ τὸ μέλλον, ἐπὶ τῶν ἀφεύκτως ἐσομένων ὡς ἤδη γεγενημένων = ἔρχεται, πρόκειται νὰ ἔλθῃ. Ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει θὰ εἶναι ὁ λόγος περὶ τῆς πρώτης ἐν σαρκὶ ἐπιφανείας τοῦ Κυρίου, ἐν ᾧ ἐν τῇ δευτέρῃ περὶ τῆς δευτέρας καὶ ἐνδόξου αὐτοῦ παρουσίας εἰς τὸ κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς. Ἡ πρώτη ἐκδοχὴ ἦτο ἢ ἐπικρατοῦσα ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἐκκλησίᾳ, μάλιστα μὲν ἐν Ἀνατολῇ παρὰ τοῖς Ἑλλησιν Ἐρμηνευταῖς, ἔπειτα δὲ ἐν τῇ Δύσει παρὰ τοῖς Λατίνοις, δὲν ἀπάρδει δὲ πρὸς τὰ συμφραζόμενα, ἐὰν τὰ ἀποστολικὰ λόγια «εἰ τις οὐ φιλεῖ τὸν Κύριον (Ἰησοῦν Χριστὸν) νοηθῶσι περὶ τῆς εἰς Χριστὸν καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀντιπαθείας καὶ ἐχθρας τῶν Ἰουδαίων τῶν ἀρνούμενων ὅτι ἀνεφάνη ἤδη ὁ ἔκπαλαι ὑπ' αὐτῶν προσδοκώμενος Μεσσίας καὶ εἶναι αὐτὸς ὁ ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων ὡς τοιοῦτος κηρυττόμενος καὶ ὑπὸ τῶν Χριστιανῶν ὡς τοιοῦτος πιστευόμενος, Ἰησοῦς ὁ σταυρωθεὶς. Παραδίδων εἰς τὴν θεῖαν ὀργὴν τοὺς οὕτω διακειμέ-

νους πρὸς τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ, κάλλιστα ἠδύνατο ὁ Ἀπόστολος νὰ ἀντιφωνήσῃ αὐτοῖς ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν ἀραμαϊκῇ γλώσσῃ τὸ μαρὰν ἀθά, τὸ ἦλθεν ὁ Κύριος, ὄν τρόπον ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ πρὸς τοὺς ἐν Κορίνθῳ διαμφισβητοῦντας τὴν ἀνάστασιν τῶν σωμάτων ἀντιπροβάλλει τὸ μεμαρτυρημένον γεγονός τῆς τοῦ Κυρίου ἀναστάσεως «νυνὶ δὲ Χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων» (15, 20). Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἠδύνατό τις καὶ νὰ ὑποθέσῃ ὅτι ἐν τῇ πρώτῃ Ἐκκλησίᾳ, καθ' ὁμοιότητα τοῦ Πασχαλίου ἡμῶν χαιρετισμοῦ, Χριστὸς ἀνέστη, ὑπῆρχεν ἀνάλογος χαιρετισμὸς ἢ ἀσπασμὸς, τὸ μαρὰν ἀθά, τὸ ὁ Κύριος ἦλθεν. Ἄλλ' ὁμολογητέον ὅτι δυσκολώτερον ὑποστηρίζεται ἢ ἐκδοχὴ αὕτη ὑπὸ τοῦ προσημειωθέντος χωρίου τῆς Διδαχῆς τῶν Δώδεκα Ἀποστόλων «εἰ τις ἅγιός ἐστιν, ἐρχέσθω· εἰ τις οὐκ ἔστι, μετανοεῖτω· μαρὰν ἀθά· ἀμήν». Τὸ χωρίον τοῦτο, καὶ μάλιστα τὸ μετανοεῖτω, μᾶλλον συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς μελλοντικῆς ἐκδοχῆς τοῦ ἀθά, ὑπὲρ τῆς ἀναμενομένης δευτέρας παρουσίας τοῦ Κυρίου, ἥτις, ὡς μέλλουσα νὰ ἀποδώσῃ ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ, ἐπιβάλλει τὴν ἀνάγκην τῆς ἀνυπερθέτου μετανοίας εἰς τοὺς ἔτι ἀδιορθώτους καὶ ἀνάγκην μετανοίας ἔχοντας, κατὰ καὶ τὸ κήρυγμα τοῦ Βαπτιστοῦ καὶ τοῦ Κυρίου αὐτοῦ· «μετανοεῖτε· ἤγγικεν γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν» (Ματ. 3, 2. 7 8. 4, 17). Ὅτι τοῦτο ἰσχύει καὶ περὶ τῶν ἤδη εἰς Χριστὸν πιστευσάντων καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν αὐτοῦ ἀνηκόντων, μαρτυροῦσι πλὴν ἄλλων καὶ τὰ τοῦ Ἀποστόλου πρὸς Ρωμαίους 13, 11 κ. ἐξ. «Καὶ τοῦτο, εἰδότες τὸν καιρὸν, ὅτι ὥρα ἤδη ἡμᾶς ἐξ ὕπνου ἐγερθῆναι· νῦν γὰρ ἐγγύτερον ἡμῖν ἢ σωτηρία ἢ ὅτε ἐπιστεύσαμεν. Ἡ νῦξ προέκυψεν, ἡ δὲ ἡμέρα ἤγγικεν. Ἀποθώμεθα οὖν τὰ ἔργα τοῦ σκότους καὶ ἐνδυσώμεθα τὰ ὄπλα τοῦ φωτός» κτλ. Ἄλλ' ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου, ἡ ἡμέρα τῆς δευτέρας αὐτοῦ παρουσίας, ἢ ὡς κλέπτῃς ἐν νυκτὶ οὕτως ἐρχομένη

καὶ ἐπιβάλλουσα μὲν πᾶσι τὸ καθῆκον τῆς προετοιμασίας, φυλακῆς καὶ ἐγρηγόρσεως, τερπνὴ δὲ καὶ εὐφρόσυτος τοῖς ἐτοίμως ἔχουσι πρὸς αὐτήν, ἢ αὐτὴ εἶναι καὶ φοβερὰ τοῖς ἀμετανοήτοις καὶ ἀπειθοῦσι τῷ Θεῷ καὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ ὡς ἡμέρα τῆς δικαίας αὐτοῦ ὀργῆς καὶ ἐκδικήσεως, ὡς τοιαύτη δὲ συνηγορεῖ ἐν ἀμφοτέροις τοῖς χωρίοις ὑπὲρ τῆς προκρινομένης ὑπὸ τῶν νεωτέρων μελλοντικῆς ἐκδοχῆς τοῦ ἀθά καὶ τῆς ἀναφορᾶς τῆς ὅλης ρήσεως μαρὰν ἀθά εἰς τὴν ἀνυπομόνως τότε ἀναμενεμένην ὑπὸ τῶν πιστῶν δευτέραν τοῦ Κυρίου παρουσίαν. Τῆς προσδοκίας ταύτης τῆς ἀνυπομόνου ὡς τόσαι ἀπηχῆσεις ἦσαν τὰ ἐν τῷ τέλει τῆς Ἀποκαλύψεως συχνὰ ἐπαναλαμβανόμενα ἔρχου, ναὶ ἔρχου, ναὶ ἔρχουμαι, ἔρχουμαι ταχύ.

Παρῆλθον ἔκτοτε γενεαὶ γενεῶν χριστιανικαί, ἥλλαξαν δὲ αἱ ἰδέαι ἡμῶν καὶ τὰ ἰδεώδη. Τότε ἦσαν ἔτοιμοι καὶ ἀνυπόμονοι οἱ πιστοὶ καὶ αἱ πισταὶ τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν ἔλευσιν καὶ ὑποδοχὴν τοῦ οὐρανοῦ αὐτῆς νυμφίου. Ἐὰν τὴν σήμερον ἀνηγγέλλετο ἡμῖν, ἰδοὺ ἔρχεται ὁ νυμφίος, ἐξέλθετε εἰς ὑπάντησιν αὐτοῦ, θὰ ἐνομίζομεν ἡμεῖς ὡς πρῶτιστον ἡμῶν ἔργον νὰ ἀποστείλωμεν ἀμέσως πολυμερεῖς πρεσβείας ἐξ ἀμφοτέρων τῶν φύλων μετὰ δεήσεων καὶ ἰκεσιῶν ὅπως ἀναβάλῃ τὴν ἀφίξιν αὐτοῦ ἐπ' ὀλίγον ἔτι, ἕως οὗ οἱ μὲν φυσιολόγοι ἡμῶν καὶ οἱ πολιτικοὶ καὶ οἱ κοινωνιολόγοι συμπληρώσωσι τὰς μεταμοσχεύσεις καὶ ἀντιμοσχεύσεις αὐτῶν, ἡμεῖς δὲ ἐτοιμασθῶμεν προσηκόντως ἐν τῇ νέᾳ ταύτῃ πλάσει καὶ μεταπλάσει ἡμῶν, ἕως οὗ καὶ κατὰ τὸν νέον τοῦτον ἄνθρωπον καταντήσωμεν εἰς τὸ δυνατὸν ὄριον τῆς τελειότητος καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, ἕως οὗ οἱ μὲν εἰς γυναῖκας μεταμοσχευθέντες καταλήξωσιν εἰς τὰ συγκόφυλλα τῶν προπατόρων, ἀλλ' ἄνευ τῆς ἐκείνων συστολῆς, αἱ δὲ εἰς ἄνδρας ἀντιμοσχευθεῖσαι καταντήσωσιν εἰς δημοσιολόγους καὶ ἡγήτορας χριστωνύμων λαῶν,

ἐναμίλλως ἐκθειάζοντας καὶ ἀποθεοῦντας τοὺς κατὰ Ἐμβὲρ καὶ Κεμάλ ἤρωας, ἀλλ' ἄνευ τῶν ἐκείνων *scrupules* διὰ τὰ ἐν τῇ Ἀσίᾳ τῇ περὶ ἡμᾶς διαπραττόμενα κατὰ τῶν ἀλλοπίστων. Ἄνηκεν ὁ μακαρίτης *Gladstone* εἰς τὴν ἄλλην πλάσιν, τὴν ἔτι ἀμεταμόσχευτον, ὅτι ἐχαρακτήριζε τὰ τοιαῦτα ὡς *atrocities* ἢ *infamies*, καὶ ὡς γνώμονα τῆς ἑαυτοῦ πολιτείας εἶχε τὸ μαρὰν ἀθά, τὸ θὰ ἔλθῃ, ἔρχεται ὁ Κύριος εἰς τὸ κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς καὶ ἀποδοῦναι ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἐννοήματα καὶ ἐνεργήματα αὐτοῦ, καθ' ὃν βεβαίως αὐτὸς οἶδε καιρὸν καὶ τρόπον.

Ἡ ΔΙΟΙΚ. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐπικειμένης κατὰ 7]βριον μῆνα ἐ. ἔ., συνεδριάσεως τῆς Διοικ. Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συνδέσμου ἐν Γενεύῃ, παρέχομεν τὰς κάτωθι πληροφορίες, ἰδίως ὡς πρὸς τὴν κατ' Ἀπρίλιον ἐ. ἔ. γενομένην ἐν Γενεύῃ ἐπίσης συνεδρίασιν τῆς αὐτῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ Π. Σύνδεσμος εἶνε ὁμοσπονδία τῶν διαφόρων Ἐθνικῶν Συμβουλίων μὲ σκοπὸν: τὴν συμφιλίωσιν τοῦ κόσμου διὰ τῶν Ἐκκλησιῶν. Τὸ ἔργον τοῦτο ἐπιδιώκεται διὰ δύο Ἐπιτροπῶν α') τῆς *Διεθνούς*, περιλαμβανούσης 110 μέλη, ληφθέντα κατ' ἀναλογίαν ἀπὸ τὰ 23 Ἐθνικὰ Συμβούλια, καὶ β') τῆς *Διοικητικῆς*, περιλαμβανούσης ἕνα ἀντιπρόσωπον ἐξ ἑκάστου Ἐθνικοῦ Συμβουλίου. Ἡ πρώτη συνῆλθε μέχρι τοῦδε τετράκις (ἐν Λονδίῳ 1914, ἐν Βέρνη 1915, ἐν Χάγῃ 1919 καὶ ἐν Βεάτεμβεργ 1920), ἡ δὲ δευτέρα συνέρχεται συχνότερον, συνήθως δις τὸ ἔτος. Ἡ τελευταία αὐτῆς συνεδρίασις ἐγένετο ἐφέτος ἐν Γενεύῃ τῇ 14-16 Ἀπριλίου (v. ἡ.)

Αἱ συνεδριάσεις τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς—

τῆς ὁποίας προήδρευσεν ὁ πρόεδρος τῆς Διεθνούς Ἐπιτροπῆς, αἰδεσιμ. Νεεμίας Μπόϊντον—ὑπῆρξαν γόνιμοι.

Κατ' ἀρχὰς συνεζητήθη τὸ ζήτημα τῆς συνεδριάσεως τῆς Διεθνούς Ἐπιτροπῆς καὶ ἀπεφασίσθη ὅπως αὕτη συνέλθῃ τὸν Μάϊον τοῦ 1922, ἵνα οὕτω καταστῇ δυνατὴ καὶ ἀντιπροσωπευθῶσιν αἱ κύριαι χριστιανικαὶ χῶραι καὶ ἀπὸ κοινοῦ ἐνθαρρύνωσι τοὺς χριστιανοὺς εἰς μίαν σοβαρὰν προσπάθειαν πρὸς διεθνῆ συνδιαλλαγὴν καὶ συμφιλίωσιν τοῦ κόσμου.

Συνεζητήθη ἔπειτα τὸ ζήτημα τῆς πληρώσεως τῆς χηρευούσης θέσεως τοῦ Διεθνούς Ὁργανοῦ, συνελεία τοῦ θανάτου τοῦ δρ Γεωργίου Νάσμιθ. Ἐκ τῆς συζητήσεως ἀπεδείχθη ὅτι εἶνε δυσαναπλήρωτος ἡ θέσις αὕτη καὶ διὰ τοῦτο ἀνεβλήθη πᾶσα σχετικὴ ὀριστικὴ ἀπόφασις. Οὐχ ἦντιον κατηρτίσθη τριμελὴς ὑποεπιτροπὴ ἐκ τῶν κυρίων: Dr Atkinson, Sir W. H. Dickinson καὶ Dr Lynch, ἥτις ἀνέλαβε νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ὀργάνωσιν καὶ ἐπισκεπτομένη διαφόρους εὐρωπαϊκὰς χῶρας νὰ ἰδρῦσῃ Ἐθνικὰ Συμβούλια, ἐνισχύσῃ δὲ καὶ τὰ ἤδη ὑπάρχοντα τοιαῦτα. Ἐκ τῶν ὡς ἄνω τριῶν κυρίων, ὁ κ. Atkinson ἀναμένεται κατ' αὐτὰς εἰς τὴν πόλιν μας.

Ἡ ἰδρυσις Ἐθνικῶν συμβουλίων ἐν Κίνα καὶ ταῖς πολιτεταῖς τῆς Ν. Ἀμερικῆς ἀνετέθη εἰς τὸ ἀμερικανικὸν Συμβούλιον.

Ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ κατηνάλωσεν ὁλόκληρον συνεδρίασιν εἰς τὴν μελέτην τῶν ἐτησίων ἐκθέσεων τῶν διαφόρων Ἐθν. Συμβουλίων. Τινὲς τῶν ἐκθέσεων τούτων ἐμαρτύρουν ζῆλον καὶ ἐνεργητικότητα τῶν οἰκείων Συμβουλίων.

Συνελεία τοῦ πολέμου ἐγεννήθησαν ζητήματά τινα ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως καὶ θρησκευτικῶν σχέσεων π. χ. εἰς τὰ ἐκ τοῦ διαμελισμοῦ τῆς Αὐστρουγγαρίας προελθόντα νέα κράτη προεκλήθησαν θρησκευτικαὶ ταραχαί, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦντιον σοβαραί. Ἐπὶ τοῦ γεγονότος τούτου διεξήχθη ἀλληλογραφία μεταξὺ τῶν Ἐθν. Συμβουλίων τῶν κρατῶν τούτων καὶ τῆς Ἐπιτίμου Γραμματείας τοῦ Π. Συνδέσμου. Ἡ ἀλληλογραφία αὕτη ὑπεβλήθη εἰς τὴν Διοικητικὴν Ἐπιτροπὴν, προκαλέσασα μίαν ἐνδιαφέρουσαν ἀλλὰ καὶ λίαν φιλικὴν συζήτησιν μεταξὺ τῶν

ἀντιπροσώπων τοῦ Αὐστριακοῦ καὶ τοῦ Τσεχοσλοβακικοῦ Συμβουλίου, σχετικῶς πρὸς μερικὰς ταραχὰς γενομένας ἐν Τσεχοσλοβακία καὶ ὀφειλουμένας εἰς τὸ ὅτι περιελήφθησαν εἰς αὐτὴν ὅμιλοι Γερμανολουθηρανοὶ, ἀνήκοντες μέχρι τοῦδε εἰς τὴν Αὐστριακὴν Ἐκκλησίαν. Ἐκ τῆς συζητήσεως ἀπεδείχθη ὅτι εἶνε δυνατὸν νὰ ἐπέλθῃ μία βελτίωσις τῆς καταστάσεως ἀπὸ θρησκευτικῆς ἀπόψεως εἰς ἀμφοτέρας τὰς χῶρας.

Ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ ἐξήτασε καὶ τὸ ζήτημα τῆς θέσεως τῶν θρησκευτικῶν μειονοτήτων, τῶν εὐρισκομένων ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν συνθηκῶν τῆς εἰρήνης. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐξετάσεως ὑπῆρξεν ὁ διορισμὸς ἑπταμελοῦς διαρκοῦς Ἐπιτροπῆς, ἐνώπιον τῆς ὁποίας ἡ Ἐπίτιμος Γραμματεία θέλει ὑποβάλλῃ ἐκάστοτε τὰ ἀναφερόμενα σχετικὰ ζητήματα, ἐγένοντο δὲ καὶ διαβήματα ὅπως τεθῇ εἰς τὴν διάθεσιν ἐνὸς ἢ καὶ περισσοτέρων μελῶν τῆς ὡς ἄνω διαρκοῦς Ἐπιτροπῆς τὸ ἀπαιτούμενον χροῖμα, ὅπως τὰς ἐπισκεφθῶσι χῶρας, ἐνθα παρουσιάσθησαν τοιοῦτου εἶδους ταραχαί. Ἐπὶ πλεον ἡ Δ. Ἐπιτροπὴ συνέταξε **σημείωμα** (note), τὸ ὁποῖον ἀναφερόμενον εἰς τὰ σχετικὰ ἄρθρα τῶν συνθηκῶν τῆς εἰρήνης ἐφέλκεται τὴν προσοχὴν τῶν ἀρμοδίων ἐπὶ τῆς ἐδαφικῆς ἐπανορθώσεως καὶ τῆς δικαίας προστασίας τῶν θρησκευτικῶν μειονοτήτων. Τὸ σημείωμα τοῦτο θέλει διαβιβασθῆ ὑπὸ τῆς Γραμματείας εἰς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν καὶ εἰς ἐνδιαφερομένας ἀρχάς.

Τελευταῖον σημεῖον ἀπασχολῆσαν τὴν Διοικ. Ἐπιτροπὴν ἦτο τὸ ζήτημα τῆς ἐπιστροφῆς τῶν Γερμανῶν ἱεραποστόλων εἰς τὰ μέρη των. Ἡ Γαλλικὴ καὶ ἡ Ν. Ἀφρικανικὴ κυβέρνησις ἐπέτρεψεν ἤδη εἰς αὐτοὺς νὰ ἐπαναλάβουν ἔργα ἐν Καμεροῦν καὶ ἐν Ν. Ἀφρικῇ, ἀλλ' ἐν τῇ Γερμανοανατολικῇ Ἀφρικῇ, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐδόθη ἐντολὴ εἰς τὸ Βέλγιον καὶ τὴν Ἀγγλίαν, ὡς καὶ ἐν ταῖς Ἰνδίαῖς, δὲν ἐθεωρήθη καλὸν, ἐν γε τῷ παρόντι, νὰ ἐπιτραπῇ. Ἐκ τῆς γενομένης συζητήσεως ἀπεδείχθη ὅτι δὲν ζητεῖται ὀριστικὸς ἀποκλεισμὸς τῶν Γερμανῶν ἱεραποστόλων. Ἐλπίζεται δὲ ὅτι διὰ καταλλήλων προφυλακτικῶν μέτρων ἐναντίον πάσης καταχρήσεως, θὰ ἰδύνατο νὰ τεθῇ τέρμα εἰς τὴν παροῦσαν ἰσόρυστον θέσιν τῶν Γερμ. ἱεραποστόλων.

Γ. Α.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

(συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου καὶ τέλος)

Τὸ ἐν ἰσχύει πρόγραμμα τοῦτο τῶν Πατριαρχείων ἐξεδόθη τῷ 1920. Ἐπὶ τῇ βάσει δὲ αὐτοῦ λειτουργοῦσιν ἔκτοτε πᾶσαι αἱ Δημ. Σχολαὶ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ἀπαγορευθείσης αὐστηρῶς τῆς λειτουργίας πάσης Σχολῆς ἐπὶ τῇ βάσει ἐτέρου προγράμματος. Ἄν δὲ δὲν ἀπατώμαι, δι' ἐγκυκλίου ὠρίζετο τότε τριετία πρὸς ἀναθεώρησιν αὐτοῦ, ὑπεχρεοῦντο δὲ πᾶσαι αἱ Διευθύνσεις τῶν Σχολῶν κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα, ὅπως συγκεντροῦσαι τὰς ἀποφθεύσας ἀπὸ τοῦ προγράμματος παρατηρήσεις περὶ τοῦ δυνατοῦ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ συνόλω καὶ ἐν τοῖς καθέκαστα, ὡς καὶ τὰς ἐπενεκτέας μεταβολὰς ὑποβάλλωσι πάντα τὰῦτα τῇ σεβαστῇ Π. Κ. Ἐκπ. Ἐπιτροπῇ διὰ τὰ περαιτέρω.

Γενικῶς πᾶσαι αἱ Διευθύνσεις αὐθορμήτως ἢ καὶ ἐρωτώμεναι ἀνομολογοῦσι τὰς πολλὰς δυσκολίας κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματος καὶ θεωροῦσι τὴν ἀναθεώρησιν αὐτοῦ ἐπιβαλλομένην.

Καὶ ἡμεῖς κηρυσσόμεθα ὑπὲρ τῆς ἀναθεωρήσεως, ἂν μὴ ἐν τῷ συνόλω, πάντως ὅμως ἐν ταῖς λεπτομερείαις. Λέγομεν ἐν τῷ συνόλω, καθ' ὅσον κατ' ἀντίληψιν ἡμῶν γενικῶς ἢ διδασκαλία τῆς ἀναγραφομένης ὕλης ἐν τῷ προγράμματι ἐκάστου μαθήματος ἐπιβάλλεται ἀναγκαιῶς, ὅπως ἐφοδιαζόμενοι οἱ παῖδες διὰ πάντων τῶν ἀπαραιτήτων ἐκείνων στοιχείων δυνηθῶσι ἐξερχόμενοι εἰς τὴν Κοινωνίαν καὶ ἀναπτύσσοντες αὐτὰ ὁμαλῶς ν' ἀνταποκριθῶσι πρὸς τὰς πολλαπλὰς ὑποχρεώσεις καὶ καθήκοντα αὐτῶν πρὸς αὐτήν.

Ἄλλ' ἢ συντόμευσις τῆς ἀναγραφομένης ὕλης μαθημάτων τινῶν ἀνευ οὐσιώδους τινὸς βλάβης, ἢ ἀραίωσις τῆς ἀναγραφομένης ὡσαύτως ὕλης ἄλλων τινῶν μαθημάτων ἀναλόγως πρὸς τὰς πνευματικὰς δυνάμεις καὶ τὴν ἡλικίαν τῶν παιδευομένων κατὰ τὸ ἐξαετὲς χρονικὸν διάστημα, ἐν γένει δὲ ὁ περιορισμὸς αὐτῆς, ὅπου δυνατόν, χωρὶς νὰ ἐληφθεῖται τὸ παράπαν ἢ πλήρως καὶ ἀρτία μὲρῶσις τῶν παιδῶν

διὰ παντὸς ἀπαραιτήτου καὶ ἀναγκαίου ἐπιβάλλονται τοσούτω μᾶλλον, καθ' ὅσον, ἐνῶ ἢ πρωτοβάθμιος παιδεία πρέπει νὰ εἶναι ἀμιγῆς, κατ' ἀδήριτον ἀνάγκην ἐπιβαρύνεται διὰ τῆς διδασκαλίας τῆς Γαλλικῆς γλώσσης διὰ 5 καὶ 6 ὥρας καθ' ἑβδομάδα, ἐνιαχοῦ δὲ καὶ διὰ τῆς Ἀγγλικῆς, τοῦθ' ὅπερ, ὡς ἐν ἐτέρᾳ ἐκθέσει ὑπεδείξαμεν, πρέπει αὐστηρῶς ν' ἀπαγορευθῇ.

Ὅθεν ἐκ πάντων τούτων ἀσφαλῶς συνάγεται, ὅτι ἡ ἀναθεώρησις τοῦ προγράμματος εἶναι ἀνάγκη ἐπείγουσα καὶ ἀπαραίτητος καὶ ὅτι πρὸς τοῦτο πρέπει νὰ ζητηθῇ δι' ἐγκυκλίου ἢ γνώμῃ τῶν Διευθύνσεων τῶν Σχολῶν. Τὸ μέτρον τοῦτο θεωροῦμεν ἐπείγον καὶ λυσιτελέστατον. Ἀρκεῖ ἡ σκέψις, ὅτι διὰ τῆς εἰρημένης ἐγκυκλίου ζητοῦμεν νὰ πληροφωρηθῶμεν περὶ τοῦ δυνατοῦ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἐν ἰσχύει προγράμματος παρ' ἐκείνων, οἵτινες εἶναι ἐντεταλμένοι πρὸς τοῦτο καὶ ἔχουσι τὸ καθῆκον συμβουλευόμενοι τοὺς συναδέλφους των νὰ ἐκφέρωσι τὴν ἀσφαλεστέραν γνώμην. Ἄλλως διὰ τοῦ μέτρου τούτου ἐνισχύομεν τὰς Διευθύνσεις εἰς τὸ ἔργον αὐτῶν καὶ ἐξαναγκάζομεν, οὕτως εἰπεῖν, αὐτὰς, νὰ μελετήσωσιν ἐπισταμένως καὶ σκεψθῶσι σοβαρῶς περὶ τοῦ σπουδαιότητος τούτου σημείου.

Εἰδὼν ἀναλογισθῶμεν, ὅτι πᾶσαι αἱ ἡμέτεραι Δημ. Σχολαὶ λειτουργοῦσιν ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ τῇ βάσει προγράμματος, τοῦ ὁποίου ἡ ἀναθεώρησις θεωρεῖται ἐπείγουσα καὶ ἐπιτακτικὴ ὑπ' αὐτῶν τῶν ἐφαρμοζόντων αὐτὸ, πρὸς τούτοις πόσον ἐπιζήμιον εἶναι, ὅταν ἡ λειτουργία αὐτῶν αὕτη γίνηται ἐπὶ τῇ βάσει ὁμολογουμένως πλημμελοῦς προγράμματος, εἶναι λίαν εὐχερὲς νὰ ἐννοήσωμεν τὴν ἀπὸ πολλοῦ ἐπιβαλλομένην ταύτην ἀνάγκην τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ προγράμματος.

Ἐχω διὰ στεροῦς ἐλπίδος, ὅτι ἡ σεβαστὴ Π. Κ. Ἐκ. Ἐπιτροπὴ θὰ ἐγκρίνη τὸ προτεινόμενον τοῦτο μέτρον πρὸς πλήρη καὶ κανονικὴν λειτουργίαν τῶν ἡμετέρων Δημ. Σχολῶν.

Ἐπὶ τούτοις διατελῶ μετὰ θαυμάτου σεβασμοῦ.

Ἐν Γαλατῇ, τῇ 31ῃ Ἰανουαρίου 1921:

Ὁ Ἐπιθεωρητὴς τῆς πρώτης Παιδείσεως
Α. Σ. Ἀράπης

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ:

Θεοφιλέστατοι ἀρχιερατικῶς προϊστάμενοι,
 Ὁσιώτατοι ἱερατικῶς προϊστάμενοι, τιμιώτατοι
 Ἐφοροεπίτροποι τῶν ἱ. ναῶν, Ἐλλογιμώτατοι
 Διευθύνται καὶ Διευθύντριαι τῶν Σχολῶν τῆς
 Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Αὔξ. ἀριθ. 972

Ἀριθ.

Πρωτ. 4971
Διεκπ. 2580

Ἡ ἀπὸ ἐνὸς ἔτους εὐδοκίμως δρῶσα Ἐταιρεία Σχολικῶν Ἀποικιῶν, ἡ σκοπὸν αὐτῆς προτιθεμένη τὴν διὰ καταλλήλου ἐν τῇ ἐξοχῇ διαίτη ἐξυγίανσιν τῶν καχεκτικῶν ἀλόρων μαθητῶν, ἧτις τυγχάνει ὄρος ἀπαραίτητος καὶ βάσις τῆς πνευματικῆς αὐτῶν εὐρωστίας καὶ ἐπιδόσεως, ἕνεκα τῶν ποικίλων αὐτῆς ἀναγκῶν, ἃς ἐπολλαπλασίασεν ἢ εἰς εὐρύτερον κύκλον ἐπέκτασις τῆς εὐεργετικῆς αὐτῆς δράσεως κατὰ τὸ ἐνεστῶς ἔτος, ἔγνω ὅπως ἐξαιτήσεται τὴν οικονομικὴν ὑποστήριξιν τῆς ὁμογενοῦς κοινωνίας, διὰ διανομῆς ἀνθυλλίων, διενεργουμένης τῇ 15ῃ ἀρξαμένου μηνός, ἑορτῇ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἐν ἀπασι τοῖς ἱεροῖς ναοῖς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς.

Κρίνοντας περιττὸν ἵνα ἐξάρωμεν τὴν σπουδαιότητα τοῦ ὡς ἄνω θεσμοῦ ἀπὸ τε ἀνθρωπιστικῆς καὶ ἐθνικῆς ἀπόψεως, ὡς μὴ διαφεύγουσαν τὴν πεφωτισμένην ἀντίληψιν ὑμῶν, προσκαλοῦμεν, ἐγκρίσει τοῦ Ἐντίμου Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, πάντας ὑμᾶς, ὅπως ἀφορῶντες εἰς τὴν ἱερότητα τοῦ ἔργου, ἐν τῷ διακρίνοντι ὑμᾶς φιλογενεῖ καὶ φιλοκάλῳ ζήλῳ συναντιλάβησθε προθύμως τῷ κοινωφελεῖ τούτῳ Σωματεῖῳ δι' ἐπιμελοῦς διοργανώσεως ἐπιτοπίων ὁμίλων διανομῆς ἀνθυλλίων κατὰ τὰς ὁδηγίας τῆς Ἐταιρείας πρὸς ἐπιτυχεστέραν ὅσον οἶόν τε διεξαγωγὴν τοῦ ἔργου.

Εἴητε δὲ ἐπὶ τούτοις ἐν Κυρίῳ ὑγιαίνοντες.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 3 Αὐγούστου 1921.

Ὁ Τοποτηρητῆς τῆς Μ. Πρωτοσυκελλίας

† Ὁ Νεοκαισαρείας καὶ Κοτυώρων Πολύκαρπος

ΘΑΝΑΤΟΣ

ΤΗΣ Α. Μ. ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΤΗΣ ΣΕΡΒΙΑΣ

Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς παρελθούσης Πέμπτης ἢ Α. Σεβασμιότης ὁ Τοποτηρητῆς μετὰ πολλῆς θλίψεως ἀνεκοίνωσε τῇ Ἱ. Συνόδῳ τὸν θάνατον τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων Πέτρου Καραγεώργεβιτς τοῦ Α', ἐπισυμβάντα τὴν ἑσπέραν τῆς παρελθούσης Ἰετάρτης. Ὁ θάνατος, εἶπε, τοῦ γηραιοῦ μονάρχου τῆς δημοδόξου Σερβίας, στερεῖ τὴν Μ. Ἐκκλησίαν εὐλαβοῦς καὶ ἀφωσιωμένου υἱοῦ, ὅστις κατὰ τὴν μακρὰν, πλήρη περιπετειῶν, ἀλλὰ καὶ δόξης, βασιλείαν Αὐτοῦ ἐπεδείξατο πάντοτε αἰσθήματα στοργῆς καὶ ἀφοσιώσεως πρὸς Αὐτήν.

Ἡ Ἱ. Σύνοδος μετὰ συγκινήσεως λαβοῦσα γνῶσιν τοῦ θλιβεροῦ ἀγγέλματος, διέκοψε τὴν συνεδρίαν ἐπὶ δεκάλεπτον εἰς ἔνδειξιν πένθους καὶ ἐδεήθη ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀγαθοῦ Βασιλέως

Αὐθημερόν, ἀποφάσει τῆς Ἱ. Συνόδου μετέβη ὁ Σεβ. Τοποτηρητῆς παρὰ τῇ Ὑπάτῃ Σερβικῇ Ἀρμοστειᾷ καὶ διεβίβασε τὰ συλλυπητήρια τῆς Μ. Ἐκκλησίας, τηλεγραφικῶς δὲ συνελυπήθη καὶ τὴν Α. Μ. τὸν βασιλέα Ἀλέξανδρον.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ἐπίσημα γράμματα.— Ἡ Ἱ. Σύνοδος λαβοῦσα γνῶσιν τοῦ ὑπομνήματος ὅπερ ἐπέδωκεν ὁ ὀργανωμένος ἀγγλικανικὸς κληρὸς εἰς τὸν ἐν Λονδίῳ Ἐπιτετραμμένον τῆς Ἑλλάδος, συνηγορῶν θερμότατα καὶ ὑποστηρίζων τὰ δίκαια τῆς Ἑλλην. Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἑλλην. Ἐθνους, ἐνέκρινεν ὅπως διὰ καταλλήλου γράμματος πρὸς τὸν Πρωθιεράρχην τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας Σεβασμ. Ἀρχιεπίσκοπον Καντουαρίας κ. Randall ἐκφρασθῶσιν αἱ εὐχαριστίαι τῆς Μ. Ἐκκλησίας, ὅπερ καὶ ἐγένετο.

Ἐπαρχία Ἡλιουπόλεως.— Ἀδυνατοῦ καθισταμένης τό γε νῦν τῆς μεταβάσεως τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου, ἡ Ἱ. Σύνοδος ἐνέκρινεν ὅπως ἡ προσωρινὴ διακυβέρνησις τῆς ἐπαρχίας Ἡλιουπόλεως ἀνατεθῇ ἐξαρχικῶς εἰς τὸν συνεπεία τῶν περιστάσεων μακρὰν τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ διαμένοντα Παν. Μητροπολίτην Ἀνέων κ. Ἀλέξανδρον.

Ἐπαρχία Ἐλευθερουπόλεως.—Ἡ Ἱ. Σύνοδος ἐκτιμῶσα τοὺς ἀρμοδίως προβληθέντας σοβαροὺς λόγους, τοὺς ἀπαιτοῦντας τὴν ἄρσιν τῆς τοποτηρητικῆς τῆς ἐπαρχίας Ἐλευθερουπόλεως ἀπὸ τοῦ Παν. Μητροπολίτου Νευροκοπίου κ. Δαμασκηνοῦ καὶ τὸν περιορισμὸν τοῦ τελευταίου τούτου ἐν τῇ οἰκείᾳ ἐπαρχίᾳ, ἥτις ἀριθμοῦσα ἤδη ἱκανὰς κοινότητας χρήζει τῆς αὐτοπροσώπου καὶ ἐνδελεχοῦς διακυβερνήσεως καὶ τακτικῆς περιοδείας τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου πρὸς διοργάνωσιν τῶν νέων κοινοτήτων, ἐνέκρινε τὸν διορισμὸν τοῦ πλησιοχώρου Σεβ. Μητροπολίτου Ξάνθης κ. Ἀνθίμου, ὡς τοποτηρητοῦ τῆς ὡς ἄνω ἐπαρχίας.

Ἐπαρχία Σάμου.—Ἐγένετο ἡ δέουσα παρὰ τοῖς ἀρμοδίοις ἐνέργεια, ὅπως καταπαύσωσιν ἔκτροπά τινα λαβόντα χώραν ἐν τῇ διοικήσει τῆς ἐν Σάμῳ ἱ. Μονῆς τοῦ Τιμίου Προδρόμου καὶ ὅπως ἐπανέλθῃ τὸ κανονικὸν καθεστῶς ἐν τῇ διοικήσει τῆς διαληφθείσης Μονῆς, προστιθεμένου συγχρόνως καὶ ἐνὸς ἔτι κληρικοῦ μέλους ἐν τῇ οἰκείᾳ μοναστηριακῇ Ἐπιτροπῇ.

Ἱ. Μονὴ Φανερωμένης.—Ἐγούμενος καὶ πακτωτῆς διὰ μίαν δεκαετίαν τῆς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Κυζίκου ἱ. Μονῆς τῆς Φανερωμένης διωρίσθη ὁ ἀρχιμ. Ἰωάννης Μαρκιανίδης.

Καθαιρέσεις.—Καθηρέθησαν οἱ διάκονοι Νικηφόρος, ἐκ Γαλατίστης τῆς Ἐπισκοπῆς Ἀρδαμερίου καὶ ἐκ τοῦ κλήρου τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἱ. ναοῦ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, καὶ Μακάριος Κωνσταντινίδης, ἐκ Καστανεῶν τῆς ἐπαρχίας Δέρκων.

Κανονικαὶ ἄδειαι.—Εἰς τοὺς Θεοφ. Ἐπισκόπους Νύσσης κ. Παΐσιον καὶ Ἀμφιπόλεως κ. Ἰωακείμ, αἰτησαμένους ὅπως μεταβῶσι χάριν προσκυνήσεως εἰς τοὺς ἁγίους τόπους, ἐχορηγήθη ἡ κανονικὴ ἄδεια.

—Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἰωαννίνων κ. Σπυρίδων δι' ἐπιστολῆς αὐτοῦ ἀγγέλλει τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅτι ἀπέρχεται εἰς Αἰδηψὸν χάριν λουτροθεραπείας.

Ζ'. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

Συνδρομητῶν Ἐπιτροπῆς Ἐλεῶν

Κατὰ μῆνα: Μιχ. Καραμιχαηλίδης, Δ. Γ. Ζαρζαβατσάκης, Χρ. Ἰωαννίδης, Α. Γιαδικιάρου, ἀδελφοὶ Μπαλλῆ, Χ. Γ. Α. (ἀνωνύμως), Εὐστ. Τιβέριος, Π. Ἀγγελίδης, Γ. Γρηγοριάδης, Σ. Βιγγόπουλος, Δ. Μαυροκέφαλος, Ἀπ. Βερβερόπουλος, Σ. Ἀγγελόπουλος, Τζαφῆρ Ταγιάρ, Γ. Μιχαηλίδης, Δ. Σαράφογλου, Π. Ἀποστολίδης καὶ Ἰωάν. Δημητριάδης ἀνὰ 100 γρ.
— Ν. Μπήλιας, Γ. Τερζόγλου, Γ. Κανδηλάκης, Π. Ἡλιάδης, Β. Κυριαζῆς καὶ Δ. Ἰωαννίδης, Σωκ. Ταίπ-

ογλου, Γ. Χ. Τοπάλογλου, Δ. Ξανθόπουλος, Μάρκος Πουγγῆς, Κοτζαλαῆς-Μαραγκὸς, Χανάκης καὶ Πάρος, Στ. Ζαφειριάδης, Σεραφεῖμ Πακλατζόγλου, Χ. Β. Δεμῆρος, Δ. Βεροπουλίδης, Ι. Χ. Στεφόπουλος, Εὐάγγ. Σασσόπουλος, Α. Καρυοφύλλης, Δ. Ε. (ἀνωνύμως), Χ. Θωμακίδης, Κ. Νεσάκης, Ζ. Ζαφειριάδης, ἀδελφ. Παιδοβρεξάκη, Ἰωάν. Τεκτηρίδης, Ἀν. Θεοφανίδης, Ἀθαν. Σαμουηλίδης, Μιχ. Κορκάρης καὶ Ν. Σαμλήογλου ἀνὰ 50 γρῶς.

—Θωμᾶς Νικολαΐδης 30 γρ.—Κ. Ἰμπρισίμης, Ἰωάν. Συρόπουλος, Ἱερεμίας Παπάζογλου, Δ. Στράντζαλης καὶ Φ. Καλτσοβέτης ἀνὰ 25 γρ.—Α. Χ. Κεμπαπτζόγλου, Κορνῆλ. Χρηστίδης Φ. Γεωργιάδης, καὶ Π. Ἰωαννίδης, Δάζ. Λυρίτης, Ν. Χ. Φωτιάδης, Β. Ἀριστόβουλος, Πρ. Τανταρίδης, Παντ. Τιγλήογλου, Β. Γαλάνης, Αν. Δ. Νάκου ἀνὰ 20.—Ν. Ἀνανιάδης 10.

᾽Ωσαύτως μηνιαίως οἱ ἐν Μεσαχώρῳ κ: Στέφ. Μυσόπουλος, Ν. Πακαλιάρος Χαρ. Δημόπουλος ἀνὰ 50—Κ. Καρακατσάνης, Ἀρ. Βαλαβάνης, Λάζ. Γαϊτανίδης, Σ. Ἀδαμπασιάδης, Ἰωάν. Σανδαλίδης καὶ Π. Ἀκριτίδης ἀνὰ 20.—Ἀρ. Γκογκάκης 15.—Σαράντης Τοπούζογλου, Φ. Πολοβίνας, Φίλιπ. Μπέλλος καὶ Κ. Γιουβαράκης ἀνὰ 10 γρ.—καὶ ἐτησίως ὁ κ. Χατζηαγγελίδης γρῶς. 50.

Κατὰ τριμηνίαν: Μιλτ. Ἐφραιμίδης 300.—Παγώνης καὶ Πάμφιλος 150.—Α. Χιλιαρχόπουλος, ἀδελφ. Ἀνδρεάδαι καὶ Ἰωάν. Δημητριάδης ἀνὰ 100.—Β. Καγιόπουλος 60.—Κωνστ. Ἀνδριούλης 20 γρ.—

Καθ' ἑξαμηνίαν: Στ. Μανουηλίδης 600.—Εὐάγγ. Κονδύλης καὶ Α. Δ. Σεβαστόπουλος ἀνὰ 500.—Σ. Ἐθνόπουλος 400.—Ἀδελφ. Ἀλευρίδαι καὶ Θεοκλῆς Στρογγυλὸς ἀνὰ 300.—Θ. Νικολαΐδης 100 γρῶς.

(ἀκολουθεῖ)

ΔΗΛΩΣΙΣ

Φέρεται εἰς γνῶσιν τῶν ἐνδιαφερομένων ὅτι ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος ἐνέκρινεν, ὅπως τοῦ λοιποῦ τότε καὶ μόνον πρωτοκολλᾶται ὑπόθεσις μέλλουσα νὰ ἐκδικασθῇ κατ' ἔφεσιν ἐνώπιον Αὐτῆς, ἐφ' ὅσον ὁ ἐκκαλῶν ἐπισυνάπτει πρὸς τοῖς ἄλλοις ὑπὸ τῶν Πατριαρχικῶν Δικονομικῶν Ὁδηγιῶν ὀριζομένοις ἐγγράφοις καὶ τὴν ἐκκαλουμένην ἀπόφασιν.

Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Ἱ. Συνόδου

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ
I. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΡΑΙΔΕΣΤΟΥ

Ἄριθ. Πρωτ. 362

ΚΛΗΣΙΣ

Ὁ Βασίλειος Βασιλειάδης, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανὸς, κάτοικος Κωνσταντινουπόλεως, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, καλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Τρίτην καὶ ὥραν 10 π. μ. μετὰ παρέλευσιν δέκα πέντε (15) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῆ εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διορισμένου, πρὸ τοῦ ἐν Ραιδεστῷ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἐαυτοῦ συζύγου Ὀλγας Σακαλαρίδου, χριστιανῆς ὀρθοδόχου, ὑπηκόου ἑλληνίδος, κατοίκου Ραιδεστοῦ τῆς συνοικίας Πα' Νεοφύτου ἐπὶ διαλύσει γάμου. Ἄλλως ἢ κατ' αὐτοῦ ἀγωγή ἐκδικασθῆσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήσεται εἰς τρεῖς κατὰ συνέχειαν ἀριθμοὺς διὰ τῆς ἐν Κων/πόλει ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας».

Ἐν Ραιδεστῷ, τῇ 11 Ἰουλίου 1921.

Ὁ Πρόεδρος

(ὑπογρ.) Ὁ Ἡρακλείας Γρηγόριος

Ὁ Γραμματεὺς

Κωνσταντῖνος Ἀλεξίου

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ἄριθ. Πρωτ. 4114. — ΚΛΗΣΙΣ

Ἡ Βέρρα Νικολάεβνα Χουτάρωφ, τὸ γένος Κβιατόβσκαγια, χριστιανὴ ὀρθόδοξος, ὑπήκοος Ρωσὶς, τέως κάτοικος τῆς πόλεως Σδροπουχῶ παρὰ τὴν Μόσχαν, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, καλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 9 π. μ. ἐμφανισθῆ πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐναγομένη ὑπὸ τοῦ ἐαυτῆς συζύγου Γεωργίου Ἀνδρεϊέβιτς Χουτάρωφ, χριστιανοῦ ὀρθοδόξου, ὑπηκόου Ρώσσου διαμένοντος ἐνταῦθα (Κωνσταντινουπόλει) ἐν τῷ μοναστηρίῳ ἁγίου Παντελεήμονος Γαλατᾶ, ἐπὶ διαζεύξει. Ἄλλως ἢ κατ' αὐτῆς ἀγωγή ἐκδικασθῆσεται ἐρήμην αὐτῆς.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήσεται εἰς τρεῖς κατὰ συνέχειαν ἀριθμοὺς τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Πρὸς Δὲ Σουά».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 21 Ἰουλίου 1921

Ὁ Πρόεδρος

(ὑπογρ.) Ὁ Φιλίππουπόλεως Βενεζμίν

Ὁ Α' Γραμματεὺς Ἀρμόδ. Α. Χαμουδόπουλος

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ἄριθ. Πρωτ. 5238

(Διατακτικὸν τῆς ὑπ' αὐξ. ἀριθ. 92 καὶ ἡμερομην. 28 Ἰουλίου 1921 τοῦ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ἐπὶ τῆς περὶ διαζεύξεως ἐρήμην δίχης Βασιλείου Σακατίδου κατὰ Παναγιώτας Β. Σακατίδου, τὸ γένος Χατζηρήγα),

Δεῖ τὰ ὅτι

Ἰδὸν καὶ τὰ ἄρθρα 77, 79, 155, 156, 201 καὶ 207 τῶν Δικ. Ὁδηγιῶν,

Δικάζον ἐρήμην τῆς ἐναγομένης καὶ ἀποφασίζον παμψηφεί,

Δέχεται τὴν ὑπὸ κρίσιν ὑπ' ἀριθ. Πρωτ. 2116 καὶ ἡμερομην. 23 Μαρτίου 1921 περὶ διαζεύξεως ἀγωγήν τοῦ Βασιλείου Σακατίδου κατὰ Παναγιώτας Β. Σακατίδου, ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύττει διαλυτέον τὸν μεταξὺ τῶν διαδίκων ὑφιστάμενον γάμον ἐξ ὑπαιτιότητος τῆς ἐναγομένης,

Διατάσσει τὴν δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως εἰς τρεῖς κατὰ συνέχειαν ἀριθ. τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Νεολόγου», καὶ

Καταδικάζει τὴν ἐναγομένην εἰς τὴν καταβολὴν τῶν δικαστικῶν ἐξόδων καὶ τελῶν τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων ἀνιόντων εἰς γρόσια ἑπτακόσια πενήκοντα ἕξ (ἀρ. 756) προκαταβαλλομένων ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερόν.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 3 Αὐγούστου 1921.

Ὁ Πρόεδρος

(ὑπογρ.) Ὁ Φιλίππουπόλεως Βενεζμίν

Ὁ Α' Γραμματεὺς
καὶ δ. α. ὁ Β' Γραμματεὺς
Ἀθανάσιος Ε. Καρούλης

Ἐπεύθυνος Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΑΔΗΘΕΙΑ

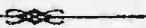
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

Πρόεδρος τῆς διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς † ὁ Δαρδανελλίων ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντής καὶ συντάκτης
ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος Μ. Ι. ΓεδεώνΔιευθυντής καὶ συντάκτης
Β. Ἀντωνιδῆς καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημείας

Συνδρομὴ ἑτησίᾳ προκαταβαλλομένη λίραι τουρκ. 2. Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. 55.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ο ΑΡΓΥΡΟΚΟΠΟΣ

Ἐχει συνδεδεμένον καὶ ὁ Δημήτριος οὗτος τῶν Πράξεων (19, 23—41) τὸ ἑαυτοῦ ὄνομα μετὰ τοῦ ἐν Ἐφέσῳ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος. Ἦτο ὀνομαστὸς ὁ ναὸς οὗτος ἐν τῇ ἀρχαιότητι καὶ κατελέγετο εἰς τὰ ὀλίγα θαύματα τοῦ κόσμου. Συζητοῦσιν οἱ ἀρχαιολόγοι ἂν ἡ Ἀρτεμις τῶν Ἐφesiῶν εἶναι αὐτὴ ἐκείνη ἢ ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο ἐν Ἑλλάδι τιμωμένη θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Λητοῦς καὶ ἀδελφὴ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἢ μήπως ἦτο ἐν ἀρχῇ θεά τις, Φοινικὴ ἢ ἄλλη Ἀσιατικὴ, μετεγρᾶφη δὲ ὕστερον εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Πάνθεον. Οἱ συνηγοροῦντες ὑπὲρ τῆς ελευταίας ἐκδοχῆς ἐπικαλοῦνται καὶ αὐτὸ τὸ εἶδος, καὶ αὐτὸν τὸν τύπον τοῦ ἀγάλματος τῆς θεᾶς, καὶ αὐτὸ τὸ πολύμαστον αὐτοῦ, πᾶν ἄλλο ἐμφαίνοντος ἢ σύλληψιν καὶ παράστασιν ἑλληνικῆς καλαιουθεσίας.

Ἐπάρχουσι μάλιστα οἱ φρονοῦντες ὅτι προὔκειτο ἐν ἀρχῇ περὶ ἀερολίθου τινος, ὅπως καὶ ὅπως μετασηματισθέντος εἰς γυναικεῖον σῶμα, οὕτω δὲ ἐρμηνεύουσι καὶ τὸν ἐν ταῖς Πράξεσι (19, 35) φερόμενον αὐτοῦ χαρακτηρισμὸν ὡς διῦπετοῦς. Ἄλλ' εἴτε ἦτο ἀερόλιθος εἴτε ἀπολελιθωμένες τις κορμὸς δένδρου, εἴτε ἄλλο τι, ἀπήλαυεν ἡ Ἀρτεμις αὕτη μεγάλης τιμῆς ἀνά τε τὴν πέριξ Ἀσίαν καὶ ἐκτὸς αὐτῆς, πρῶτως δὲ ἐσκέφθησαν οἱ Ἐφέσιοι νὰ κτίσωσι καὶ ναὸν τινα μεγαλοπρεπῆ, ἀντάξιον τῆς θεᾶς, κοινῇ συνδρομῇ ἀπασῶν τῶν ἑλληνίδων πόλεων τῆς Ἀσίας, συμφιλοτιμηθέντος καὶ αὐτοῦ τοῦ τῶν Λυδῶν βασιλέως Κροίσου (ἀπὸ τοῦ 560 π.Χ.). Μόλις συνετελέσθη τὸ ἔργον ἐν διαστήματι πολλῶν δεκάδων ἐτῶν, ἐπὶ τῇ βάσει σχεδίου, ἰοθέντος ὑπὸ τοῦ Κνωσίου ἀρχιτέκτονος Χερσίφρονος. Ὁ πρῶτος οὗτος ναὸς ἐπυρπολήθη τῷ 356 τῇ αὐτῇ νυκτὶ τῆς γεννήσεως τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ὑπὸ τινος

Ἡροστράτου, φιλοτιμηθέντος οὕτω νὰ ἀποθανατίσῃ τὸ ἑαυτοῦ ὄνομα.

Μετὰ τὴν μάχην τὴν ἐν Γρανίκῳ ἐτέλεσεν ὁ Μέγας Μακεδὼν ἀγῶνας πολυτελεῖς ἐν Ἐφέσῳ εἰς τιμὴν τῆς θεᾶς, προσηνέχθη δὲ νὰ προσφέρῃ πάσας τὰς δαπάνας τῆς ἀνοικοδομήσεως τοῦ ναοῦ, ἐὰν ἐπ' αὐτοῦ ἐπεγράφετο τὸ ἑαυτοῦ ὄνομα. Εὐσχήμως ἀπεκρούσθη ἡ βασιλικὴ προσφορά, εἰπόντος τινὸς Ἐφεσίου, ὅτι οὐ πρέπει θεῷ θεοῖς ἀναθήματα κατασκευάζειν. Ἐπέστησεν ὁμοῦς ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῆς οἰκοδομῆς τὸν πολὺν ἀρχιτέκτονα τῶν χρόνων ἐκείνων, τὸν Δεινακράτην καὶ ἀνηροτήθη εἰκὼν αὐτοῦ ἐν τῷ ναῷ ὑπὸ τοῦ Ἀπελλοῦ. Ἀνοικοδομήθη ὁ ναὸς ὑπὸ τῶν Ἐφεσίων αὐτῶν, ὡς λέγεται, **συνενεγκάντων τὸν τῶν γυναικῶν κόσμον καὶ καὶ τὰς ἰδίας οὐσίας**, ἦτο δὲ ὁ δεύτερος οὗτος ναὸς πολλῷ λαμπρότερος τοῦ πρώτου. Ἀπεικονίσματα ἀργυρᾶ ἐν μικρῷ ἐὰν μὴ τοῦ ὄλου ναοῦ τούτου, ἀλλὰ μέρους τινὸς αὐτοῦ, ἐν ᾧ ἔκειτο τὸ ἄγαλμα τῆς θεᾶς, κατεσκευάζοντο καὶ ἐπωλοῦντο εἰς τοὺς προσκυνητὰς ὑπὸ ἰδίων, ὡς φαίνεται, τεχνιτῶν, ἀργυροκόπων ἢ ἀργυροχόων, καὶ τὸ ἔργον τοῦτο, λίαν προσοδofόρον, μετήρχετο Δημήτριός τις καὶ ἄλλοι περὶ αὐτὸν τεχνῖται καὶ ἐργάται, ὅτε ὁ Ἀπόστολος Παῦλος κατὰ τὴν τρίτην αὐτοῦ ἀποστολικὴν περιοδείαν ἐκήρυττε τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ καρποφόρος ἐν Ἐφέσῳ, 200 ὅλα ἔτη πρὸ τῆς τελικῆς καταστροφῆς καὶ συλήσεως ὑπὸ τῶν Γότθων. Ἡ ὁσημέραι αὐξουσα πρόοδος τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος δὲν ἠδύνατο νὰ εἶναι ἀβλαβῆς τῷ Δημητρίῳ καὶ τῇ περὶ αὐτὸν συντεχνίᾳ τῶν ἀργυροχόων, καὶ ὡς μόνον πρόσφορον μέσον πρὸς πρόληψιν τοῦ ἀπειλοῦντος κακοῦ ἐθεωρήθη ἡ σκηνοθεσία ἐξεγερσεώς τινος πρώτον τῶν τεχνιτῶν, ἔπειτα δὲ καὶ ἄλλου πλήθους ὄχλου κατὰ τῶν κηρύκων τοῦ Εὐαγγελίου, λόγῳ μὲν ὑπὲρ τῆς κινδυνευούσης μεγαλειότητος τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος, ἔργῳ δὲ ὑπὲρ τῶν ἰδίων αὐτῶν ὑλικῶν συμφερόντων, τῶν ἀπειλουμένων ὑπὸ τῆς

προόδου τοῦ κηρύγματος. Καὶ ἅμ' ἔπος ἅμ' ἔργον ἐτέθη εἰς κίνησιν ἡ μεγάλη διαδήλωσις, μετὰ συνδήματος μεγάλης ἡ Ἀρτεμῖς Ἐφεσίων, καὶ οὕτω κραυγάζον ἔλαβε τὸ πλῆθος τὴν εἰς τὸ θέατρον ἄγουσαν, συναρπάσαν καθ' ὁδὸν καὶ δύο τῶν ἀκολούθων καὶ συνεργατῶν τοῦ Παύλου, τὸν Γάϊον καὶ τὸν Ἀρίσταρχον. Ἡθέλησεν ὁ Παῦλος νὰ προσδράμῃ καὶ νὰ ὁμιλήσῃ, ἀλλ' οἷτε πιστοὶ καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν σημαινόντων καὶ φίλα φρονούντων αὐτῷ ἀπέτρεψαν αὐτὸν καὶ μόλις συνεκράτησαν. Εἶχον προσδράμει καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, ὡς καλοθεληταί, καὶ συνέτειγαν εἰς τὴν ἐπαύξεισιν τῆς συγχύσεως καὶ ταραχῆς, προβαλόντες τινὰ τῶν ἐξ ἑαυτῶν ὀνόματι Ἀλέξανδρον, ὡς ἐπὶ ἰδίᾳ ἀπολογία καὶ ἐξαγνίσει ἀπὸ τῶν ἐπιφερομένων τῷ Παύλῳ καὶ τοῖς περὶ αὐτὸν αἰτιαμάτων. Ἄλλοι μὲν, διηγεῖται ὁ ἱερὸς ἱστορικὸς, ἄλλο τι ἔκραζον· ἦν γὰρ ἡ Ἐκκλησία συγκεχυμένη, καὶ οἱ πλείους οὐκ ἤδεισαν τίνος ἕνεκεν συνεληλύθησαν. Ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου προεβίβασαν Ἀλέξανδρον, προβαλλόντων αὐτὸν τῶν Ἰουδαίων. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος κατατείνας τὴν χεῖρα ἠθέλην ἀπολογεῖσθαι τῷ δήμῳ. Ἐπιγνόντες δὲ ὅτι Ἰουδαῖός ἐστι, φωνὴ ἐγένετο μία ἐκ πάντων, ὡς ἐπὶ ὥρας δύο κραζόντων· μεγάλη ἡ Ἀρτεμῖς τῶν Ἐφεσίων (αὐτόθι 32—34). Ἡ ὑπὸ ἑνὸς τινος ἐνδιαφερομένου καὶ ὑπὸ ὀλίγων συνενδιαφερομένων τεχνητῶς διενεργηθεῖσα ἐξέγερσις καὶ συνδρομὴ τῶν πολλῶν διελύθη ἀμέσως καὶ ἀπελύθησαν οἱ βία συναπαχθέντες ἀκόλουθοι τοῦ Ἀποστόλου, ὅτε ὁ τῆς πόλεως γραμματεὺς, ἀντιπροσωπεύων τὴν ἀρχὴν, ἐνεφανίσθη καὶ παρέστησε μὲν τὸ ἔκτροπον καὶ ἔκνομον τῶν τοιούτων στασιαστικῶν κινήματων, ὑπέμνησε δὲ τὰς εὐθύνas καὶ τοὺς κινδύνους τῶν ὑποκινήτων τῶν τοιούτων ὄχλων, καὶ μόνον οὐχὶ προεζωγράφησε πρὸ τῶν ὀμμάτων τῶν περὶ τὸν Δημήτριον τεχνιτῶν καὶ ἀργυροκόπων τῆς Ἀρτέμιδος τοὺς ραβδοκόπους τῆς ρωμαϊκῆς ἐξουσίας, τοὺς Ρωμαίους *lictores* καὶ τὰς *lictorias virgas* (αὐτ. 35-41).

Προφανῶς ἀναφέρονται εἰς τὰ τῆς στάσεως ταύτης ὅσα αὐτὸς ὁ Ἀπόστολος ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς δευτέρας πρὸς Κορινθίους αὐτοῦ ἐπιστολῆς (1, 8—9) ἀναφέρει «ὕπερ τῆς θλίψεως ἡμῶν τῆς γενομένης ἡμῖν ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐβαρήθημεν ὑπὲρ δύναμιν, ὥστε ἐξαπορηθῆναι ἡμᾶς καὶ τοῦ ζῆν». Εἶναι δύσκολον νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ἔχει τινὰ σχέσιν πρὸς τὸ αὐτὸ γεγονός ὅ,τι ἐν τῇ πρώτῃ πρὸς τοὺς αὐτοὺς ἐπιστολῇ γράφει, ὅτι ἐθνηριμάχησεν ἐν Ἐφέσῳ (15, 32). Ὁ κίνδυνος οὗτος πάντως εἶναι ἕτερος καὶ πρότερος τοῦ ἀπὸ τῆς στάσεως Δημητρίου τοῦ ἀργυροκόπου τῶν Προάξεων.

ΤΟ ΜΕΝΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΡΕΟΝ

Αἰσθάνεται ἡ «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια» τὴν ἀνάγκην νὰ ἐξομολογηθῇ εἰς τὸν γράψαντα ἐν τῇ «Προόδῳ» τῆς 1 Αὐγούστου τὰ περιεργα ταῦτα. «Ποῖος γράφει τὰ ἀρθρα τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ ποῖος ἔχει τὴν εὐθύνην των; Καὶ τὰ παρακολουθοῦν οἱ Συνοδικοὶ καὶ οἱ Σύμβουλοι; Ἡ μήπως χρειάζεται νὰ ἀρχίσῃ δημοσίᾳ ἐπίκρισις των; Διότι οὐδεὶς θὰ ἀρνηθῇ ὅτι ὅσον εἶναι σεβαστὰ τὰ φρονήματα ἐνὸς ἐκάστου, πολὺ περισσότερο σεβαστὴ πρέπει νὰ εἶναι ἡ πολιτικὴ ἢ διέπουσα μίαν ἀρχήν. Καὶ ὁ ἀρθρογράφος τοῦ Ἐπισήμου ὀργάνου ἔπρεπε νὰ γνωρίσῃ τὸ στοιχειωδέστατον τοῦτο, ὅτι τὴν ἰδίαν του γνώμην δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ φορτώσῃ εἰς τὴν ῥάχην ἄλλων;» Ἐννοεῖται ὅτι πρόκειται περὶ ἐξομολογήσεως ὅχι εἰς τὴν σημασίαν τῆς εὐχαριστίας καὶ δοξολογίας ὅ, ὡς εὐχρηστεῖ ἐν τῇ θείᾳ Γραφῇ, ἀλλ' ὅπως εἴθισται κοινῶς. Ἐπιτραχῆλιον δὲν εἶναι ἀπαραίτητον νὰ φέρῃ ἀνάγκη ὅμως νὰ κρατῇ κομβολόγιον, ἢ μᾶλλον κομβοσχοῖνι, καὶ τοῦτο, διότι φαίνεται ὅξυς εἰς ὄργας, τὸ δὲ κομβοσχοῖνι θεωρεῖται ὡς ἐξορκιστικὸν τῶν ἐπηρεϊῶν τῶν ἀντικειμένων δυνάμεων. Καταλέγουσιν εἰς ταύτας καὶ τὰς ὄργας, καὶ τὰς ὄξυ-

χολίας, ἢ δὲ ἐξομολογήσεις ἐγκλείει πάντοτε καὶ λυπηρὰ, καὶ ἀμαρτήματά τινα, ἔστω καὶ ἀφέσιμα καὶ μὴ πρὸς θάνατον.

Εἶναι γνωσταὶ ἐκ τῆς ἀρχαιότητος τῆς ἡμετέρας δύο ἐπιφανεῖς σχολαὶ φιλοσοφικαί, ἢ λεγομένη τῶν Ἐλεατῶν καὶ ἡ τοῦ Ἡρακλείτου· ἐκείνη μὲν ἀνθίσασα ἐν τῇ Μεγάλῃ λεγομένη Ἑλλάδι, αὕτη δὲ ἐν Ἐφέσῳ ἐν τῇ πόλει τῆς μεγάλης Ἀρτέμιδος. Κατὰ τοὺς Ἐλεάτας κίνησις δὲν ὑπάρχει. Τὸ ὄν διαμένει πάντοτε ἀτρωτον, ἀκίνητον, ἀναύζητον, ἀμείωτον, ἢ δὲ εἰς τὰς αἰσθήσεις ἡμῶν ὑποπίπτουσα κίνησις καὶ μεταβολὴ εἶναι ἀπλῆ ἀπάτη τῶν αἰσθήσεων. Ἦσαν δὲ πάντοτε πρόθυμοι, εἰς μάλιστα ὑπὲρ πάντας τοὺς ἄλλους, εἰς τὸ συζητεῖν καὶ πρόχειροι εἰς τὸ ἀποδεικνύειν τὸ ἔλλογον καὶ μόνον ἀληθές τῆς ἰδίας θέσεως δι' ἐπιχειρημάτων διαλεκτικῶν καὶ συλλογιστικῶν, κατὰ τὴν γνώμην αὐτῶν, ἰσχυροτέρων καὶ αὐτῶν τῶν μαθηματικῶν. Ὁ Ἡρακλείτος ἦτο ὁ ἀντίπους αὐτῶν. Ἦρνεῖτο ὅμως εἰς τὸ ὄν πᾶσαν μονιμότητα, στάσιν καὶ ἡρεμίαν, καὶ ὡς μόνον αὐτοῦ προσὸν παρεδέχετο τὸ αἰεὶ ρεεῖν, τὸ αἰεὶ κινεῖσθαι καὶ τρέπεσθαι καὶ ἀλλοιοῦσθαι, καὶ μηδέποτε κατὰ ταῦτό μένειν. Ὁ Πλάτων, καὶ οὗτος ἐκ τῶν ἡμετέρων, ἠθέλησε νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ τῶν δύο ἀντιθέτων θέσεων, ὅχι ὅμως οὕτως, ὅτι ἐν καὶ τὸ αὐτὸ ἔχει καὶ τὸ κινεῖσθαι καὶ τὸ ἀκίνητεῖν, ἀλλ' οὕτως, ὅτι ὑπάρχουσι τὰ αἰεὶ κινούμενα καὶ ρέοντα, ὑπάρχουσι δὲ καὶ τὰ αἰεὶ ἀναλλοιώτα καὶ ἀμετάστατα. Ἐκεῖνα εἶναι τὰ αἰσθητὰ, τὰ καὶ ἀτελέστερα, ταῦτα δὲ εἶναι τὰ εἶδη ἢ αἰδέααι, τὰ καὶ τελειότερα, ἢ μᾶλλον τὰ τέλεια, τὰ καὶ ἀποτελοῦντα τὴν ἀληθῆ οὐσίαν καὶ τὴν ζῶσαν καὶ κινουσαν καὶ ζωοῦσαν δύναμιν πάντων τῶν ἐν τῷ παντὶ ἐπὶ μέρος ὑπαρχόντων καὶ ἐν ἀδιακόπῳ γενέσει καὶ ἀλλοιώσει καὶ φθορᾷ διατελούντων. Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ὡς τοιαύτη ἔσχεν ἔκπαλαι καὶ ἔχει ἔτι καὶ δὲν δύναται νὰ μὴ ἔχη τὴν ἀξίωσιν ὅτι ἀνήκει εἰς τὰ ἰδεώδη καὶ τέλεια, τὰ αἰεὶ κατὰ ταῦτά μένοντα, οὐχὶ δὲ εἰς τὰ φθειρόμενα καὶ ἄλλοτε ἄλλως ἔχοντα. Τὴν αὐτὴν ἀξίωσιν ἔχουσι καὶ τὰ πατροπαράδοτα διδάγματα καὶ σπουδάσματα καὶ θέσμια θεμελιώδη καὶ αὐτῆς τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ

Ἐκκλησίας καὶ αὐτοῦ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ὡς ἐν κόσμῳ ζῶσα καὶ ἐμπολιτευομένη ἔχει καὶ ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία τὰς ἀτελείας αὐτῆς, τὰ ἐν ἀλλοιώσει καὶ μεταβολῇ διατελοῦντα. Ἐκ τούτων εἶναι καὶ οἱ ἐκάστοτε τὴν διοίκησιν αὐτῆς ἐγχειριζόμενοι, οἱ τε ἀπὸ τοῦ κλήρου καὶ οἱ ἀπὸ τῶν λαϊκῶν παραλαμβανόμενοι ὡς συναντιλήπτορες εἰς σημεῖά τινα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ βίου. Οἱ πρῶτοι προπαρασκευάζονται εἰς τοῦτο, διδασκόμενοι τὰ ἰδεώδη μελήματα καὶ σπουδάσματα καὶ συμφέροντα ἧς προΐστανται πνευματικῆς κοινωνίας. Ἀλλ' ὡς ἄνθρωποι δὲν εὐρίσκονται πάντοτε ὑπεράνω τῶν ἐπιρριῶν τοῦ περιβάλλοντος τοῦ ἀειρέοντος, ἀλλ' εἶναι δυνατόν ἄλλοτε ἄλλοτε νὰ ἐπιλανθάνηται τῶν ἰδεωδῶν ἀπαιτήσεων τῆς ἰδίας κλήσεως καὶ ἀποστολῆς. Ἡ τούτων ὑπόδειξις ἢ ὑπόμνησις εἰς τοὺς τυχόν ἀγνοοῦντας ἢ ἐπιλανθανομένους, ἢ ἐν ταύταις ἐνίσχυσις τῶν τυχόν κλονουμένων, ἢ συναντίληψις αὐτοῖς ἐν τῷ ἀγῶνι ὑπὲρ τῶν ὀθενδῆποτε καὶ ὀπωσδῆποτε ἀπειλουμένων τυχόν σκοπῶν καὶ συμφερόντων τῆς Ἐκκλησίας, ἢ διάγνωσις καὶ διαστολὴ τῶν πνευμάτων, τῶν ἐκκλησιαστικῶς δοκίμων ἀπὸ τῶν ἄλλως ἐχόντων, ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἀποτελοῦσι τὸ ἔργον καὶ τὸ πρόγραμμα τοῦ Ἐπισήμου ὄργανου τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου, οὐχὶ δὲ τὸ ἐκάστοτε σφυγμομετρεῖν καὶ στηθοκοπεῖν τὰ ἀρέσκοντα τοῖς ἔνδον ἢ ἐκτὸς, οὖσιν ἢ νομιζομένοις ἰσχυροῖς τῆς ἡμέρας. Πολὺ περισσότερον ἰσχύουσι ταῦτα περὶ τῶν ἀπὸ λαϊκῶν ἐν ιδιότητι συμβούλων προσλαμβανομένων εἰς συναντίληψιν ἐν τῇ ἐργασίᾳ τῆς κοινῆς, αὐτῶν μὲν ὡς τὰ πολλὰ ἀδαῶς ἐχόντων πρὸς τὴν ἰδέαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοὺς πνευματικούς αὐτῆς σκοπούς, περιβομβουμένους δὲ καθ' ἐκάστην τὰ ὧτα ὑπὸ αὐτοκλήτων εἰσηγητῶν καὶ αὐτῶν σχεδίων ὑποβολέων, τὴν μὲν γνησίως θρησκευτικὴν, ἠθικὴν καὶ κοινωνικὴν τῆς Ἐκκλησίας ἀποστολὴν οὐδ' ἐν Καρδὸς μοίρα τιθεμένων, ζητούντων δὲ εἴτε νὰ κατασπάσῃ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ εἰς κονίστραν προστριβῶν ἢ καὶ διαπληκτισμῶν ὑπὲρ τούτου ἢ ὑπὲρ ἐκείνου τοῦ πολιτικοῦ κόμματος, εἴτε νὰ μεταμορφώσῃ αὐτὴν εἰς καθίδρυμα ὑψηλῆς πολιτικῆς ἢ εἰς κέντρον καὶ σταθμὸν ὑψηλῶν

προσβειῶν καὶ παραπροσβειῶν, στελλομένων δεξιὰ καὶ ἀριστερά. Τὸ ἐξ ἀγνοῦ ἐνδιαφέροντος ὑπὲρ τῆς εὐταξίας καὶ εὐκοσμίας τῶν ἐκκλησιαστικῶν κρίνειν καὶ ἐλέγχειν μετὰ ἀπαθείας καὶ ἀμεροληψίας τοὺς τυχόν χωλαίνοντας ἐκ τῶν ἐμπειστευμένων τὴν διαχείρισιν αὐτῶν εἶναι καὶ δικαίωμα καὶ καθῆκον παντὸς ἀνήκοντος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ὡς γνησίου αὐτῆς μέλους· ἀλλ' εἶναι πλεον τι ἢ ἀπλοῦν τοῦρεθ, τὸ ὑποδύεσθαι μὲν ἐκάστοτε τὸ ἀνάστημα καὶ ἀναλαμβάνειν τὸ ἀξίωμα καὶ τὸ ὕψος τῶν Λαϊάμα τίς οἶδε τίνων Πλανητῶν, καταπέμπειν δὲ μύδρους διαπύρους κατακρίσεων καὶ ἐπιτιμήσεων κατὰ πάντων ὁμοῦ καὶ ἐκάστῳ ἰδίᾳ ἐκ τῶν μὴ θεόντων ὀπισθεν τῆς σημαίας αὐτῶν, καὶ ταῦτα πάντα μετὰ τῆς ἀξιώσεως, αὐτοὶ μόνοι νὰ ἀποφαίνωνται, αὐτοὶ μόνοι νὰ ὀμιλῶσι καὶ αὐτοὶ μόνοι νὰ φωτίζωσι τὸ ὀμογενὲς καὶ ὀμόδοξον δημόσιον διὰ τῶν ἰδίων αὐτῶν σπινθηρισμῶν, νὰ μὴ ἔχη δὲ τὸ ἐπίσημον ἄμα καὶ ὑπεύθυνον ὄργανον τῆς ἐπισήμου καὶ ὑπευθύνου ἄμα ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς τὸ δικαίωμα νὰ διαφωνῇ πρὸς αὐτοὺς ὅπως ἢ ἐν μέρει καὶ ἄνευ τῆς ἐκείνων ἀδείας καὶ ἐγκρίσεως νὰ ἀπευθύνῃ πρὸς τοὺς πιστοὺς λόγους παραινέσεως, νὰ καταστήσῃ αὐτοὺς προσεκτικούς εἰς τοὺς κινδύνους, τοὺς ἐνδεχομένους προκῦψαι ἀπὸ τῶν κηρυγμάτων ἢ εἰσηγήσεων ἐκείνων, ἵνα μὴ παραπλανηθῶσιν ὑπ' ἐκείνων ἐν ταῖς σκέψεσιν αὐτῶν καὶ ἐνεργείαις, καὶ παρασυρόμενοι εἰς ἔκνομα καὶ ἔκτροπα περιέλθωσιν ἔπειτα εἰς τὴν θέσιν νὰ ἀπευθύνωσιν αὐτοὶ πρὸς ἑαυτοὺς τὰ γνωστὰ ἐκεῖνα· «Ἐπίσκοπε τοῦ Δαμαλά, χωρὶς γνῶσι καὶ χωρὶς μυαλά». Εἶναι διδακτικὰ τὰ τῆς Ρωσίας εἰς τοὺς θέλοντας νὰ διδαχθῶσι.

Δὲν ἀκούει διὰ πρώτην φοράν ἢ «Ἐκκλησι. Ἀλήθεια» τὴν τοιαύτην ἀξίωσιν, νὰ γίνῃ ἀπλῶ ἡχῶ τῆς κρατούσης τῶν Πατριαρχείων πολιτικῆς, ὅπως αὕτη νοεῖται ἀπὸ τινος ὑπὸ τινῶν κύκλων. Ἀλλ' ἐδηλώθη αὐτοῖς ἀρμολίως, ὅτι τὸ φύλλον δὲν εἶναι κοινόν τι δημοσιογραφικὸν ὄργανον, ὅτι ἔχει ἰδιαίτερον χαρακτῆρα, ὅτι εἶναι μὲν ὄργανον ὑπηρετικὸν τῆς Μ. Ἐκκλησίας, ἀλλ' ὑπηρετικὸν μόνον τῆς ἰδεώδους πολιτικῆς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τῶν δὲ κατὰ ταῦτα μενόντων σκοπῶν αὐτοῦ καὶ συμφερόντων.

Καὶ ἀνεπτύχθη ἤδη πολλάκις ἡ ἀποψις αὐτῆ ἐν αὐτῷ τῷ φύλλῳ ἐν ἐπὶ τούτῳ ἄρθροισι κατὰ τῶν ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε μεταφερόντων καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τὰ ἐν τῇ θύραθεν πολιτικῇ διοικήσει ἐξαιρόμενα νῦν περὶ τοῦ κυριάρχου λαοῦ καὶ τῆς κυριάρχου λαϊκῆς θελήσεως. Ἐτονίσθη ἐπανειλημμένως ἐν τῷ φύλλῳ τούτῳ ὅτι ἴδιον τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τῆς κλήσεως αὐτοῦ ἀξίου ποιμένος εἶναι τὸ ἄγειν τὸ ποίμνιον αὐτοῦ οὐχὶ δὲ τὸ ἄγεσθαι ὑπ' αὐτοῦ· ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἔχει μὲν σκοπὸν τὸ καλὸν τῶν πιστῶν, ἀλλὰ δὲν ἀνάγει τὴν ἀρχὴν αὐτῆς εἰς τὸν κυριάρχον λαὸν καὶ εἰς τὴν κυριάρχον θέλησιν τοῦ λαοῦ, ἀλλ' εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ· ὅτι ἀπὸ πειθαρχεῖν Θεῷ μᾶλλον ἢ τοῖς ἀνθρώποις» εἶναι ὁ στοιχειωδέστατος νόμος καὶ κανὼν τοῦ βίου καὶ τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας ὡς τε ποιμαίνουσας καὶ ὡς ποιμαίνουσας· ὅτι οὐδεὶς, ἂν τε ποιμὴν, ἂν τε ποιμαίνόμενος, εἶναι ἀξίος τῆς κλήσεως αὐτοῦ τῆς χριστιανικῆς, ἐὰν νόμον καὶ κανόνα τοῦ ἰδίου βίου καὶ τῆς ἰδίας πολιτείας ἔχη τὸ προκρίνειν τὰ ἀνθρώπινα τοῦ θείου θελήματος. Δὲν ἀποκλείεται, ἐπιβάλλεται μάλιστα τὰ λογικὰ πρόβια νὰ παραπονῶνται κατὰ τῶν ἰδίων ποιμένων, τῶν ἀθετούντων τὸν νόμον ἐκεῖνον, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ὡς τε ἀφετηρίαν καὶ ὡς βάσιν καὶ ὡς ἐνεργείας τρόπον πρέπει νὰ ἔχη τὸν αὐτὸν νόμον, τὸ πειθαρχεῖν τῷ Θεῷ πρὸ τῶν ἄλλων πάντων. Τοιαύτας ἔσχε καὶ ἔχει ἀρχὰς ἡ «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια», οὐδὲ δύναται νὰ ἀπαρνηθῇ αὐτὰς χωρὶς νὰ διαψεύσῃ τὴν ἰδίαν κλήσιν. Εἶναι δι' αὐτὴν ὡς nulles et non avenues αἱ περιέργοι ἐκεῖναι ἐπιτιμήσεις ἢ ἀπειλαί, καὶ ἐὰν ἔτι ὑποτεθῇ ὅτι προέρχονται ὄχι ἐξ ἑνὸς ἢ δύο, ἀλλ' ἐκ χιλιάκις καὶ μυριάκις δύο.

Ἐν ἔτι θὰ προσθέσῃ ἡ «Ἐκκλησ. Ἀλήθεια» καὶ θὰ τελειώσῃ τὴν ἐξομολόγησιν αὐτῆς. Τὸ ἄρθρον αὐτῆς ἐκεῖνο δὲν ἀνέγνωσαν καλῶς οἱ περὶ τὴν «Πρόοδον». Δὲν ἔχει τὴν συνήθειαν ἡ «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια» νὰ φορτώνῃ τὴν ἰδίαν γνώμην εἰς τὴν ράχην τῶν ἄλλων. Λέγει παρηγοῖα καὶ ἀπεριφράστως καὶ ὑπὸ τὴν ἰδίαν εὐθύνην τὴν ἰδίαν ἐαυτῆς γνώμην, πρὸς ἐκείνους, οἵτινες οὐ μόνον διὰ τοῦ καλάμου, ἀλλὰ καὶ δι' ἐκβιαστικῶν μέσων ἐννοοῦσι τὰ ἐαυτοῖς

δοκοῦντα νὰ ἐπιβάλλωσιν εἰς τὴν ὑπεύθυνον ράχην τῶν ἄλλων, αὐτοὶ μένοντες ἐκτὸς καὶ ὑπεράνω πάσης εὐθύνης. Διάφορον ἔλαχε κληρὸν ἡ «Ἐκκλησιαστ. Ἀλήθεια». Θεωρεῖ ἐαυτὴν ὑπεύθυνον, ὄχι μόνον ὅταν λέγῃ τὰ μὴ καθήκοντα, ἀλλὰ καὶ ὅταν δὲν λέγῃ τὰ καθήκοντα. Δὲν θροοῦσιν αὐτὴν ἀπειλαί καὶ ἐπιτιμήσεις ἐκ τοῦ γένους καὶ ἐκ τοῦ εἶδους τῶν προνομιασθεισῶν, πτοοῦσιν αὐτὴν οἱ τοῦ Θεοῦ λόγοι πρὸς τὸν παλαιὸν προφήτην, ὡς ἔχοντες ἐφαρμογὴν καὶ πρὸς αὐτήν. «Υἱὲ ἀνθρώπου, σκοπὸν δέδωκά σε τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ, καὶ ἀκούσῃ ἐκ στόματός μου λόγον, καὶ διαπειλήσῃ αὐτοῖς παρ' ἐμοῦ· ἐν τῷ λέγειν με τῷ ἀνόμῳ, θανάτῳ θανατωθήσῃ, καὶ οὐ διεστειλῶ αὐτῷ... ἀποστρέψαι ἀπὸ τῶν ὁδῶν αὐτοῦ, τοῦ ζῆσαι αὐτὸν, ὁ ἀνομος ἐκεῖνος τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ ἀποθανεῖται, καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρός σου ζητήσω. Καὶ σὺ ἐὰν διαστείλῃ τῷ ἀνόμῳ, καὶ μὴ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ... ὁ ἀνομος ἐκεῖνος ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ ἀποθανεῖται, καὶ σὺ τὴν ψυχὴν σου ρύσῃ» (Ἰεζεκ. 3, 17—19).

Ἐχει δι' ἐλπίδος ἡ «Ἐκκλησιαστ. Ἀλήθεια» ὅτι δὲν θὰ τῇ δοθῇ ἀφορμὴ νέας ἐξομολογήσεως. Τότε ὡς εἰκὸς θὰ λάβῃ αὐτὴ τὴν θέσιν τοῦ ἐξομολογητοῦ, καὶ ἴσως χωρὶς νὰ κρατῇ κομποσχοῖνι.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Φέρεται εἰς γνῶσιν τῶν ἐνδιαφερομένων ὅτι ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος ἐνέκρινεν, ὅπως τοῦ λοιποῦ τότε καὶ μόνον πρωτοκολλᾶται ὑπόθεσις μέλλουσα νὰ ἐκδικασθῇ κατ' ἔφεσιν ἐνώπιον Αὐτῆς, ἐφ' ὅσον ὁ ἐκκαλῶν ἐπισυνάπτει πρὸς τοῖς ἄλλοις ὑπὸ τῶν Πατριαρχικῶν Δικονομικῶν Ὁδηγιῶν ὀριζομένοις ἐγγράφοις καὶ τὴν ἐκκαλουμένην ἀπόφασιν.

Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Ἱ. Συνόδου

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Βασιλέως Πέτρου Α'.— Ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς Α. Μ. τοῦ ἀειμνήστου βασιλέως τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων Πέτρου τοῦ Α' καὶ τῇ ἀναρρήσει τοῦ νέου βασιλέως Ἀλεξάνδρου, ἀποφάσει τῆς Ἱ. Συνόδου ἀπεστάλη τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα:

Α. Μεγαλειότητα τὸν Βασιλέα τῶν Σέρβων,
Κροατῶν καὶ Σλοβένων Ἀλέξανδρον
Βελιγράδιον

Ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία βαθέως συγκεκινημένη ἐπὶ τῷ πλήξαντι τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα καὶ τὸν λαὸν Αὐτῆς πένθει, ἐκφράζει Αὐτῇ τὰ ἔνθεσμα αὐτῆς συλλυπητήρια μετὰ τῆς διαβεβαιώσεως ὅτι θέλει πάντοτε εὐλογῆ τὴν μνήμην τοῦ ἐκλιπόντος σεβαστοῦ μονάρχου, ἀφωσιωμένου δὲ καὶ ἀγαπητοῦ Αὐτῆς υἱοῦ.

Ἐπὶ τῇ αὐτῇ εὐκαιρίᾳ ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἐπικαλεῖται ἐπὶ τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Ὑψίστου ἐπευχόμενης ἅμα Αὐτῇ πᾶσαν εὐτυχίαν, τῆς ὁποίας ἤδη ἀνεδείχθη ἀξία διὰ τὴν ἔνδοξον Αὐτῆς συμμετοχὴν ἐν τῇ ἀποκαταστάσει τοῦ λαοῦ Αὐτῆς εἰς τὸ παρελθόν του μεγαλεῖον.

Ὁ Τοποτηρητῆς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου
Μητροπολίτης Καισαρείας ΝΙΚΟΛΑΟΣ

—Παρόμοιον συλλυπητήριον τηλεγράφημα ἀπεστάλη καὶ πρὸς τὸν ἔξοχ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως κ. Πάσιτς.

Ἀπεφασίσθη ὅπως τελεσθῆ ἐπίσημον συνοδικὸν μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀειμνήστου βασιλέως ἐν ἡμέρᾳ ὁρισθησομένη ἀπὸ κοινου μετὰ τοῦ Ὑπάτου Ἀρμοστοῦ τῆς Σερβίας.

—Εἰς τὸ τελεσθὲν κατὰ τὴν παρελθοῦσαν Τρίτην ἐν τῷ ἐν Παγκαλίῳ Ρωσικῷ ναῶ μνημόσυνον, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ἔξοχ. Ὑπάτου Ἀρμοστοῦ τῆς Σερβίας κ. Σάποβιτς, παρέστη ὁ Σεβασμ. Τοποτηρητῆς καὶ διεβίβασε τὰ συλλυπητήρια τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐπίσημοι ἐπισκέψεις.— Τὴν παρελθοῦσαν Δευτέραν ὁ Σεβ. Τοποτηρητῆς ἐπεσκέφθη τὸν ἔξοχ. Ὑπάτον Ἀρμοστὴν τῆς Ἑλλάδος κ. Ν. Βότσην καὶ εἶτα τὸν ἔξοχ. Ἀρχηγὸν τῆς Ἑλλην. Στρατιωτικῆς Ἀποστολῆς κ. Ι. Κούτσην συνομιλήσας μετ' αὐτῶν ἐφ' ἱκανόν.

— Τὸν Σεβ. Τοποτηρητὴν ἐπεσκέφθη καὶ ἀπεχαιρέτησεν ὁ ἐν τῇ πόλει ἡμῶν ἀπὸ τινος διατρίβων ἐντιμολ. Ἀρχων Νομοφύλαξ τῆς Μ. Ἐκκλησίας κ. Δρ. Δημητρέσκου, καθηγητῆς ἐν τῇ θεολ. Σχολῇ τοῦ Ρωμανικοῦ Πανεπιστημίου. Τὸν κ. Δημητρέσκου ἀναχωροῦντα ἐχαιρέτισεν ἐν τῷ ἀτμοπλοίῳ ἀπὸ μέρους τοῦ Σεβ. Τοποτηρητοῦ ὁ Δευτερεύων κ. Δωρόθεος.

Ἀδελφικὴ συναντίληψις.— Ἀποφάσει τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, ὁ Σεβ. τοποτηρητῆς τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας ἐπεσκέφθη τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα τὸ Ἀρμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ τὴν Ἀρχιεραββινεῖαν καὶ ἐξέφρασε τὴν συμπάθειαν τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ συμφορᾷ, ἣν ὑπέστησαν οἱ Ἀρμένιοι καὶ Ἰσραηλίται Χρυσουπόλεως συνεπείᾳ τῆς τελευταίας πυρκαϊᾶς, προσενεγκῶν ἀπὸ μέρους τοῦ Οἴκουμ. Πατριαρχείου διὰ μὲν τοὺς πρώτους τριακοσίας λίρας, διὰ δὲ τοὺς δευτέρους ἑκατόν. Ἡ χρηματικὴ αὕτη προσφορὰ ὑπὲρ τῶν θυμάτων τῆς μεγάλης πυρκαϊᾶς εὐγνωμόνως ἐγένετο ἀποδεκτὴ παρ' ἀμφοτέρων τῶν μερῶν. Ἀντιπρόσωποι δὲ τοῦ τε Ἀρμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Ἀρχιεραββινεῖας ἐπισκεφθέντες τὸν Σεβ. Τοποτηρητὴν ἠὺχαρίστησαν αὐτῷ διὰ τὸ ἐπιδειχθὲν ἀδελφικὸν ἐνδιαφέρον.

Κίνησις ἀρχιερέων.— Ἀνεχώρησεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ μετ' ὀλιγοχρόνιον ἐνταῦθα διαμονὴν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δράμας κ. Ἀγαθάγγελος.

Ἐγκύκλιον σημείωμα.— Δι' ἐγκυκλίου σημειώματος συνεστήθη τοῖς ἀγίοις ἀρχιερεῦσι τῶν ἀπελευθερωθεισῶν ἐπαρχιῶν, ὅπως ἐπισπεύσωσι καὶ ὑποβάλωσι τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐμπεριστατωμένας καὶ ἀκριβεῖς ἐκθέσεις περὶ τῶν δεινοπαθημάτων, τὰ ὁποῖα μία ἑκάστη κοινότης αὐτῶν ὑπέστη ἀπὸ μέρους τῶν Κεμαλικῶν.

ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΠΕΡΙΣΤΕΡΑΣ ΜΕΛΕΤΙΟΣ

Τηλεγραφικῶς ἀνηγγέλθη τῇ Ἐκκλησίᾳ ὁ θάνατος τοῦ τιτουλαρίου Ἐπισκόπου Περιστερᾶς Κυροῦ Μελετίου. Ὁ ἀειμνήστος Ἱεράρχης ἀπέχων τῆς ἐνεργοῦ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ὑπηρεσίας, ἀφωσιώθη μετὰ πολλοῦ ζήλου εἰς τὴν διεύθυνσιν καὶ διοργάνωσιν τῆς παρὰ τὰ Ἰωάννινα ἱερατικῆς Σχολῆς, ὑπὲρ ἧς ἀόκνως ἐργάσθη μέχρι τῆς ἐν προβεβηκυῖα ἡλικίᾳ τελευτῆς αὐτοῦ.

Αἰώνια ἡ μνήμη αὐτοῦ.

Συνέχεια ἐκ τοῦ Ζ' Καταλόγου

Συνδρομητῶν Ἐπιτροπῆς Ἑλεῶν.

Ἐτησίως: Τὰ ναυπηγεῖα Στένης 25 λίρ.— Λεων. Μπαρκούλης 20 λ.—Λεων. Σαρίδης, Ἀδελφοὶ Ἰωαννίδου καὶ Κ. Δουβρένης ἀνά 10 λ.— Ἀβαρόπουλος καὶ Σα 7 λ.—Γ. Σταυρίδης, Harold Ashover. Προκ. Ἀντωνιάδης, Ἀλ. Βατμανίδης, Α. Παντζαλῆς καὶ Υἱοί, Ν. Καρακάς, Ἰωάν. Πλ. Ἰωαννίδης, Χ. Β. Ἀντωνιάδης, Ἰωάν. Ἀθανασιάδης, Ἀδελφοὶ Ὀγουρλόγλου, Μιχ. Παπαδόπουλος, Δημοσθ. Κουτσίδης καὶ Υἱοί, Λαμπρίδης, Δημ. Σπύρου, Περ. Ἀνδρειάδης, Ἀλ. Πολιτόπουλος, Γ. Τσακίρης, Κόκκινος καὶ Καρακώστας, Συμεὼν Παντελίδης, Β. Τουρσουνίδης, Κηλήτσογλου-Τσαούσογλου καὶ Σα, Ἀδελφ. Ὑψηλάνται, Α. Ἀρτεμιάδης καὶ Σα, Τ. Μ. Ἀλεξιάδης καὶ Σα, Α. Ἀποστολίδης, Φίλ. Γουλιανίτης, Σωτ. Σπυριδωνος, Ἀδελφοὶ Καλαντῆ, Ἀδελφοὶ Ἀσπρίδαι, Δ. Ἀγγελίδης καὶ Υἱοί, Σωκρ. Θ. Κοσμίδης, Ἀδελφοὶ Κωνσταντᾶρα, Δζῆμος καὶ Κατσούδης, Γεδεὼν Κουρτέσης, Ν. Καρόπουλος, Λαγούτης καὶ Μπογδάνος, Μιχ. Κ. Κόρογλου, Ἰωάν. Παπᾶς καὶ Σα, Σταῦρος Π. Πιγγόπουλος, Ἀν. Ι. Καῖρακτίδης, Ἡλίας Ξανθόπουλος, Ἀδελφοὶ Ράκα, Κουτσουράδης καὶ Κωσταρίδης, Κ. Γεωργαλάκης, Ι. Φαμπιάτος, Π. Α. Καλλίνικος, Σπ. Σπαθάρης, Α. Ε. Τουλιάδης, Δ. Κ. Μαρᾶσογλου, Καγκέλλης καὶ Δόντης, Α. Νταμαδιάν, Θ. Γ. Φωστηρόπουλος, Μ. Νόϊος, Ι. Ἀλευρόπουλος, Βασιλάκης Παπαδόπουλος, Θωμᾶς Σενίογλου καὶ Σα, Περ. Ἀγγελίδης, Ἐμμανουηλίδης καὶ Σα, Ἰωάν. Β. Δέροβος, Π. Προδρομίδης καὶ Σα, Ι. Παυλόπουλος, καὶ Α. Γ. Κυριακόπουλος καὶ Σα ἀνά 500 γρ.

(ἀκολουθεῖ)

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ἄρ. Πρωτ. 5204

(Διατακτικὸν τῆς ὑπ' αὐξ. ἀριθ. 96 καὶ ἡμερομην. 5 Ἰουλίου 1921 ἀποφάσεως τοῦ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου ἐπὶ τῆς περὶ διαζεύξεως ἐρήμην δίκης Ἡλία Καρακιόζογλου ἢ Τελλῆ κατὰ Μελάνης ἢ Εὐανθίας ἢ Η. Καρακιόζογλου ἢ Τελλῆ, τὸ γένος ΧατζηἸωάννου)

Διὰ ταῦτα

Ἰδὸν καὶ τὰ ἄρθρα 77, 79, 155, 156, 201 καὶ 207 τῶν Παλτικῶν Δικονομικῶν Ὁδηγιῶν,

Δικάζον ἐρήμην τῆς ἐναγομένης καὶ ἀποφασίζον παμψηφεί,

Δέχεται τὴν ὑπὸ κρίσιν ὑπ' ἀριθ. Πρωτ. 3060 καὶ ἡμερομην. 5 Μαΐου 1921 περὶ διαζεύξεως ἀγωγήν τοῦ Ἡλία Καρακιόζογλου ἢ Τελλῆ, κατὰ Εὐανθίας ἢ Μελάνης ἢ Ηλίου Καρακιόζογλου ἢ Τελλῆ, τὸ γένος ΧατζηἸωάννου, ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύττει διαλυτέον τὸν μεταξὺ τῶν διαδίκων ὑφιστάμενον γάμον ἐξ ὑπαιτιότητος τῆς ἐναγομένης,

Ὅρίζει ἵνα ἀντίγραφα τοῦ παρόντος Διατακτικοῦ δημοσιευθῶσι εἰς τρεῖς κατὰ συνέχειαν ἀριθμοὺς τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» καὶ «Προόδου»,

Καὶ καταδικάζει τὴν ἐναγομένην ὡς τε ἠττηθεῖσαν καὶ ὡς ἐρημοδικήσασαν ἐν τῇ δίκῃ εἰς τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικηγράφων ἀνιόντα εἰς Γρ. ἑπτακόσια ἐννεήκοντα ἕξ (ἀρ. 796) προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθήμερόν.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 2 Αὐγούστου 1921.

Ὁ Πρόεδρος

(ὑπογρ.) Ὁ Φιλιππουπόλεως Βενιαμίν

3

Ὁ Α' Γραμματεὺς

Ἀρμόδ. Δ. Χαμουδόπουλος

Ἄριθ. Πρωτ. 172

(Διατακτικὸν τῆς ὑπ' αὐξ. ἀριθ. 229 καὶ ἡμερομην. 14 Δεκεμβρίου 1920 ἀποφάσεως τοῦ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου ἐπὶ τῆς περὶ διαζεύξεως ἐρήμην δίκης μεταξὺ τῆς Αἰκατερίνης Γ. Ἀναστασιάδου, τὸ γένος Ἡλιάδου καὶ τοῦ Γεωργίου Ἀναστασιάδου)

Διὰ ταῦτα

Ἰδὸν καὶ τὰ ἄρθ. 77, 79, 155, 156, 201, καὶ 207 τῶν Πατριαρχικῶν Δικονομικῶν Ὁδηγιῶν,

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεί,

Δέχεται τὴν ὑπὸ κρίσιν ὑπ' ἀριθ. Πρωτ. 6153 καὶ ἡμερομην. 7 Αὐγούστου 1920 ἀγωγήν τῆς Αἰκατερίνης Ἀναστασιάδου, τὸ γένος Ἡλιάδου, κατὰ Γεωργίου Ἀναστασιάδου, ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύττει διαλυτέον τὸν μεταξὺ τῶν διαδίκων ὑφιστάμενον γάμον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου,

Διατάσσει τὴν δημοσίευσιν τοῦ Διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως εἰς τρεῖς κατὰ συνέχειαν ἀριθ. διὰ τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Προόδου», καὶ

Καταδικάζει τὸν ἐναγομένον, ὡς τε ἐρημοδικήσαντα καὶ ὡς ἠττηθέντα ἐν τῇ δίκῃ, τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικηγράφων ἀνιόντα εἰς γρῶσια ἑπτακόσια τεσσαράκοντα ἕξ (ἀρ. 746) προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθήμερόν.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 28 Δεκεμβρίου 1920.

Ὁ Πρόεδρος

(ὑπογρ.) Ὁ Φιλιππουπόλεως Βενιαμίν

3

Ὁ Α' Γραμματεὺς

Ἀρμόδ. Δ. Χαμουδόπουλος

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ
I. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΡΑΙΔΕΣΤΟΥ

Ἀριθ. Πρωτ. 362

ΚΛΗΣΙΣ

Ὁ Βασίλειος Βασιλειάδης, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανὸς, κάτοικος Κωνσταντινουπόλεως, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, καλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Τρίτην καὶ ὥραν 10 π. μ. μετὰ παρέλευσιν δέκα πέντε (15) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας κλήσεως ἐμφανισθῆ εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διορισμένου, πρὸ τοῦ ἐν Ραιδεστῷ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ συζύγου Ὁλγας Σακελαρίδου, χριστιανῆς ὀρθοδόχου, ὑπηκόου ἑλληνίδος, κατοίκου Ραιδεστοῦ τῆς συνοικίας Πα' Νεοφύτου ἐπὶ διαλύσει γάμου. Ἄλλως ἢ κατ' αὐτοῦ ἀγωγή ἐκδικασθήσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήσεται εἰς τρεῖς κατὰ συνέχειαν ἀριθμοὺς διὰ τῆς ἐν Κων]πόλει ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας».

Ἐν Ραιδεστῷ, τῇ 11 Ἰουλίου 1921.

Ὁ Πρόεδρος

(ὑπογρ.) Ὁ Ἡρακλείας Γρηγόριος

Ὁ Γραμματεὺς

Κωνσταντῖνος Ἀλεξίου

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

ΚΛΗΣΙΣ

Ὁ Νικόλαος Σκαρλάτος, λεπτουργὸς, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανὸς, τέως κάτοικος Βλάχκας (Κων]πόλεως), νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, καλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέρα καὶ ὥραν 9 π. μ. μετὰ παρέλευσιν ἑννεήκοντα καὶ μιᾶς (91) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας κλήσεως, ἐμφανισθῆ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διορισμένου πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ Δικαστηρίου. ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ συζύγου Θωμαῆς Ν. Σκαρλάτου, τὸ γένος Ἀποστόλου Μακρογιάννη, χριστιανῆς ὀρθοδόξου, ὑπηκόου ὀθωμανῆς καὶ κατοίκου Βλάχκας (Κων]πόλεως), ἐπὶ διαζεύξει. Ἄλλως ἢ κατ' αὐτοῦ ἀγωγή ἐκδικασθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται εἰς τρεῖς κατὰ

συνέχειαν ἀριθ. τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Πατρίδος».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 9 Ἰουνίου 1921.

Ὁ Πρόεδρος

3

(ὑπογρ.) Ὁ Φιλιππουπόλεως Βενιαμῖν

Ὁ Α' Γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ἀριθ. Πρωτ. 5238

(Διατακτικὸν τῆς ὑπ' αὐξ. ἀριθ. 92 καὶ ἡμερομην. 28 Ἰουλίου 1921 τοῦ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ἐπὶ τῆς περὶ διαζεύξεως ἐρήμην δίκης Βασιλείου Σακατίδου κατὰ Παναγιώτας Β. Σακατίδου, τὸ γένος Χατζηρήγα),

Δ ε ἄ τ α ὕ τ α

Ἰδὸν καὶ τὰ ἄρθρα 77, 79, 155, 156, 201 καὶ 207 τῶν Δικ. Ὁδηγιῶν,

Δικάζον ἐρήμην τῆς ἐναγομένης καὶ ἀποφασίζον παμψηφεί,

Δέχεται τὴν ὑπὸ κρίσιν ὑπ' ἀριθ. Πρωτ. 2116 καὶ ἡμερομην. 23 Μαρτίου 1921 περὶ διαζεύξεως ἀγωγὴν τοῦ Βασιλείου Σακατίδου κατὰ Παναγιώτας Β. Σακατίδου, ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύττει διαλυτέον τὸν μεταξὺ τῶν διαδίκων ὑφιστάμενον γάμον ἐξ ὑπαιτιότητος τῆς ἐναγομένης,

Διατάσσει τὴν δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρουσίας ἀποφάσεως εἰς τρεῖς κατὰ συνέχειαν ἀριθ. τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Νεολόγου», καὶ

Καταδικάζει τὴν ἐναγομένην εἰς τὴν καταβολὴν τῶν δικαστικῶν ἐξόδων καὶ τελῶν τῆς παρουσίας ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων ἀνιόντων εἰς γρόσια ἑπτακόσια πενήκοντα ἕξ (ἀρ. 756) προκαταβαλλομένων ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερόν.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 3 Αὐγούστου 1921.

Ὁ Πρόεδρος

2

(ὑπογρ.) Ὁ Φιλιππουπόλεως Βενιαμῖν

Ὁ Α' Γραμματεὺς

καὶ ἁ. α. ὁ Β' Γραμματεὺς

Ἀθανάσιος Ε. Καρούλης

Ἐπεύθυνος Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΑΔΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

Πρόεδρος τῆς διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς † ὁ Δαρδανελλίων ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντῆς καὶ συντάκτης
ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος Μ. Γ. Γεδεών

Διευθυντῆς καὶ συντάκτης
Β. Ἀντωνιάδης καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας

Συνδρομὴ ἑτησίᾳ προκαταβαλλομένη λίραι τουρκ. 2. Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. 55.

ΕΝΩΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΚΗ
ΚΑΙ ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἡ ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας διορισθεῖσα ἐπιτροπὴ πρὸς μελέτην τοῦ ζητήματος τῆς ἐνώσεως τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας μετὰ τῆς ἡμετέρας συνέταξε προτάσεις, αἵτινες κατ' αὐτὴν θὰ ἠδύναντο νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς βάσις διαπραγματεύσεων. Ὁ Guardian ἀνέγραψεν αὐτὰς ὡς ἑξῆς:

α') Ἡ χριστιανικὴ πίστις: Ἀποδεχόμεθα τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν ὡς αὕτη διδάσκεται ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ καὶ ὡς παρεδόθη εἰς ἡμᾶς ἐν τῷ συμβόλῳ τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ ὡς ἡρμηνεύθη ἐν τοῖς δογματικοῖς ὅροις τῶν Οἰκουμ. Συνόδων, αἵτινες ἀνεγνωρίσθησαν ὑπὸ τῆς ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας.

β') Ὁ κανὼν τῆς Ἁγίας Γραφῆς: Ἀποδεχό-

μεθα τὸν Κανόνα τῶν Ἁγίων Γραφῶν ὡς καθωρίσθη ὑπὸ τοῦ Μ. Ἀθανασίου καὶ ὡς ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ συμπάσης τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας, ἥτοι τὰ βιβλία τῆς Π. Διαθήκης τὰ περιεχόμενα ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ Κανόνι καὶ τὰ 27 βιβλία τῆς Καινῆς Διαθήκης.

γ') Ἡ ἐπάροκεια τῆς Ἁγίας Γραφῆς: Πιστεύομεν, ὅτι ἡ Ἁγία Γραφή περιέχει πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν ἀναγκαῖα.

δ') Τὸ Σύμβολον τῶν Ἐκκλησιῶν: Ἀποδεχόμεθα ὡς σύμβολον τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας ἐκεῖνο, ὅπερ συνήθως καλεῖται τῆς Κων]πόλεως καὶ ἐν τοῖς τυπικοῖς τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας τῆς Νικαίας. Ἀποδεχόμεθα τὴν ἐρμηνείαν τοῦ Συμβόλου, ὡς αὕτη καθωρίσθη ἐν τῇ ἐν Χαλκηδόνι Οἰκουμενικῇ Συνόδῳ.

ε') Τὸ κῦρος ἄλλων Συμβόλων: Ἀναγνωρίζομεν, ὅτι οὐδαμῶς ἐπιτρέπεται, ὅπως Ἐκκλησία τις ἀπαιτῇ ὡς ὄρον ἀναγκαῖον κοινωνίας ἄλλον ὀρισμὸν πίστεως· ἀλλ' ἅμα ἀναγνωρίζομεν ὅτι ἐπιτρέπεται, ὅπως Ἐκκλησίαι τινὲς χρησιμο-

ποιῶσιν ὡς σύμβολον βαπτίσματος ἑτέραν ὁμολογίαν σύμφωνα τῇ ἐκκλησιαστικῇ παραδόσει, ὡς τὸ οὕτω καλούμενον Ἀποστολικὸν καὶ ἐν διπνεκεῖ χρήσει ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ ὄν.

στ') **Ἡ προσθήκη Filioque:** Ἐπειδὴ ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ αἱ λέξεις Filioque προσετέθησαν εἰς τὸ Σύμβολον κατὰ τὸν ΣΤ' καὶ Ζ' αἰῶνα, ἀνομολογοῦμεν, ὅτι ἡ προσθήκη δὲν ἐγένετο «συνωδῶ τῷ ἐκκλησιαστικῷ κανόνι» καὶ ὅτι ἐν συνελεύσεσιν Ἀνατολικῶν καὶ Δυτικῶν τὸ Σύμβολον τῆς καθόλου Ἐκκλησίας ἔδει νὰ μνημονεύηται ἄνευ τῶν λέξεων τούτων, ἀλλ' ἀποδεχόμεθα, ὅτι ἐφ' ὅσον ἡ προσθήκη ἐκλαμβάνεται ὀρθοδόξως ἐπιτρέπεται, ὅπως αἱ Ἐκκλησίαι ἐκεῖναι, αἵτινες παρέλαβον τὸ σύμβολον μετὰ τῶν λέξεων τούτων ἐξακολουθῶσιν οὕτω νὰ ἀπαγγέλλωσιν αὐτὸ ἐν τῇ θεῖᾳ λατρείᾳ.

ζ') **Διχοφορὰ ἔθιμων:** Δεχόμεθα, ὅπως ἀναγνωρίσωμεν ἔθιμα κεκτημένα τὸ κῦρος τοῦ Κυρίου ἡμῶν, τῆς Ἀγ. Γραφῆς καὶ τῆς καθόλου Ἐκκλησίας. Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς ἔθιμα, ἅτινα διαφόρως ὑφίστανται ἐν τοῖς διαφόροις τμήμασι τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου καὶ οὐδὲν κέκτονται κῦρος οὔτε ἀπὸ τῆς Ἀγ. Γραφῆς οὔτε ἀπὸ Οἰκ. Συνόδων συμφωνοῦμεν, ὅπως ἐκάστη Ἐκκλησία τηρῇ αὐτά.

η') **Τὰ ἑπτὰ μυστήρια:** Ὁμολογοῦμεν, ὅτι ὁ ὅρος «μυστήριον» δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ καὶ δι' ἄλλας ἀκολουθίας καὶ τελετὰς, ἐν αἷς ὑπάρχει ὁρατὸν ἐξωτερικὸν σημεῖον καὶ ἐσωτερικὴ πνευματικὴ χάρις καὶ ὅτι ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ ὀρθῶς γίνεται χρῆσις τοῦ ὅρου τούτου δι' ἄλλας τελετὰς ὡς ἡ ἱερωσύνη, ἡ μετάνοια, τὸ χρίσμα, ὁ γάμος καὶ τὸ εὐχέλαιον. Περί τινων ἐκ τῶν μυστηρίων τούτων ἀποδεχόμεθα, ὅπως ἐκάστη Ἐκκλησία ἢ ἐλευθέρα, ἐφ' ὅσον τὰ ἔθιμα τῶν διαφόρων Ἐκκλησιῶν διέφερον καὶ ἔτι διαφέρουσι νὰ τηρῇ τὰ ἴδια ἑαυτῆς ἔθιμα.

θ') **Περὶ τῆς θείας εὐχαριστίας:** Ὁμολογοῦμεν, ὅτι ἡ θεία εὐχαριστία εἶνε μυστήριον θεῖον ὑπερβαῖνον τὴν ἀνθρωπίνην κατάληψιν καὶ ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἱκανῶς ἐξεδήλωσε τὴν πίστιν αὐτῆς ἐν ταῖς θεαῖς λειτουργίαις. Ὁμολογοῦμεν ὡσαύτως ὅτι ἡ περὶ θείας εὐχαριστίας διδασκα-

λία, ὡς περιλαμβάνεται ἐν ταῖς λειτουργίαις τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ταῖς λειτουργίαις τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν πρὸς αὐτὴν ἐν κοινωνίᾳ διατελουσῶν Ἐκκλησιῶν εἶνε ἐπαρκής.

Μετὰ τὰς ἐπισήμους ταύτας τῆς ἐν Ἀγγλίᾳ ἐνωτικῆς Ἐπιτροπῆς δηλώσεις, νομίζω, ὅτι εἶνε ἐπιβεβλημένον καὶ εἰς τὴν παρ' ἡμῖν Ἐπιτροπὴν ὅπως εἴτε προβῇ εἰς ἀναλόγους δηλώσεις, εἴτε, ὅπερ καὶ ὀρθότερον, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὰς ἀνωτέρω προτάσεις συζητήσῃ καὶ καθορίσῃ ἐν πνεύματι ἀδελφικῆς ἀγάπης τὰ σημεῖα, ἐν οἷς διίσταται ἡ ὀρθόδοξος ἀποψις καὶ δημοσιεύουσα ταῦτα παράσχη ἀφορμὴν εἰς περαιτέρω συζητήσιν καὶ διευκρίνισιν τῶν πραγμάτων ἐπ' ἀγαθῷ τῆς τόσον ποθητῆς ἀμοιβαίας συνεννοήσεως.

† Ὁ Σελευκείας GERMANOS

ΑΙ ΠΡΩΤΑΙ ΓΕΝΕΑΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΛΩΣΙΝ

(συνέχεια ἐκ τοῦ 29 ἀριθ.)

Τὸ παρὸν ἄρθρον ἀποτελεῖ τὸ τέλος τῶν ὑπὸ τὴν ὡς ἄνω ἐπιγραφὴν ἀπὸ ἔτους περίπου (Σεπτεμβρίου 5 1920) ἐκ διαλειμμάτων δημοσιευθεισῶν μελετῶν τοῦ μακαρίτου Ρώσου καθηγητοῦ Μαλισέβσκη περὶ τῶν ἡμετέρων ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων κατὰ τὰς πρώτας 4—5 γενεὰς μετὰ τὴν ἄλωσιν. Ὡς ἐν τῷ πρώτῳ ἐκείνῳ φύλλῳ ἐδηλώθη, σκοπὸν εἶχον αἱ δημοσιεύσεις ἡμῶν διδακτικόν, τὴν ἀπὸ τοῦ παρελθόντος περὶ τῶν παρόντων καὶ μελλόντων διδασκαλίαν καὶ διαφώτισιν, τὴν χρηζόντων δηλονότι διαφώτισεως καὶ διατεθειμένων νὰ λάβωσι μαθήματα καὶ νὰ ὠφελῶσιν ἀπὸ τῆς πείρας καὶ τῶν παθημάτων τῶν πρὶν. Ἐν τῇ κρίσει καὶ ἐκτιμῆσει τῶν προσώπων καὶ τῶν πραγμάτων τῶν ἐν λόγῳ χρόνων, δὲν ἀνήκει ὁ Μαλισέβσκης εἰς τοὺς Ρώσους ἐκείνους συγγραφεῖς, οἵτινες ἐν τοῖς λυπηροῖς ἡμῶν καὶ ἀνιανοῖς εὐρίσκουσι τροφὴν καὶ τρυφήν. Μὴ ὦν ὅλως ἀπαθὴς καὶ ἀχολος εἰς τὰ πράγματι λυπηρὰ καὶ ἐπιλήψιμα, ἐξετάζει

μετὰ θέρμης καὶ κρίνει μετὰ συμπαθείας τὰ καθ' ἡμᾶς πρόσωπά τε καὶ πράγματα. Διὰ τοῦτο καὶ ἐν ταῖς μέμψεσιν αὐτοῦ γίνεται ἀξιόπιστος, ἀξιόπιστοτερος τῶν κατὰ πρόσωπον προχείρων εἰς φιλήματα καὶ θωπείας. Συμφώνως πρὸς ὃν ἐπιδιώκομεν σκοπὸν δὲν συμπεριελάβομεν ἡμεῖς εἰς τὰς δημοσιεύσεις ἡμῶν, ὅσα ἐκεῖνος γράφει περὶ τῶν ταραχῶν ἐκείνων, αἵτινες ἀπὸ λήγοντος τοῦ 16ου αἰῶνος, νῦν μὲν ἐξ ὑπαιτιότητος κληρικῶν τινῶν, νῦν δὲ καὶ λαϊκῶν, συνυπουργούντων πολλακίς καὶ τῶν πατροπαραδότων ἡμῶν φίλων, ἐπεσυνέβησαν ἐνταῦθα περὶ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ὀφείλεται δὲ πάντως εἰς τὴν ἰδιαιτέραν τοῦ Οὐρανίου Νυμφίου καὶ Κυβερνήτου Πρόνοιαν ὅτι τὸ τῆς Ἐκκλησίας σκάφος διέφυγε τὸν καταποντισμὸν παρ' οὗς ὑπέστη σφοδρούς καὶ συχνούς κλυδωνισμούς. Θὰ ἦτο σφόδρα λυπηρὸν καὶ κινδυνῶδες, ἐὰν ἐχρησίμευε τοῦτο πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῶν ἀρεσκομένων εἰς τὰ θολὰ καὶ ταραχώδη. Τὸ «οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν Θεόν σου» εἶπερ που καὶ ἄλλοθι εἶναι ἐφαρμόσιμον καὶ εἰς τὰς τοιαύτας δοκιμὰς καὶ ἀποπείρας, εἴτε ἀπὸ κληρικῶν εἴτε ἀπὸ λαϊκῶν προέρχονται αὐταί.

Τὰ ἐξῆς συμπληροῦσιν ὅσα ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμὸν 29 φύλλῳ τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας» κατὰ τινὰ παρανόσιν διεκόπησαν ἀποτόμως ἐκ τῶν τοῦ Μαλισέβσκη περὶ τῆς τότε ἀρξαμένης καὶ κατὰ μικρὸν διαδιδομένης χρήσεως τῆς τότε λαλουμένης δημώδους γλώσσης ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας, καίτοι ὁ συγγραφεὺς, ὡς ξένος, ἐπιδεικνύει ἀρκετὴν ἐφεκτικότητα νὰ ἀποφανθῆ γνώμην περὶ τοῦ ζητήματος, παρ' ἧς τυχὸν αὐτὸς θὰ εἶχε προτιμήσεις.

«Παρόμοιον χαρακτῆρα εἶχον καὶ αἱ διδασχαὶ τοῦ διασήμου ἱεροκρηυκος Ἀλεξίου Ραρτούρου, ἱερέως καὶ χαρτοφύλακος Κερκυραίου, ἃς μεθ' ἡδονῆς ἀνεγίνωσκεν ὁ Κρούσιος(*). Οὕτω δὲ οἱ

(*) Ὁ Ραρτούρος αὐτὸς τὰς ἐτύπωσεν ἐν Βενετία, τελειώσας τὴν τύπωσιν 15 Φεβρουαρίου 1560. Ὁλόκληρος ἡ ἔκδοσις περιεῖχε 15 διδασχάς. Ὁ Θεωνᾶς μητροπολίτης Θεσσαλονίκης ἔγραψεν εἰς αὐτὰς πρόλογον. Ὁ ἀναγνὸς αὐτὰς Κρούσιος λέγει ὅτι ἔγραψαν εἰς γλῶσσαν μιξοβάρβαρον, ἀλλὰ κατὰ τὴν καθαρότητα ὑπερβαίνουσι τὴν γλῶσσαν τοῦ ὄχλου (Turco-graec. σελ. 204. 243. 250. Turco-germa. σελ. 5.

ἱεροκρηυκες, εἰ καὶ βραδέως, ὑπεχώρουν εἰς τὴν δημώδη γλῶσσαν, ἐξηγεῖται δὲ τὸ πρᾶγμα ἐκ τῆς δυσχερείας εἰς ἣν προσέκρουον, ὡς ἐλέχθη. Ἄλλ' ἦτο μόνον ἀρχὴ τοῦ βραδύτερον ἐπὶ μᾶλλον ἀναπτυχθέντος(**). Εἰργάσθησαν καὶ ἄλλοι ἀντιπρόσωποι τῆς ἑλληνικῆς παιδείας πρὸς καλλιέργειαν τῆς δημώδους γλώσσης. Συντάττοντες ἐπὶ τούτῳ Γραμματικὰς καὶ Λεξικά, εἰσήγον αὐτὴν εἰς τὴν διδασκαλίαν, μετέφραζον δὲ εἰς αὐτὴν κλασικοὺς, ἱστορικὰ καὶ θεολογικά συγγράμματα, βίους ἁγίων κ. ὅμ. Τοιαῦται ἀπόπειραι καὶ ἐργασίαι ἐπολλαπλασιάζοντο ἀπὸ τῶν μέσων τῆς ΙΣΤ' ἑκατονταετηρίδος. Πολυάριθμα μὲν βεβαίως δὲν ἦσαν ἀκόμη τὰ τοιαῦτα ἔργα· ἐπὶ μᾶλλον ὅμως ἐξετίμων αὐτὰ οἱ Ἕλληνες φιλόλογοι καὶ ἐπὶ μᾶλλον ἦσαν εὐγνώμονες πρὸς τοὺς φιλολόγους συγγραφεῖς τοιούτων ἔργων. Ἐπρόκειτο μόνον περὶ ἀπαρχῶν τῆς ἀναγεννωμένης νεοελληνικῆς φιλολογίας, ἐν ᾗ ἡ ζῶσα ἐθνικὴ γλῶσσα ἐμελλε νὰ καλλιεργηθῆ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς ἐπὶ μᾶλλον προϊούσης γνώσεως τῆς γλώσσης τῶν κλασικῶν καὶ τῆς Ἐκκλησίας(***)·

(**) Ὁ συγγραφεὺς τὴν διατριβὴν περὶ τῆς καταστάσεως τῆς Ἐκκλησίας Κων]πόλεως κτλ. (Χριστ. ἀνάγν. 1861 σελ. 290) ἀναφερόμενος εἰς τὸ Breviarium τοῦ Gerlach (ἐν παραρτήματι εἰς τὸ χρονικὸν τοῦ Κυπρίου σελ. 205) καὶ τὸν Schweiger ὑποστηρίζει ὅτι ἤδη αἱ διδασχαὶ ἐγίνοντο μᾶλλον εἰς τὴν δημώδη γλῶσσαν. Τὸν Schweiger δὲν εὗρομεν εἰς τὰς ἐνταῦθα βιβλιοθήκας. Ἄλλ' οὐδὲ ἐν ταῖς εἰς αὐτὸν παραπομπαῖς παρὰ τῷ Κρούσιῳ ὑπάρχει τοιαύτη δεῖξις. Μόνον δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι εἰς τὰ τέλη τοῦ ΙΣ' αἰῶνος ἡ διδασχὴ εἰς τὴν δημώδη γλῶσσαν πράγματι ἐπετύγχανεν, χάρις εἰς τὴν ἀσκησιν καὶ τὴν καλλιέργειαν αὐτῆς ταύτης τῆς γλώσσης.

(***) Παρὰ τῷ Σάθα μνημονεύονται καὶ φιλολογικὰ μνημεῖα τῆς νεοελληνικῆς φιλολογίας, καὶ κρίσεις περὶ τῶν λογίων ἑλλήνων (σελ. 142, 147, 150, 158, 185, 192, 200 κ. ἄλ.). Παρὰ Κρούσιῳ ἀναφέρονται οὐκ ὀλίγα δείγματα τοῦ δημώδους ἑλλήνος λόγου τοῦ ΙΣ' αἰῶνος. Ἄλλως τε ὁ ἀναγνώστης δύναται νὰ παρατηρήσῃ, ὅτι ἡμεῖς δὲν εἶχομεν ἀξίωσιν νὰ διαγράψωμεν τὰς περιπετείας τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης κατὰ τὴν βυζαντιακὴν καὶ τὴν μετέπειτα περίοδον. Τὸ τοιοῦτο εἶναι μακρὰν τοῦ σκοποῦ ἡμῶν καὶ ὑπὲρ τὰς δυνάμεις ἡμῶν.

Ἐν τούτοις ἡ τῆς Ἀγίας Γραφῆς γλῶσσα διέμεινεν ἀπαραβίαστος ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ χρήσει καὶ νῦν καὶ μετὰ ταῦτα(****).

(****) Ὁ Παχώμιος Ρουσανὸς οὕτω κρίνει περὶ τῆς σχέσεως τῆς γλώσσης τῶν ἱερῶν συγγραφέων πρὸς τὰς κοινὰς δημῶδεις διαλέκτους (Οἰκονόμου περὶ τῶν Ὁ' ἔρμην. τόμ. 4, σελ. 799): «Οὐκοῦν μανθάνειν χρὴ τὴν ἰδίαν διάλεκτον (τὴν ἑλληνικὴν), καὶ μὴ δλιγορεῖν ἢ μέμφεσθαι τῶν συγγραφέων, ἐπεὶ περ οὐκ ἦν ἄλλως γράφειν εἰ μὴ κατὰ τὴν ἀρχαίαν διάλεκτον. Καὶ γὰρ, εἶπερ, ὡς ἀμαθεῖς νομίζουσιν, ἐξεδίδουν (οἱ ἱεροὶ συγγραφεῖς) τὸ εὐαγγέλιον καὶ τᾶλλα κατὰ τὴν ἐκάστης χώρας καὶ πόλεως διάλεκτον, ὥστε νοεῖν αὐτὰ ἅπαντας, τὸ ἐν εὐαγγέλιον κατὰ ἐναλλαγὴν τῶν διαλέκτων γέγονεν ἂν ἕκαστον. Εἶτα μετὰ χρόνον τινά, τῶν διαλέκτων μεταβαλλομένων, ἔχρην καὶ τὰ εὐαγγέλια μεταβάλλεσθαι... καὶ οὕτως εἰς μυρία εἴδη τμηθῆναι τὴν γραφὴν, μᾶλλον δὲ ἀφανισθῆναι». Εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἐκκλησιαστικῆς χρήσεως τῆς ὁμιλουμένης ἑλληνικῆς γλώσσης λίαν σπουδαῖον εἶναι τὸ σύγγραμμα τοῦ Ἑλλαδίου (Status praesens ecclesiae graecae 1714) ἀφιερωμένον τῷ Μεγάλῳ Πέτρῳ· ὁ κύριος σκοπὸς τοῦ πολυμαθοῦς ἑλληνοσυντακτοῦ ἦτο νὰ ἐξηγήσῃ διατὶ οἱ νεώτεροι Ἕλληνες δὲν ἐννοοῦσι τὰς ἐκδόσεις τῆς Κ. Διαθήκης, γεγεννημένας εἰς τὴν ἑλληνοβάρβαρον (τουτέστι τὴν ἀπλήν) γλῶσσαν. Ἐνταῦθα ἀναφέρονται ἱκανὰ γεγονότα περὶ τῆς χρήσεως τῆς γλώσσης ταύτης καὶ ἐν προγενεστέρῳ φιλολογίᾳ, ἰδίᾳ δὲ παρὰ τοῖς συγγραφεῦσι τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Φέρεται εἰς γνῶσιν τῶν ἐνδιαφερομένων ὅτι ἡ Ἀγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος ἐνέκρινεν, ὅπως τοῦ λοιποῦ τότε καὶ μόνον πρωτοκολλᾶται ὑπόθεσις μέλλουσα νὰ ἐκδικασθῆ κατ' ἔφεσιν ἐνώπιον Αὐτῆς, ἐφ' ὅσον ὁ ἐκκαλῶν ἐπισυνάπτει πρὸς τοῖς ἄλλοις ὑπὸ τῶν Πατριαρχικῶν Δικονομικῶν Ὁδηγιῶν ὀριζομένοις ἐγγράφοις καὶ τὴν ἐκκαλουμένην ἀπόφασιν.

Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Ἱ. Συνόδου

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Τῷ Σεβασμιωτάτῳ Μητροπολίτῃ Ἀγίῳ Καισαρείας Κυρίῳ Κυρίῳ Νικολάῳ, Τοποτηρητῇ τοῦ Οἴκου. Θρόνου κτλ. κτλ.

Εἰς Φανάριον

Σεβασμιώτατε,

Ὑποβαλόντες τὴν περὶ τοῦ ἐν χρήσει προγράμματος διὰ τὰς Δημ. Σχολὰς ἐκθεσιν ἡμῶν ἀνεφέραμεν, ὅτι αἱ Διευθύνσεις τῶν Δημ. Σχολῶν ἐρωτώμεναι διετύπουν πᾶσαι ἀνεξαιρέτως ἀνεπιφύλακτον γνώμην, καθ' ἣν ἐπειγόντως ἐπεβάλλετο ἡ ἀναθεώρησις αὐτοῦ. Τὸ πρόγραμμα ἐξεδόθη καὶ ἐτέθη εἰς ἐφαρμογὴν τῷ 1912, ἐτάσσετο δὲ τότε ἐν ἰδιαιτέρῳ ἐγκυκλίῳ τριετία πρὸς ἀναθεώρησιν. Ἡ σεβαστὴ Π. Κ. Ἐκπ. Ἐπιτροπὴ ἔχουσα ἐν ὄψει τὰ ἐν τῇ ἐκθέσει ἡμῶν σχετικὰ περὶ προγράμματος ἐνέκρινε ν' ἀπολυθῆ καὶ ἀπελύθη ἐγκύκλιος πρὸς πάσας τὰς Διευθύνσεις τῶν Δημοτικῶν Σχολῶν, δι' ἧς συνιστάτο αὐταῖς ν' ἀπαντήσωσιν εἰς τὰς ἐν αὐτῇ ἐρωτήσεις, σχετικὰς πρὸς τὸ ἐν χρήσει πρόγραμμα, ἐτάσσετο δὲ πρὸς τοῦτο προθεσμία ἐνὸς ὀλοκλήρου μηνός.

Δυστυχῶς ἐκ τῶν πεντήκοντα τριῶν Διευθύνσεων ἀπλήντησαν μόνον 12, αἱ δὲ λοιπαὶ ἐτήρησαν παρ' ἐλπίδα ἀπόλυτον σιγὴν, εἰ καὶ ἐπιτακτικὸν καθῆκον εἶχον νὰ συμμορφωθῶσιν ἀπαρεγκλίτως πρὸς τὰς διατυπωθείσας ἐν τῇ ἐγκυκλίῳ ἐρωτήσεις τοσοῦτω μᾶλλον, ὅσῳ, ὡς εἴρηται, παρεπὸνουντο πᾶσαι αὐταὶ διὰ τὸ δυσχερὲς τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος. Ἀλλ' ἡ κρίσις περὶ τῆς στάσεως ταύτης τῶν Διευθύνσεων ἀπόκειται τῇ σεβαστῇ Ἐκπ. Ἐπιτροπῇ.

Μετ' ἐπισταμένην μελέτην τῶν ὑποβληθεισῶν μέχρι τοῦδε ἐκθέσεων κατελήξαμεν εἰς τὰ ἀκόλουθα ἀπορρέοντα ἀπ' αὐτῶν συγκεκριμένα συμπεράσματα:

1) Πᾶσαι ἀνεξαιρέτως αἱ Διευθύνσεις κηρύσσονται ἀνεπιφύλακτως ὑπὲρ τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ προγράμματος, ὑποδεικνύουσι δὲ διαφόρους τροποποιήσεις τῆς ἀναγραφομένης ὕλης καὶ προβαίνουν εἰς περικοπὰς καὶ περιορισμούς τινὰς αὐτῆς. Εἰδικώτερον δέ:

2) Πᾶσαι θεωροῦσιν ἐπιβεβλημένην τὴν τροποποίησιν τῆς ἀναγραφομένης ὕλης τοῦ θρησκευτικοῦ μαθήματος καὶ μάλιστα ἐκ τῆς Π. Διαθήκης. Ἡ ὕλη αὐτῆς διαγράφεται ὡς μυθοπλαστικὴ (ᾄρα ἐκθεσιν 2) καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὡς ἀσύμφορος εἰς τοὺς παῖδας. Ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου κατὰ τὴν αὐτὴν ἐκθεσιν ἀνήκει εἰς τὴν Φυσικὴν Ἱστορίαν.

3) Ἄλλαι πάλιν αὐτῶν εὐρίσκουσι μὲν τὴν ἀναγεγραμμένην ὕλην ἀναγκαίαν, ἀλλ' ὑποδεικνύουσι τροποποιήσεις τινὰς ἐπ' αὐτῆς. Ἐν γένει θεωροῦσι τὰ 6 ἔτη ὠρισμένα πρὸς λαϊκὴν μόρφωσιν οὐχὶ ἐπαρκῆ καὶ εἰσηγοῦνται τὴν προσθήκην καὶ Ζ' τάξεως (ᾄρα ἐκθεσιν 1, 4 καὶ 6) καὶ τὴν ἴδρυσιν πρὸς ταῖς 7 τάξεις καὶ ἰδιαίτερου Νηπιαγωγείου (ᾄρα ἐκθ. 4).

4) Κηρύσσονται κατὰ τῆς διδασκαλίας τῆς ἀρχαίας (ἐκθ. 1 καὶ 6) καὶ εἰσηγοῦνται πρὸς τὴν καλλιέργειάν τῆς καθαρουμένης τὴν διδασκαλίαν τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Λουκᾶ, τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων καὶ ἀρχαίων γνωμικῶν (ἐκθ. 1).

5) Εὐρίσκουσι τὸ πρόγραμμα τελείως ἀποτυγχάνον τοῦ σκοποῦ, οὐ στοχάζεται, διότι ἐπιδιώκον ταύτοχρόνως τὴν παρασκευὴν τῶν μαθητευομένων δι' ἀνωτέρας σπουδᾶς καὶ διὰ τὸν κοινωνικὸν βίον ἐπιφέρει σύγχυσιν (ἐκθ. 8).

6) Εὐρίσκουσι τὴν ἀναγεγραμμένην ὕλην τῆς Γαλλικῆς γλώσσης λίαν φορτικὴν καὶ εἰσηγοῦνται τὴν ἀναγραφὴν αὐτῆς καὶ ἐν τῇ Γ' τάξει, περιοριζομένων τῶν καθ' ἑβδομάδα ὥρῶν ἐν μὲν τῇ Γ', Δ' καὶ Ε' εἰς 2, ἐν δὲ τῇ ΣΤ' καὶ τῇ Ε' εἰς 3 ὥρας (1). ἐκθ.

7) Διαγράφουσι τὴν γλῶσσαν ταύτην ἀπὸ τῆς Δ' καὶ Ε' τάξεως καὶ εἰσηγοῦνται τὴν διδασκαλίαν αὐτῆς, ὡς καὶ τῆς Ἀγγλικῆς, εἰς τὴν ΣΤ' μόνον τάξιν (ἐκθ. 2) ἢ καὶ τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης γενικῶς εἰς τὰς Δημ. Σχολὰς (ἐκθ. 8).

8) Εὐρίσκουσι τὰ ὑπάρχοντα διδακτικὰ βιβλία ἀκατάλληλα (ἐκθ. 1, 4 καὶ 8), ὀνομαστὶ δὲ τὸ ἐγκεκριμένον Ἀναγνωστικὸν Δημητροκάλλου (ἐκθ. 4)

9) Θεωροῦσι τὴν ἀνευ διβλίων διδασκαλίαν δύσκολον (ἐκθ. 3) καὶ ἔνεκα τούτου ἐπιβεβλημένην τὴν σύνταξιν ἐγχειριδίων Γραμματικῆς καὶ Ἀριθμητικῆς περιεχόντων ἀσκήσεις καὶ γυμνάσματα (ἐκθ. 4 καὶ 12).

10) Εὐρίσκουσι δυσανάλογα τὰ ἐργόχειρα πρὸς τὴν ἡλικίαν τῶν μαθητριῶν (ἐκθ. 4), προτείνουσι αὐξήσει τοῦ ὀριζομένου δι' αὐτὰ χρόνου (ἐκθ. 1, 6 καὶ 7) καὶ εἰσηγοῦνται τὸ μάθημα τῆς κοπτικῆς καὶ ραπτικῆς (ἐκθ. 1).

11) Συνιστῶσι νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ ἐνίσχυσις τοῦ σωματικοῦ ὄργασμοῦ τῶν μαθητευομένων, ἡ ἐλάττωσις τοῦ χρόνου τῆς παραμονῆς ἐν τῇ Σχολῇ καὶ ἡ αὐτενέργεια αὐτῶν, ἡ ἀπαγόρευσις τῶν προγυμνάσεων, ἡ τακτικὴ πληρωμὴ τοῦ μισθοῦ τῶν διδασκάλων (ἐκθ. 2) καὶ τέλος ἡ μεθοδικὴ διάπλασις αὐτῶν (ἐκθ. 2, 5 καὶ 10).

12) Εἰσηγοῦνται τὴν διδασκαλίαν τῆς Πολιτικῆς Κατηχέσεως ἐν ταῖς Δημ. Σχολαῖς, τὴν ἴδρυσιν Παιδικῶν Βιβλιοθηκῶν, τὴν σύνταξιν Ὀδηγοῦ Διδασκάλων καὶ τὴν μετὰ παρέλευσιν τριῶν μηνῶν ἔναρξιν τῆς ἀναγνώσεως καὶ τῆς γραφῆς ἐν τῇ Α' τάξει (ἐκθ. 5).

13) Εἰσηγοῦνται τὴν διδασκαλίαν τῶν Ἐμπορικῶν (ἐκθ. 9) καὶ θεωροῦσι τὰ διδακτικὰ ὄργανα ἀπαραίτητα (ἐκθ. 7) καὶ

14) Εὐρίσκουσι τὸν Γ' τύπον τῆς Δημοτικῆς Σχολῆς, ἔξ ὀκταδὴ τάξεις μετὰ τριῶν διδασκάλων, δυσεφάρμοστον (ἐκθ. 12).

Καὶ ταῦτα μὲν τὰ συμπεράσματα ἐκ τῶν ὑποβληθεισῶν ἐκθέσεων. Ἀλλὰ παρ' ἐλπίδα ἐν οὐδεμίᾳ αὐτῶν γίνεται μνεῖα περὶ τοῦ ἀκαταλλήλου τῶν κτιρίων, ἂν καὶ τὰ περισσότερα αὐτῶν εἶναι ἀληθεῖς τρωγλαί.

Καὶ περὶ τῆς ἐσπευσμένης μὲν ἀναγνώσεως καὶ γραφῆς ἐν τῇ Α' τάξει καὶ περὶ τῆς ἐπιβαλλομένης ἀπὸ πολλαπλῆς ἀπόψεως ἐνάρξεως αὐτῶν μετὰ τὰ Χριστούγεννα, περὶ τοῦ ἐφοδιασμοῦ ἀπαραιτήτως τῶν Σχολῶν διὰ διδακτικῶν ὀργάνων, περὶ τοῦ ἀκαταλλήλου τῶν κτιρίων, περὶ πάντων τούτων ἐγένετο ἐκτενὴς λόγος ἐν τῇ ὑποβληθείσῃ πρώτῃ ἐκθέσει ἡμῶν. Περὶ δὲ τῶν λοιπῶν σημείων παρατηροῦμεν τὰ ἀκόλουθα:

(ἔπεται συνέχεια)

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ :

Πρὸς τὰς ἐντίμους Ἐφορίας καὶ τὰς ἐλλογίμους Διευθύνσεις τῶν ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Κωνσταντινουπόλεως Σχολῶν τῆς πρώτης καὶ τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως.

Ἀριθ.

	πρωτ. 5646
	διεκπ. 2782

Ἐπὶ τῇ ἐπαναλήψει τῶν σχολικῶν ἐργασιῶν διὰ τὸ νέον σχολικὸν ἔτος 1921—1922, ἡ Π. Κ. Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ διαβιβάζει πρὸς τὰς Σχολικὰς Ἀρχὰς τὰς ἀκολουθοῦσας διατάξεις :

α') Περὶ ἐγγραφῶν

1. Αἱ ἐγγραφαὶ τῶν μαθητῶν καὶ τῶν μαθητριῶν ἀρχόμεναι ἀπὸ τῆς 25 Αὐγούστου παρατείνονται μέχρι τῆς 15 Σεπτεμβρίου, τῆς ἐνάρξεως τῶν μαθημάτων γινομένης ἄνευ ἀναβολῆς ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαπενθημέρου τοῦ Σεπτεμβρίου.

2. Οἱ νεωστὶ προσερχόμενοι μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι κατατάσσονται εἰς τὴν ἀνάλογον τάξιν κατὰ τὰ ἄρθρα 20, 21 καὶ 22 τοῦ περὶ ἐξετάσεων καὶ βαθμολογίας Κανονισμοῦ, δηλοῦται δὲ ρητῶς ὅτι οἱ ἀπόφοιτοι τῶν ἐξαετῶν σχολῶν τῆς πρώτης παιδείσεως ἐγγράφονται ἀνεξετάστως εἰς τὴν Α' τάξιν τῶν ἐξαταξίων Γυμνασίων, τῶν ἀνωτέρων ἢ γυμνασιακῶν Παρθεναγωγείων καὶ τῆς Ἐθνικῆς Σχολῆς Γλωσσῶν καὶ Ἐμπορίου.

β' Περὶ μετεξεταστέων

1. Αἱ ἐξετάσεις τῶν μετεξεταστέων εἰς τὰς τρεῖς ἀνωτέρας τάξεις τῶν Σχολῶν τῆς πρώτης παιδείσεως (Δ', Ε' καὶ ΣΤ'), εἰς τὰς ἀνωτέρας ἀστικὰς Σχολὰς καὶ εἰς τὰς Σχολὰς τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως διεξάγονται καὶ περατοῦνται ἀπὸ τῆς 9 μέχρι τῆς 15 Σεπτεμβρίου.

2. Ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας ὀφείλουσιν αἱ Διευθύνσεις τῶν Σχολῶν τῆς πρώτης καὶ μέσης ἐκπαιδεύσεως, ἵνα ἀποστείλωσιν εἰς τὴν Π. Κ. Ἐκπαιδευτικὴν Ἐπιτροπὴν τὰ καθυστερούμενα βαθμολόγια καὶ τὰς ἐκθέσεις τοῦ λήξαντος σχολικοῦ ἔτους 1920—1921.

γ') Περὶ προγραμμάτων

1. Τὰ προγράμματα καὶ τὰ Ὁρολόγια τῶν Σχολῶν τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως συντάσσονται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὑπὸ τῶν Πατριαρχείων ἐγκεκριμένου Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος ἐκάστης Σχολῆς, τὰ δὲ τῶν Σχολῶν τῆς πρώτης ἐκπαιδεύσεως ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐν ἰσχύϊ Ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῶν Ἀστικῶν Σχολῶν καὶ ὑποβάλλονται μετὰ τοῦ καταλόγου τῶν διδακτικῶν βιβλίων πρὸς ἐπικύρωσιν εἰς τὴν Π. Κ. Ἐκπαιδευτικὴν Ἐπιτροπὴν μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῶν μαθημάτων ἤτοι μέχρι τῆς 15 Σεπτεμβρίου. Τὸ Πρόγραμμα τῶν εἰς τὰς σχολὰς τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως προσηρημένων ἕξι κατωτέρων τάξεων (Α'—ΣΤ') προσαρμόζεται ἀκριβῶς πρὸς τὸ Γεν. Πατριαρχικὸν Πρόγραμμα ἄνευ οὐδεμιᾶς ἑξαιρέσεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ὁργανισμοῦ τῶν Σχολῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς.

2. Ἡ διδασκαλία τῆς Γαλλικῆς γλώσσης ἀρχομένη ἀπὸ τῆς Δ' τάξεως τῆς πρώτης ἐκπαιδεύσεως ἀνατίθεται εἰς εἰδικοὺς διδασκάλους.

δ'. Περὶ διδακτικοῦ προσωπικοῦ

1. Ἡ μισθοδοσία τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ θὰ κανονισθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ εἰδικοῦ μισθολογίου, ὅπερ θέλει διαβιβασθῇ εἰς τὰς Σχολὰς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου κύρωσιν αὐτοῦ.

2. Τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῶν Σχολῶν τῆς πρώτης καὶ τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως ὀφείλει ὅπως ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τοῦ νέου μισθολογίου προσαγάγῃ εἰς διπλοῦν τὰ συμβόλαια αὐτῶν πρὸς ἐξέλεξιν καὶ ἐπικύρωσιν.

3. Ἐν αἷς Σχολαῖς δὲν συντάσσονται ἴδια ἐκάστου προσώπου καὶ ἐφορείας συμβόλαια προσάγεται γενικὸς κατάλογος τοῦ προσωπικοῦ ἐκάστης Σχολῆς εἰς διπλοῦν ἐπέχων τὸν γενικοῦ συμβολαίου, ὑπογεγραμμένος δὲ ὑπὸ τῆς ἐφορείας καὶ φέρων μετὰ τοῦ ὀνόματος καὶ τοῦ ἐπωνύμου ἐκάστου τῶν διδασκόντων

τὸν ἀριθμὸν τῶν ὡρῶν τῆς ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας καὶ τὸν μηνιαῖον ἐκάστου μισθόν.

4. Τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῶν Σχολῶν τῆς πρώτης καὶ τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως διορίζεται ὑπὸ τῶν Ἐφορειῶν μεταξὺ τῶν κεκτημένων ἐνδεικτικὸν διαβαθμίσεως καὶ ἐγγεγραμμένων ἐν τῷ Μητρώφ. Ἄλλ' οὐδεὶς δύναται νὰ ἀναλάβῃ διδασκαλίαν ἐν ταῖς Σχολαῖς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς πρὸ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ διορισμοῦ του ὑπὸ τῆς Π. Κ. Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς ἐκδόσεως «ἐνδικοτικῆς ἐτησίου διδασκαλίας», δι' οὗ ἐφοδιάζονται ἅπαντες οἱ ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Κωνσταντινουπόλεως ἐργαζόμενοι λειτουργοὶ τῆς πρώτης καὶ τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως.

ε') Γενικὴ διάταξις

Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν μαθημάτων τὰ σχολικὰ κτίρια ἀπολυμαίνονται, ἐπιχρίονται δὲ οἱ τοῖχοι δι' ὑδατοβαφῆς ἐξαιρέσει τῶν δι' ἐλαιοβαφῆς ἐπικεχοισμένων. Κατὰ τὴν διάρκειαν δὲ τοῦ σχολικοῦ ἔτους τηροῦνται αὐστηρῶς αἱ περὶ ὑγιεινῆς διατάξεις τῆς ὑπὸ ἡμερ. 12 Ἀπριλίου 1917 καὶ ἀρ. πρωτ. 803 ἐγκυκλίου, αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὴν καθαριότητα τῶν μαθητῶν, εἰς τὸν καθαρισμὸν τῶν σχολικῶν κτιρίων καὶ τῶν διαφόρων αὐτῶν διαμερισμάτων, εἰς τὸ πόσιμον ὕδωρ καὶ εἰς τὰς ἐπιδημικὰς ἀσθενείας.

Διατελοῦμεν δὲ μετ' εὐχῶν.

Ἐν τοῖς Παλαιοῖς, τῇ 18 Αὐγούστου 1921.

Ὁ Τοποτηρητὴς τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας
† Ὁ Νεοκαισαρείας καὶ Κοτυώρων

ΠΟΛΥΚΑΡΗΣ

Ἐπεύθυνος Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ἐπίσημα τηλεγραφήματα.— Ἡ Α. Μ. ὁ βασιλεὺς τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων ἀπήντησε διὰ τοῦ ἀκολούθου τηλεγραφήματος εἰς τὰ ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ἀειμνήστου βασιλέως πατρὸς αὐτοῦ Πέτρου Α' συλλυπητήρια τῆς Ἐκκλησίας:

Σεβασμιώτατον

Τοποτηρητὴν Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου
Μητροπολίτην Καισαρείας Νικόλαον

Εὐχαριστῶ εὐλικρινέστατα τὴν Ἁγίαν Ἐκκλησίαν διὰ τὴν συμπάθειαν Αὐτῆς ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ πατρὸς μου, ἥτις μὲ συγκινεῖ βαθέως καὶ ἐν τῇ ὁποίᾳ εὐρίσκω μεγάλην παρηγορίαν

ΑΛΕΞΑΔΡΟΣ

— Ὡσαύτως καὶ ὁ Ἐξοχ. Πρωθυπουργὸς κ. Πάσιτς ἀπήντησεν ὡδε:

Σεβασμιώτατον

Τοποτηρητὴν Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου

Ἐν ὀνόματι τῆς Βασιλικῆς Κυβερνήσεως ἐκφράζω πρὸς Ὑμᾶς τὰς εὐχαριστίας μου ἐπὶ τοῖς συλλυπητηρίοις, τὰ ὁποῖα εὐνηροστήθητε νὰ μοι διαβιβάσετε ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως Πέτρου.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργ. Συμβουλίου
ΠΑΣΙΤΣ

Ἐκκλησία Ἀμερικῆς.— Ἐκοινοποιήθη ἀρμοδίως, ὅτι ὑφίσταται καὶ ἐξακολουθεῖ ἰσχύων ὁ Πατριαρχικὸς καὶ Συνοδικὸς Τόμος τοῦ 1908 περὶ «χειροραφετήσεως τῶν ἐν διασπορᾷ Ἐκκλησιῶν εἰς τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ ὅτι τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον οὐδέποτε μέχρι σήμερον ἐπενέβη εἰς τὰ τῆς ἐν Ἀμερικῇ Ἐκκλησίας πράγματα, οὔτε ἔδωκε ποτε ἐντολὴν εἰς τινὰ κληρικὸν ἢ λαϊκὸν ὅπως ἀπὸ μέρους αὐτοῦ ἐνεργεῖ καὶ ἀναμιγνύεται εἰς τὴν διοίκησιν καὶ διοργάνωσιν τῶν ἐκεῖ ἑλληνορθόδοξων Κοινοτήτων.

Μ. Τραπεζοῦντος.— Τὰ Δύο Σώματα λαβόντα γνῶσιν σχετικῆς ἐντολῆς τῆς Ἑλλην. Κυβερνήσεως ἀπεφάσισαν ὅπως μεταβῇ εἰς Ἀθήνας ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Τραπεζοῦντος κ. Χρῦσανθος, τοῦθ' ὅπερ ἐνέκρινε καὶ ἡ Ἱ. Σύνοδος.

Μ. Μετρῶν.—Ληξιάσης τῆς ἑξαρχικῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ διὰ τὸ μητροπολιτικὸν ζήτημα Μετρῶν ἐπανῆλθε ὁ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἱ. Συνόδου Σεβ. Μητροπολίτης Ἀγκύρας κ. Γερβάσιος καὶ ὑπέβαλε σχετικὴν ἔκθεσιν.

Ἐπαρχία Ἡλιουπόλεως.—Ἀνεγνώσθη τηλεγράφημα τῆς Δημογεροντίας Ἀϊδινίου, εὐχαριστούσης τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐπὶ τῷ διορισμῷ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀνέων κ. Ἀλεξάνδρου, ὡς Ἐπιτρόπου τῆς ἐπαρχίας Ἡλιουπόλεως.

Πνευμ. Δικαστήριον.—Εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀποχωροῦντος Ἀρχιμ. Συνεσίου Πετρακίδου, διορίσθη μέλος τοῦ Πνευμ. Δικαστηρίου ὁ θεοφ. Ἐπίσκοπος Σκοπέλου κ. Γενιάδιος.

Ἐπαρχία Μαρωνείας.—Ἀνεγνώσθη ἔκθεσις τοῦ Ἐπιτρόπου τῆς ἐπαρχίας Μαρωνείας Ἀρχιμ. κ. Μιχαὴλ περὶ τῆς ἐν γένει καταστάσεως τῆς ἐπαρχίας.

Κανονικαὶ ἄδειαι.—Ἐπετρόλη τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Ἰωαννίνων κ. Σπυρίδωνι ὅπως ἔλθῃ ἐνταῦθα διὰ λόγους οἰκογενειακοῦς.

—Ἐπανῆλθεν ἐκ Κρήνης, ἐνθα εἶχε μεταβῆ διὰ λόγους ὑγείας ὁ Πανος. Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου κ. Διονύσιος.

—Ἀφίκετο ἐπ' ἀδείᾳ ὁ Πανος. Ἀρχιμ. κ. Κωνστ. Βαλλιᾶδης, προϊστάμενος τῆς ἐν Λαζάνῃ Ἑλληνικῆς Κοινότητος.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

ΚΛΗΣΙΣ

Ὁ Νικόλαος Σκαρλάτος, λεπτοεργός, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανός, τέως κάτοικος Βλάχκας (Κων]πόλεως), νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, καλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 9 π. μ. μετὰ παρέλευσιν ἐννεήκοντα καὶ μιᾶς (91) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διορισμένου πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ Δικαστηρίου. ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ συζύγου Θωμαῆς Ν. Σκαρλάτου, τὸ γένος Ἀποστόλου Μακρογιάννη, χριστιανῆς ὀρθοδόξου, ὑπηκόου ὀθωμανῆς καὶ κατοίκου Βλάχκας (Κων]πόλεως), ἐπὶ διαζεύξει. Ἄλλως ἢ κατ' αὐτοῦ ἀγωγή ἐκδικασθῆσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παρούσα κλήσις δημοσιευθήσεται εἰς τρεῖς κατὰ

συνέχειαν ἀριθ. τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Πατρίδος».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 9 Ἰουνίου 1921.

Ὁ Πρόεδρος

2

(ὑπογρ.) Ὁ Φιλίππουπόλεως Βενιαμὴν

Ὁ Α' Γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ἀριθ. Πρωτ. 5238

(Διατακτικὸν τῆς ὑπ' αἴξ. ἀριθ. 92 καὶ ἡμερομην. 28 Ἰουλίου 1921 τοῦ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ἐπὶ τῆς περὶ διαζεύξεως ἐρήμην δίκης Βασιλείου Σακατίδου κατὰ Παναγιώτας Β. Σακατίδου, τὸ γένος Χατζηρήγα),

Δ ε ἰ ἄ τ α ὕ τ α

Ἰδὸν καὶ τὰ ἄρθρα 77, 79, 155, 156, 201 καὶ 207 τῶν Δικ. Ὁδηγιῶν,

Δικάζον ἐρήμην τῆς ἐναγομένης καὶ ἀποφασίζον παμψηφεῖ,

Δέχεται τὴν ὑπὸ κρίσιν ὑπ' ἀριθ. Πρωτ. 2116 καὶ ἡμερομην. 23 Μαρτίου 1921 περὶ διαζεύξεως ἀγωγήν τοῦ Βασιλείου Σακατίδου κατὰ Παναγιώτας Β. Σακατίδου, ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύττει διαλυτέον τὸν μεταξὺ τῶν διαδίκων ὑφισταμένον γάμον ἐξ ὑπαιτιότητος τῆς ἐναγομένης,

Διατάσσει τὴν δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως εἰς τρεῖς κατὰ συνέχειαν ἀριθ. τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Νεολόγου», καὶ

Καταδικάζει τὴν ἐναγομένην εἰς τὴν καταβολὴν τῶν δικαστικῶν ἐξόδων καὶ τελῶν τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων ἀνιόντων εἰς γρόσια ἑπτακόσια πενήκοντα ἕξ (ἀρ. 756) προκαταβαλλομένων ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερόν.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 3 Αὐγούστου 1921.

Ὁ Πρόεδρος

1

(ὑπογρ.) Ὁ Φιλίππουπόλεως Βενιαμὴν

Ὁ Α' Γραμματεὺς

καὶ ἀ. α. ὁ Β' Γραμματεὺς

Ἀθανάσιος Ε. Καρούλης

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΑΔΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

Πρόεδρος τῆς διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς + ὁ Δαρδανελλίων ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντῆς καὶ συντάκτης
ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος Μ. Ι. Γεδειών

Διευθυντῆς καὶ συντάκτης
Β. Ἀντωνιάδης καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας

Συνδρομὴ ἑτησίᾳ προκαταβαλλομένη λίραι τουρκ. 2. Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. 55.

ΠΡΟΣ ΕΥΛΟΓΟΝ ΑΠΟΡΙΑΝ

Εἶναι πόρισμα οὐ μόνον θεωρίας, ἀλλὰ καὶ πείρας μακρᾶς τὸ παράγγελμα, *ad principia negantes non est disputandum*, σημαίνει δὲ τὸ ἀπλούστατον τοῦτο, ὅτι εἶναι ματαιοπονία τὸ συζητεῖν πρὸς ἀνθρώπους ἢ στερουμένους ἀρχῶν ἢ ὁρμωμένους ἀπὸ ἀρχῶν πάντη διαφόρων. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθῇ τις συνεννόησις, ἐὰν μάλιστα παρεμβληθῇ εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἡ ἐπιθυμία τῆς παντὶ τρόπῳ ἐπικρατήσεως τῆς ἰδίας γνώμης καὶ ἀντίληψεως. Ἄλλος ὁ λόγος περὶ συζητήσεων πρὸς ἀνθρώπους, ἔχοντας ἀρχὰς, ἢ ὁρμωμένους ἀπὸ ἀρχῶν ἐκατέρωθεν ἀσπαστιῶν. Εἶναι δυνατὴ ἡ συνεννόησις, ἐὰν δὲν ἐπιπροσθῇ τὸ οὐ με πείσεις, κἂν με πείσης. Ὑπάρχουσιν εὐτυχῶς τοιοῦτοι καὶ μεταξὺ τῶν παραγόντων τῆς λαϊκῆς ἀντιπροσωπείας, εἶναι δὲ πρόμαχοι

οὐχὶ τῆς παντὶ τρόπῳ ἐκνικήσεως τῆς λαϊκῆς θελήσεως, οἰαδήποτε καὶ ἂν εἶναι αὕτη, ἀλλὰ συνήγοροι τῆς ἁρμονικῆς συνεργασίας τῶν ἐκ τοῦ κλήρου καὶ τῶν ἐκ τοῦ λαοῦ ἐν τοῖς ἀναγομένοις εἰς τὴν κοινὴν ἀμφοτέρων δικαιοδοσίαν. Παρὰ τοιούτων ἐξεφράσθη ἡ ἀπορία πῶς ἡ «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια», τέως σιγὴν ἄγουσα, μὲν νῦν ἔκριεν ἀναγκαῖον νὰ ὑψώσῃ τὴν φωνὴν αὐτῆς κατὰ τῶν ἐν ὀνόματι τῆς λαϊκῆς θελήσεως καὶ τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας ἀξιούντων ἐκ τῶν λαϊκῶν αὐτοὶ νὰ διευθύνωσι τὰ τοῦ Οἴκου. Πατριαρχεῖο κατὰ τὰ αὐτοῖς δοκοῦντα, νὰ ἐπιβάλλωσι δὲ ἐν ἀνάγκῃ καὶ δι' ἐκβιαστικῶν μέτρων οἰασδήποτε φύσεως τὴν ἰδίαν γνώμην καὶ ἀντίληψιν εἰς ὅσους τυχόν ἀπὸ τῶν κληρικῶν θὰ ἐδυστρόπουν νὰ ἀκολουθῶσιν αὐτοῖς εἰς τὰ αὐτοῖς ἀρέσκοντα. Ἀναντιρρήτως εἶναι εὐλόγος ἡ ἀπορία, θὰ ἦτο δὲ πράγματι πάσης κατακρίσεως ἄξιον τὸ ἐπίσημον Πατριαρχικὸν ὄργανον ὡς παραλείψαν

ἐν τῶν σπουδαιοτάτων αὐτοῦ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καθηκόντων, ἐὰν δὲν εἶχε διῖδει τὸν κίνδυνον τῆς ἐν λόγῳ προστριβῆς, ἢ διωβλέπον δὲν εἶχε πράξει πᾶν τὸ ἐπ' αὐτῷ, γράφον καὶ ἐξηγούμενον τὰ δέοντα πρὸς οὓς ἔδει. Παρέλειπεν ὁμως ἡ «Ἐκκλησιαστ. Ἀλήθεια» ὅ,τι ὄφειλε καὶ ἠδύνατο νὰ πράξῃ; Ἦκιστα πάντων. Καὶ προεῖδε ποῦ βαίνομεν, καὶ κατέδειξεν ἐκάστοτε τὸ ἀνώμαλον καὶ ἀσύμφορον τῆς τοιαύτης πορείας. Εἶναι ἄλλο ζήτημα, ἂν καὶ πῶς καὶ ὑπὸ τίνων ἀνεγινώσκοντο τὰ γραφόμενα αὐτῆς. Ἐὰν δὲν ἀνεγινώσκοντο ἢ δὲν ἠξιούντο τῆς δεούσης προσοχῆς παρ' ὧν ἔδει, εἰς τοῦτο ἐνέχονται ἄλλα αἷτια ἢ τὸ φύλλον αὐτό. Ἀπέβη ὡς φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὄχι διότι ἐλάλει ἐν γωνίᾳ καὶ παραβύστῳ. ἀλλὰ διότι εἶναι χαλεπὸν ὅπως τὸ φρονεῖν ἐν πολλοῖς μεμνησίν, ὡς ἔλεγεν ὁ ποιητής, οὕτω καὶ τὸ ἀκούειν καὶ ἀκούεσθαι ἐν πολλοῖς θορυβοῦσι καὶ κρᾶζουσιν. Βεβαίως δὲν εἶναι τοῦτο τὸ μόνον αἷτιον, ἀλλ' ἀναντιρρήτως εἶναι μία τῶν κυριωτάτων αἰτιῶν, δι' ἧς οὐ μόνον ἡ ἡρεμαία φωνὴ τῆς φρονήσεως, ἀλλὰ καὶ διαμαρτυρίας καὶ ἰσοτιμίας βαρύφωνοι ἀντεπαταγοῦντο ὑπὸ τῶν φρυγικῶν ὀξυφωνιῶν ὀργάνων τινῶν τῆς καθ' ἡμᾶς δημοσιογραφίας. Ἀποτελεῖ τινὰ **Φιλιππικὸν πρῶτον** κατὰ τῶν τοιούτων ἢ ἀπὸ 26 Ὀκτωβρίου 1919 ἐν τῷ ἐκκλησιαστικῷ φύλλῳ δημοσιευθεῖσα **Δημοσιογραφία πτωματοχαρῆς καὶ πτωματοπῶλις**, γραφεῖσα ἐξ ἀφορμῆς τῶν παραδόξων ἀξιώσεων ὀργάνου τινὸς δημοσιογραφικοῦ ἰδίου τύπου, νὰ ὑποβάλλῃ τῇ ὑπευθύνῳ ἐκκλησιαστικῇ ἀρχῇ νόμους καὶ καιροὺς καὶ χρόνους ἐνεργείας. Πρὸς ἀπτοησίαν καθ' ὁμοίων *chantages* ἐδέησε νὰ δημοσιεύσῃ μετ' ὀλίγας ἐβδομάδας ἡ «Ἐκκλησ. Ἀλήθεια» δύο ἕτερα ἄρθρα ἐπάλληλα ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν **ἀπορία τινὲς**, πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῶν δωρεᾶν ἐν τῷ τύπῳ διασυρομένων κληρικῶν οἰουδήποτε βαθμοῦ, ὅτι καὶ δύνανται καὶ ὀφείλουσι νὰ διεκδικῶσι διὰ παντὸς μέσου ἐκ τῶν νομίμων

τὴν ὑφ' οἰουδήποτε καὶ καθ' οἰουδήποτε τρόπον δημοσίᾳ ἀμαυρουμένην αὐτῶν τιμὴν καὶ ὑπόληψιν χάριν ἑαυτῶν τε καὶ τοῦ εἰς ὃ ἀνήκουσι συστήματος. Εἶναι αὐτόχρομα πρωτόγονοι αἱ περὶ τὰ τοιαῦτα σκέψεις καὶ ἐνεργεῖαι ὀργάνων τινῶν τῆς παρ' ἡμῖν δημοσιογραφίας, ὡς εἶναι περίεργοι καὶ αἱ ἀξιώσεις αὐτῶν νὰ ἀποφασισθῶσιν ἀμέσως καὶ ἀσυζητῆ αἱ ὡς τὰ πολλὰ πρόχειροι σκέψεις ἢ ληρώδεις εἰσηγήσεις αὐτῶν, ὑπὸ ξένην, ἐννοεῖται, εὐθύνην καὶ εἰς βάρος τῶν κοινῶν. Ἐχρησίμευσαν τὰ τοιαῦτα ὡς ἀφορμαὶ εἰς τὴν «Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν» ὅπως ἐν ἐπὶ τούτοις ἄρθροις (ὁ ἀληθὴς φόβος, 6 Ἰουνίου, εἰς οὐδεὶς, 4 Ἰουλίου, **εὐκόλος καὶ δύσκολος ἢ συνεννόσις**, 8 Αὐγούστου 1920) ἐξάρῃ τὸ ἐκκλησιαστικῶς ἀνένδεκτον τῆς ὑπὸ διαφόρους τύπους καὶ προφάσεις ἐπιζητουμένης ἐκλαϊκεύσεως καὶ κοσμικοποιήσεως τῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τὰ αὐτὰ δὲ ταῦτα ἐξήρθησαν ὕστερον καὶ ἐν δυσὶν ἄλλοις ἄρθροις ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 29 Αὐγούστου 1920 (Ἡ μεγάλη δοξολογία καὶ τὰ διδάγματα αὐτῆς), καὶ ἐν τῷ τῆς 20 Φεβρουαρίου (Ἡ κοινὴ γνώμη). Ὅτι δὲ δὲν προέβαλεν ἑαυτῷ τὸ ἐκκλησιαστικὸν ὄργανον πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν Κληρικῶν, ὡς προσώπων ἢ ἀτόμων θεωρουμένων, ἀλλὰ τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ **συστήματος τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ**, τοῦ ὑπ' αὐτῶν ἐκπροσωπούμενου, περὶ τούτου μαρτυρεῖ καὶ μόνον τὸ **Συντακτικόν** τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1920, τὸ γραφὲν ἐξ ἀφορμῆς ἀτασθαλημάτων κληρικοῦ τινος, οὐδὲν ἄλλο διαβλέποντος ἐν τῇ ἱερᾷ κλήσει καὶ ἀποστολῇ, εἰμὴ κοσμικόν τι ἀξίωμα καὶ πολιτικὸν ὑπουργημα.

Ἀρκείτωσαν ταῦτα τὸ νῦν ἔχον πρὸς τοὺς προβαλόντας τὴν **εὐλογον ἀπορίαν**, τὴν ἐν ἀρχῇ δηλωθεῖσαν. Ἐχει ἡ «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια» νὰ δημοσιεύσῃ ἐν πρώτῃ εὐκαιρίᾳ καὶ ἕτερα ἄρθρα γραφέντα μὲν ἐν καιρῷ τῷ προσήκοντι, ἀλλὰ μὴ δημοσιευθέντα ἀμέσως

διὰ λόγους τινάς, -στοχαζόμενα καὶ ταῦτα τοῦ αὐτοῦ σκοποῦ, ὅτι δηλ. ἡ Ἐκκλησία εἶναι καθίδρυμα κατὰ πρῶτον λόγον πνευματικόν, κείμενον δὲ ὑπεράνω τῶν πολιτικῶν κομμάτων, ἐν χρόνῳ καὶ τρόπῳ τῷ προσήκοντι χρησιμοποιεῖ τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ δύναμιν καὶ ἐπιρροὴν πρὸς κατεύνασιν τῶν πνευμάτων καὶ πρὸς εἰρήνευσιν τῶν διισταμένων.

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ

Ἐξ ἀφορμῆς σχετικοῦ ἐγγράφου, διατυπῶντος πρότασιν τοῦ Λόρδου *Desborough* «ὅπως τὸ Πάσχα ὀρισθῆ τὴν β' Κυριακὴν τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου», ὁ Σεβ. Μηλῆτης Βιζύης κ. Ἀνθιμος ὑπέβαλε τῇ Ἱ. Συνόδῳ τὴν κάτωθι γνωμοδότησιν αὐτοῦ.

* * *

Ἡ προτεινομένη μονιμοποίησις τῆς ἑορτῆς τοῦ θείου Πάσχα σκοποῦσα ἀναμφισβητήτως τὸ μὲν τὴν ἐπίτευξιν τῆς ταυτοχρόνου παρὰ πάντων τῶν χριστιανικῶν λαῶν πανηγύρεως τῆς μεγίστης ταύτης τοῦ χριστιανισμοῦ ἑορτῆς καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς ἐξαρτώμενων ἑορτῶν, τὸ δὲ τὴν ἄρσιν τῶν ὑφισταμένων διὰ τὴν εὐρεσιν τῆς ἑορτῆς ταύτης δυσχερειῶν καὶ τὸν καθορισμὸν αὐτῆς ἐν ὀρισμένῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς εἶναι ὁμολογουμένως σκόπιμος καὶ ἐπωφελής.

Ἀπὸ ὁποιασδήποτε δὲ ἀπόψεως, εἴτε ἐκκλησιαστικῆς εἴτε κοινωνικῆς καὶ ἂν ἐξετασθῆ σήμερον ἢ προκειμένη πρότασις, οὐδεὶς δύναται νὰ διαμφισβητήσῃ ὅτι αὕτη ἀποτελεῖ διὰ τὴν Ὀρθόδοξον Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν μέρος τοῦ ὅλου ἡμερολογιακοῦ αὐτῆς ζητήματος· καθόσον ἀπὸ ἐκκλησιαστικῆς μὲν ἀπόψεως ἐξεταζομένη εἶναι πρόδηλον ὅτι δὲν δύναται καὶ ἐν περιπτώσει πραγματώσεως αὐτῆς νὰ συνιέλῃ εἰς τὴν

ἐπίτευξιν τοῦ ἐπιδιωκομένου δι' αὐτῆς σκοποῦ, ἐφ' ὅσον ἡ μὲν ἡμετέρα Ἐκκλησία ἔχει ἐν χρήσει τὸ Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον αἱ δὲ Ἐκκλησῖαι τῆς Δύσεως τὸ Γρηγοριανόν. Δι' ὃ καὶ κατ' ἀνάγκην ἐπιβάλλεται πρωτίστως ἡ ἐνέργεια περὶ τῆς ταυτότητος τοῦ Ἡμερολογίου καὶ εἶτα νὰ ἐπακολουθήσῃ ἡ σκέψις περὶ μονιμοποίησεως τοῦ Πάσχα.

Ἀπὸ κοινωνικῆς δὲ ἀπόψεως ἐξεταζομένη δὲν ἔχει ἐπίσης οἶαν ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται μεγάλην πρακτικὴν σημασίαν, ἀφ' ἐνὸς διότι διὰ τοῦ καθορισμοῦ τοῦ Πάσχα τῇ δευτέρᾳ Κυριακῇ τοῦ Ἀπριλίου δὲν ἐπιτυγχάνεται ἡ πλήρης καὶ ἀκριβῆς μονιμοποίησις αὐτοῦ ἐν ὀρισμένῃ ἡμερομηνίᾳ, ἀλλ' ἀπλῶς ἐλάττωσις εἰς 7 ἡμέρας τοῦ ὀρίου τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα ἀντὶ τῶν 35 ἐν αἷς ἤδη ἡ ἑορτὴ αὕτη καὶ αἱ λοιπαὶ κινηταὶ ἑορταὶ κυμαίνονται, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι ἐξαιρουμένου τοῦ Πάσχα καὶ τριῶν καὶ τεσσάρων ἄλλων μετ' αὐτοῦ συνδεσμένων ἑορτῶν αἱ λοιπαὶ ἐξ αὐτοῦ ἐξαρτώμεναι κινηταὶ ἑορταὶ μήτε παρὰ τῷ κοινῷ ἔχουσιν ὡς ἑορταὶ μεγάλην σημασίαν μήτε ἐν τῷ πρακτικῷ βίῳ ἐπίδρασιν σπουδαίαν, ἀφ' οὗ μάλιστα αἱ πλείσται τούτων συμπίπτουσιν ἐν Κυριακαῖς, διὰ τοῦτο φρονῶ ὅτι τὸ ζήτημα τῆς μονιμοποίησεως τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς ἐξαρτωμένων ἑορτῶν ὕπερ κυρίως δέον νὰ σημαίνῃ καθορισμὸν τῶν κινητῶν ἑορτῶν ἐν ὀρισμέναις ἡμερομηνίαις ὡς ἔχουσι τοιαύτας αἱ ἀκίνητοι ἑορταὶ, εἶναι πρακτικώτερον καὶ ἀποτελεσματικώτερον ὅπως ἐξετασθῆ οὐχὶ μεμονωμένως ἀλλ' ἐν συνδυασμῷ καὶ συναφείᾳ μετὰ τοῦ ἑτέρου πολλῶ ἀπὸ πρακτικῆς ἀπόψεως σπουδαιότερου ζητήματος, τοῦ καθορισμοῦ τούτεστι τῆς συμπτώσεως πασῶν τῶν ἀκινήτων ἑορτῶν καὶ ἐν γένει πασῶν τῶν ἡμερομηνιῶν ἐν τακταῖς τῆς ἐβδομάδος ἡμέραις, ὡς συμβαίνει ἤδη διὰ τὸ Πάσχα καὶ τὰς λοιπὰς κινητὰς ἑορτάς.

Τὸ τοιοῦτον βεβαίως ἀπαιτεῖ τὴν ὑπαρξιν ἑτέρου ἡμερολογίου πρακτικώτερου καὶ ἐπιστημονικῶς τελειότερου τῶν ἤδη ἐν χρήσει Ἰουλιανοῦ καὶ Γρηγοριανοῦ. Ἡ ἐξεύρεσις ὅμως αὐτοῦ δὲν εἶναι καὶ ἀδύνατος· δι' ὃ καὶ ἐξ ἀφορ-

μῆς τῆς προκειμένης προτάσεως θεωρῶ σκόπιμον ὅπως ὑποβάλλω τῇ Μητρὶ Ἐκκλησίᾳ ὅ,τι ἀπὸ τοῦ βήματος τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου τῇ 31 Μαρτίου τοῦ 1919 περὶ τοῦ ζητήματος τοῦ Ἡμερολογίου πραγματευόμενος καὶ τὸ ὑπ' ἐμοῦ καταρτισθὲν ἡμερολόγιον ἀνακοινῶν ἐξήνεγκα, ὅτι τούτέστιν ἐπιβάλλεται ἡ σύγκλησις, τῇ πρωτοβουλία μάλιστα τῆς Μ. Ἐκκλησίας, Παγχριστιανικοῦ Συνεδρίου, ἐν ᾧ νὰ ἐκπροσωπῶνται προσηκόντως πᾶσαι αἱ χριστιανικαὶ Κυβερνήσεις καὶ Ἐκκλησίαι καὶ ὑφ' οὗ μετὰ σοβαρὰν μελέτην τοῦ τε Ἰουλιανοῦ καὶ Γρηγοριανοῦ ἡμερολογίου καὶ παντὸς ἐτέρου τοιοῦτου ὡς καὶ τῶν ὑποβληθησομένων βεβαίως σχετικῶν ὑπομνημάτων καὶ μελετῶν παρὰ διαφόρων δύναται καὶ θέλει πάντως ἀποφασισθῆ ἡ χρῆσις διεθνούς ἡμερολογίου ὅσον οἶόν τε τελειότερου ἐπιστημονικῶς τῶν ἤδη ἐν ἰσχύϊ καὶ εὐχρηστοτέρου ἀπὸ πρακτικῆς ἀπόψεως ὡς καὶ ὁ καθορισμὸς κοινῶν τρόπου εὐρέσεως τοῦ Πάσχα ἢ καὶ ὁ προσδιορισμὸς αὐτοῦ ἐν ὀρισμένη τινὶ μηνολογίᾳ, ὅπως οὕτω καὶ ἡ ἑορτὴ αὕτη καὶ αἱ λοιπαὶ ἐξ αὐτῆς ἐξαρτώμεναι κινηταὶ ἑορταὶ καταστῶσιν ὡσαύτως ἀκίνητοι ὡς καὶ πᾶσαι αἱ ἄλλαι χριστιανικαὶ ἑορταί. Καὶ ταῦτα μὲν ἀπὸ γενικωτέρας ἀπόψεως.

Εἰδικώτερον δ' ἐξεταζομένου τοῦ προκειμένου ζητήματος καὶ λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν ἀφ' ἐνὸς ὅτι τὰ τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα ἔχει καθορίσῃ ἐν ταῖς γενικαῖς γραμμαῖς Σύνοδος Οἰκουμενικῆ, ἀφ' ἐτέρου δὲ ὅτι πᾶσα οἰαδήποτε μονιμοποιήσις δύναται μὲν νὰ συμβιβάζεται πρὸς τὸ πνεῦμα οὐχὶ ὁμως πάντοτε καὶ πρὸς γράμμα τῆς σχετικῆς διατάξεως τῆς Οἰκουμ. Συνόδου, ἐπεταὶ ἀναμφισβητήτως ὅτι οὐδεὶς λόγος σοβαρὸς δύναται νὰ γίνῃ, οὔτε συνεπῶς ἀπόφασις νὰ ληφθῆ παρ' οἰουδήποτε σώματος παρεκτὸς Συνόδου ἐπίσης Οἰκουμενικῆς. Ἐὰν δὲ ποτε συνέρχομένη Σύνοδος Οἰκουμενικῆ ἤθελε λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὰς συγχρόνους συνθήκας καὶ κοινωνικὰς ἀνάγκας ἀποφασίσῃ τὴν μονιμοποιήσιν τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα τηρουμένου, ὡς εἰκὸς, τοῦ πνεύματος καὶ ὅσον οἶόν τε τοῦ γράμματος τῆς περὶ τοῦ καθορισμοῦ τῆς ἑορτῆς

ταύτης συνοδικῆς διατάξεως, τῆς δὲ ἑαρινῆς ἰσημερίας ὑπολογιζομένης τῇ 8 Μαρτίου, ὡς βεβαιούται ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης, ἤθελε πάντως καταλήξῃ εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ δευτέρα Κυριακὴ τοῦ Ἀπριλίου εἶναι ὄντως ἡ προσφορωτέρα διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα. Ἐὰν ὁμως ἡ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἤθελεν ἐμμένει ἐν τῇ ἀποδοχῇ τῆς 21 Μαρτίου ὡς ἑαρινῆς ἰσημερίας, ὡς ἤδη συμβαίνει παρ' ἡμῖν, τότε κατ' ἀνάγκην ἡ ἑορτὴ τοῦ Πάσχα θέλει ὀρισθῆ διὰ τοὺς αὐτοὺς πρὸς τὸν ἄνωθι ὑπολογισμὸν λόγους τῇ τετάρτῃ Κυριακῇ τοῦ Ἀπριλίου.

Τῇ 21 Ἰουλίου 1921.

† Ὁ Βιζύης ΑΝΘΙΜΟΣ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ :

Θεοφιλέστατοι καὶ Πανοσιώτατοι ἀρχιερατικῶς καὶ ἱερατικῶς Προϊστάμενοι τῶν ἐνοριῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως, τιμιώτατοι Ἐφοροεπίτροποι καὶ λοιποὶ πάντες εὐλογημένοι χριστιανοί, χάρις εἰν ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ.

Ἀριθ. $\frac{\text{πρωτ. 5645}}{\text{διεκπ. 2794}}$

Σύσσωμον τὸ Ἔθνος, ἐν συναισθήσει τῆς μεγίστης σπουδαιότητος τοῦ διεξαγομένου ἀπολυτρωτικοῦ ἀγῶνος, παρακολουθεῖ μετὰ ζωηροτάτου ἐνδιαφέροντος καὶ θαυμάζει τὰ ἀπαράμιλλα κατορθώματα καὶ τρόπαια τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ. Χάρις εἰς τὴν ἀφθαστον ἀνδρείαν καὶ αὐταπάρνησιν τῶν γενναίων ἡμῶν μαχητῶν, ὁ μέγας ἀγὼν, ὃν τὸ Ἔθνος ἡμῶν, στραγγαλιζόμενον, ληστευόμενον, κατατυραννόμενον καὶ ἐξοντούμενον, ἐπέπρωτο νὰ ἀγωνίζηται ἐπὶ αἰῶνας πρὸς ὑπεράσπισιν καὶ περισώσιν ἑαυτοῦ, πλησιάζει πλέον, χάριτι θεῆα, εἰς τὸ ποθητὸν ὀριστικὸν τέρμα αὐτοῦ, εἰς λῆξιν δηλαδὴ τοῦ μακροῦ καὶ φοικαλέου μαρτυρίου τῆς παλαιφάτου Φυλῆς ἡμῶν καὶ

τελειωτικὴν ἐκπλήρωσιν τῶν τιμαλφεστάτων ἐθνικῶν ἡμῶν πόθων καὶ δικαίων. Διὰ τῆς αὐτοθυσίας δὲ καὶ τῶν ἡρωϊκῶν κατορθωμάτων τοῦ δεδοξασμένου Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ πρόκειται νὰ ἀποδοθῆ ἡ ἐλευθερία, ἡ ἰσότης, ἡ δικαιοσύνη, ἡ πρόοδος καὶ ἡ εὐημερία εἰς πάντας ἐν γένει τοὺς λαοὺς ἐν ταῖς χώραις ταύταις τῆς δυσμοίρου Ἀνατολῆς, ἣτις, ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην χώραν εὐλογηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ διαπρέψασά ποτε ὡς ἐστία καὶ κέντρον ὑπερόχου ἑλληνικοῦ καὶ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ, ἡμαυρώθη, φεῦ! καὶ ἐξέπεσε μέχρις ἀφανισμοῦ ὡς ἐκ τῆς θηριώδους τυραννίας τοῦ ἐπισκήψαντος ἀγρίου κατακτητοῦ.

Τοιαύτης οὔσης τῆς σημασίας τοῦ νέου μεγάλου ἀγῶνος, ὃν τὸ Ἔθνος ἑκατὸν ἔτη ἀπὸ τῆς Μεγάλης Ἐπαναστάσεως καὶ Παλλιγγενεσίας αὐτοῦ, πεποιθὸς εἰς τὸν Θεὸν καὶ στηριζόμενον εἰς τὰ ἀπαράγραπτα δίκαια αὐτοῦ, ἀνέλαβεν εὐθαρσῶς καὶ συνεχίζει ἐν τοῖς πεδίοις τῆς Ἀνατολῆς διὰ τοῦ ἡρωϊκοῦ αὐτοῦ στρατοῦ, πρόδηλον ὅτι καθῆκον ἱερώτατον εἰς πάντας ἐπιβάλλεται ὅπως μηδεὶς ὑστερήσῃ εἰς τὰς πρὸς τὴν πατρίδα ἱερὰς ὑποχρεώσεις του, πάντες δὲ διὰ τῆς οἰασδῆποτε ἄλλης ἐπικουρίας καὶ συναντιλήψεως αὐτῶν συντελέσωσιν εἰς τὴν ὑποστήριξιν τῶν ἀγωνιζομένων καὶ τὴν ἐλάφρυνσιν τῶν πολλῶν καὶ μεγάλων τοῦ ἀγῶνος ἀναγκῶν.

Ἐπειδὴ δὲ τῶν ἀναγκῶν τούτων μία ἐστὶ καὶ ἡ περὶ τῶν χηρῶν καὶ τῶν ὀρφανῶν τῶν ἡρωϊκῶς ὑπὲρ τῆς Πατρίδος μαχομένων καὶ θυσιαζομένων πολεμιστῶν μέριμνα, ἡ πρὸς τὴν τῆς ἀνάγκης δὲ ταύτης θεραπείαν συναντίληψιν ἐν ὅλῃ τῇ ἐπιβαλλομένῃ εὐρύτητι ἀποτελεῖ καθῆκον ἐκ τῶν πρωτίστων παντὸς γνησίου Ἑλλήνος, ἐπάναγκες κρίνομεν ὅπως καθ' ἣν στιγμὴν οἱ ἄνδρεῖοι πολεμισταὶ ἡμῶν μάχονται ἐνθουσιωδῶς καὶ χύνουσιν ἀφειδῶς τὸ τίμιον αὐτῶν αἷμα ἐν τοῖς ὄροπεδίοις τῆς Ἀνατολῆς, ὑπενθυμίσωμεν τὸ ἱερώτατον τοῦ-

το καθῆκον καὶ ποιήσωμεν ἰδιαιτέραν πρὸς πάντας πατρικὴν σύστασιν καὶ προτροπὴν, ἵνα σπεύσωσι νὰ προσέλθωσιν ἐν τῇ ἀνάγκῃ ταύτῃ πρόθυμοι ἐπίκουροι, καταβάλλοντες μετὰ ἑλληνικῆς ἀληθῶς γενναιοδωρίας τὰς συνδρομὰς αὐτῶν πρὸς τὴν ὑπὸ τὴν ἡμετέραν ἐπίτιμον προεδρίαν καταρτισθεῖσαν, ἐγκρίσει τῶν περὶ ἡμᾶς Δύο Διοικητικῶν τῆς Ἐκκλησίας Σωμάτων, Ἐπιτροπῆν, οὕτως ὥστε νὰ σχηματισθῆ καὶ ἀποσταλῆ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν γενναῖον καὶ ἀντάξιον τῆς περιοπῆς τῆς Ἑλληνικῆς Κωνσταντινουπόλεως χρηματικὸν ποσὸν χάριν τῶν ὀρφανῶν καὶ τῶν χηρῶν τῶν οὕτω γενναίως ὑπὲρ τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος καὶ τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τοῦ πολιτισμοῦ ἀγωνιζομένων καὶ θυσιαζομένων ἀδελφῶν ἡμῶν.

Κύριος δὲ ὁ Θεὸς κρατύνοι καὶ εὐλογοίη πάντας ἐν τῇ ἐκπληρώσει τοῦ πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ τοῦ πλησίον καθήκοντος κατὰ τὰς μεγάλας ταύτας τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἱστορίας στιγμᾶς.

Ἐν τοῖς Παλαιοῖς, τῇ 20 Αὐγούστου 1921.

Ὁ Τοποτηρητὴς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου
διάπυρος ἐν Χριστῷ εὐχέτης

† Ὁ Καίσαρ εἰς ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΔΗΛΩΣΙΣ

Φέρεται εἰς γνῶσιν τῶν ἐνδιαφερομένων ὅτι ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος ἐνέκρινεν, ὅπως τοῦ λοιποῦ τότε καὶ μόνον πρωτοκολλᾶται ὑπόθεσις μέλλουσα νὰ ἐκδικασθῆ κατ' ἔφεσιν ἐνώπιον Αὐτῆς, ἐφ' ὅσον ὁ ἐκκαλῶν ἐπισυνάπτει πρὸς τοῖς ἄλλοις ὑπὸ τῶν Πατριαρχικῶν Δικονομικῶν Ὁδηγιῶν ὀριζομένοις ἐγγράφοις καὶ τὴν ἐκκαλουμένην ἀπόφασιν.

Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Ἱ. Συνόδου

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

(συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

1) Ὁ Γ' τύπος τῶν Δημ. Σχολῶν (ἐξ τάξεις μετὰ τριῶν διδασκάλων) καθίσταται δυσχερής. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ἐν Γερμανίᾳ καὶ ἐν Ἑλβετία ὑφίσταται καὶ λειτουργεῖ ἀποτελεσματικῶς ὁ τύπος Δημ. Σχολῆς ἐξ ὀκτὼ μάλιστα τάξεων μεθ' ἑνὸς διδασκάλου, ἀλλὰ τὸ ἔργον τοῦτο διευκολύνεται, διότι: 1) ὁ ἀριθμὸς τῶν φοιτῶντων εἰς τοιαύτην Σχολὴν εἶναι ἀκριβῶς ὠρισμένος· 2) τὰ κτίρια ἐν γένει εἶναι κατάλληλα συνδυάζοντα πάντα τοὺς ὑγιεινοὺς καὶ παιδαγωγικοὺς ὄρους μετ' εὐρυτάτων κήπων· 3) αἱ Σχολαὶ ἔχουσιν ἐν ἀφθονίᾳ πάντα τὰ διδακτικὰ μέσα καὶ ὄργανα καὶ 4) οἱ διδάσκοντες εἶναι θαυμασίως κατηρητισμένοι καὶ διεξάγουσι τὸ ἔργον αὐτῶν μεθοδικῶτα. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ πλεονεκτήματα ταῦτα, ἡμεῖς δυστυχῶς μεγάλως καθυστεροῦμεν. Οὗτοι κυρίως οἱ λόγοι οἱ καθιστῶντες δυσχερῆ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Γ' τύπου τῆς Δημ. Σχολῆς.

2) Ἡ καταπολέμησις τῶν προγυμνάσεων ἐπιβάλλεται, διότι αἱ ἐκ τούτων προκύπτουσαι, ὡς εὐνόητον, ὑπερβασίαι, ἀδικίαι καὶ παρανομίαι ἐκθέτουσι τὸ ἱερόν λειτουργήμα τῶν διδασκάλων καὶ σπουδαίως ἐπηρεάζουσι τὸ ὅλον ἔργον τῆς Σχολῆς. Ἄλλως τε ὁ ἐπισκεπτόμενος, οὕτως εἶπεῖν, πνευματικοὺς ἐκβιασμοὺς τῶν μαθητῶν διὰ τῶν γνωστῶν προγυμνάσεων φέρει ἀντίθετα τῶν προσδοκωμένων ἀποτελέσματα διασαλεύσεων τὸ πρῶτιστον καὶ οὐσιῶδες κεφάλαιον τοῦ παιδευομένου παιδός, τὴν πολύτιμον δηλαδὴ ὑγίαν αὐτοῦ.

3) Τὰς ἀντιλήψεις ἡμῶν περὶ διδασκαλίαν τῆς Γαλλικῆς γλώσσης ἀνεπιύξαμεν ἐκτενῶς ἐν ἰδιαιτέρῳ ἐκθέσει. Ἡ διδασκαλία τῆς ξένης ταύτης γλώσσης ὁμολογουμένως δὲν ἀποτελεῖ μέρος τοῦ ὅλου πνευματικοῦ οἰκοδομήματος τῆς Δημ. Σχολῆς, ἀλλὰ διδάσκεται καὶ θὰ διδάσκηται, κατ' ἐπιβεβλημένην καὶ ἀδήριτον ἀνάγκην ἕνεκα τῶν βιωτικῶν ἀναγκῶν τῶν ἐν Κ[α]π[ο]λίει οἰκούντων. Ἡ ἐπέκτασις τῆς διδασκαλίας αὐτῆς καὶ εἰς τὴν Γ' τάξιν καὶ ὁ περιορισμὸς τοῦ ὀριζομένου δι' αὐτὴν χρόνου, πάντα ταῦτα ἀναγόμενα εἰς τὰς λεπτομερείας καὶ ἐξαρτώμενα ἐκ τοῦ ὅλου

καταρτισμοῦ τοῦ προγράμματος, εἶναι ἔργον τῆς συγκροτηθησομένης, φρονουμένης, εἰδικῆς συντακτικῆς ἐπὶ τοῦ προγράμματος Ἐπιτροπῆς. Αὕτη κατὰ καθῆκον θὰ λάβῃ ἐν ὄψει τὰ μέλλοντα κατὰ ληφθεῖσαν ἀπόφασιν ἐξ ἀφορμῆς τῆς ὑποβληθείσης ἐκθέσεως ἡμῶν περὶ τῆς Γαλλικῆς γλώσσης ν' ἀπορρεύσωσιν ἀποτελέσματα ἀπὸ τῶν σχετικῶν συζητήσεων ἐν τῇ σεβαστῇ Ἐκπ. Ἐπιτροπῇ.

4) Ἡ εἰσηγούμενη διδασκαλία τῆς Πολιτικῆς Κατηχήσεως θεωρεῖται τὰ μάλιστα ὠφέλιμος, ἀλλ' οὐδέποτε πρέπει ν' ἀποτελέσῃ ἰδιαίτερον μάθημα ἐν τῇ Δημ. Σχολῇ, διότι οὕτω διακυβεύεται αὐτὴ ἢ αὐτοτέλεια αὐτῆς ἐπηρεαζομένη, ὡς μνεῖα ἐγένετο, ὑπὸ τῆς μετ' ἀδήριτον ἀνάγκην διδασκαλίας τῆς Γαλλικῆς γλώσσης. Ἄλλως περὶ Πολιτικῆς Κατηχήσεως προκειμένου παρέχει εὐλογον ἀφορμὴν πρὸς τοῦτο τὸ Ἀναγνωστικὸν καὶ ἡ διδασκαλία τῆς πατρίου Ἱστορίας καὶ τῆς Γεωγραφίας. Αἱ αὐταὶ παιδευτικαὶ ἀντιλήψεις πρέπει νὰ ἐπικρατήσωσιν, ὅσον ἀφορᾷ καὶ εἰς τὴν εἰσηγούμενην διδασκαλίαν τῶν Ἐμπορικῶν. Κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἀριθμητικῆς ἰδίᾳ ἐν τῇ Ε' καὶ ΣΓ' τάξει θὰ δοθῇ ἀφορμὴ ἀναντιρρήτως ὁ διδάσκαλος διὰ τῶν διδομένων προβλημάτων νὰ παρέχῃ πάντοτε τοῖς παιδευομένοις τὰς στοιχειωδεστάτας ἐμπορικὰς γνώσεις περὶ τόκου, συναλλάγματος, λογαριασμῶν, ἐσόδων, ἐξόδων, βιβλίων κτλ. Αἱ γνώσεις αὗται εἶναι ἐπαρκῆ ἐφόδια διὰ τοὺς ἀποφοίτους τῶν Δημ. Σχολῶν.

5) Ἡ εἰσαγωγὴ τῆς διδασκαλίας τῆς Κοιτικῆς καὶ τῆς Ραπτικῆς εἶναι ἀνύσιμον καὶ ἀπαραίτητον αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ μάθημα διὰ τὸ θῆλυ φύλον, ἀλλὰ πρέπει κατ' ἀντίληψιν ἡμῶν ν' ἀποτελέσῃ ἰδιαίτερον θέμα πρὸς συζήτησιν ἐν τῇ σεβαστῇ Ἐκπ. Ἐπιτροπῇ, διότι καὶ φόρτον πάντως θὰ ἐπιφέρῃ, ὁ ὁποῖος θὰ παρακωλύῃ τὴν καρποφόρον καὶ ἀνετον διδασκαλίαν αὐτοῦ, προσπατεῖται δὲ καὶ εἰδικὸν πρὸς τοῦτο, προσωπικόν, τὸ ὁποῖον δὲν ὑπάρχει δυστυχῶς.

6) Ἡ ἰδρυσις Παιδικῶν Βιβλιοθηκῶν εἶναι λίαν ὠφέλιμος. Οὕτως ἐμπυροῦται καὶ ἐνισχύεται ἡ πρὸς μελέτην διάθεσις τῶν μαθητῶν. Πρὸς τοῦτο

ἐπιβάλλεται ἡ σύνταξις ἀναλόγων βιβλίων πρὸς τὴν ἡλικίαν τῶν παιδευομένων.

7) Ὁμολογουμένως τὰ παρ' ἡμῖν ἐν χρήσει διδακτικὰ βιβλία ἀστοχοῦσιν ἐν πολλοῖς ὅσον ἀφορᾷ καὶ εἰς τὸ περιεχόμενον καὶ εἰς τὴν κατάταξιν αὐτοῦ, ἰδίᾳ δὲ εἰς τὴν διαβάθμισιν τῆς γλώσσης. Οὕτω δὲ παρέχουσι τοῖς τε διδάσκουσι καὶ διδασκομένοις δυσχερείας κατὰ τὴν διδασκαλίαν. Ἀπὸ ἀπόψεως γλωσσικῆς διαβαθμίσεως ὑστεροῦσι καὶ αὐτὰ τὰ ἐγκριθέντα ἀναγνωστικὰ διὰ τὰς τρεῖς πρώτας τάξεις. Ἀναντίρρητον εἶναι, ὅτι ἡ γλῶσσα τῶν Ἀναγνωστικῶν ἐν ἀπάσαις ταῖς τάξεσι πρέπει νὰ εἶναι ἡ καθαρεύουσα, ἀλλὰ ἐν ταῖς κατωτάταις τάξεσι πρέπει αὕτη ν' ἀποτελεῖται ἐξ ἀπλῶν, εὐμνημονεύτων καὶ ἐκ τοῦ κύκλου τῶν παραστάσεων τοῦ παιδὸς ἀπρρεουσῶν λέξεων καὶ μικρῶν προτάσεων ἀσυνδέτων τὸ πλεῖστον, ἀποβαίνει δὲ σὺν τῷ χρόνῳ ποικίλη, συνθετωτέρα οὕτως, ὥστε οἱ ἀπόφοιτοι τῆς Δημ. Σχολῆς νὰ ἐξοικιῶνται πρὸς πάντα τοὺς καθιερωθέντας τύπους, νὰ δύνανται δὲ, ὅπως διατυπῶσιν εὐχερῶς, ἐλευθέρως, δεξιῶς καὶ ἀπταιστίως εἴτε προφορικῶς εἴτε γραπτῶς πάντα τὰ διανοήματα αὐτῶν εἰς ἀπέρριτον καθαρεύουσαν γλῶσσαν. Ἡ διαβάθμις τῆς γλώσσης εἶναι ἐν τῶν σπουδασιωτάτων προσόντων τοῦ καλοῦ Ἀναγνωστικοῦ.

8) Ὁ περιορισμὸς τῶν διδακτικῶν βιβλίων καὶ ἡ διδασκαλία ἐνίων μαθημάτων ἀνευ βιβλίων παρέχει ὡσαύτως ἐπαισητὰς δυσκολίας κατὰ τὴν διδασκαλίαν. Ἡ χρῆσις Ἀριθμητικῆς καὶ ἐν ταῖς κατωτάταις τάξεσι καὶ Γραμματικῆς ἐν τῇ Ε' καὶ ΣΤ' θὰ διευκολύνῃ οὐσιωδῶς τὸ ἔργον τοῦ τε διδασκάλου καὶ τοῦ μαθητοῦ. Εἶναι γνωστὸν, ὅτι οἱ ἡμέτεροι διδάσκαλοι γενικῶς ἀδυνατοῦσι νὰ ἐξοικιωθῶσι διδάσκοντες ἀνευ βιβλίου. Ἀλλ' ἡ χρῆσις τούλάχιστον τῆς Ἀριθμητικῆς καὶ τῆς Γραμματικῆς ἐνέχει τὸ οὐσιωδὸς τοῦτο, ὅτι ὁ διδάσκαλος καὶ εἰς πάντα μὲν τοὺς τύπους, ἰδίᾳ δὲ εἰς τὸν Γ' τύπον τῆς Δημ. Σχολῆς ἐξοικονοεῖ πολὺτιμον χρόνον, διότι ἀπαλάσσεται ἀναγράφων κατ' ἀνάγκην ἐπὶ τοῦ πίνακος τὰς ἀπαραιτήτους ἀριθμητικὰς ἀσκήσεις καὶ τὰ προβλήματα καὶ τοὺς διαφόρους γραμματικοὺς τύπους καὶ τὰ γυμνάσματα διὰ τε τὴν ἐν οἴκῳ καὶ

ἐν τῇ Σχολῇ ἀπασχόλησιν τῶν μαθητῶν. Ἀλλὰ πρέπει καλῶς νὰ κατανοηθῇ, ὅτι ἡ μὲν Ἀριθμητικὴ θὰ περιέχῃ ἀποκλειστικῶς μόνον ἀσκήσεις καὶ προβλήματα, οὐδὲ ἓνα δὲ κανόνα, ἡ δὲ Γραμματικὴ τοὺς ἀπαραιτήτους τύπους καὶ νὰ ἀνάλογα γυμνάσματα εἰς ὀλοσέλιδα πάντοτε ἐγχειρίδια.

(ἔπεται τὸ τέλος)

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ἐπίσημοι ἐπισκέψεις.— Ἀπὸ μέρους τῆς Μ. Ἐκκλησίας ἐπισκέφθησαν τὴν Α. Ὑψηλότητα τὸν Πρίγκηπα Παῦλον ὁ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἱ. Συνόδου Σεβ. Μητροπολίτης Αἴνου κ. Ἰωακείμ μετὰ τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου κ. Στ. Θωμάρεις, γενόμενοι δεκτοὶ μετὰ πολλῶν τιμῶν.

— Ἡ Α. Ὑψηλότης αὐθημερὸν ἐπισκεφθεῖσα τὰ Πατριαρχεῖα ἐν συνοδείᾳ τοῦ Κυβερνήτου τῆς «Ἑλλης» ἔξοχ. κ. Π. Ἰωαννίδου, ὠδηγήθη μετὰ πολλῶν τιμῶν εἰς τὴν οἴθευσαν τῶν Πατριαρχῶν, ἐνθα παρήσαν ὁ Σεβ. Τοποτηρητῆς μετὰ τῶν μελῶν τῆς Ἱ. Συνόδου, ὁ Σεβ. τοποτ. τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας Μητροπολίτης Νεοκαισαρείας κ. Πολύκαρπος, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Φιλίππουπόλεως κ. Βενιαμὴν καὶ ὁ ἐκ τῶν Συμβούλων κ. Στ. Θωμάρεις. Ἡ Α. Σεβασμιότης ὑπεδέξατο τὸν βασιλόπαιδα διὰ θερμότητος προσλαλιᾶς, εὐχηθεῖσα ὅπως ἡ πριγκηρικὴ αὕτη ἐπίσκεψις ἦ ἀφειρηία καὶ προάγγελος τῆς προσδοκωμένης πανευφροσύνου βασιλικῆς ἐπισκέψεως. Ἡ Α. Ὑψηλότης ὁ βασιλόπαις Παῦλος, ἐν προφανεῖ συγκινήσει ἀσπασθεῖς τὴν δεξιάν τῆς Α. Σεβασμιότητος ἀπῆντησε καταλλήλως. Μεθ' ἱκανῆν συνομιλίαν ἡ Α. Ὑψηλότης κατήλθεν εἰς τὸν ἱ. ναόν, διερχόμενος δὲ πρὸ τῆς ἱστορικῆς Πύλης ἀπεκαλύφθη εὐλαβῶς. Μεθ' ὃ ἀπῆλθε προπεμπόμενος μετὰ τῶν προσηκουσῶν τιμῶν.

— Τὴν ἐπιούσαν ὁ Σεβασμιώτατος Τοποτηρητῆς μετὰ τῆς ἀκολουθίας αὐτοῦ ἀντεπέδωκε τὴν ἐπίσκεψιν ἐπὶ τοῦ καταδρομικοῦ «Ἑλλη» γενόμενος δεκτὸς μετ' ἐξαιρετικῶν τιμῶν ὑπὸ τῆς Α. Ὑψηλότητος, τοῦ Κυβερνήτου τοῦ «Ἀβέρωφ» κ. Ἡπίτου, τοῦ Κυβερνήτου τῆς «Ἑλλης» κ. Π. Ἰωαννίδου καὶ τῶν ἀξιωματικῶν. Κατὰ τε τὴν ἀφιξιν καὶ τὴν ἀναχώρησιν τῆς Α. Σεβασμιότητος ἀπεδόθησαν αἱ προσήκουσαι τιμαὶ ὑπὸ τοῦ πληρώματος.

Ποντιακὸν ζήτημα.— Προσκήσει τῆς Ἑλλην. Κυβερνήσεως καὶ ἐγκρίσει τῶν Δύο Σωμάτων ἀνεχώρησε τὴν παρελθούσαν Δευτέραν εἰς Ἀθήνας ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Τραπεζοῦντος κ. Χρῦσανθος πρὸς συνεργασίαν μετὰ τῶν ἀρμοδίων ἐπὶ τοῦ Ποντιακοῦ ζητήματος.

Κανονικαὶ ἄδειαι.— Τυχόντες κανονικῆς ἀδείας ἀνεχώρησαν τὴν παρελθούσαν Παρασκευὴν εἰς Κρήνην χάριν λουτροθεραπείας ὁ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἱ. Συνόδου Σεβ. Μητροπολίτης Γέρον ἅγιος Κυζίκου κ. Κωνσταντῖνος καὶ ὁ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Μ. Συμβουλίου κ. Ν. Φερμάνογλους.

— Ἐχορηγήθη ἄδεια μεταβάσεως εἰς τὰς οἰκείας ἐπαρχίας εἰς τοὺς ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἱ. Συνόδου Σεβ. Μητροπολίτην Ἀγκύρας κ. Γερβάσιον καὶ τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Αἴνου κ. Ἰωακείμ, ἐφ' ὅσον ἡ ἀπουσία αὐτῶν δὲν ἤθελε παρακωλύσει τὴν ἀπαρτίαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

— Ὡσαύτως ἐχορηγήθη ἡ ὑπὸ τοῦ θεοφ. Ἐπισκόπου Νεαπόλεως κ. Νικολάου ζητηθεῖσα ἄδεια μεταβάσεως εἰς τὴν ἰδιαιτέραν αὐτοῦ πατρίδα Σιάτισταν.

— Ἐπανῆλθεν ἐξ Ἰωαννίνων, ἔνθα εἶχε μεταβῆ ἐπ' ἀδεία, ὁ ἐν Βάλια βοηθὸς Ἐπίσκοπος τοῦ Σεβ. Γέροντος ἁγίου Κυζίκου, θεοφ. Μιλητοπόλεως κ. Ἱερόθεος.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ἄρ. Πρωτ. 5204

(Διατακτικὸν τῆς ὑπ' αὐξ. ἀριθ. 96 καὶ ἡμερομην. 5 Ἰουλίου 1921 ἀποφάσεως τοῦ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου ἐπὶ τῆς περὶ διαζεύξεως ἐρήμην δίκης Ἡλίας Καρακιόζογλου ἢ Τελλῆ κατὰ Μελάνης ἢ Εὐανθίας ἢ Η. Καρακιόζογλου ἢ Τελλῆ, τὸ γένος Χατζηϊωάννου)

Δ ε ἄ τ α ὕ τ α

Ἰδὸν καὶ τὰ ἀρθρὰ 77, 79, 155, 156, 201 καὶ 207 τῶν Παλτικῶν Δικονομικῶν Ὁδηγιῶν,

Δικάζον ἐρήμην τῆς ἐναγομένης καὶ ἀποφασίζον παμψηφεί,

Δέχεται τὴν ὑπὸ κρίσιν ὑπ' ἀριθ. Πρωτ. 3060 καὶ ἡμερομ. 5 Μαΐου 1921 περὶ διαζεύξεως ἀγωγὴν τοῦ Ἡλίας Καρακιόζογλου ἢ Τελλῆ κατὰ Εὐανθίας ἢ Μελάνης ἢ Ηλίας Καρακιόζογλου ἢ Τελλῆ, τὸ γένος Χατζηϊωάννου, ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύττει διαλυτέον τὸν μεταξὺ τῶν διαδίκων ὑφιστάμενον γάμον ἐξ ὑπαιτιότητος τῆς ἐναγομένης,

Ὅρίζει ἵνα ἀντίγραφα τοῦ παρόντος Διατακτικοῦ δημοσιευθῶσι εἰς τρεῖς κατὰ συνέχειαν ἀριθμοὺς τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» καὶ Προόδου»,

Καὶ καταδικάζει τὴν ἐναγομένην ὡς τε ἠττηθεῖσαν καὶ ὡς ἐρημοδικήσασαν ἐν τῇ δίκῃ εἰς τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων ἀνιόντα εἰς Γρ. ἑπτακόσια ἐννεήκοντα ἕξ (ἀρ. 796) προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερόν.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 2 Αὐγούστου 1921.

Ὁ Πρόεδρος

(ὑπογρ.) Ὁ Φιλιππουπόλεως Βενιαμίν

2

Ὁ Α' Γραμματεὺς

Ἀρμόδ. Δ. Χαμουδόπουλος

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ἄριθ. Πρωτ. 172

(Διατακτικὸν τῆς ὑπ' αὐξ. ἀριθ. 229 καὶ ἡμερομην. 14 Δεκεμβρίου 1920 ἀποφάσεως τοῦ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου ἐπὶ τῆς περὶ διαζεύξεως ἐρήμην δίκης μεταξὺ τῆς Αἰκατερίνης Γ. Ἀναστασιάδου, τὸ γένος Ἡλιάδου καὶ τοῦ Γεωργίου Ἀναστασιάδου)

Δ ε ἄ τ α ὕ τ α

Ἰδὸν καὶ τὰ ἀρθρ. 77, 79, 155, 156, 201, καὶ 207 τῶν Πατριαρχικῶν Δικονομικῶν Ὁδηγιῶν,

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεί,

Δέχεται τὴν ὑπὸ κρίσιν ὑπ' ἀριθ. Πρωτ. 6153 καὶ ἡμερομην. 7 Αὐγούστου 1920 ἀγωγὴν τῆς Αἰκατερίνης Ἀναστασιάδου, τὸ γένος Ἡλιάδου, κατὰ Γεωργίου Ἀναστασιάδου, ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύττει διαλυτέον τὸν μεταξὺ τῶν διαδίκων ὑφιστάμενον γάμον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου,

Διατάσσει τὴν δημοσίευσιν τοῦ Διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως εἰς τρεῖς κατὰ συνέχειαν ἀριθ. διὰ τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Προόδου», καὶ

Καταδικάζει τὸν ἐναγομένον, ὡς τε ἐρημοδικήσαντα καὶ ὡς ἠττηθέντα ἐν τῇ δίκῃ, τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων ἀνιόντα εἰς γρῶσια ἑπτακόσια τεσσαράκοντα ἕξ (ἀρ. 746) προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ (πισπεύδοντος).

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερόν.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 28 Δεκεμβρίου 1920.

Ὁ Πρόεδρος

(ὑπογρ.) Ὁ Φιλιππουπόλεως Βενιαμίν

2

Ὁ Α' Γραμματεὺς

Ἀρμόδ. Δ. Χαμουδόπουλος